6

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok IV. **Nr 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 lutego 1927 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie ul. Królewska Nr. 1.

TREŚĆ:

26.

Zmiany w sieci szkolnej.

Tymczasowe orzeczenia organizacyjne.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. I – 15400-26. Dz. Urz Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6, poz. 55) zatwierdzam 14-ty punkt szkolny w gminie wojstomskiej, pow. wilejskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Mordasy	1 kl.	Mordasy, Kołowsucie, Nowosady, Popowce i Piaseczno.

W związku z powyższem wsie Mordasy i Nowosady wyłącza się z obwodu szkoły w Wojstomiu.

Wilno 11.I.1927. L. I--29715-26.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z *D-r Z. Fedorowicz.*
Naczelnik Wydziału.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8 lipca 1926 r. L. I—15400-26 (Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zatwierdzam 13-ty punkt szkolny w gminie kurzenieckiej, pow. wilejskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowość obwodu szkolnego
Iwoncewicze	1 kl.	Iwoncewicze, Kłynie, Plikowicze

W związku z powyższem Iwoncewicze wyłącza się z obwodu szkoły 2 kl. w Chołopach, gm. wilejskiej, i Kłynie z Plikowiczami z obwodu szkoły 2 kl. w Krzywem-Siole, gm. Kurzenieckiej.

Wilno, 12.I.1927. L. I—199-27.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *w/z D-r Z. Fedorowicz.*
Naczelnik Wydziału.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. I – 15400-26 (Dziennik Urzędowy Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zatwier. dzam nowy punkt szkolny w gminie budsławskiej, pow. wilejskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowość obwodu szkolnego
Krupniki	1 kl.	Krupniki i Jelenikowo

W związku z powyższem Krupniki wyłącza się z obwodu szkoły 5 kl. w Szynkowszczyźnie, gminy budsławskiej.

Wilno, 12.I.1927. L. I—193-27.

Kurator Okręgu Szkolnego
w. z. (—) *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.26 r. L. 1—15400-26—Dz. Urz. Kuratorjum O. S W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zatwierdzam 14 punkt szkolny w gminie prozorockiej pow. dziśnieńskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowość obwodu szkolnego
Cielesze I	1 kl.	Cielesze I, Cielesze II, Bondary, Karczemne, Pietuchowszczyzna, Różnowszczyzna, Słoboda, Kaczanowo i Zapole.

W związku z powyższem z obwodu 1 kl. szkoły w Czeszkach tejże gminy wyłącza się miejscowości: Bondary, Karczemne i Pietuchowszczyzna, z obwodu zaś 2-kl. szkoły w Rudnikach: Cielesze I, Cielesze II, Zapole, Różnowszczyzna, Słoboda i Kaczanowo.

Wilno, 25.I.27. L. I—28781-26.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII.1926 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zatwierdzam 15-ty punkt szkolny w gminie prozorockiej pow. dziśnieńskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowość obwodu szkolnego
Górki	1 kl.	Górki, Ugły-Góreckie, f. Gleje, kol. Górki, f. Kaczanówka, f. Łazowiki, Dworzyce, Szczełkuny i Szabany.

W związku z powyższem wyłącza się z obwodu 2-kl. szkoły w Świadowie, gm. prozorockiej, w. Górki, Ugły-Góreckie, kol. Górki i f. Gleje z obwodu zaś 1-kl. szkoły w Lisicy, gm. pliskiej, miejscowości: Sczełkuny Dworzyce i Szabany.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 26.I.27. L. I—28783-26.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.26 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) zatwierdzam 13 punkt szkolny w gminie prozorockiej pow. dziśnieńskiego:

Punkt Szkolny	Stopień organiz. szkoły	Miejscowości obwodu szkolnego
Chroły	1 kl.	Chroły, Szo, Terespol, Grazie, Skrobotuny, Dąbrowa, Prudek i Zaiwis.

W związku z powyższem wyłącza się z obwodu szkoły 1-kl. w Zaułku następujące miejscowości: Chroły, Grazie, Terespol, Skrobotuny i Dąbrowa.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 26.I.27. L. I—25756-26.

Zmiana stopnia organizacyjnego.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do 1 kl. szkoły powszechnej w Hołubiczach, gm. pliskiej, pow. dziśnieńskiego, podwyższam stopień organizacyjny tej szkoły, zamieniając ją na 2-klasową.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 26.1.1927. L. 1—28788-26.

„Publiczną 1-kl. szkołę powszechną w Izabelinie gminy łużeckiej powiatu dziśnieńskiego przekształca się na szkołę II-klasową".

Kurator Okręgu Szkolnego
w z. (—) *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

Wilno, 10.I.1926. L. I—29463/26.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. 1—15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do 2-kl. publicznej szkoły powszechnej w Świadowie, gm. prozorockiej pow. dziśnieńskiego, podwyższam stopień organizacyjny tej szkoły, zamieniając ją na 3-klasową

Kurator Okr. Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 26.I.27. L. I—28786/26.

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII 1926 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do 1-klasowej szkoły powszechnej w Mołożanach, gm. dokszyckiej, pow. dziśnieńskiego, podwyższam stopień organizacyjny tej szkoły, zamieniając ją na 2-klasową.

W związku z powyższem do obwodu szkoły w Mołożanach włącza się w. Słoboda, tejże gminy.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 26.I.27. L. 1—28787/26.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.1926 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do 1 kl. szkoły powszechnej w Stolicy, gm hermanowickiej pow. dziśnieńskiego, podwyższam stopień organizacyjny tej szkoły, zamieniając ją na 2-klasową.

(—) *Dr. A. Ryniewicz.*
Kurator Okręgu Szkolnego

Wilno, 26.I.27. L. 1—28778/26.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8 lipca 1926 roku, L. I-15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do I-klasowej szkoły powszechnej w Nieścierowszczyźnie gminy tumiłowickiej pow. dziśnieńskiego, zarządzam podniesienie stopnia organizacyjnego tej szkoły, zamieniając ją na 2-klasową.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A Ryniewicz.*

Wilno, dn. 27. I. 1927 r.
L. I-1767-27.

Przeniesienie punktu szkolnego.

Z powodu niemożności wynajęcia lokalu szkolnego we wsi Kukawka, gm. hermanowickiej pow. dziśnieńskiego, zarządzam przeniesienie punktu szkolnego z Kukawki do wsi Korolewa, tejże gminy.

Do obwodu I kl. szkoły powszechnej w Korolewie wejdą następujące miejscowości: Korolewo, Kukawka, Moskalówka, Bielany, Olchowniki i Pławno.

W związku z powyższem wyłącza się z obwodu szkoły powszechnej w Kukawce wieś Waśkowo.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 26.I.27. L. I—28778/26.

Podział obwodu szkolnego.

„Obwód dwuklasowej szkoły powszechnej w Onoszkach gminy dołhinowskiej powiatu wilejskiego dzieli się z powodu braku odpowiedniego okalu we wsi Onoszkach na dwa obwody szkół jednoklasowych w Ono-

szkach i Kamieniu. Pozostałe miejscowości obwodu szkoły w Onoszkach: Polany i Karolin pozostają w tym obwodzie.

Postanowienie to jest tymczasowe i obowiązywać ma do czasu wzniesienia w Onoszkach budynku dla szkoły dwuklasowej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, dnia 19.I.1927 r. L. I—567/27.

Zwinięcie szkoły.

Publiczna 1-kl. szkoła powszechna w Szałkowszczyźnie, gm. mańkowickiej, pow. postawskiego, zwija się, jako zbyteczna wobec istnienia w odległości 2 km. publicznej szkoły powszechnej w Przegrodziu, gm. miadziolskiej, wskutek czego szkoła w Szałkowszczyźnie nie może uzyskać ustawą przepisanej frekwencji.

W związku z powyższem miejscowości: Szałkowszczyzna, Słabkowszczyzna, Czaleje, Baranowo, Sielkowo, Szczekoty, Kaduszki i Worochy włącza się do obwodu 1-kl. szkoły powszechnej w Przegrodziu, gm. miadziolskiej, zaś wieś Radźki wejdzie do obwodu 2-kl. szkoły powszechnej w Czerniatach, gm. mańkowickiej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. A Ryniewicz.

Wilno, 24.I.27. L. I—29704/26.

Na skutek nieżywotności 1-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Zabłociu, gminy dokszyckiej, pow. dziśnieńskiego, oraz z powodu zmiany sąsiedniej 1-kl. szkoły powszechnej w Hołubiczach gminy pliskiej na 2-klasową, zarządzam zwinięcie szkoły w Zabłociu jako zbędnej.

W związku z powyższem wyłącza się z obwodu szkoły w Zabłociu i włącza się do obwodu szkoły w Hołubiczach gminy pliskiej: wieś Sieliszcze, Apanasionki, Kuksin, Pieczyszcze, Otwałki, Otwałowszczyzna, Promieszki, Żytnicę, w. i f. Olszczyznę, zaś do obwodu 2-klasowej szkoły w Zaszcześlu gminy dokszyckiej: w. Bykowszczyznę i Borysowe-Lody.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. Ryniewicz.*

Wilno, 27.I,27.
L. I-1759/27

Uzupełnienie etatów.

Zmieniając skutkiem dodatkowego przydziału przez Ministerstwo etatów nauczycieli szkół powszechnych, oraz zmian, które zaszły w sieci szkolnej, rozporządzenia z dnia 10-VII—26 r. L. 1—15399-1926 roku z dnia 22-X-26 r Nr 1—23567-26 i sprostowanie z dnia 16-XI—26 r. L. 1—24823-26, ustanawiam z dniem 1 II 1927 r. nowy podział etatów, a mianowicie:

Powiat	brasławski	— 285
„	dziśnieński	— 285
„	mołodeczański	— 145
„	oszmiański	— 216

Powiat postawski	— 212
„ święciański	— 235
„ wilejski	— 230
„ wileńsko-trocki	— 337
Miasto Wilno	— 300

(z etatowymi prefektami i etatowymi nauczycielami szkół specjalnych).

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 21.I.27. L. I—1635/27.

27.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 stycznia 1927 roku. L. O. Prez. 14023/26

Do Wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie interwencji posłów i senatorów.

Na posiedzeniu z dnia 16 grudnia 1926 r. Rada Ministrów powzięła następujące uchwały w sprawie interwencji posłów i senatorów, podane do wiadomości okólnikiem P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1926 r. Nr. 124 (17988):

a) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje u władz rządowych klubów poselskich — jako instytucyj nieopartych na żadnych normach prawnych — nie stwarzają konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie (chyba że są zgłoszone w formie interpelacyj);

b) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach prywatnych poszczególnych osób — o ile nie są zgłoszone w formie interpelacyj — nie stwarzają również konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie i winne być traktowane jako interwencje osób prywatnych;

c) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach, w których wchodzi w grę interes publiczny, a zwłaszcza żywotne interesy ich okręgów wyborczych, nie stwarzają wprawdzie również wyraźnie przez Konstytucję unormowanego obowiązku reagowania na nie, (chyba że są zgłoszone w formie interpelacyj), że jednakowoż takie interwencje stanowią naturalny objaw interesowania się reprezentantów ludności jej sprawami i z tego względu są w zupełności dopuszczalne.

Podając powyższe do wiadomości, polecam ściśle przestrzeganie zasad w uchwałach tych ustalonych.

Za Ministra,
Kierownik Ministerstwa
w z. *Żłobicki*
Podsekretarz Stanu

28.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 stycznia 1927 r., L II. 60/27.

w sprawie przyznania prywatnym szkołom średnim ogólnokształcącym praw gimnazjów państwowych.

Zmieniam częściowo rozporządzenie z dnia 7 listopada 1924 roku L. 12600/II w sprawie przyznania prywatnym szkołom średnim praw gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 20/142 z 1924 r. poz. 206), a mianowicie nadaję paragrafowi 11 przytoczonego rozporządzenia następujące brzmienie:

§ 11. Nadawanie szkołom prywatnym praw gimnazjów państwowych odbywa się co roku w miesiącach kwietniu i maju na następny rok szkolny. Nadane prawa obowiązują od września do końca następnego roku szkolnego i ewentualnie na dalszy rok lub lata.

Kuratorja Okręgów Szkolnych przesyłają Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego swoje wnioski o nadanie praw przed 1 kwietnia danego roku i do wniosków dołączają sprawozdanie co do każeej szkoły oddzielnie.

Sprawozdania winny się opierać na wizytacjach szkół w danym roku szkolnym.

Minister,
Kierownik Ministerstwa
w. z. (—) *Żłobicki.*

29.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 grudnia 1926 r. Nr. 11.67726.

w sprawie kwalifikacyj zawodowych duchownych rzymsko-katolickich.

Wyjaśniając § 1 punkt—b—rozporządzenie z dnia 10 grudnia 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 131 poz. 938, w sprawie kwalifikacyj zawodowych duchownych rzymsko-katolickich do nauczania religji w szkołach średnich ogólnokształcących i prywatnych, oznajmiam, że za djecezjalne seminarja duchowne których ukończenie stanowi, w myśl art. XIII Konkordatu, kwalifikację zawodową do nauczania religji, należy uważać zakłady następujące:

1) Seminarjum archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej w Poznaniu,
2) „ diecezji Chełmińskiej w Pelplinie,
3) „ „ Włocławskiej we Włocławku.
4) „ archidiecezji Warszawskiej w Warszawie,
5) „ diecezji Płockiej w Płocku,
6) „ „ Sandomierskiej w Sandomierzu,
7) „ „ Lubelskiej w Lublinie,

8) „ „ Podlaskiej w Janowie,
9) „ „ Łódzkiej w Łodzi,
10) „ archidiecezji Wileńskiej w Wilnie,
11) „ diecezji Łomżyńskiej w Łomży.
12) „ „ Pińskiej w Pińsku,
13) „ „ Przemyskiej w Przemyślu,
14) „ „ Łuckiej w Łucku,
15) „ „ Tarnowskiej w Tarnowie,
16) „ „ Kieleckiej w Kielcach,
17) „ archidiecezji Lwowskiej obrz. grecko-kat. we Lwowie,
18) „ diecezji Przemyskiej obrz. grecko-kat. w Przemyślu,
19) „ „ Stanisławowskiej obrz. grecko-kat. w Stanisławowie,

Ordynarjusze udzielają misji kanonicznej i przeznaczają prefektów do szkół z reguły z grona kleru świeckiego.

Jeżeli na stanowisko prefekta wyznaczony został wyjątkowo członek kleru zakonnego, należy wówczas zwrócić się do Ministerstwa W. R. i O. P. o wyjaśnienie.

Minister,
Kierownik Ministerstwa
w z. (—) *W. Żłobicki.*

30.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 stycznia 1927 roku L. II—15440/26.

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie pomocy kancelaryjnej w gimnazjach państwowych, nieposiadających sekretarzy szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego chcąc umożliwić dyrektorom gimnazjów państwowych nieposiadających sekretarzy szkolnych, spełnianie w wyższej jeszcze mierze ciążących na nich zadań natury ściśle pedagogicznej, zarządza co nastepuje:

Ministerstwo godzi się, by w gimnazjach, które nie posiadają osobnych etatów sekretarzy, od dnia 1 lutego 1927 roku, obciążające dotychczas dyrektora, czynności biurowe rozdzielono na dwie części, mianowicie na:

1) *czynności kancelaryjne* (korespondencja, prowadzenie ksiąg uczniów, statystyki i t. p.),za które przyznawać należy wynagrodzenie, określone rozporządzeniem z 18.II.26 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 114);

2) *właściwą buchalterję* t. j. finansowość szkoły, której prowadzenie można poruczyć fachowej osobie (niekoniecznie nauczycielowi), za osobnem umownem wynagrodzeniem, którego wysokość w gimnazjum o normalnej ilość klas nie może przenosić rocznie kwoty 720 zł. w zakładach

zaś dużych (o podwójnej ilości klas)—1440 złotych. Wynagrodzenie to pokrywane będzie z funduszu uzyskiwanego z t. zw. „taksy administracyjnej”.

Wprowadzenia tej pomocy będzie możliwe tylko w tych gimnazjach i w takim zakresie, jeżeli na to pozwoli stan funduszu uzyskanego z taks administracyjnych z tem zastrzeżeniem, że w pierwszej mierze mają być zaspokojone inne potrzeby szkoły, zwłaszcza w zakresie pomocy szkolnych.

Prawo angażowania pomocnika rachunkowego, który nie będzie miał charakteru urzędnika państwowego, lecz tylko prywatno-prawny (umowny),—będzie przysługiwało za każdorazową zgodą Kuratorjum, dyrektorowi, który w dalszym ciągu ponosi również całkowitą moralną odpowiedzialność za całość kasy i prawidłowość rachunkowości.

W końcu Ministerstwo zaznacza, że ze względu na cele niniejszego rozporządzenia, dyrektor gimnazjum nie może pełnić czynności pomocnika rachunkowego.

Dalsze zarządzenia zechcą Panowie Kuratorowie wydać we własnym zakresie działania.

Minister
Kierownika Ministerstwa
w z. (—) *W. Żłobicki*

31.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 30 grudnia 1926 r. Nr I-19653/26.

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych i Województwa Śląskiego

w sprawie zwrotu dokumentów nadesłanych w związku z wykonaniem art. 97 ustawy emerytalnej.

Wobec tego, że stosowanie art. 97 ustawy emerytalnej jest dzisiaj aktualne jedynie w tych wypadkach, gdy nauczyciel wzgl. funkcjonarjusz państwowy już przechodzi w stan spoczynku, Ministerstwo, nie chcąc bez potrzeby przetrzymywać u siebie dokumentów, które mogą być potrzebne nauczycielom, wzgl. funkcjonarjuszom państwowym w czasie ich służby czynnej, postanowiło zwrócić bez rozpatrzenia prośby i dokumenty nauczycieli publicznych szkół powszechnych, seminarjów nauczycielskich, nadesłane w latach 1924, 1925 i 1926 r. w związku z wykonaniem tegoż artykułu.

Zechcą Kuratorja (Województwo) zawiadomić interesowanych, których dokumenty zostaną zwrócone, że sprawa zaliczenia pracy zawodowej względnie służby nauczycielskiej, zaliczonej przez Komisję weryfikacyjną, a nie podlegającej zaliczeniu do wysługi emerytalnej na podstawie ustępu 1-go art. 81 ustawy emerytalnej, będzie zadecydowana przez właściwe władze przy przejściu okneśnego nauczyciela względnie funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku.

Gdyby nauczyciel (wzgl. funkcjonarjusz) miał być przeniesiony w stan spoczynku, a zachodziła potrzeba zastosowania co do niego postanowień art. 97 ustawy emerytalnej, to należy przedewszystkiem wymierzyć eme-

ryturę za czas bezspornie zaliczalny w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 25 sierpnia 1925 r. № 16227-DB-25 (Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 26 września 1925 r. № 10635-OR-25), a następnie sprawę zastosowania art. 97 przedłożyć Ministerstwu, dołączając: 1 oryginalny protokół weryfikacyjny, 2 dokumenty, stwierdzające pracę zawodową względnie służbę, zaliczoną przez Komisję weryfikacyjną, a nie zaliczalną do wysługi emerytalnej na podstawie ustępu 1-go art. 81 ustawy emerytalnej, 3 tabelę personalną względnie arkusz nauczycielski wraz z oceną kwalifikacyjną z trzech ostatnich lat, 4 akta, odnoszące się do wymiaru emerytury za czas bezspornie zaliczalny z tabelą emerytalną.

Za Ministra, Kierownik Ministerstwa
w z. (—) *Żłobicki*, Dyrektor Departamentu.

32.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7. I. 1927 r. № II-150/27

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego

w sprawie zwrotu dokumentów nauczycieli państwowych gimnazjów nadesłanych w związku z wykonaniem art. 97 ustawy emerytalnej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmia, że postanowienia okólnika z dnia 30 grudnia 1926 r. № I-19653-26, w sprawie zwrotu dokumentów, nadesłanych w związku z wykonaniem art. 97 ustawy emerytalnej, mają w równej mierze zastosowanie do nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących, oraz szkół zawodowych.

Zgodnie zatem z postanowieniami powołanego okólnika Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwróci dokumenty nadesłane przez Kuratorja, celem wydania dalszych zarządzeń, oraz postępowania w przyszłości, w wypadkach, gdy zajdzie potrzeba zastosowania, do nauczycieli mających przejść na emeryturę, postanowień art. 97 ustawy emerytalnej.

Za Ministra, Kierownik Ministerstwa
(—) Dr. Z. Zagórowski
p. o. Dyrektora Departamentu.

33.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 19 stycznia 1927 roku. L. O. R. 513/27.

Do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

W sprawie czasokresu używalności munduru dla funkcjonarjuszów niższych, objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4.XI.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118 poz. 847).

Nawiązując do okólnika z dnia 20 października 1926 r. L. O. R. 14187/26, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmia, że Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu na zasadzie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1925 r. w sprawie przyznania funkcjonarjuszom niższym umundurowania za opłatą 25% jego wartości (Dz. U. R. P. Nr. 126 poz. 900), ustalił okólnikiem z dnia 7 stycznia 1927 r. Nr. 19195 (1) czasokres używalności munduru dla funkcjonarjuszów niższych, objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 1925 r. (Dz. U.. R. P. Nr. 118 poz. 847), następująco:

czasokres używalności kurtki, spodni i czapki na jeden rok,
" " płaszcza na trzy lata.

Za Ministra
Dr. M. *Pollack*.
Dyrektor Departamentu.

34.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 28.I. Nr. II-2033/27

w sprawie tymczasowych przepisów dla prywatnych szkół średnich ogólnokształcących.

Na zasadzie art. 4. Ustawy z dn. 4.VI. 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych, do czasu ostatecznego uregulowania sprawy prywatnego szkolnictwa ogólnokształcącego zarządzam następujący tryb postępowania w sprawie prywatnych szkół średnich ogólnokształcących:

A. Koncesje.

Szkoły prywatne na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego mogą być otwierane i funkcjonować tylko na podstawie koncesji, udzielonej przez Kuratorjum Okr. Szkol. w Wilnie.

Kuratorjum udziela koncesji bądź bezterminowo, czyli do odwołania, bądź na określony rok szkolny. W tym ostatnim wypadku koncesja upływa z dn. 30 czerwca odpowiedniego roku, a koncesjonarjusz, pragnący prowadzić szkołę w następującym roku szkolnym, winien ubiegać się w Kuratorjum o przedłużenie koncesji.

O nadanie koncesji ubiegać się mogą zarówno osoby prawne, jak osoby fizyczne.

Osoby prawne, ubiegające się o koncesję, muszą przy podaniu do Kuratorjum przedłożyć uwierzytelniony odpis zalegalizowanego statutu, przewidującego m. in., że dana osoba prawna może otwierać i prowadzić szkoły średnie.

Osoby fizyczne, ubiegające się o koncesję, muszą przedłożyć dowód posiadania obywatelstwa polskiego, oraz poświadczenie władz administracyjnych lub sądowych, że nie były karane sądownie i że dają gwarancję lojalnego stosunku do Państwa.

Podanie o koncesję na szkoły, które mają być uruchomione z dn. 1.IX. muszą wpływać najpóźniej do dn. 15 lipca tego samego roku.

Przy podaniu o koncesję przedłożyć należy:

1) oświadczenie, w jakim języku odbywać się będzie nauczanie,

2) program naukowy szkoły (ilość tygodniowych lekcyj, oraz zakres materjału każdego przedmiotu w każdej klasie).

W programie szkół z jęz. wykładowym niepolskim musi być uwzględniona nauka jęz. polskiego, historji Polski, geografji Polski, oraz nauki o Polce współczesnej w tych samych klasach i w takiej samej ilości godzin, co w szkole państwowej tego samego lub najbliższego typu.

3) oświadczenie, czy szkoła ma być męska, żeńska czy koedukacyjna,

4) urzędową nazwę szkoły,

5) wyjaśnienie, które klasy mają być otwarte w danym roku szkolnym,

6) opinję lekarza urzędowego o lokalu, względnie plan lokalu szkolnego z podaniem wymiarów poszczególnych sal, oraz ilością sześciennych metrów przestrzeni, przypadających na poszczególnego ucznia w klasie; do planu dodać należy opis urządzeń kanalizacyjno-wodociągowych, higjenicznych i przeciwpożarowych, oraz warunki oświetlenia.

Ponadto podać należy dokładny adres lokalu, czy lokal jest własny, czy wynajęty; czy szkoła korzystać będzie z lokalu wyłącznie, czy też łącznie z inną instytucją i na jakich warunkach.

7) preliminarz wydatków w pierwszym roku na pomoce naukowe i bibljotekę,

8) zobowiązanie, że w razie zamknięcia szkoły koncesjonarjusz przekaże archiwum szkoły Kuratorjum OSW.

Przy podaniu o przedłużenie koncesji załączniki powyżej wymienione nie są wymagane.

Uwaga. Ponieważ obecnie istniejące szkoły prywatne nie przedłożyły przy uzyskiwaniu koncesji wszystkich wymienionych załączników, przeto niezależnie od terminu ich koncesji (terminowa lub bezterminowa) obowiązane są złożyć w czasie do dn. 1 kwietnia 1927 r. wszystkie potrzebne dokumenty, tak jak przy uzyskiwaniu koncesji, ale bez podania.

Właściciel (koncesjonarjusz) szkoły jest odpowiedzialny wobec Kuratorjum za stronę finansową szkoły, oraz warunki zewnętrzne jej istnienia (lokal, pomoce naukowe, warunki higjeniczne i t. d.).

B. Personel nauczycielski i kierownictwo.

Corocznie najdalej do dn. 10-go sierpnia koncesjonarjusz winien przedłożyć Kuratorjum do zatwierdzenia kandydata na dyrektora, a dyrektor kandydatów na nauczycieli, ze wskazaniem przedmiotu nauczania i klas, w których dane osoby mają nauczać.

Kandydatura dyrektora, lub nauczyciela winna być poparta następującemi załącznikami:

1) metryka urodzenia,
2) dowód obywatelstwa,
3) uwierzytelniony odpis dyplomu nauczycielskiego wzgl. zezwolenie Min. W. R. i O. P. na nauczanie,
4) zaświadczenie lekarskie (może być lekarza prywatnego), że kandydat nie cierpi na chorobę chroniczną lub zakaźną.

Kandydat na dyrektora ponadto musi udowodnić, że posiada wyższe wykształcenie i że conajmniej lat 5 pracował w charakterze nauczyciela. Osoby nie władające biegle jęz. polskim w mowie i piśmie dyrektorami szkół być nie mogą.

Kuratorjum może zażądać od poszczególnych kandydatów na nauczycieli przedłożenia zaświadczenia władz administracyjnych lub sądowych, stwierdzającego moralność kandydata i lojalny stosunek jego do Państwa.

Nauczyciele i dyrektorzy, którzy pracowali w ubiegłym roku szkolnym w szkołach Kuratorjum Okr. Szkoln. Wil. ponownie dokumentów składać nie potrzebują.

> *Uwaga*. Ponieważ nie wszyscy nauczyciele, pracujący dotychczas w szkołach prywatnych, złożyli już w Kuratorjum odnośne dokumenty, przeto Kuratorjum zażąda kolejno od wszystkich nauczycieli uzupełnienia danych personalnych, przez Kuratorjum posiadanych.

Kandydatury wszystkich nauczycieli danej szkoły prywatnej muszą być przysyłane łącznie (jednorazowo) w terminie przepisanym. W wypadkach wyjątkowych (choroba nauczyciela, wyjazd etc.) Kuratorjum będzie przyjmować kandydaturę nauczyciela, który obejmie pracę po nauczycielu zwolnionym, także i w terminie po 10 sierpnia.

Szkoła, która w terminie prekluzyjnym nie przedstawi kandydata na dyrektora i kandydatów na nauczycieli,—traci przez to samo koncesję.

Nauczyciele, posiadający zezwolenie nauczania tylko na czas określony, muszą przed upływem terminu poczynić starania o przedłużenie zezwolenia. Osoby, które pragną otrzymać zezwolenie na nauczanie, a dotychczas go nie posiadały, muszą zwracać się o zezwolenie przed zawarciem umowy z kierownikiem szkoły.

Nadsyłanie kandydatury nauczyciela do zatwierdzenia bez zezwolenia albo łączne podanie o zezwolenie na nauczanie, lub o przedłużenie zezwolenia—jest niedopuszczalne.

C. Uczniowie.

Przyjmowanie uczniów do szkół odbywa się z reguły dwa razy do roku: przy zakończeniu i przy początku roku szkolnego. Egzamin wstępny odbywa się w tych samych terminach, co i w szkołach państwowych. Przyjmowanie uczniów w ciągu roku szkolnego (między 15 września a końcem

roku szkolnego) dopuszczalne jest tylko wyjątkowo, w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, za zezwoleniem Kuratorjum.

Przyjmowanie uczniów do klasy ostatniej szkoły średniej jest i ze względów naukowych i ze względów wychowawczych niepożądane; o każdym wypadku przyjęcia ucznia do klasy ostatniej—o ile z innych względów nie potrzeba zezwolenia Kuratorjum - kierownik szkoły winien zawiadomić Kuratorjum najpóźniej dn. 15-go września.

Przy przyjmowaniu uczniów do szkoły, oprócz przepisów § 1 okólnika KOSW z dn. 2.XII 26 (Dz. KOSW № 9 ex 1926) przestrzegać należy ponadto następujących warunków:

1) Uczniowie, przechodzący ze szkoły posiadającej prawa do innej szkoły o tej samej, lub niższej kategorji praw, mogą być przyjmowani bez egzaminów wstępnych; we wszystkich innych wypadkach obowiązuje egzamin wstępny.

2) Uczniowie, wstępujący do kl. I-ej powinni mieć ukończone 9 i pół lat życia; uczniowie wstępujący do klas wyższych o odpowiednią ilość lat więcej. O ile górna granica wieku kandydata przewyższa wskazaną wyżej normę nie więcej, niż o 2 lata (dokładnie) Dyrekcja może przyjąć ucznia bez oddzielnego zezwolenia Kuratorjum. We wszystkich innych wypadkach opieka domowa ucznia winna przesłać za pośrednictwem Dyrekcji umotywowane podanie do Kuratorjum; poddanie kandydata egzaminowi i przyjęcie ucznia nastąpić może dopiero po otrzymaniu zezwolenia z Kuratorjum.

D. Administracja.

Kierownictwo wszystkich spraw szkolnych spoczywa w ręku dyrektora, który jest odpowiedzialny wobec Kuratorjum za wszystkie sprawy z działalnością szkoły związane (z wyjątkiem zastrzeżeń poczynionych w końcowym ustępie rozdziału A.).

W wypadku choroby, wyjazdu i t. p. dyrektora konieczne jest powiadomienie Kuratorjum z podaniem nazwiska chwilowego zastępcy, którym jest z reguły jeden z nauczycieli szkoły.

Dyrektor nie może mieć żadnych zajęć pobocznych, przeszkadzających mu w pracy szkolnej, w szczególności nie może on być nauczycielem w innej szkole.

Rok szkolny w szkołach prywatnych zaczyna się i kończy w tych samych terminach, co i w szkołach państwowych; to samo dotyczy świąt, feryj i wszelkich innych przerw w nauce.

Podział roku szkolnego na okresy, tercjały lub kwartały jest dowolny z tem zastrzeżeniem, że należy wyróżnić dwa półrocza i co najmniej co półrocze klasyfikować uczniów.

Egzaminy przejściowe z klasy do klasy, oraz t. zw. egzaminy poprawkowe są niedopuszczalne.

Wzór świadectw wydawanych uczniom po ukończeniu szkoły oraz cenzurek rocznych winien być zatwierdzony przez Kuratorjum.

Kancelarja szkolna obowiązana jest prowadzić następujące księgi:

1) dziennik korespondencji wchodzącej i wychodzącej,
2) księgę przyjęć uczniów (wzór Książnica Polska L. skł. 102), oraz alfabetyczny skorowidz do niej,
3) dzienniki klasowe,

4) księgę postępów półrocznych i rocznych wszystkich uczniów,
5) księgę protokółów Rady Pedagogicznej.

W archiwum szkolnem muszą się znajdować dokumenty wszystkich uczniów szkoły, uporządkowane według klas i alfabetu, tak aby w każdej chwili dokumenty każdego ucznia mogły być znalezione.

E. Rady Pedagogiczne.

Zadania Rady Pedagogicznej i jej skład omówione są w Rozporządzeniu Min. W. R. i O. P. z dn. 22.III.26 r. (№ 6 Dzien. Urzęd. Min. W. R. i O. P. z dn. 1.IV 1926 r.). Aczkolwiek regulamin Rad Pedagogicznych, podany w wymienionem Rozporządzeniu nie obowiązuje w całości szkół prywatnych jednak Kuratorjum poleca bezwzględnie przestrzegać §§ 1, 2, 4, 8 i 11.

F. Sprawozdania.

Dyrekcje obowiązane są przesyłać do Kuratorjum wszelkie sprawozdania, wykazy statystyczne etc. stosownie do nadesłanych wzorów, ponadto zaś raz do roku, najdalej do dn. 1-go sierpnia, przedkładać sprawozdanie z ubiegłego roku szkolnego według następującego schematu:

1) ilość uczniów (na początku roku szkolnego, przy końcu roku szkolnego, przybyło, ubyło, z podziałem na klasy),
2) wiek uczniów (maksymalny i minimalny w każdej klasie),
3) frekwencja uczniów (graficzne zobrazowanie opuszczonych godzin w każdym miesiącu),
4) postępy uczniów (procentowy wykaz promowanych i niepromowanych w każdej klasie),
5) wykaz godzin opuszczonych przez nauczycieli,
6) ważniejsze wypadki z życia szkolnego,
7) wykaz przerobionego materjału naukowego.

G. Postanowienia ogólne.

Przepisy niniejsze obowiązują od dnia ogłoszenia i znoszą poprzednie w tej mierze zarządzenia, z wyjątkiem postanowień władz administracyjnych, skarbowych, etc., dotyczących szkół, jako przedsiębiorstw.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

35.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 25. I. 27. L. dz. I—1739-27.

Do p. p. Inspektorów Szkolnych.

W związku z instrukcją z dnia 8.I.1927 r. L. dz. I—458-27 (Dz. Urz. Kurat. O. S. W. № 1 z dn. 10.I.1927 r. poz. 2) znosi się punkt 3 okólnika z dnia 20.I.1926 r. L. I—1432-26 (Dz. Urzęd. Kurat. O S W. № 1 z dn. 10.IIV.1926 r. poz. 12).

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

36.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 28.I 1927 r. Nr. I - 1991/27

Do P.P. Inspektorów Szkolnych

w sprawie przechowywania dokumentów nauczycielskich i sporządzania odpisów.

W związku z art. 17 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 1 lipca 1926 r. i §§ 2 i 3 rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 grudnia 1922 r. w sprawie wykonania tej ustawy, Kuratorjum wyjaśnia, że władzą powołaną do przechowywania akt i odpisów dokumentów nauczycieli, podległych inspektorowi szkolnemu, jest inspektor szkolny właściwego powiatu.

Wszelkie akta, odnoszące się do osoby nauczyciela, jak wykaz stanu służby, wykaz kwalifikacyjny, odpisy nominacyj, dowodów naukowych i egzaminacyjnych etc., a także korespondencję, mającą związek ze służbą nauczyciela, uposażeniem i zmianami rodzinnemi, należy przechowywać w jego teczce personalnej.

Wobec skarg na uciążliwość sporządzania licznych odpisów dokumentów nauczycielskich, Kuratorjum zaleca w tej sprawie następujący tryb postępowania:

Nauczyciel nowomianowany po zgłoszeniu się do służby sporządza własnoręcznie odpisy dokumentów, które powinny być złożone do jego teczki personalnej, a inspektor szkolny, po stwierdzeniu ich wiarogodności, zwraca oryginały właścicielowi za pokwitowaniem, które należy przechować w aktach; nauczyciel czynny, przesyłając inspektorowi dokumenty, świadczące o zmianach w jego stosunkach służbowych, załącza jednocześnie odpisy, poczem tok postępowania jest analogiczny.

Należy zwracać uwagę, by odpisy były sporządzane czytelnie, osobno dla każdego dokumentu i na blankiecie nie mniejszym od ćwiartki arkusza. Odpisy dokumentów, przeznaczone do wewnętrznego użytku władz szkolnych, nie wymagają ostemplowania.

Jednocześnie Kuratorjum przypomina, że znajdujące się już w aktach odpisy dokumentów nauczycielskich mogą być tylko wówczas uważane za ważne, o ile poświadczone zostały sądownie, notarjalnie lub przez właściwą władzę szkolną.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

37.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 31. I. 1927 r. L. O-1948/27.

Do Dyrekcyj wszystkich szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w Wilnie

W sprawie popierania krajoznawstwa.

Zarząd Wileńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zwrócił się do Kuratorjum z prośbą o poparcie zamierzeń i prac T-wa. Ze względu na wzniosły cel, jaki postawiło sobie to Towarzystwo, by szerzyć znajomość i miłość kraju ojczystego wśród całego społeczeństwa, Kuratorjum poleca zachęcać młodzież do uczęszczania na odczyty, organizowane przez to Towarzystwo.

Wskazanem również jest prenumerowanie przez poszczególne szkoły czasopisma krajoznawczego „Ziemia" za pośrednictwem Oddziału Wil. Towarzystwa, ul. Św. Anny 7.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

38.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 1. II. 1927 r. L. I-1180/27.

Do P. P. Inspektorów Szkolnych Okręgu Szkolnego Wileńskiego

W sprawie kursów metodyki pracy oświatowej.

Polska Macierz Szkolna zwróciła się do Ministerstwa z prośbą o kontrolowanie przez władze szkolne organizowanych przez nią wykładów i kursów metodyki pracy oświatowej pozaszkolnej.

Ponieważ zasadniczo władze szkolne powinny bacznie czuwać nad wszelką pracą oświatową na terenie powierzonym ich działalności, przeto i w tym wypadku zechcą Panowie Inspektorowie bywać osobiście na wspomnianych wyżej kursach i z przebiegu kursów zdawać sprawozdania Kuratorjum przy miesięcznych raportach, jednak na osobnych arkuszach.

Sprawozdania te będą przedkładane do wglądu Ministerstwu.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

39.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 9.II 1927 roku L. I-2881/27.

Do P.P. Inspektorów Szkolnych Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie wyjaśnień do art. 11 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli i do instrukcji Knratorjum z dnia 8.1.1927 r. L. 1-458/27.

Celem usunięcia pewnych wątpliwości, które nasunęły się przy interpretacji art. 11 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli oraz przy stosowaniu instrukcji Kuratorjum z dnia 8.I.1927 r. L. dz. I-458/27, wyjaśniam co następuje:

Art. 11 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli wymaga ogłoszenia konkursu na każdą stałą posadę nowoutworzoną lub opróżnioną, o ile nie zostanie zajęta w drodze służbowej lub dyscyplinarnej. Do czasu ogłoszenia stałych orzeczeń organizacyjnych należy traktować za stałą taką liczbę posad w każdej publicznej szkole powszechnej, jaka odpowiada obecnemu stopniowi organizacyjnemu tej szkoły (bez oddziałów równoległych i klas eksponowanych). Powoływać nowe siły nauczycielskie (stałe i tymczasowe) bez konkursu można zatem tylko albo prowizorycznie i na czas ściśle określony, albo do klas równoległych i eksponowanych, a więc wogóle w dość rzadkich wypadkach.

Ponieważ konkursy będą ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum, a materjał powinien być oddany redakcji najpóźniej 8-go każdego miesiąca przed godz. 12 w południe, raporty miesięczne P.P. Inspektorów muszą bezwarunkowo wpływać do Kuratorjum najpóźniej 7-go, by możliwem było ogłoszenie konkursów w najbliższym numerze. Wielce pożądane jest wcześniejsze nadsyłanie raportów. Opóźnienie nadesłania raportu musiałoby wywołać jednomiesięczną zwłokę w ogłoszeniu konkursu, co uniemożliwiłoby szybkie obsadzenie posad. Wskazane jest przytem, by P.P. Inspektorowie w rubryce II B raportów wymieniali nietylko posady, które zawakują od 1-go następnego miesiąca, ale również posady, które mają zawakować w ciągu najbliższych kilku miesięcy, podając ścisłe daty.

W wypadku niespodziewanego zawakowania posady inspektor szkolny może obsadzić ją prowizorycznie, we własnym zakresie działania, na czas ściśle określony, potrzebny do nadania posady tej z konkursu. Odpis prowizorycznego powierzenia należy niezwłocznie przesłać Kuratorjum, które opłacać będzie zamianowanego zastępcę z wolnego etatu. Powierzenie może mieć miejsce tylko od chwili, z którą wygasa prawo do uposażenia poprzednika. Biorąc pod uwagę punkty a i b art. 11 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli oraz jednomiesięczny termin, który Kuratorjum przeznaczać będzie do wnoszenia podań na konkursy, prowizorjum takie może trwać nie dłużej niż:

1) na posadach kierowników szkół (od 2-kl. wzwyż) do 2 miesięcy;
2) na innych posadach, uznanych za stałe, do 4 miesięcy.

Posad, które inspektor szkolny ma zamiar sam obsadzić prowizorycznie, nie należy wymieniać w rubryce II A raportu, lecz w rubryce II B, proponując jednocześnie odpowiednie terminy obsadzenia tych po-

sad z konkursu przez nauczycieli etatowych. W rubryce II A należy wymieniać tylko te posady, których inspektor szkolny nie może obsadzić prowizorycznie z powodu braku odpowiednich kandydatów.

Wskazane jest prowizoryczne powierzanie posad przedewszystkiem osobom, mającym warunki na uzyskanie potem tych posad z konkursu. Krótkoterminowych powierzeń nie należy dawać osobom, sprowadzonym ze stron odległych, któreby potem nie miały widoków na dalsze zatrudnienie ich w powiecie, do którego zostały zaangażowane.

Dla ułatwienia orjentacji zechcą P. P. Inspektorowie w rubryce II p. A i B podawać również nazwę gminy.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr *A. Ryniewicz*

40.

INSTRUKCJA
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w sprawie składania i przesyłania podań nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Nauczyciele publicznych szkół powszechny, ubiegający się o zaliczkę, zapomogę, przeniesienie, nadanie z konkursu innej posady i t. d., powinni wnosić podania, adresowane do Kuratorjum, za pośrednictwem kierowników szkół, którzy podania te, zaopinjowane odręcznie, mają przesyłać swemu inspektorowi szkolnemu. Kierownicy szkół i samoistni nauczyciele jednoklasowych szkół powszechnych przesyłają podania swe inspektorowi szkolnemu bezpośrednio. Podania powinny być pisane na arkuszu lub półarkuszu papieru czytelnem pismem, przyczem Kuratorjum zaleca stosowanie wzoru, załączonego do niniejszej instrukcji.

Podania nauczycieli, zredagowane we właściwej formie, kierownicy szkół obowiązani są przesyłać do Inspektoratu najdalej w ciągu dni dwóch od chwili otrzymania, a inspektorowie szkolni do Kuratorjum — najdalej w ciągu dni pięciu. Zwłoka w przesłaniu podania przez Inspektorat szkolny może mieć miejsce jedynie w razie dłuższej nieobecności inspektora szkolnego i zastępcy, a także w razie konieczności dostarczenia dodatkowych danych przez nauczyciela lub przeprowadzenia dochodzeń, wiążących się ściśle z treścią lub celem podania. Każda tego rodzaju zwłoka powinna być usprawiedliwiona przy przesyłaniu podania.

P. P. Inspektorowie szkolni obowiązani są stwierdzać ścisłość przytoczonych w podaniach okoliczności, a szczególnie danych, dotyczących stosunków osobistych i służbowych nauczycieli i przesyłać je do Kuratorjum „odręcznie" z jasno sformułowanemi wnioskami i z krótką oceną pracy i zachowania się w służbie petentów. Przy każdem podaniu o urlop należy wymieniać szczegółowo daty urlopów, z jakich petent korzystał w ciągu ostatnich dwóch lat oraz załączyć świadectwo lekarskie.

W jednem podaniu nie należy łączyć spraw różnej treści.

Przy przesyłaniu w drodze służbowej podania do innego okręgu szkolnego lub do Ministerstwa nauczyciel jest z reguły obowiązany załą-

czyć własnoręcznie napisany życiorys, a inspektor szkolny—wyciąg z wykazu stanu służby i wykazu kwalifikacyjnego nauczyciela.

Uwaga: Do czasu sporządzenia wspomnianych wykazów należy w ostatnio wymienionym wypadku załączyć odpis arkusza nauczycielskiego.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—)*Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 5 II. 1927
L. I-2578/27

Załącznik do L. I-2578/27. **Wzór podania nauczyciela.**

Kierownik (lub nauczyciel)
____ kl. szkoły powszechnej
w. ____________
gmina ____________
dnia ____________

W sprawie (przeniesienia, mianowania w drodze konkursu na posadę w ____ zaliczki, zapomogi, urlopu i t. d.)

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego
____

Proszę o (przeniesienie mnie, mianowanie na zasadzie konkursu, udzielenie mi urlopu, zaliczki i t. d.)____________
____

Prośbę swą uzasadniam następującemi względami:
____
____
____
____
____
____

Jednocześnie podaję dane, odnoszące się do mych stosunków osobistych i służbowych, a mianowicie:

1) Data i miejsce urodzenia ____________
2) Stan rodzinny (kawaler, żonaty, liczba dzieci i t. d.)____________
3) Kwalifikacje zawodowe (seminarjum, gimnazjum, W.K.N. i t. d ____________
4) Charakter służbowy (stały, tymczasowy)____________
5) Liczba zaliczalnych lat pracy ____________
6) Grupa i szczebel uposażenia____________
7) Rejon płatniczy____________

________ załączników (dokumenty, które mogą być potrzebne do poparcia podania)

(Podpis)

41.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 3. II. 1927 r. L. I—2400—27.

Do P. P. Inspektorów Szkolnych

w sprawie zakupu książek w związku z „Miesiącem Książki".

Zarząd Związku Powszechnego Księgarzy i Wydawców Polskich w Warszawie zamierza wysłać P. P. Inspektorom Szkolnym katalog „Wzorowej bibljoteki dla dzieci i młodzieży" w liczbie egzemplarzy, odpowiadającej liczbie szkół powszechnych w danym powiecie.

Katalog ten zawiera około 1200 tytułów książek i może być bardzo pomocny przy zakupach w związku z akcją „Miesiąca Książki", wobec czego zechcą P. P. Inspektorowie możliwie śpiesznie rozesłać otrzymane egzemplarze szkołom przy najbliższej okazji.

Ponieważ katalog ten zawierać będzie również tytuły książek nieocenionych jeszcze przez Ministerstwo, należy przy zakupach brać pod uwagę przedewszystkiem książki już polecone, których spis Kuratorjum podaje jednocześnie do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

SPIS KSIĄŻEK

do czytania dla młodzieży szkolnej, uznanych przez „Komisję do oceny książek Min. W. R. i O. P." za konieczne, pożądane i dozwolone.

Niżej wymienione książki podzielone zostały na kategorje koniecznych, pożądanych i dozwolonych oraz na grupy odpowiednio do wieku młodzieży.

Grupa I. Dzieci od lat 6 do 8.

1 i 2 oddział szkoły powszechnej siedmioklasowej.
1 i 2 oddział szkół powszechnych od trzy do sześcioklasowych.
1 i 2 rok nauczania w szkołach powszechnych jedno i dwuklasowych

Grupa II. Dzieci od lat 8 do 10.

3 i 4 oddział szkoły powszechnej siedmioklasowej.
3 i 4 oddział szkół powszechnych od trzy do sześcioklasowych.
3, 4 i 5 rok nauczania w szkołach powszechnych jedno i dwuklasowych.
1 klasa gimnazjum ośmioklasowego.

Grupa III. Dzieci od lat 10 do 12.

5 i 6 oddział szkoły powszechnej siedmioklasowej.
5 i 6 oddział szkoły powszechnej od trzy do sześcioklasowej.
6 i 7 rok nauczania w szkołach powszechnych jedno i dwuklasowych.
2 i 3 klasa gimnazjum ośmioklasowego.

Grupa IV. Dzieci od lat 11 do 14.

7 oddział szkoły powszechnej siedmioklasowej.
7 oddział szkoły powszechnej od trzy do sześcioklasowej.
4 i 5 klasa gimnazjum ośmioklasowego.

Grupa V. Dzieci od lat 13 do 18.

6, 7 i 8 klasa gimnazjum ośmioklasowego.
Młodzież od 15—18-tu lat.

A. Książki konieczne.

Marja Konopnicka. O krasnoludkach i o sierotce Maryni. Grupa II i III.

Bronisława Ostrowska. Bohaterski Miś czyli przygody pluszowego niedźwiadka na wojnie. Grupa III i IV.

Edmund de Amicis. Serce, książka dla chłopców, przekład Marji Konopnickiej. Grupa III, IV i V.

Józef Conrad Korzeniowski. Murzyn z załogi Narcyza. Z upoważ. autora tłumaczył Jan Lemański. Grupa V.

Dr. Wanda Haberkantówna. Śmietnik. Opowiadanie przyrodnicze. Grupa II i III.

Marja Konopnicka. O Janku Wędrowniczku. Grupa I.

Marja Rodziewiczówna. Lato leśnych ludzi. Powieść. Grupa IV i V.

Władysław Łoziński. Oko Proroka czyli Hanusz Bystry i jego przygody. Grupa IV.

Wacław Lipiński. Od Wilna po Dynaburg. Wspomnienia z ofenzywy 5 p. p. Legjonów. Grupa IV, V.

Józef Mączka. Starym Szlakiem. Grupa IV, V.

Władysław Ludwik Anczyc. Przypadki Robinsona Kruzoe. Grupa III.

Romanowa. Z powieści Elizy Orzeszkowej. Grupa IV, V.

M. Z. Zaleska. Mieszkaniec puszczy. Powieść Coopera dla młodzieży opracowała. Grupa III, IV.

Marja Konopnicka. Książka dla Tadzia i Zosi. Grupa II.

Michał Siedlecki. Skarby wód. Grupa IV, V.

H. Sienkiewicz. W pustyni i w puszczy. Grupa III, IV.

Jan Powalski. W słońcu. Powieść. Grupa V (dla seminarjów nauczycielskich).

Marjusz Zaruski. Na morzach dalekich. Grupa V.

John Swenson. Czółnem przez morze. Grupa III.

Artur Śliwiński. Hetman Żółkiewski. Grupa IV, V.

Dr. Władysław Szafer. U progu Sahary. Grupa V.

Bolesław Prus (Aleksander Głowacki). Na wakacjach. Katarynka. Grupa IV, V.

Stefan Żeromski. Echa leśne. Grupa IV, V.

Bolesław Prus (Aleksander Głowacki). Anielka. Grupa IV i V.

Henryk Sienkiewicz. Z pamiętników poznańskiego nauczyciela. Grupa IV, V.

Henryk Sienkiewicz. Pójdźmy za nim. Grupa V.

Henryk Sienkiewicz. Sielanka. Legenda żeglarska. Grupa V.

Henryk Sienkiewicz. Z puszczy amerykańskiej. Listy z podróży. Grupa III, IV.

Henryk Sienkiewicz. Stary sługa. Grupa IV, V.
Marja Konopnicka. Nasza szkapa. Grupa IV, V.
Marja Konopnicka. Dym. Grupa IV, V.
Marja Konopnicka. W Winiarskim forcie. Grupa IV, V.
Eugenjusz Małaczewski. Tam gdzie ostatnia świeci szubienica. Grupa V.
Bolesław Prus (Aleksander Głowacki). Antek. Grupa IV, V.
Marja Konopnicka. Z Banasiowa. Grupa V.
Kazimierz Tetmajer. Ksiądz Piotr. Grupa IV, V.
Henryk Sienkiewicz. Wspomnienie z Maripozy, Jamioł. Organista z Ponikły. Grupa IV, V.
Henryk Sienkiewicz. Bartek Zwycięzca. Grupa IV, V.
Ignacy Chrzanowski. Nasz hymn narodowy (Pieśni Legjonów). Grupa IV, V.
Władysław St. Reymont. Z ziemi chełmskiej. Grupa IV, V.
Pułkownik Adolf Małyszko. Wojna chemiczna. Grupa V.
Dr. Aleksander Czołowski. Marynarka w Polsce. Grupa V.
Adam Szelągowski. Walka o Bałtyk. Grupa V.
Gwiazdka tygodnik ilustrowany dla dzieci i młodzieży. Wydawnictwo P. Macierzy Szk Ziem Wsch. Wilno Benedyktyńska 2. Grupa II, III.
Bolesław Prus (Aleksander Głowacki). Cienie. Z legend dawnego Egiptu. W górach. Grupa IV, V.

B. Książki pożądane.

F. Courtenay Baylor. Dzielna trójka. Spolszczona przez Zofję Hartinghową. Grupa III.
Jan Grabowski. Finek. Warszawa, listop. 1824. Grupa I, II.
Benedykt Hertz. Taśtaś. Grupa I.
Dr. E. Kiernik. Życie w nurtach oceanu. Grupa V.
Takie sobie bajeczki. Wybór z książki Rudyarda Kiplinga. Grupa I i II.
Anna Montgomerry Ania z Zielonego Wzgórza. Tłumaczenie R. Bernsztejnowej. Grupa III, IV i V.
Janina Porazińska. W Wojtusiowej izbie. Grupa I i II.
Jan Powalski. Król. Powieść z czasów Przemysława Pogrobowca. Grupa IV.
Helena Zakrzewska. Białe Róże. Powieść dla młodzieży z czasów inwazji bolszewickiej. Grupa III i IV.
Adolf Dygasiński. Łabędzia woda. Grupa V.
Iskry, Tygodnik dla młodzieży. Grupa III, IV i V.
Aleksander Janowski. Nasz plac. Opowiadanie dla dzieci. Grupa II.
Dr. Kazimierz Kowarski. O uczniu żołnierzu. Grupa IV i V.
Włodzimierz Korsak. Ku indyjskiej rubieży. Grupa IV.
Płomyk, dwutygodnik dla dzieci i młodieży. Grupa II i III.
Płomyczek, dwutygodnik dla młodszej dziatwy. Wydawca w imieniu Zw. Pol. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Józef Włodawski. Grupa I.
Jan des Vignes Rouges. Dusze dowódzców. Opowiadania i rozmyślania wojenne. Tłumaczyła Iza Moszczeńska. Grupa V.
Marjan Zaruski. Na bezdrożach tatrzańskich. Wycieczki, wrażenia i opisy. Grupa V.
Ignacy Chodźko. Pamiętniki kwestarza. Grupa III i IV.

Adolf Dygasiński. Przygody młodzieńca. Grupa III.
Marja Konopnicka. Poezje dla dzieci. Grupa II.
Marja Konopnicka. Poezje dla dzieci, część II. Grupa II.
Marja Konopnicka. Poezje dla dzieci i młodzieży, część III. Grupa II.
Marja Konopnicka. Złoty wiek Peryklesa (Olimpijczyk). Opowiadania historyczne podług Oskara Höchera. Grupa IV
Włodzimierz Korsak. Na tropie przyrody. Grupa III i IV.
Józef Ignacy Kraszewski. Stara baśń Grupa III.
F. Lazarusówna. Moja gromadka. Grupa I.
(Hektor Malot). Bez rodziny. Opracowała Faustyna Morzycka. Grupa III i IV.
Bronisława Ostrowska. Madej. Grupa II i II.
Bronisława Ostrowska. Szklana góra. Grupa II i III.
(*Quida*) *Nello i Patrasz*. Podług oryginału angielskiego opracowała Marja Strobeyko. Grupa II.
Jan Parandowski. Mitologją. Wierzenia i podania Greków i Rzymian. Grupa V.
Zofja Rogoszówna. Pisklęta. Grupa V, odpowiednie przedewszystkiem dla seminarjów ochroniarskich i nauczycielskich.
Vambe (*Luigi Bertelli*). Cesarz mrówek. Przełożyła z 8 go wydania włoskiego Helena Grotowska. Grupa III i IV.
Franciszek Molnar. Chłopcy z Placu Broni. Powieść z życia uczniów węgierskich. Przekład Janiny Mortkowiczowej. Grupa III i IV, oraz dla grupy V dla uczniów seminarjów nauczycielskich.
J. Ignacy Kraszewski. Kordecki. Grupa III i IV.
Wiktor Gomulicki. Wspomnienia niebieskiego mundurka. Grupa III.
Henry Ford. Moje życie i dzieło. Tłum. M. St. Goryńscy. Grupa V.
Helena Zakrzewska. Zaklęty dwór. Opowiadanie z dzieciństwa mamusi. Grupa III oraz do V dla uczniów sem. nauczycielskich.
Marja Reuttówna. Dziecko polskie w latach niewoli i walki. Grupa III i IV.
J. Kenniston. Opiekun bezbronnych. Niezwykłe przygody młodego księcia w bardzo dawnych czasach. Opracowała według oryginału angielskiego M. G. Grupa II i III.
Jan Dembowski. Historja naturalna jednego pierwotniaka, jako wstęp do biologji ogólnej. Grupa V.
Marja Dąbrowska. Dzieci Ojczyzny. Opawiadanie historyczne dla młodzieży. Grupa III i IV.
Marja Dąbrowska. Uśmiech dzieciństwa. Wspomnienia. Grupa V dla uczniów sem. nauczycielskich.
Jan Dembowski. O istocie ewolucji. Grupa V.
M. G. Burek i jego przyjaciele. Grupa I i II.
Marja Bujno. Kocia Mama i jej przygody. Grupa I i II.
Stanisław Pigoń Głosy z przed wieku. Szkice z dziejów procesu filareckiego. Grupa V.
Jack London. Zew krwi. Przełożyłe z angielskiego St. Kuczelewska. Grupa V.
Helena Bobińska. O szczęśliwym chłopcu. Grupa II i III.
Felicja Popławska. Dla przyszłości. Grupa III i IV.
Nasi przyjaciele. Grupa I.

Zuzanna Rabska. Baśnie Kaszubskie. Grupa III.
Joanna Gould. Gwiazda przewodnia. Grupa III i IV.
Kornel Makuszyński. Bardzo dziwne bajki. Grupa II.
Adolf Dygasiński. W Swojczy czyli żywot poczciwego włościanina. Grupa IV. Szczególnie dla bibljotek szkół wiejskich.
Bolesław Prus. Michałko Grupa IV i V.
Z. Bohuszewiczówna. W świecie owadów. Grupa IV i V.
Ewa Szelburg Ostrowska. A... a... kotki dwa. Grupa I.
H. Andersen. Baśnie. Opracowane przez C. Niewiadomską. Grupa III i IV.
Wybór poezyj *Władysława Syrokomli* (Ludwika Konratowicza) 3 tomy. Do druku przygotował, przypisami i posłowiem zaopatrzył Stanisław Cywiński. Grupa IV i V.
E. Nesbit. Poszukiwanie skarbu. Przełożyła H. Jel. Grupa III, oraz dla grupy V (seminarja nauczycielskie).
Janina Porazińska. Kichuś majstra Lepigliny. Grupa II.
Ernest Seton Thompson. Dzielny rogacz i inne opowiadania z życia zwierząt. Grupa III i IV.
Józef Conrad. Korsarz. Bibljoteka angielska. Grupa V.
H. Green. Brat ociemniały. Przeł. z ang. H. Wernic. Grupa III i IV.
Zofja Rogoszówna. Dzieci pana majstra. Grupa I i II.
Artur Oppman (Or-Ot). Legendy warszawskie. Grupa II.
Karol Dickens. Maleńka Dorrit. Powieść. W opracowaniu Cecylji Niewiadomskiej. Grupa V.
Jadwiga Chrząszczewska. Czasy i nie czasy. Fantastyczne opowiadania dla młodzieży. Grupa II i III.
Janina Porazińska. Ucieszna historyjka o Fipciu. Grupa I.
Marjan Gerson. Dębrowska. Wielcy artyści, ich życie i dzieła. Gr. V.
Stefan Barszczewski. W osiem dni dokoła świata. Grupa III i IV.
Helena Zakrzewska. Dzieci Lwowa. Grupa III i IV.
M. Makowska. Za siódmą górą, za siódmą rzeką. Grupa III.
Zofja Urbanowska. Złoty pierścień. Grupa II i III.
Sewer. Na pobojowisku. Grupa IV i V.
D-r Afred Berg. Wycieczki krajoznawcze. Spolszczyła Helena Grotowska. Grupa IV i V.
Wacław Sieroszewski. Ze świata. Grupa III i IV.
Jerzy Bandrowski. Siła serca. Grupa IV i V.
Jerzy Orwicz. Wódz narodu. Powieść z czasów młodości Tadeusza Kościuszki. Grupa IV.
Rudyard Kipling. Puk. Pzełożyła Helena Niemirowska. Grupa IV.
Teresa Jadwiga. Dworzanie królewicza Jakóba. Powieść dla młodzieży z czasów panowania Jana Sobieskiego. Grupa III.
Stanisław Rostworowski, podpor. Legjonów Polskich. Szablą i pió-
H. Boguszewska, H. Koźniewska. Historja jednego roku. Grupa II i III.
rem. Grupa VI. V.
Zofja Bukowiecka. Historja o Janku Górniku. Grupa III. IV.
L. M. Montgomery. Ania z Awanlee. Grupa IV.
Dr. *Antoni Jakubski*. W krainach słońca. Grupa V.
Marja Świderska. Z przed lat sześćdziesięciu. Grupa IV. V.
Marino Moretti. Moja Matka. Przekład Baturewicza. Grupa V.
A. Dygasiński. Cudowne bajki Grupa III.

Mayne-Reid. Dolina bez wyjścia. Przygody podróżników w Himalajach. Grupa III.

Jan Grabowski. Jak Tomek Kowalczyk do nieba się dostał. Grupa II.

L. M. Alcott. Małe kobietki. Grupa III. IV.

t *Rudyard Kipling.* Wśród ławic oceanu. Opracowała G. E. Lenarowska.

Marja Konopnicka. Wojciech Zapała. Grupa IV i V.

Artur Śliwiński. Stefan Batory. Grupa IV i V.

Mark Twain. (Samuel L. Klemens) Królewicz i żebrak. Powieść z ang. przełożył L. P. Grupa III i IV.

Elżbieta z Zaleskich Dorożyńska. Na ostatniej placówce. Dziennik z życia wsi podolskiej w latach 1817—1921. Z przedmowy Artura Górskiego. Grupa V.

Stefanja Szuckowa. Tajemnice Motyli. Grupa II.

Eliza Orzeszkowa. Pisma. Wydanie zbiorowe, zupełne, ze wstępem Aurelego Drogoszewskiego. Tom V. Anastazja, Bene nati. Grupa IV i V.

Ester Stahlberg. Niedziela. Przekład ze szwedzkiego Zofji de Bondy. Grupa V (dla ucz. sem. naucz.)

Zygmunt Loretz. Akwarjum słodkowodne. Część I. Wskazówki techniczne, jak urządzać i pielęgnować akwarjum. Grupa IV i V.

Stanisław Windakiewicz. Dzieje Wawelu. Grupa V.

E. Piasecki i M. Schreiber. Harce młodzieży polskiej. Grupa IV i V.

Bolesław Prus. (Aleksander Głowacki). Omyłka. Grupa V.

Marja Konopnicka. Urbanowa. Grupa IV i V.

Marja Konopnicka. W Gdańsku. Grupa IV i V.

Helena Grotowska. O poznawaniu kraju. Grupa III i IV.

D-r *Fryderyk Papee.* Historja miasta Lwowa w zarysie (Dla Okręgu Szkolnego Lwowskiego konieczna) Grupa V.

Henryk Sienkiewicz. Niewola tatarska. Grupa IV i V.

Ludwik-Hironim Morstin. W kraju Latynów. Grupa II i III.

Jan Svenson. (Nonni.) Z dalekiej północnej wyspy. Grupa II i III.

L. Kubala. Bitwa pod Beresteczkiem. Grupa V.

L. Kubala. Oblężenie Zbaraża i pokój pod Zborowem. Grupa IV i V.

D-r *Wiktor Hahn.* Stanisław Staszic. Grupa IV i V.

K. Szajnocha. Zdobycze pługa polskiego. Grupa V.

Zofja Kossak Szczucka. Pożoga. Grupa V.

Stefan Żeromski. Siłaczka. Na pokładzie. Grupa V.

Stefan Żeromski. Do swego Boga. Rozdziobią nas kruki, wrony. Grupa V.

Władysław Łoziński. Opowiadanie Imć Pana Wita Narwoja, rotmistrza Konnej Gwardji Koronnej. Grupa IV i V.

J. I. Kraszewski. Rzym za Nerona. Obrazy historyczne. Grupa IV i V.

Władysław Łoziński. Madonna Busowiska. Nowela. Grupa V.

Marja Dunin-Kozicka. Burza od Wschodu. Grupa V.

Janusz Korczak. Mośki, Jośki i Srule. Grupa III oraz V (sem. naucz.)

I. H. Fabre. Szkodniki. Tłum. Z. Bohuszewiczówna. Grupa IV i V.

Ignacy Chrzanowski. Za co powinniśmy kochać Pana Tadeusza. Grupa IV.

Tadeusz Dębicki. Z dziennika Marynarza. Grupa IV.

Władysław St. Reymont Pewnego dnia. Grupa IV.

O. A. Gratry. Credo w rozważaniu filozoficznem. Grupa V.
Kap. Stefan Pomarański. Pierwsza wojna polska (1918—1920) Grupa V.
R. Stevenson. Skarby na wyspie. Grupa III i IV.
Ferdynand Kudelka. Bitwa pod Kircholmem. Grupa IV i V.
Młodzież Polskiego Czerwonego Krzyża. Grupa III i IV.
Walerja Szalay-Groele. W orlem gnieździe. Grupa II i III.
Zofja Kossak-Szczucka. Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata. Grupa II.
Jerzy Ebers. Uarda. Powieść z czasów starożytnego Egiptu. Grupa IV i V.
Dwunastka. 12 nowel nowoczesnej literatury światowej. Zebrał Merwin. Grupa IV i V.
Frames Hoodgson Burnett. Mały Lord. Grupa III iV.
I. H. Fabre. Nasi sprzymierzeńcy. Tłum. Z. Bohuszewiczówna i M. Górska. Grupa IV i V
I. Garczyński. O władzę nad błękitami. Grupa IV i V.
Melchjor Wańkowicz. Szpital w Cichiniczach Grupa IV i V.
(Przed włączeniem do bibljoteki należy usunąć ostatnie kartki, zawierające ogłoszenie o wydawnictwie „Bibljoteczka Historyczno-Geograficzna“).
Edward Słoński. Razem, młodzi przyjaciele. Grupa III.

C. Książki dozwolone.

A. Domańska. Paziowie Króla Zygmunta. Opowiadanie obyczajowe na tle dawnych wieków. Grupa III.
Helena Duninówna. Przyjaciele Jerzyka. Grupa I i II.
Antoni Gawiński. Bajki staroświeckie. Grupa I i II.
Antoni Gawiński. Lolek Grenadjer. Czarodziejska historja dla chłopców. Grupa III.
Aleksander Janowski. Marysia w Japonji. Powieść dla młodzieży Grupa III.
Z. Popławska. Bajki z Zielonej Wyspy. Grupa II.
Walery Przyborowski Młody konfederat barski. Powieść historyczna dla młodzieży Grupa III. Dla ludności kresów wschodnich niestosowna.
Zuzanna Rabska. Trzy powiastki o harcerzach. Grupa III.
J. Kr. Andersen. Baśnie i powiastki. Wybór dla młodzieży opracował Zbigniew Kamiński Grupa II i III.
Tadeusz Chrostowski. Parana. Wspomnienia z podróży w roku 1914. Grupa IV i V.
Karol Homulacs. Bajka o Kosturku, Azie i Burku. Grupa IV.
Antoni Ossendowski. Najwyższy lot. Z niedawnych czasów wielkiego porywu. Grupa IV.
Jan Powalski. W grodzie żaków. Powieść historyczna. Grupa IV-ta z ograniczeniem do szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.
B. Dyakowski. Wąż Władka. Opowiadanie przyrodnicze. Grupa II i III.
Pia Górska. W naszych kościołach. Grupa III i IV.
W. M. Kozłowski. Rycerz wolności (Kazimierz Puławski). Grupa IV.
R. Lyall. Słowik irlandzki. Powieść. Przełożyła Zofja Hartinghowa Grupa IV.

Janina Porazińska W spalonym dworze. Opowiadania z roku 1920. Grupa II i III.

Zofja Rogoszówna. Dziecinny Dwór. Grupa II.

E. Zorjan. Bohaterskie boje. Opowiadanie historyczne z czasów króla Jana III. Grupa II i III.

E. Zorjan. Dopust boży. Powieść historyczna z XVII w. Grupa II. III.

E. Zorjan. W walce z pohańcami. Powieść historyczna. Grupa II. III.

Edward Zorjan. Pod godłem krzyża. Powieść z czasów Jadwigi i Jagiełły Grupa II. III.

E. Zorjan. Hołd pruski. Powieść historyczna z XVI w. Grupa II. III.

Juljusz Verne. Straszny wynalazca. Tłumaczyła Bobrowska. Grupa III.

Władysław Umiński. Podróż bez pieniędzy. Grupa III i IV.

Benedykt Hertz. Wakacje w puszczy. Grupa III.

(*Hektor Malot*.) Dla rodziny. Przerobiła dla młodzieży Faustyna Morzycka. Grupa II i III.

Bernard Chrzanowski. Z wybrzeża i o wybrzeżu. Grupa IV.

Tadeusz Zieliński. Irezjona. Klechody attyckie. Serja pierwsza, Serja druga. Grupa V.

Antonina Morzkowska. Mały obywatel. Powieść dla młodzieży. Grupa III.

Józef Bojasiński. Historja powszechna. Część I. Grupa III.

Józef Hornowski. Pasorzyty ciała ludzkiego. Grupa IV. V.

Antoni Gawiński. Przygody Okruszka. Czarodziejska historja. Grupa II. III.

Antoni Gawiński. Dziesięciu rycerzy Czarodziejska historja. Grupa II. III.

(*Noel Hope*.) Przygody Wilczka i jego pana. Grupa II.

(*Lillan Gasko*.) Bohaterski Bruno. Grupa II.

Benedykt Hertz. Bażant złocisty. Grupa II.

Adolf Dygasiński. Przyjaciel koni. Grupa II . III.

Edmund Selons. Przygody Tomcia ze zwierzętami. Grupa II.

Marja Reuttówna. Dla mojego tatusia. Dzienniczek Danusi pisany w dniach najazdu bolszewickiego i okupacji litewskiej w Wilnie w r. 1920 Grupa III. IV.

Ela Oleska. Złociste Kopułki i Różowe Stokrotki. Grupa II.

Mieczysława Sleczkowska. Wśród dziejowej zawieruchy. Grupa III. IV.

Władysław Umiński. Od Warszawy do Ojcowa. Grupa III.

Marja Buyno. Słoneczko. Grupa II. III.

S. Margert. Duch Czasu. Powieść z XV wieku Grupa V.

S. Margert. Król Florencji. Grupa V.

S. Margert. Fra Giralamo. Grupa V.

S. Margert. Burza. Grupa V.

H. G. Wells. Nowele. Grupa V.

Jana Chryzostoma z Gosławic Paska. Pamiętniki. Opracował Jan Grabowski. Grupa III.

Walery Przyborowski. Reduta Woli. Powieść historyczna z 1831 roku dla młodzieży.

Grupa III. W pamiętnym roku wojny. Grupa IV i V.

Juljusz Verne. W pogoni za meteorem. Powieść fantastyczna. Grupa III IV.

Zofja Sikorska. Ama i jej przyjaciele Grupa II.

Ewa Szalburg Ostrowska. Ogród króla Marcina. Opowieść czarodziejska. Grupa II.

(*Jerzy Żuławski.*) Na srebrnym globie. Rękopis z księżyca. Opracował dla młodzieży F. K. Nowicki. Grupa V.

W. L. Anczyc. Przygody prawdziwe żeglarzy i podróżników pośród dzikich ludów kuli ziemskiej.

Daniel Defoe. Życie i nader osobliwe a zadziwiające przygody Robinzona Kruzoe z Jorku, marynarza, przez niego samego opowiedziane. Grupa III.

J. J. Kraszewski. Historja o Jonaszu Korczaku i o pięknej miecznikównie. Grupa IV. V.

Wl. L. Anczyc. Duch puszczy. Opowiadanie z borów amerykańskich według Dr. Birda. Grupa III.

Rudyard Kipling. Kim. 2 tomy. Tłum. z ang. Wilhelm Mitarski. Studjum o Kiplingu G. K. Chestertona. Grupa V.

E. Jezierski. Dla Ciebie, Polsko. Powieść dla młodzieży. Grupa III.

Ewa Szelburg Ostrowska. U leśnego dziadka. Grupa II.

Erckman i Chatrian. Dzielni górale. Przełożyła z francuskiego Z N. Grupa III i IV.

Luigi Barcini. Przygody Mikara Zapałki. Tłumaczyła z włoskiego Zofja Krzyżanowska. Grupa II i III.

Edward S. Ellis. Smok podniebny. Przełożyła z angielskiego Marja Lisowska. Grupa III

Zygmunt Tempka Nowakowski. Wymarsz. Nowele. Grupa V.

Walery Przyborowski. Młodzi gwardziści. Epizod z oblężenia Warszawy, przez Prusaków w r. 1794. Grupa III.

Władysław Umiński. Filibustjerowie. Powieść na tle dziejów Indyj Zachodnich. Grupa III i IV.

Adam Grabowski. Wśród gór i pustyń Coelesyrji. Grupa IV i V.

Józef Ciemboniewicz. Pan Lisowski. Powieść dla młodzieży z rycinami De. Wita. Grupa II i III.

Marja Buyno-Arctowa. Perły księżniczki Marji. Bajka nie bajka błękitnemu chłopcu opowiedziana, dla młodszych i starszych Grupa III i IV.

Jan Staszkiewicz. Było to pod Smoleńskiem. Powieść historyczna z roku 1812 dla młodzieży. Grupa III.

F-r. Rawitt Gawroński. Moje przygody z roku 1863 w Kijowie Grupa V.

Juljusz German. O Księżniczce z za morza. Grupa II.

G. Beecher Stowe. Chata wuja Toma. Powieść opracowana dla młodzieży. Grupa III i IV.

Przesław Smolik. Przez lądy i oceany. Przygody jeńca w Azji w czasie Wielkiej Wojny. Grupa IV i V.

Artur Śliwiński Jan Sobieski. Grupa V.

Kazimierz Rosinkiewicz. (Rojan). Przygody lotnika. Grupa IV.

Deotyma (Jadwiga Łuszczewska). Panienka z okienka. Grupa V.

M. *Strebeykowa.* Dwunastoletni żołnierz. Z życia młodego chłopca w r. 1812-15. Grupa II i III.

Juljusz Verne. W krainie białych niedźwiedzi. Tłum. K. Bobrowska Grupa III i VI.

Marja Weryho. Wśród swoich. Powiastki dla małych dzieci Grupa I

Wacław Gąsiorowski. Huragan. Powieść historyczna z epoki Napoleońskiej. Grupa IV.

Janusz Korczak. Bankructwo małego Dżeka. Grupa IV i V. (sem. naucz.)

Antonina Domańska. Krysia Bezimienna. Opowiadanie z czasów Zygmunta Augusta i Stefana Batorego. Grupa II i III.

Antoni Scheur. Pamiętnik pilota polskiego. Grupa V.

Jan Rządkowski, generał broni. Żołnierz nieznany. Grupa V.

Jan Rządkowski, generał broni. Pierwszy legjon Puławski. Grupa V.

Selma Lagerlöf. Cudowna podróż. Grupa III i IV.

Jan Szczepkowski. Władcy kniei. Grupa V.

Jan Kucharzewski. a) Od białego caratu do czerwonego. Tom. I. Epoka Mikołaja I.

Jan Kucharzewski. b) Od białego caratu do czerwonego. Tom. II. br. I. Geneza maksymalizmu. Część II. Dwa światy. Grupa V.

Wł. Pniewski. Lwica. Grupa V.

M. *Jarosławski.* Odwet Drzymały. Grupa III.

Ewa Szelburg-Ostrowska. Przedziwne przygody duszka Dzińdzinnika. Grupa II

Marja Czeska-Mączyńska. W obronie Gdańska. Grupa III.

Artur Śliwiński. Król Władysław IV. Grupa IV i V.

Jadwiga Chrząszczewska. Tajemnica starego dworu. Grupa II.

Anna Szottowa. Kryształowe źródło. Grupa III.

Wacław Gąsiorowski. Rok 1809. Powieść historyczna w opracowaniu dla młodzieży. Grupa IV.

Maksym d'Azeglio. Nicolo de Lapi. Tłum. Józef Korzeniowski. Tom I. Tom. II. Grupa V.

Stanisław Baczyński. Historja o szczęściu i cnocie. Grecja—Rzym. Grupa III.

Zofja Kowerska. Dwa opowiadania dla młodzieży 1. Ofiara, 2. Jantoś. Grupa III.

Dziś i jutro. Miesięcznik dla młodzieży żeńskiej. Red. odp. i wyd. Felicja Bronikowska, Kraków, ul. Starowiślana 3. Grupa IV i V.

W. Gomulicki. Życie dla Ojczyzny. Grupa III i IV.

Zofja Żurakowska. Skarby. Grupa III i IV.

S. Barbara Żulińska C. R. Anioł Stróż. Grupa II.

S. Barbara Żulińska. C. R. Mała Święta. Grupa II.

S. Barbara Żulińska. C. R. Mały Jezus. Grupa II i II.

Zdzisław Morawski. Św. Karol Boromeusz na tle odrodzenia religijnego w XVI wieku. Grupa V.

Seweryn Krzemieniewski. Ochrona przyrody ojczystej i jej znaczenie. Grupa IV i V.

Marja Dynowska. O bogince i liljach wodnych oraz inne bajki i legendy. Grupa II.

Kazimierz Rosinkiewicz (Rojan). Szara brać. Grupa II i III.

Stefan Żeromski. Dla młodzieży. Wybór z pism. Książka pierwsza. Książka druga IV.

Stanisław. Sedlaczek System postępowy. Grupa IV i V.

42.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

z dnia 2[illegible].I.27 r. L. O-1638/27

Do Dyrekcyj wszystkich zakładów naukowych państwowych i prywatnych, podległych K. O. S. W. oraz p.p. Inspektorów Szkolnych Okręgu Wileńskiego.

w sprawie powierzenia prac instruktorskich naucz. ćw. ciel. p. R. Czyżewskiemu.

Kuratorjum oznajmia, że Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 19.X.26 r. L. I-14357/26 powierzyło p. Romualdowi Czyżewskiemu, nauczycielowi Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego w Wilnie, pełnienie obowiązków instruktora wychowania fizycznego w szkołach na terenie Okręgu szkolnego Wileńskiego w roku szkolnym 1926/27.

Zechcą Dyrekcje Szkół oraz p.p. Inspektorzy okazać p. Czyżewskiemu należne współdziałanie przy wykonywaniu poruczonych mu czynności.

Do najważniejszych obowiązków instruktora W/F należy prowadzenie w porozumieniu z właściwemi Wydziałami K. O. S. W. dozoru metodycznej pracy nauczycieli ćwiczeń cielesnych oraz udzielanie im pomocy zawodowej w wykonywaniu tych zajęć.

Osowiązki swe wykonywa instruktor przez:

1) Przeprowadzanie lekcyj przykładowych metodycznych ćwiczeń cielesnych.

2) Urządzanie krótkich metodyczno-informacyjnych kursów dla nauczycieli (lek) zawodowych w celu ich dalszego kształcenia.

3) Zwiedzanie lekcyj metodycznych ćwiczeń cielesnych w celu zaznajomienia się ze sposobem prowadzenia tych zajęć oraz omawianie widzianych lekcyj, gier i zabaw ruchowych z nauczycielami i przełożonymi.

4) Składanie wniosków, mających na celu usunięcie braków, spostrzeżonych w prowadzeniu wychowania fizycznego w poszczególnych szkołach, bądź też podniesienia jego stanu wogóle.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. A. Ryniewicz.

43.

ODEZWA

Do Nauczycielstwa Okr. Szk. Wileńskiego
w sprawie „Miesiąca Książki".

Zbliża się połowa lutego, tego „miesiąca książki", w którym, w myśl polecenia i gorącego wezwania Ministerstwa W.R. i O.P., całe Nauczycielstwo miało rozwinąć jak najenergiczniejszą propagandę za powiększeniem bibljotek szkolnych i rozbudzeniem wśród młodzieży zamiłowania do pięknej i pożytecznej książki. Według wieści, dochodzących z rozma-

itych miejscowości Wileńszczyzny, Nauczycielstwo zrozumiało intencję Władz Szkolnych i, godnie spełniając swe posłannictwo nauczycielskie, osiągnęło już poważne rezultaty przez umiejętne zachęcanie tak młodzieży, jak i starszego społeczeństwa, do ofiarności na cele bibljotek szkolnych. Zostaje druga połowa miesiąca, w której z jeszcze większym zapałem i z bardziej powszechnym rozpędem należy dalej prowadzić akcję rozpoczętą. Życzę P.P. Nauczycielom powodzenia w tej szlachetnej pracy oświatowej w najlepszem tego słowa znaczeniu. Szkoły, które stosunkowo do ilości i zamożności uczniów i mienia, powiększą najwydatniej swe bibljoteki szkolne, „zasłużą się dobrze” dla sprawy ojczystej.

Wilno, 10 II. 1927.
L. I 3050/27.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

44.

Ogłoszenia urzędowe.

Konkursy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady:

1) nauczyciela 7 klas. publicznej szkoły powsz. w Hoduciszkach gm. hoduciskiej, pow. święciańskiego, od dnia 16 marca 1927 r.

2) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Galczunach, gm. worniańskiej pow. wil.-trock., od dnia 16 marca 1927 r.

3) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Glinciszkach gm. podbrzeskiej pow. wil.-trock., od dnia 1 kwietnia 1927 r.

4) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Jurczunach gm. worniańskiej pow. wil.-trock., od dnia 1 kwietnia 1927 r.

5) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Zagodziach gm. worniańskiej pow. wil.-trock., od dnia 1 kwietnia 1927 r.

6) nauczyciela 2-klas. publicznej szkoły powszechnej w Bystrzycy gm. bystrzyckiej, pow. wil--trock. od dnia 1 maja 1927 r.

Kandydaci z pełnemi kwalifikacjami, którzy obecnie w zawodzie nauczycielskim nie pracują, powinni wnosić należycie udokumentowane podania bezpośrednio do Kuratorjum, załączając oryginał świadectwa dojrzałości, świadectwo Lekarza Urzędowego o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, dowód obywatelstwa polskiego, dowód, stwierdzający stosunek do służby wojskowej (mężczyźni), wyciągi metryczne i własnoręcznie napisany życiorys. (Uwaga 3. do objęcia stanowisk w Hoduciszkach i Galczunach potrzebna jest znajomość języka litewskiego. Na posady te mogą reflektować również absolwenci szkół średnich ogólnokształcących z prawami publiczności).

Pożądane jest zaznaczenie w podaniu, że w razie nieotrzymania posady w ściśle określonej szkole, kandydat reflektuje również na inne wolne stanowiska.

Nauczyciele czynni powinni składać podania w drodze służbowej załączając własnoręcznie napisany życiorys.

Podania należy składać do dnia 15 marca 1927 r.

45.

Komunikaty i zawiadomienia.

W sprawie Kursów wakacyjnych i egzaminów uzupełniających.

Kuratorjum podaje do wiadomości Nauczycielstwu szkół powszechnych, że w roku bieżącym przewidziane jest zorganizowanie 8 państwowych Kursów wakacyjnych—*wyłącznie końcowych*. Przykładem roku ubiegłego Nauczycielstwo będzie mogło organizować Kursy dokształcające własnym kosztem, o ile liczba kursów państwowych okaże się niewystarczająca.

Przed Komisjami Egzaminacyjnemi na kursach rządowych nie będą mogli składać egzaminów eksterni, natomiast od 20 sierpnia do 1 września 1927 r. będzie czynna Komisja Egzaminacyjna przy Kuratorjum, przed którą kandydaci będą mogli składać egzaminy ze wszystkich grup przedmiotów.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z Dr. *Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału.

Wilno, 3. I. 1927.
Nr. I-190-27.

46.

Pochwały i odznaczenia.

Do
Pani Adeliny Cielewiczówny, nauczycielki publicznej szkoły powszechnej w Kozaczyźnie, gm. duksztańskiej, pow. święciańskiego.

W związku z wynikami wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Kozaczyźnie, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam Pani swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem powierzonej Jej opiece dziatwy szkolnej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 29.I.1926 r.
L. I-2053/27

Do
Pana Jana Follprechta, nauczyciela publicznej szkoły powszechnej w Bobrowszczyźnie, gm. prozorockiej, pow. dziśnieńskiego.

W związku z wynikami wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Bobrowszczyźnie, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam

Panu swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem powierzonej Jego opiece młodzieży.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 31.I. 1927 r.
L. I—2054/27.

Do
Pana Jana Woźniaka, p. o. kierownika publicznej szkoły powszechnej w Wojciechowie, gm. kucewickiej, pow. oszmiańskiego.

W związku z wynikami wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Wojciechowie, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam Panu swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem powierzonej Jego opiece dziatwy szkolnej.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z *Dr. Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

Wilno, dn. 5.I. 1927 r.
L. dz. I-28842/26.

Do
Pana Jerzego Rebowa, p. o. kierownika publicznej szkoły powszechnej w Stymoniach, gm. kucewickiej, pow. oszmiańskiego.

W związku z wynikami wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Stymoniach, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam Panu swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem dziatwy szkolnej.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z *Dr. Z. Fedorowicz.*
Naczelnik Wydziału.

Wilno, dn 5.I.1927
L. I 28842/26

47.

Dział nieurzędowy

Pogadanka o „Książce” *).

I Wartość książki.

W szkole książka jest nieodłączną towarzyszką ucznia. Już w przedszkolnym wieku miewało nieraz dziecko w ręku książkę: była to przeważnie

*) Skrót dla szkół powszechnych — opracował Dr Adam Łysakowski. W prelekcji należy (zależy od poziomu klasy) tekst niniejszy rozwinąć. W razie potrzeby uprzystępnić terminologicznie. Dodać przykłady z życia szkolnego i z lektury szkolnej — stosownie do typu szkoły (miejska — wiejska) i do wieku uczniów. Rozdział III unaocznić pokazem książki.

książka z obrazkami. Służyła dla zabawy: oglądanie obrazków sprawiało przyjemność, spotęgowaną słuchaniem miłych, dodanych do obrazka wierszyków, które starsi odczytywali. W szkole książek więcej i inne. Mniej obrazków, a więcej czarnych czcionek: to pismo, druk, Zrazu (w elementarzu) poszczególne litery, później w (czytankach) dużo liter; składają się z nich wyrazy, zdania, całe utwory: wierszyki powiastki, opisy. Książka szkolna sprawia uczniowi także różnorodną przyjemność. Samodzielne odczytywanie liter — bawi. Składanie z nich wyrazów i zdań (zwłaszcza jeśli zrazu idzie to opornie) — raduje. Dowiadywanie się treści powiastki z gęsto zadrukowanej stronicy — zaspokaja ciekawość. A przytem odczytywanie i wygłaszanie dźwięcznych wierszyków i ładnych piosenek. Wyćwiczona na książce umiejętność pisania, która pozwala do rodziny list napisać. Duma dziecka, gdy potrafi samo odczytać napisy na różnych przedmiotach w swem otoczeniu... Ileż to przyjemności sprawia książka! Ileż radosnych uczuć wzbudza! Jakże ją zato kochać trzeba!

Ale książka daje nietylko żywą przyjemność. Jest także pożyteczna. Kiedy dzięki książce uczeń czytać i pisać już umie — staje się samodzielniejszy: z niejedną rzeczą (list, afisz przedstawienia) sam sobie poradzi, gdzie przedtem pomocy potrzebował. Gdy mu coś każą zapamiętać, zapisze sobie. Gdy zapomni coś ze spraw, których się uczył, zajrzy do książki i odnajdzie w niej pożądaną odpowiedź. Książka doskonale pomaga jego pamięci. Gdy zainteresuje go jakaś nowa rzecz albo sławna osoba, gdy nie rozumie jakiegoś wyrazu—książka da mu objaśnienie. Dzięki książce rozszerza swój zakres poznania, bo dowiaduje się z niej o rzeczach i zdarzeniach przeszłych i odległych, którychby nigdy sam nie mógł zobaczyć. Im więcej czyta książek i zastanawia się nad niemi — tem jest sprawniejszy w myśleniu, mądrzej potrafi mówić, dowcipniej wziąć się do działania. Uczeń sam dostrzega, jak dzięki książce staje się rozumniejszy. I wtedy rozum każe mu szanować książkę tak, jak przedtem uczucie kazało mu ją kochać.

II. Istota książki i jej zewnętrzna szata.

Obcujemy z książkami nietylko w szkole, w której są one pomocą nauczyciela. Spotyka się książki także poza szkołą (w domu, u kolegi). Wszędzie książek pełno. Każdy prawie człowiek ma z niemi do czynienia. A kiedy uczeń ukończy szkołę i już niema nauczyciela, którego może zapytać o wszystko, co go zajmuje, wtedy książka tem wyższej nabiera wartości i z niej trzeba korzystać (samokształcenie). Gdy jesteśmy smutni— bierzemy do ręki książkę, czytamy coś pięknego i staje się nam weselej: książka nas pociesza, jak przyjaciel. Gdy chcemy się czegoś dowiedzieć— stawiamy książce pytania, a ona nam odpowiada, jak żywy człowiek, poucza, wskazuje, co mamy robić. Jakże to? Czy książka żyje? Czy ona ma duszę?

Cóż to jest książka? Oto leży na stole. Stos kartek papierowych, z których każda pokryta czarnemi literkami druku. A wszystkie zeszyte w jedną całość, zamknięte w karton albo płótno. To rzecz fizyczna (jak piórnik). Lecz to tylko zewnętrzna rama, postać, szata. Pod tą szatą kryje się coś żywego: myśli, uczucia i pragnienia. Zestawione na karcie litery coś znaczą i wyrażają. Jak zapomocą listu (który także jest zbiorem liter), przez „list“ (jak „przez telefon“) rozmawia z nami daleko przeby-

wający przyjaciel, tak też zapomocą książek rozmawiają z nami, zabawiają nas, pocieszają i pouczają—ludzie: ci, którzy tę książkę napisali, — twórcy, autorowie książek. Książka jest środkiem porozumiewania się, któremu nie stoi na przeszkodzie ani czas, ani przestrzeń. Dzięki temu, że byli tacy, którzy zapisali w księgach ciekawe zdarzenia, możemy wiedzieć, co się działo tysiąc lat temu i jak wygląda świat o tysiąc mil od nas. Dlatego też możemy w naszej wiedzy czynić postępy, bo to, czego dawniejsi ludzie doświadczyli i dowiedzieli się, znajdujemy zapisane w księgach i w dalszym ciągu na tem budujemy. Z każdej książki przemawia do nas — człowiek, często dawno już zmarły. To także powód, aby się do książki ze czcią odnosić.

Co autor pomyślał -- to wyraził zapomocą słów, utrwalił zapomocą pisma. Dawniej, kiedy jeszcze papieru nie wyrabiano, pisano na cegiełkach i na woskowych tabliczkach, na odpowiednio przygotowanych włóknach roślinnych i na skórze. Później już na papierze, ale tylko odręcznie: aby książkę rozpowszechnić — trzeba było ją całą ręcznie przepisać (rękopisy). Dopiero przed 500 laty wynaleziono druk: odbijanie raz ułożonych czcionek w tysiącach egzemplarzy. Dzięki temu książki na świecie się rozpowszechniły. Co autor stworzył i spisał — drukarz na maszynie powiela. I ze swej strony dba o to, by zewnęrzna szata książki pięknie wyglądała. Dobiera papier ładny i trwały, stawia czcionki foremne i czytelne (by nie psuć oka), zaprasza do współpracy artystę — ilustratora, który litery zdobi (inicjały), wykonywa rysunki, daje barwną okładkę. Wreszcie introligator — w tekturę mocną oprawia książkę, by ochronić ją od zniszczenia. Gotowa książka wędruje do sklepów specjalnych, do księgarń, skąd płynie do rąk czytających.

Iluż to ludzi pracuje nad wytworzeniem książki! Ile wysiłku duchowego i cielesnego. A wszystko poto, aby czytającego uczynić mędrszym i sprawić mu chwilę przyjemności. Z jakąż wdzięcznością trzeba się odnosić do tej pracy, jak trzeba ją szanować i kochać!

III. Pielęgnowanie książki.

Korzystajmy z tej dla naszego dobra dokonanej pracy. Obcujmy z książkami! Współżycie z niemi układa się rozmaicie, jak współżycie z ludźmi. Jedną osobę i jedną książkę spotykamy raz w życiu, a potem giną nam z oczu. Innych ludzi i niektóre książki widujemy długo, często, albo przez całe życie. A jak wobec każdego człowieka, bez względu na to, czy jeszcze w życiu zobaczymy, obowiązuje grzeczne zachowanie się, tak też z każdą książką, która się w nasze ręce dostanie — trzeba się obchodzić grzecznie, pieczołowicie, czynnie ją uszanować, od wszelkiego chronić zniszczenia, pielęgnować jej szatę zewnętrzną.

Przed czytaniem: umyć ręce (zwłaszcza po zabawie w ogrodzie), aby czystość książki zachować. Biorąc książkę do ręki—nie łamać jej grzbietu przez składanie jej okładek ku sobie. Książka powinna leżeć na płaszczyźnie, na stole (nie zablizko oczu: około 30 ctm.). Ale uważać, by nie kłaść książki na stół nieczysty, obok potraw i tłuszczu (nie czytać podczas jedzenia). Ozdobniejszą oprawę godzi się w papier owinąć. W książce nadniszczonej skleić ostrożnie kartę czy okładkę.

Podczas czytania: nie opierać się na książce, nie załamywać kart ani ich rogów („ośle uszy"). Palców nie ślinić przy odwracaniu kart. Przy

kaszlu książką się nie zakrywać, bo rozsadnikiem chorób się stanie. Żadnych w książce nie stawiać zapisków i rysunków. Czysta książka jest najładniejsza.

Po czytaniu: zakładką miejsce lektury oznaczyć. Ale nie czynić z książki schowku na listy, kwiaty, słomki i ołówki, bo te przedmioty książkę z jej okładek wypychają. Przechować się też potem godzi książkę w miejscu czystem, bez kurzu, bez wilgoci, nie narażonem na odwiedziny owadów i myszy. Tam ją porządnie postawić albo położyć — wespół z innemi miłemi towarzyszkami.

IV. Czytanie książek.

Nietylko zewnętrznie trzeba się umieć obchodzić z książką, ale także skutecznie korzystać z jej wnętrza, z jej treści. Umieć czytać: nie litery i wyrazy, ale kryjące się pod niemi myśli i pragnienia autora. Baczyć najpierw na dobór lektury: z mnóstwa książek wybrać najlepszą dla siebie. Zasięgnąć w tem porady nauczyciela w szkole, później ludzi obznajomionych. Z każdej przeczytanej książki wysnuć dla siebie najwięcej pożytku i radości. Zwolna nabieramy wprawy w umiejętności czytania (w szkole już się tego uczymy). A odrazu pamiętać o zasadzie: nie wiele, lecz dokładnie! Nie o to idzie, ile się przeczytało książek, lecz o ile lektura naprawdę wzbogaciła naszego ducha.

Czy współżycie z książką jest przelotne, czy trwa czas dłuższy — to zależy od rodzaju książek i od celu jej używania. Literatura piękna (poezja, powieść), bawi przyjemnie naszą wyobraźnię. Gdy tylko o rozrywkę szło — najczęściej nie powracamy do czytania tej samej książki. Ale prawdziwie piękne utwory poezji czytuje się wielokrotnie, bo dopiero dłuższe obcowanie pozwala je w pełni odczuć i zachwycać się niemi. To sztuka, która kształci nasze poczucie piękna. W dziedzinie nauki: najpierw książki szkolne, które z roku na rok zmieniamy. Lecz później, kiedy w wyższej szkole albo poza szkołą naukowo się kształcimy, nie wystarczy książkę przeczytać: należy ją dokładnie studjować, rozdział po rozdziale, aby jej treść pojąć, krytycznie ocenić i wreszcie — nowe z niej myśli, jako zdobycz lektury, przyswoić sobie. Tą drogą rozum oświecić, wykształcenie zdobyć ogólne, a także sprawność w wykonywaniu społecznej pracy zawodowej. Występują też tu już książki innego typu: podręczniki, słowniki, encyklopedje naukowe, których się nigdy w całości nie czyta ani nie studjuje, a tylko wyszukuje się w nich dorywczo odpowiedź na jakieś szczegółowe pytanie, które w danej chwili interesuje. Także na inne dziedziny życia wywierają książki wpływ swój. Kształcą się nasze uczucia moralne i wola, gdy religijne przykazania czytamy, gdy w życiorysach i pamiętnikach bohaterów budujące przykłady znajdujemy. Wreszcie w praktycznej działalności nieraz sięga się do książek po wskazania i informacje (poradniki gospodarcze i towarzyskie, księgi adresowe, cenniki i t. p.), a stałym informatorem o sprawach bieżących są dzienniki.

W każdym niemal kroku życia potykamy się o książkę. Ostatecznym celem jej służby jest też polepszyć i uszlachetnić życie. Czynią to wszystkie księgi, które kształcą rozum, uczucie i wolę.

V. Gromadzenie książek.

Trwałe i ciepłe obcowanie z książką wytwarza przywiązanie do niej. Nie umiemy już żyć bez niej. Wtedy rodzi się pragnienie zatrzymania przy sobie tego przyjaciela i nauczyciela, posiadania książki na własność. Zaczyna się gromadzenie ksiąg, powstają bibljoteki. Każdy potrafi zgromadzić małą choćby bibljoteczkę, złożoną z książek najulubieńszych, których często potrzebuje. Z prywatnych zbiorów powstawały nieraz wielkie bibljoteki (Ossolineum we Lwowie). Tego nie osiągnie każdy, bo książki są drogie. Nie trzeba też mieć na własność wszystkiego, co się czyta. Główna rzecz, by posiąść to, co zawarte w treści książki, a w tem jedna księga setkom ludzi może wygodzić Korzystamy wtedy ze zbiorów, które wielkiej ilości osób społem służą. Tworzy się specjalne bibljoteczki dla dzieci w przedszkolu. Istnieją bibljoteki szkolne, zawiadywane przez nauczycieli. Są bibljoteki oświatowe, powszechne, publiczne. Największe państwowe bibljoteki w Polsce (Kraków, Lwów, Warszawa, Wilno, Poznań) liczą po pół miljona książek i więcej.

Jakże z pośród takiego mnóstwa wybrać można? Jak tu poznać, co najlepsze? Aby to ułatwić — istnieją wielkie spisy samych książek, „książki o książkach" (bibljografje). Istnieją też w bibljotekach ludzie, którzy całe swe życie gromadzeniem i czytaniem ksiąg się zajmują (bibljotekarze) i którzy zawsze doradzić potrafią, jaka książka warta jest czytania.

Korzystajmy z tego! Bo bibljoteki chętnie wypożyczają swe księgi temu, kto pamięta o pielęgnowaniu książki i kto umie ją radośnie i pożytecznie czytać. Zacznijmy od naszej bibljoteki szkolnej!

Pobyt Pana Ministra W. R. i O. P. w Wilnie.

Dnia 5 lutego przybył do Wilna p. Minister W. R. i O. P. Dr. Gustaw Dobrucki. P. Kurator przedstawił p. Ministrowi pracowników Kuratorjum, zebranych w pięknej sali im. ks. Czartoryskiego, poczem, powitawszy p. Ministra, podkreślił wielką ideowość i pracowitość tak urzędników Kuratorjum, jak i olbrzymiej większości tutejszego nauczycielstwa, pracującego z zaparciem wśród niejednokrotnie najcięższych warunków. Następnie p. Kurator oświadczył, że stosunkowo do ogromu i trudności pracy, wywołanej specjalnemi warunkami Wileńszczyzny, ma tutejsze Kuratorjum za mało urzędników; niezrażeni jednak temi trudnościami pracują oni z zapałem dla sprawy państwowej i niezawodnie nadal z tą samą energją pracować będą.

W odpowiedzi p. Minister zaznaczył, że pierwszą swą podróż skierował do Wilna i wyraził się z wielkiem uznaniem o pracowitości i ideowości pracowników Kuratorjum i nauczycielstwa Wileńszczyzny; poczem w kilku gorących słowach zachęcał do dalszej, twórczej pracy, polecając nadal dążyć do zaspokajania potrzeb kulturalnych całej ludności bez różnicy narodowości. „Będzie to", zakończył p. Minister, „najlepszym

sposobem unikania szkodliwej agitacji, jaką w ostatnich czasach stwierdzono w akcji wywrotowej „hurtków".

O 9-ej i ½ p. Minister rozpoczął zwiedzanie zakładów naukowych, mianowicie: gimn. im. Lelewela (lekcje przyrody i gimnastyki), gimn. im. Orzeszkowej (lekcje polskiego, matematyki i śpiewu), gimn. im. Słowackiego, Prawosławnego Seminarjum Duchownego i prywatnego gimn. białoruskiego.

W godzinach 12—16 odbyła się konferencja u p. Wojewody w sprawach wyznaniowych. O godz. 22,25 wyjechał p. Minister do Warszawy.

SPRAWOZDANIE

Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej Kuratorjum O.S.W. za 1926 rok.

W r. 1926 **Czytelnia** była otwarta przez 283 dni (od 15 lipca do 1 września czytelnia była zamknięta). W ciągu tego czasu odwiedziło czytelnię 3397 osób, od 1 do 37 osób dziennie, od 97 do 411—miesięcznie. Najwyższa frekwencja była w marcu, najniższa — w lipcu. Średnia frekwencja miesięczna—308 osób, średnia—dzienna—12 osób. W stosunku do 1925 roku frekwencja zwiększyła się w trójnasób.

Bibljoteka (wypożyczalnia) była otwarta przez 287 dni (od 15 lipca do 1 września wypożyczalnia funkcjonowała 2 razy tygodniowo). W ciągu roku odwiedziło b-kę 8149 osób; od 4 do 57 osób dziennie, od 399 do 894 miesięcznie. Średnia dzienna 28 osób, średnia miesięczna 679 osób, najmniejsza frekwencja w sierpniu, największa w listopadzie. Książek w tym czasie wypożyczono 13957, od 7 do 112 dziennie, od 747 do 1446 miesięcznie; średnio wypożyczono dziennie 48 ks., miesięcznie 1163 ks.

Ilość abonentów z 162 na 1.I.26 wzrosła do 450 w ciągu roku, ale ponieważ ubyło w ciągu roku 112 dawnych abonentów, ilość takowych na 31.XII.26 r. wyniosła 338 osób, 195 kobiet i mężczyzn 143. Z m. Wilna 285 osób i z okolic 53 osoby. Z całej liczby abonentów, (338) przypada na nauczycieli 279, (z nich 15 ze szkół prywatnych, reszta 264—państwowych), z tego profesorów Uniwersytetu — 3, nauczycieli szkół średnich — 61, szkół powszechnych 215 (w tej liczbie 28 nauczycieli kursu wyższego humanist.), na pracowników Kuratorjum i inspektoratów 46, studentów 7 i osób obcych szkolnictwu 6, razem 338.

Składkę członkowską na b-kę płaciła większa ilość nauczycieli, mianowicie 434 na 31.XII.1926 r.

Stan księgozbioru na 31.XII.1926 r. przedstawia się następująco: książek skatalogowanych i zinwentaryzowanych—7032, tylko zinwentaryzowanych—783. W maju został uporządkowany księgozbiór rosyjski, otrzymany w 1925 r. od Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego. Dla ulokowania go dodano B-ce jeden pokój, zmontowano dlań półki, poczem udostępniono publiczności korzystanie zeń. Księgozbiór ten (1779 Nr. Nr., tomów około 3000), posiada dawny inwentarz działowy, który pozwala zeń ko-

rzystać, ale jeszcze nie został wciągnięty do ogólnego inwentarza i skatalogowany według ogólnie przyjętego w b-ce systemu.

Niezinwentaryzowanych książek w b-ce — pozostałość po dawnej B-ce Kuratorjum, około 1500. Razem około 12300 t. Nabyto książek w 1926 r. za ogólną sumę 7342 zł. 14 gr., z tego 4000 zł. dało Ministerstwo W. R. i O. P., reszta pochodzi ze składek członkowskich.

Następujące osoby ofiarowały b-ce książki w roku 1926:

1) p. Kur. Ryniewicz 6 ks.
2) p. Nacz. Fedorowicz 2 ks.
3) p. L. Kępiński 4 ks.
4) p. J. Makowiecki 2 ks.
5) p. W. Gorzuchowski 2 ks.
6) p. pr. J. Rudnicki 1 ks.

Prócz tego b-ka otrzymała przez p. A. Dmochowskiego, dyrektora Pracowni Przyrodniczej, księgozbiór z dziedziny ludoznawstwa i etnografji w ilości 73 ks. = 125 tomów. Książki te były złożone w Pracowni przez p. J. Poczętowską i miały być początkiem b-ki ludoznawczej, której założenie nie doszło do skutku.

W grudniu b-ka oddała b-ce Ministerstwa W. R i O. P. w Warszawie 10 roczników wyd. „Żurnał M-wa Narodnago Proświeszczenija", których brakowało tej b-ce do kompletu, a które są M-wu więcej potrzebne niż Wilnu; wzamian zaś za nie b-ka otrzymała 149 tomów książek prawie wyłącznie z dziedziny pedagogiki i metodyki.

W lipcu Zarząd b-ki, pragnąc wprowadzić w pracy b-ki pewne zmiany i ulepszenia i chcąc zasięgnąć zdania czytelników w tej kwestji, ogłosił w „Dzienniku Urzędowym" ankietę do czytelników, ale odpowiedzi wcale nie nadeszły. Wówczas ta sama ankieta została wydrukowana na blankietach i rozdana czytelnikom. Na 200 zgórą rozesłanych ankiet otrzymano zaledwie 11 odpowiedzi, których mała ilość nie daje zupełnie dokładnego pojęcia o życzeniach czytelników.

Książki nadesłane.

1. **Ks. J. Makłowicz.** „Śpiewniczek religijny" str. 64. Cena 24 gr.
2. **Tenże.**—„Mały modlitewnik dla młodzieży" (wychowawczy) str. 64. Cena 30 gr.
4. **Tenże.**—„Złote czytanki dla młodzieży". Tom I, II i III. Cena 30 gr.
5. **Ks. dr. G. Szmyd.** „Dzieje biblijne" cz. II. Nakład Ossolineum.
6. **M. Szpyrkówna.** „Godzina bije". Nakład Ossolineum.
7. **J. Reuttówna.** „Z dziejów Litwy". Cena 1 złoty. Księg. Stow. Naucz. Pol. w Wilnie.
8. **E. Wróblewska:** „Rok 1863". Cena 1 złoty. Księg. Stow. Naucz. Polsk. w Wilnie.

Sprostowanie.

W Nr. 1 Dziennika Urzędowego z dnia 10. I. 27 r. poz. 2 str. 10 w wierszu 21-ym zamiast słów „przewidziane w art. 35, 67, 68, 73 i *78*" powinno być „przewidziane w art. 35, 67, 68, 73 i *79*".

SPRAWOZDANIE KASOWE
Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego za rok 1926.

WINIEN.			MA.		
Fundusz wydawniczy	2538.—		Druk Dziennika	4097.05	
Sumy zaofiarowane	3.49	2541.49	Przesyłka Dziennika	127.53	
Prenumerata	5442.70		Koszty administracji	827.50	5052.08
Sprzedaż pojedynczych numerów	106.30	5549.—	Drobne wydatki		248.38
Przychód za ogłoszenia . . .		2.50	Gotówka w P. K. O.	2790.55	
Sumy depozytowe		3.—	Gotówka w Kasie podręcznej .	4.98	2795.53
		8095.99			8095.99

Redaktor (—) *Dr. Zygmunt Fedorowicz.*

Administrator (—) *Ludwik Kępiński.*

Komisja Rewizyjna:

(—) *Edmund Jakowicki,* przedstawiciel Stow. Naucz. Polskiego w Wilnie.

(—) *Stanisław Jastrzębski,* przedstawiciel Wil. Koła T. N. S. W.

(—) *Edmund Zobczyński,* przedstawiciel Związku Zaw. Naucz. Pol. Szk. Śr.

(—) *Józefa Iwaszkiewiczówna,* przedstawicielka Stow. Chrześć. Nar. Naucz. Szk. Powsz.

Druk. „Lux", Wilno.

80

DODATEK Nr. 2

DO „DZIENNIKA URZĘDOWEGO KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO".

ZBIÓR

NAJWAŻNIEJSZYCH PRZEPISÓW RACHUNKOWO-KASOWYCH DOTYCZĄCYCH WŁADZ SZKOLNYCH I-ej INSTANCJI

OPRACOWAŁ

EUGENJUSZ KOŹMIŃSKI

KIEROWNIK ODDZ. FINANS. KURAT. OKR. SZKOLN. W WILNIE

WILNO 1927

NAKŁADEM „DZIENNIKA URZĘDOWEGO KURATORJUM OKR. SZKOL. WIL.".
ODBITO W POLSKIEJ DRUKARNI NAKŁADOWEJ „LUX", WILNO, PORTOWA 7.

2

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ I.

DOCHODY.

Wyciąg z przepisów rachunkowo-kasowych.

§ 1.

Wszelkie dochody państwowe ześrodkowują się ostatecznie w kasach Ministerstwa Skarbu.

Ministerstwo Skarbu jako główny szafarz tych dochodów i stróż Skarbu Państwa, wykonywuje zarazem nadzór nad kredytami na wydatki wszystkich działów gospodarki Państwowej, objętej budżetem.

Żaden wydatek nie może być uskuteczniony, jeżeli nie znajduje pokrycia w kredycie, przewidzianym w budżecie.

§ 8.

Należytości państwowe winny być wnoszone przez płatników bezpośrednio do kas skarbowych, do specjalnych kas państwowych lub na ręce specjalnych poborców.

Wypłaty mogą być uskuteczniane również za pośrednictwem Państwowej Kasy Oszczędnościowej na rachunek tych kas państwowych, które posiadają w niej swoje konta.

Władze i urzędy, przy których nie istnieją specjalne Kasy Państwowe, nie przyjmują żadnych sum, lecz kierują płatników do Kas Skarbowych.

(Okólnik Min-stwa Skarbu z dn. 5-VII. 1926 r. № D.K./2472/W.A.K.)

Na odcinkach przekazów pocztowych powinny być podane: 1) nazwa urzędu, przekazującego daną kwotę, względnie gdy nadawcą jest osoba prywatna—jej imię, nazwisko oraz adres, 2) tytuł wpłaty (cel), 3) ewentualnie numer pisma, które spowodowało wysyłkę danej karty.

Przekazów nie zawierających tych danych, nie mają urzędy pocztowe przyjmować, lecz mają zwracać je nadawcom do uzupełnienia.

(Okólnik Min stwa Skarbu z dn. 15-III. 1924 r. № G.U.K./130/W.N.K.)

Urzędy pocztowe nie mogą przyjmować wpłat na konta Kas Skarbowych w P. K. O. inaczej, jak tylko na podstawie „Skarbowych blankietów nadawczych", wypełnianych we wszystkich szczegółach drukowanego tekstu zgodnie z pouczeniem o sposobie wypełniania tych blankietów, rozesłanem do urzędów pocztowych, celem wywieszenia przy okienku kasowem.

(Okólnik Min-stwa Skarbu z dn. 8-IV. 1924 r. № G.U.K./2353/W.A.K.)

W wypadkach niezastosowania się przez urzędy pocztowe do pouczania należy odnosić się do właściwych dyrekcyj poczt i telegrafów z przedstawieniem szczegółowem wypadków i z powołaniem się na rozp. Gener. Dyr. Poczt i Telegrafów z dn. 3-IV. 1924 r. 1131/III.

(Okólnik Min-stwa Skarbu z dn. 15-V. 1924 r. № D K./3070/W.A.K.).

Dochody budżetowe wpłaca się do Kas Skarbowych na podstawie deklaracji. Jeżeli dochody przypadają na budżet tego samego Ministerstwa i do dyspozycji tej samej władzy § 42. Instrukcji dla Kas Skarbowych na podstawie wspólnej deklaracji, którą Kasa dołącza do wykazu szczegółowego. Wspólna deklaracja ułatwia w tym wypadku pracę kasom, bo do Dziennika przychodu zapisują ogólną sumę, zamiast poszczególnych kwot.

Zatem np. od specjalnych poborców mają kasy przyjmować dochody na podstawie jednej deklaracji.

(Rozp. Min-stwa Skarbu z dn. 24-I. 1925 r. № D. K./6393/W. N. K.).

Dochody budżetowe, złożone do dyspozycji władz centralnych w kasach skarbowych, zarachowują te kasy na rachunek Centralnej Kasy Państwowej w trybie § 52 Instrukcji dla Kas Skarbowych.

Dochody budżetowe, złożone do dyspozycji władz II. instancji t. zw. władz okręgowych i urzędów I. instancji, administrujących dochodami budżetowemi, zarachowują Kasy Skarbowe do sum budżetowych tylko wówczas, gdy okręg danej władzy rozciąga się na terytorjum Kasy, a siedziba władzy znajduje się w okręgu tej Izby Skarbowej, której podlega Kasa, w przeciwnym razie zarachowują je w trybie § 352 Instrukcji dla Kas Skarbowych na rachunek Kasy Skarbowej, znajdującej się w siedzibie władzy (urzędu) administrującej dochodem.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 7—II—1923 r. Nr. 1360 F/23 w sprawie pobierania dochodów przez specjalnych poborców.

W celu ujednostajnienia sposobu pobierania należytości, wynikających z prowadzenia państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych oraz ze sposobu wpłacania do Kas Skarbowych tych z wymienionych należytości, które stanowią budżetowy dochód państwowy, wprowadzam w życie załączone przepisy.

Na mocy tych przepisów stosownie do treści § 125 „Przepisów rachunkowych i kasowych" (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z dnia 10 grudnia 1921 r. Nr. 45. poz. 564) Dyrekcje państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych uzyskują formalnie prawo pobierania dochodów państwowych, jako specjalni poborcy.

PRZEPISY

dla Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych i Państwowych Szkół Zawodowych, jako specjalnych poborców, wydane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli.

§ 1.

Dyrekcje gimnazjów państwowych i państwowych szkół zawodowych na zasadzie §§ 125—129 przepisów rachunkowo-kasowych (Monitor Polski Nr. 285—1921 r.) mają prawo, jako specjalni poborcy, pobierać dochody państwowe, wynikające z ich działalności. Ponadto Dyrekcje Państwo-

wych szkół zawodowych mogą przyjmować kaucje (wyłącznie w gotowiźnie)—jako zabezpieczenia na wypadek uszkodzenia lub zagubienia instrumentów szkolnych, oraz Dyrekcje państwowych Gimnazjów i Państwowych szkół zawodowych mogą pobierać opłaty specjalne, jako to:

w państwowych gimnazjach.

1) taksy składane przez eksternów, ubiegających się o wydanie im świadectw z zakresu klas czterech i sześciu, względnie (na terenie Małopolski) z odbycia tak zwanych egzaminów nadzwyczajnych, jak w myśl obowiązujących w b. zaborze austrjackim przepisów egzaminy dla eksternów się nazywają, oraz opłaty na fundusz gier ruchowych,

w państwowych szkołach zawodowych.

2) opłaty za egzaminy wstępne oraz opłaty na fundusz doraźnych pomocy naukowych i gier ruchowych.

§ 2.

Na pobierane sumy Dyrekcje państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych wydają pokwitowania ze specjalnego kwitarjusza (wzór Nr. 1), pisanego przez kalkę. Kwitarjusze są ponumerowane, przesznurowane i opieczętowane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego względnie przez Kuratorja Szkolne. Do kwitarjusza wpisuje się w odpowiednich rubrykach kwoty pobrane od płatników, wymieniając poszczególne rodzaje wpłat. Kwit winien być opatrzony pieczęcią szkoły, i podpisany przez Dyrektora lub upoważnionego przez niego urzędnika.

§ 3.

Dochody państwowe winny być wpłacane przy deklaracji (wzór № 2) do Kasy Skarbowej na odpowiednie paragrafy i pozycje budżetu dochodowego, co 7 dni lub częściej, według uznania Dyrektora; wpływy otrzymane w końcu okresu budżetowego należy wpłacić nie później jak w dniu ostatnim tego okresu. Kaucje oraz fundusze specjalne (§ 1) mogą być przechowywane w kasie Dyrekcji lub wnoszone do Kasy Skarbowej na rachunek bieżący Dyrekcji.

Uwaga I: Gimnazja państwowe i państwowe szkoły zawodowe, które mają prawo administrowania dochodami jako władze I. instancji, wpłacają dochody państwowe na swój rachunek; państwowe seminarja i państwowe szkoły zawodowe, działające jedynie jako specjalni poborcy i nieposiadające prawa administrowania dochodami, wpłacają dochody państwowe na rachunek Kuratorjum Okręgu Szkolnego względnie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w zależności od tego, której Władzy bezpośrednio podlegają.

Uwaga II: Dyrekcje państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych w obrębie Warszawy wpłacają przychody państwowe do Kasy Skarbowej Nr. 1 w Warszawie; prowincjonalne—do Kas Skarbowych miejscowych, a w miejscowościach, gdzie niema Kasy Skarbowej, za pośrednictwem P. K. O. na konto odnośnej Kasy Skarbowej.

§ 4.

Obroty kasowe zapisuje się do Księgi Kasowej (wzór № 3). Po stronie lewej księgi zapisuje się pobrane kwoty, po stronie prawej—wpłaty dochodów do Kas Skarbowych, względnie do P. K. O. na rachunek Kas Skarbowych na podstawie pokwitowań Kas. W przedziałkach „kaucji" i „opłat specjalnych" należy wykazać tylko rzeczywiste przychody i rozchody, a nie należy wykazywać sum, wpłaconych przez Dyrekcję do Kasy Skarbowej na bieżący rachunek i podnoszonych z tego rachunku celem uskutecznienia wypłat względnie zwrotów.

Dla sum tych należy prowadzić specjalną księgę zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dn. 14—VIII—23 r. (Monitor Polski Nr. 201/22 r.)

Księgę kasową prowadzi się chronologicznie od początku do końca okresu budżetowego. Dzienne obroty (w szczególe) winny być zsumowane i wpisane do rubryki ogólnej, oraz wyprowadzone saldo kasowe i jak przychód, tak i rozchód zamyka się miesięcznie. Przy zamknięciu miesięcznem winny być również wykazywane obroty dokonane od początku okresu. Księga kasowa winna być ponumerowana, przesznurowana i opieczętowana przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, względnie przez Kuratorja Szkolne.

§ 5.

Dyrekcje państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych przesyłają swoim bezpośrednim władzom oraz Okręgowej Izbie Kontroli do dnia 15-go następnego miesiąca sprawozdania o obrotach kasowych (według wzoru Nr. 4). Księgi kasowe: kwitarjusze, kwity Kas Skarbowych i inne dowody kasowe składają bezpośrednim swym władzom wraz ze sprawozdaniem za ostatni miesiąc okresu budżetowego.

Oprócz ksiąg i sprawozdań, przewidzianych niniejszemi przepisami Dyrekcje państwowych gimnazjów i państwowych szkół zawodowych, mające prawo administrowania dochodami państwowemi (§ 3) — prowadzą księgi i składają sprawozdania ustalone ogólnemi przepisami rachunkowo-kasowemi (Mon. Polski Nr. 285/21 r.).

§ 6.

Instrukcja niniejsza nie dotyczy wpływów osiąganych na poczet t. zw. funduszu obrotowego, udzielanego niektórym szkołom zawodowym dla warsztatów, pracowni szkolnych i gospodarstw rolnych. Sposób księgowania obrotów tego funduszu określają oddzielne przepisy.

§ 7.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 1923 roku. Z dniem tym tracą moc wszelkie zarządzenia, w tym przedmiocie dotychczas wydane.

Wzór Nr. 1.

KWIT

Nr. ____________

Imię i nazwisko ________________________

wpłacił do kancelarji ________________________

§	poz.	Oznaczenie wpływu	Suma Mk.	F.
		Razem . .		

Nr. bieżący ks. kasowej.

Dyrektor

Dnia ____________ 192 r.

KWIT

Nr. ____________

____

____

____

wpłacił do kancelarji ________________________

§	poz.	Oznaczenie wpływu	Suma Mk.	F.
		Razem . .		

Nr. bieżący ks. kasowej.

Dyrektor

Dnia ____________ 192 r.

ODPIS KWITU

Nr. ____________

____

____

wpłacił do kancelarji ________________________

§	poz.	Oznaczenie wpływu	Suma Mk.	F.
		Razem . .		

Nr. bieżący ks. kasowej.

Dyrektor

Dnia ____________ 192 r.

Wzór Nr. 2.

DYREKCJA PAŃSTW.______

____

____

w ____________________

dn. ___ m/ca________192___

Nr.__________

DEKLARACJA

Do
Kasy Skarbowej
w ____________________

Gimnazjum (Szkoła) wpłaca przy niniejszem na dochód budżetu Ministerstwa W. R. i O. P. na rok 192___ na rachunek ____________________

____

Zł. ______________ gr. __________ słownie Zł. __________

____

pobrane w czasie od ____________________ do ____________

z prośbą o zarachowanie na ____________________________

Dz.	§	poz.	Oznaczenie wpływu	Zł.	gr.
			Razem . .		

Dyrektor Gimnazjum (szkoły)

Wzór Nr. 3.

KSIĘGA KASOWA

Dyrekcji państw. ______________________________

w ______________________________

na 192________ r.

PRZYCHÓD. M-c Styczeń 1923 r.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Nr. bieżący	Data	Nazwisko i imię wpłacającego	Nr. kwitu.	Suma wpływu dziennego		Z wpłaconej sumy przypada na:															Uwagi
				w szczególe	w ogóle	S...i p....	S...i p....	S.... p....													
				M a r k i																	
1	3	A.	1	1050	—	250	300	—	—	500											
2	„	B.	2	2000	—	—	400	300	1300												
3	„	C, D, E, F.	3—6	100	—	100	—	—	—												
4	„	G.	7	2500	5650	1200	1300	—	—												
5	6	Aa	10	11000	—	2000	3000	—	6000												
6	„	Bb	11	2900	13900	2000	200	—	700												
7	10	Cc	16	1800	1800	500	600	700	—												
8	12		20	22000	—	—	3000	—	6000	13000											
9	„		21	5000	—	1000	—	4000	—												
10	„		22	39000	66000	24000	10000	—	5000												
		Razem za m/c Styczeń		—	87350	31050	18800	5000	19000	13500											
				M-c Luty																	
11	4		47	21000	—	200	300	500	—	20000											
12	„		48	3000	—	—	1000	—	2000	—											
13	„		49—58	1000	—	1000	—	—	—	—											
14	„		59	1000	26000	—	1000	—	—	—											
15	7		60	600	600	—	100	200	300	—											
16	10		70	100	—	100	—	—	—	—											
17	„		71	100	—	100	—	—	—	—											
18	„		72	100	—	100	—	—	—	—											
19	„		73	600	—	100	200	300	—	—											
20	„		74	1000	1900	—	1000	—	—	—											
		Razem za m/c Luty		—	28500	1600	3600	1000	2300	20000											
		Pobrano do m/ca sprawozd.		—	87350	31050	18800	5000	19000	5000											
		Ogółem		—	115850	32650	22400	6000	21300	33500											

23 Nr. bieżący	24 Data	25 Miejsce wpłaty	26 Nr. Nr. pokwitowań na sumy wpłacone	27 Suma rozchodu dziennego: w szczególe	28 Suma rozchodu dziennego: w ogóle	29 Z sumy rozchodu przypada na: § . . i p. . . .	30 § . . i p. . . .	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44 Saldo dzienne
				M a r k i																	
	3																				5650
	6																				19550
1	10	Kasa Skarbowa	oooo/1000	—	5100	1000	2000	300	1300	500											16250
	12																				82250
	18	P. K. O. na r-k Skar.	324	—	69400	20000	15000	5000	16400	13000											12850
		Razem za m c Styczeń		—	74500	21000	17000	5300	17700	13500											12850
		M-c Luty																			
	4																				38850
3	7	Kasa Skarbowa	oooo/2000	—	33100	10000	1800	—	1300	20000											6350
4	20	„ „	oooo/2100	—	8250	1650	3600	700	2300	—											—
		Razem za m/c Luty		—	41350	11650	5400	700	3600	20000											—
		Wpłacono do m/ca spr.		—	74500	21000	17000	5300	17700	14500											—
				—	115850	32650	22400	6000	21300	33500											—

DYREKCJA ____________ **Wzór Nr. 4.**

dnia ________ 192 r.

SPRAWOZDANIE MIESIĘCZNE

Nr.________ za m-c ____________________ 192 r.

Treść	Pozostałość kasowa kaucji i opłat spec. na początku okresu budżetow.	Przychód			Treść	Rozchód			Saldo na miesiąc następny	Uwagi
		Od początku okresu do m-ca sprawozdawczego	W m-cu sprawozdawczym	Razem		Od początku okresu do m-ca sprawozdawczego	W m-cu sprawozdawczym	Razem		
Dochody państwowe					Wpłacone do kasy skarb. doch. państ.					
§—poz. §—poz. §—poz.					§—poz. §—poz. §—poz.					
Kaucje					Rozchód kaucji					
Opłaty specjalne					Opłaty specjalne					
Razem										

M. P. Dyrektor

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 marca 1926 roku L. II — 1589/26 w sprawie opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu uchyla postanowienia okólnika z dnia 7 czerwca 1924 r. № 4907/II/24 w sprawie taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i wprowadza następujące taksy z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1926 r.:

1. taksa wstępna dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do państwowej szkoły średniej . . . . 3 zł.
2. taksa za egzamin wstępny do klasy drugiej lub wyższej (prócz ósmej) państwowej szkoły średniej . . . . 10 zł.
3. taksa za egzamin wstępny z różnicy programów . . . . . 4 zł.
4. taksa za egzamin wstępny do klasy ósmej państwowej szkoły średniej . . . . 20 zł.
5. taksa za egzamin prywatny, zdawany w państwowej szkole średniej (w okręgach w których te egzaminy istnieją) . . . 20 zł.
6. taksa za egzamin dojrzałości w szkołach średnich państwowych i prywatnych . . . . 12 zł.

7. taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów . . . . 60 zł.
8. taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów . 15 zł.
9. taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego . . . . 5 zł.
10. taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości . . . . 10 zł.
11. taksa za fundusz gier ruchowych rocznie . . . . 4 zł.
12. taksa za zużycie pomocy naukowych i materjałów rocznie . 60 zł.

Taksy wymienione w punktach 1, 6, 7, 8, 9, 10. stanowią dochód państwowy i winne być wpłacane, względnie przelewane do kas skarbowych na rachunek Kuratorjum do zarachowania w dziale 5 (Szkolnictwo średnie ogólnokształcące) preliminarza dochodowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Taksa za zużycie pomocy naukowych i materjałów (pkt 12) stanowi częściowo dochód Skarbu Państwa, częściowo Ministerstwa W. R. i O. P. Uczniowie wpłacają na ręce dyrekcji szkoły półrocznie po 30 zł. Z tej kwoty przelewa dyrekcja szkoły po 25 zł. do Kasy Skarbowej, po 5 zł. zaś pozostawia do rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P.

Oprócz taks wyżej wymienionych uczniowie ponoszą koszta wszelkiego rodzaju zaświadczeń i druków np. dla celów wojskowych, dla uzyskania ulg taryfowych na kolejach i t. p. Dochód z tego tytułu, odpowiadający, rzeczywistym kosztom druków, ma być uiszczany dyrekcji szkoły na fundusz służący dla pokrycia wydatków rzeczowych.

Taks wymienionych w punktach 2, 3, 4, 5 i 11 nie wpłaca się do Kas Skarbowych. Kwoty, uzyskane z taks wymienionych w punktach 2, 3, 4 i 5 rozdziela dyrekcja szkoły pomiędzy egzaminatorów względnie członków komisyj egzaminacyjnych jako wynagrodzenie za udział w komisji, podobnie jak taksy za egzaminy eksternów z kursu sześciu klas gimnazjum. Funduszu, powstałego z taksy wymienionej w punkcie 11, używają dyrekcje szkół według własnego uznania na urządzenia i przybory do zabaw ruchowych sportów, i t. p. Fundusz, uzyskany z taks na gry ruchowe, a także na druki oraz wydatki z tych funduszów czynione, winne być zapisywane jako dochód względnie rozchód w księgach prowadzonych przez dyrekcje szkół. Z funduszów tych i z ich użycia składają dyrekcje szkół sprawozdanie Kuratorjum z końcem roku szkolnego.

Egzamin wstępny do klasy pierwszej jest bezpłatny, bezpłatny jest również egzamin do klasy czwartej, o ile składa go uczeń przechodzący do tej klasy bezpośrednio po ukończeniu klasy siódmej siedmioklasowej szkoły powszechnej. Nauczyciele, wyznaczeni przez dyrektora szkoły i biorący udział w komisjach egzaminacyjnych do klasy pierwszej względnie czwartej, żadnego wynagrodzenia z tego tytułu nie otrzymują.

Szkoły prywatne wpłacają taksy za egzamin dojrzałości, przeprowadzony w szkole ze swemi uczniami na odpowiednią pozycję budżetową zawsze na rachunek Kuratorjum i posyłają Kuratorjum wykaz uczniów (enic), od których taksy te zostały pobrane oraz pokwitowanie Kasy Skarbowej na wpłaconą łączną kwotę.

Taksy, wpłacone przez uczniów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają.

Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 6, 7 i 8 a i to tylko w tym wypadku, gdy uczeń (ekstern) z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, egzaminowi poddać się nie może. O sposobie dokonywania zwrotu taks, wpłaconych do Kas Skarbo-

wych pouczają §§ 49, 50 i 52 przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. Min. Skarbu z 1921 r. № 45 poz. 564).

Taksa za zużycie pomocy naukowych i materjałów winna być wpłacana w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, najpóźniej do końca drugiego miesiąca. Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od tej taksy w jednem półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnych półroczach szkolnych, o ile i jak długo istnieją warunki, od których zależy zwolnienie. Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

Do uiszczenia taks wymienionych obowiązani są zasadniczo wszyscy uczniowie (eksterni). Zwolnień można udzielić jedynie od taksy z egzaminu dojrzałości eksternów i od taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów.

Ze zwolnień od taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów mogą korzystać:

a) dzieci rodziców niezamożnych oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierających ze Skarbu Państwa uposażenia służbowe względnie wynagrodzenie, o ile nie jest wiadome, że posiadają znaczniejszy majątek. W tym wypadku płacą rocznie 30 zł. względnie półrocznie 15 zł. Z tego przypada dla Skarbu Państwa 25 zł., a dla Ministerstwa W. R. i O. P. 5 zł. względnie półrocznie dla Skarbu 12 zł. 50 gr., a dla Ministerstwa Wyznań Rel. i Ośw. Publ. 2 zł. 50 gr.

b) w wypadkach zupełnego ubóstwa mogą być zwolnieni w całości, jednak w granicach 10% ogółu uczniów całej szkoły.

Od taksy za pełny egzamin dojrzałości eksternów mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, a także sami funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi.

Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu.

Określonych zwolnień od taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów udzielają co półrocze Rady Pedagogiczne szkół (stosownie do stanu majątkowego rodziców) uczniom (icom), którzy pilnością i postępem w nauce na to zasługują. Rady Pedagogiczne powinny przy zwolnieniu od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołami pozostaje, nadto jej pilność i postępy w nauce.

Zwolnienia od tej taksy należy odmówić uczniom (icom), bez względu na to, czy są dziećmi funkcjonarjuszów państwowych, którzy nie wykazują należytych postępów w nauce i zachowaniu, a Rada Pedagogiczna doszła do przekonania, że nie są to objawy przejściowe, ale zasadnicze cechy ujemne inteligencji lub charakteru. Opieka domowa ucznia (icy) może odwołać się od decyzji Rady Pedagogicznej do Kuratorjum, które rozstrzyga ostatecznie.

Od taksy za egzamin dojrzałości eksternów zwalnia Kuratorjum.

Zwolnienie następuje z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu półrocza na skutek podania wniesionego do Dyrekcji szkoły przez rodzi-

ców lub opiekę domową ucznia w terminie najdalej miesięcznym po rozpoczęciu danego półrocza. Do podania należy dołączyć stosowne zaświadczenie o stanie majątkowym.

Funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi nie składają podań o zwolnienie od opłaty, Dyrekcja może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedłożenia świadectwa o stanie majątkowym lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest pracownikiem państwowym.

Uczniowie (ice), nie zwolnieni od taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów, obowiązani są wpłacić tę taksę bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj Rady Pedagogicznej, najpóźniej jednak do końca trzeciego miesiąca danego półrocza pod rygorem niedopuszczenia do dalszych zajęć szkolnych.

Fundusz, powstały z części taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów, a przypadającej Ministerstwu W. R. i O. P., będzie zużyty na ogólne cele szkolnictwa średniego ogólnokształcącego (ośrodki naukowe, bibljoteki pedagogiczne i t. p.), nadto w wypadkach zupełnie wyjątkowych na wyposażenie szkół średnich w sprzęty lub pomoce naukowe.

Sposób przedkładania wniosków w tym względzie jak również przelewania na rzecz Ministerstwa W. R. i O. P. części kwot z taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów, wskaże Ministerstwo w jednem z najbliższych zarządzeń.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w sprawie taksy administracyjnej.

W załatwieniu pisma z dnia 11—III—1926 roku № 4917 w sprawie wątpliwości, które mogą powstać przy ściąganiu taksy administracyjnej, zarządzonej przez Ministerstwo W. R. i O. P. okólnikiem z dnia 2 marca 1926 r. № II—1272/26, Kuratorjum wyjaśnia:

1. Przy uwalnianiu od taksy administracyjnej należy brać pod uwagę stan materjalny ucznia, jego zachowanie i postępy w nauce.

2. O uwalnianiu ucznia od taksy decyduje Rada pedagogiczna.

3. W razie odwołania się opieki domowej ucznia od decyzji Rady Pedagogicznej w sprawie zwolnienia od taksy, Kuratorjum kierować się będzie przedewszystkiem opinją Rady Pedagogicznej.

4 Zwolnienie częściowo od opłacenia taksy jest możliwe pod warunkiem nieprzekroczenia ogólnej sumy zwolnień, wskazanej w Okólniku Ministerstwa W. R. i O. P.

5. Podania o zwolnienie mogą napływać na piśmie, ale mogą być również składane ustnie Dyrekcji lub wychowawcy klasy przez opiekę domową ucznia. Termin podań jest zależny od decyzji Dyrekcji, pod warunkiem ściągnięcia opłat w terminie przewidzianym w okólniku.

6. Funkcjonarjusze państwowi, o ile znajdują się w wyjątkowo trudnych warunkach materjalnych, mogą być zwalniani od taksy administracyjnej na zasadach ogólnych. Przy zwalnianiu od taksy administracyjnej w żadnym jednak razie nie należy uprzywilejowywać dzieci funkcjonarjuszów państwowych kosztem innych dzieci.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 kwietnia 1926 r. Nr. II-4924-26 w sprawie przelewania na rachunek Ministerstwa W. R. i O. P. części taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów.

W związku z tutejszem rozporządzeniem z dnia 2 marca 1926 roku № II.1589/26, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu utworzyło w Centralnej Kasie państwowej rachunek funduszu specjalnego pod nazwą „Taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów" do dyspozycji Ministerstwa W. R. i O. P. (Departament Szkolnictwa Średniego).

Na rachunek tego funduszu wpłacać mają dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących przypadające do dyspozycji Ministerstwa W. R. i O. P. części taks, t. j. po 5 zł. od ucznia półrocznie za zużycie pomocy naukowych i materjałów.

Dyrekcje państwowych szkół średnich w mieście st. Warszawie wpłacać będą przypadające sumy bezpośrednio w Centralnej Kasie Państwowej, zaś dyrekcje szkół prowincjonalnych za pośrednictwem właściwych kas skarbowych na rachunek Centralnej Kasy Państwowej lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek czekowy № 30110 tejże Centralnej Kasy państwowej.

Celem uniknięcia pomyłek w zarachowaniu a w konsekwencji dłuższych i uciążliwych reklamacyj, zechcą Kuratorja polecić dyrekcjom państwowych szkół średnich, aby w odnośnych deklaracjach płatniczych, względnie na skarbowych blankietach nadawczych P. K. O., które nabywać można w każdym urzędzie pocztowym, dokładnie oznaczały przeznaczenie wpłaconej kwoty w sposób następujący: *Fundusz specjalny „Taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów" w Centralnej Kasie Państwowej.*

Kuratorja zechcą zarazem przypomnieć dyrekcjom państwowych szkół średnich, że przypadające na dochód budżetu Ministerstwa W. R. i O. P. części taks po 25 zł. półrocznie od ucznia wpłacać mają nadal jak dotychczas tylko we właściwych kasach skarbowych względnie za pośrednictwem P. K. O. na rachunki czekowe Kas Skarbowych.

Cele, na które Ministerstwo W. R. i O. P. używać będzie funduszu powstałego z części taks po 5 zł. półrocznie od ucznia, określone zostały w przedostatnim ustępie tutejszego rozporządzenia z dnia 2 marca 1926 roku № II.1589/26. O ile w poszczególnych Okręgach Szkolnych okaże się potrzeba przyjścia z pomocą finansową instytucjom międzyszkolnym (bibljoteki okręgowe, ośrodki naukowe i t. p.) lub nieodzowna konieczność zwiększenia funduszu administracyjnego którejkolwiek ze szkół średnich państwowych, zechcą Kuratorja wnioski w tej sprawie, należycie umotywowane, nadesłać Ministerstwu W. R. i O. P. w terminie do dnia 1 czerwca b. r. W miarę posiadanych funduszów Ministerstwo W. R. i O. P. zleci Centralnej Kasie Państwowej przekazanie bezpośrednio dyrekcji szkoły odpowiedniej kwoty za pośrednictwem P. K. O. lub też przekazem pocztowym.

Kontrolę nad należytem pobieraniem od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów wykonywują w stosunku do wszystkich szkół średnich państwowych ogólno-

kształcących niezależnie od czynników kontroli państwowej Kuratorja. Dyrekcje szkół winny również przesyłać Kuratorjum z końcem każdego półrocza szkolnego sprawozdanie z pobierania, rozdziału i przekazywania taks. Niezależnie od tego dyrekcje szkół winny uwiadomić bezzwłocznie Ministerstwo W. R. i O. P. bezpośrednio (Departament Szkolnictwa Średniego) o wpłacaniu każdej kwoty na określony wyżej fundusz specjalny.

Kuratorja zechcą jak najrychlej wydać dalsze zarządzenia dyrekcjom państwowych szkół średnich.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. OR. 7236-26 w sprawie wpłacania części taks na rachunek Min. W. R. i O. P.

Wobec powstałych wątpliwości, na jaki tytuł budżetu mają być wpłacane przez Dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących części taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów, stanowiące dochód Skarbu Państwa (25 zł. półrocznie od ucznia), Ministerstwo wyjaśnia, że należności te winny być wpłacane do Kas Skarbowych w trybie dotychczasowym, z poleceniem zarachowania ich na budżet dochodowy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Dz. 5 § 10.

Jednocześnie, w związku z rozporządzeniem z dnia 2 marca r. b. Nr. 11—1589/26, Ministerstwo nadmienia, że o ile Dyrekcje szkół przed otrzymaniem tego rozporządzenia wpłaciły na budżet dochodowy Ministerstwa taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów w rozmiarach poprzednio obowiązujących, t. j. po 30 zł. od ucznia, należy obecnie wycofać nadpłacone kwoty w wysokości 5 zł. od ucznia, gdyż stanowią one fundusz dyspozycyjny Ministerstwa.

W tym celu winny Dyrekcje bezzwłocznie powiadomić Kuratorja o wysokości sum, przypadających do dyspozycji Ministerstwa, a niewłaściwie wpłaconych na budżet dochodowy.

Kuratorja po otrzymaniu tych danych wystawią w myśl § 49—51 przepisów rachunkowo-kasowych asygnacje na zwrot nadpłat z poleceniem przelania odnośnych sum na fundusz specjalny: „Taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów”, otwarty w Centralnej Kasie Państwowej i powiadomią Ministerstwo o dokonanym przelewie.

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dnia 11-8 1826 r. Nr. III A. 59/26 w sprawie opłat w szkolnictwie zawodowem.

Od początku 1926/27 roku szkolnego zarządzam pobieranie w państwowych szkołach, seminarjach i na kursach zawodowych następujących opłat szkolnych:

I. Opłata za egzamin wstępny, którą uiszczają wszyscy kandydaci, przystępujący do tego egzaminu:

a) na kurs wstępny lub I w szkołach technicznych, na kurs wstępny

w szkołach agrotechnicznych i średnich technicznych kolejowych oraz w szkołach i liceach handlowych . . . . 5 zł.

b) w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych (męskich i żeńskich), w szkołach majsterskich, szkołach rękodzielniczych żeńskich, seminarjach dla nauczycieli szkół zawodowych i w szkołach niższych technicznych kolejowych . . . . 3 zł.

c) na kurs II lub wyższy w szkołach technicznych oraz na kurs I w szkołach agrotechnicznych . . . . 10 zł.

II. Opłata wstępna czyli wpisowe, które uiszczają uczniowie nowoprzyjęci do szkoły lub na kurs, we wszystkich szkołach i na kursach . . . . 5 zł.

III. Opłata za egzamin:

a) *końcowy* we wszystkich szkołach . . . . 5 zł.

b) *praktyczny*, po odbyciu praktyki (w szkołach technicznych, agrotechnicznych, kolejowych) . . . . 20 zł.

IV. Opłata za świadectwo (lub odpis) ukończenia szkoły lub kursu . . . . 10 zł.

Opłata za świadectwo półroczne lub roczne we wszystkich szkołach i na kursach . . . . 2 zł.

V. Opłata za korzystanie z warsztatów, laboratorjów, pracowni, narzędzi mierniczych, maszyn do pisania i rachowania oraz za zużycie materjałów, półrocznie względnie semestralnie:

A) W szkołach:

a) Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, Technicznej oraz Chemiczno - Przemysłowej w Warszawie, Budowy Maszyn w Poznaniu, Budowy Maszyn w Grudziądzu, na Wydziałach Mechanicznym i Chemicznym Szkoły Przemysłowej oraz w Szkole Piwowarskiej w Krakowie, Włókienniczej w Łodzi, na Wydziałach: Mechanicznym, Górniczym i Hutniczym Szkoły Górniczej i Hutniczej im. Staszica w Dąbrowie Górniczej, na Wydziale Mechanicznym Szkoły Technicznej w Wilnie i na Wydziale Mechaniczno-Elektrotechnicznym Szkoły Przemysłowej we Lwowie . . . . 40 zł.

b) w szkołach i na wydziałach: budowlanych, drogowych, mierniczych i meljoracyjnych, na Wydziale Markszajderskim Szkoły Górniczej i Hutniczej w Dąbrowie Górniczej oraz w Szkole Górniczo-Wiertniczej w Borysławiu . . . 25 zł.

c) w szkołach i na wydziałach przemysłu artystycznego oraz na Wydziale Grafiki Przemysłowej w Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy . . . . 20 zł.

d) w szkołach agrotechnicznych średnich . . . . 40 zł.

e) w Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie . . . . 50 zł.

f) na Wydziałach Mechaniczno-Elektrotechnicznych w szkołach średnich technicznych kolejowych . . . . 40 zł.

g) w szkołach kolejowych niższych . . . . 30 zł.

h) w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych męskich . . . 35 zł.

i) w szkołach przemysłowych żeńskich . . . . 20 zł.

j) w szkołach rękodzielniczych żeńskich . . . . 20 zł.

k) w szkołach i liceach handlowych . . . . 30 zł.

l) w szkołach majstrów i mechaników oraz na Kursie Majstrów i Podmajstrzych Młynarskich w Bydgoszczy . . . 30 zł.
ł) w szkołach majstrów budowlanych . . . . 20 zł.
m) w szkołach murarskich . . . . 10 zł.

Opłaty wymienione w powyższym punkcie *obowiązują wszystkich bez wyjątku* uczniów, niezależnie od tego, czy uczeń korzysta w danym semetrze lub na kursie (klasie) z warsztatów, laboratorjów, pracowni i t. p. innych urządzeń szkolnych.

B) Na kursach:

a) na kursach radjotelegrafji, radjotelefonji i radjomechaniki przy szkołach: Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie, Przemysłowej we Lwowie i Technicznej w Wilnie — za cały kurs, płatne zgóry . . . . 35 zł.
b) na kursach garncarsko-kaflarskich, za cały kurs, płatne zgóry w dwu równych ratach . . . . 40 zł.
c) na kursach rocznych dla pracowników przemysłu metalowego, za cały kurs, płatne zgóry w dwu równych ratach 40 zł.
d) na kursach półrocznych dla elektromonterów, za cały kurs płatne zgóry . . . . 20 zł.
e) na kursach kilimkarstwa miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry 4 zł.
f) na kursach rysunków zawodowych dla rzemieślników przemysłu metalowego i drzewnego miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry. . . . . 2 zł.
g) na kursach rysunku odręcznego miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 2 zł.
h) w publicznych salach rysunkowych miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 5 zł.
i) na kursach snycerstwa i rzeźbiarstwa dla rzemieślników przemysłu drzewnego, kamieniarskiego i sztukatorskiego miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 2 zł.
j) na kursach rękodzielniczych, zorganizowanych przy średnich szkołach zawodowych żeńskich i seminarjach dla nauczycielek szkół zawodowych, miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 5 zł.
k) na kursach rękodzielniczych, zorganizowanych przy niższych szkołach zawodowych żeńskich, miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 2 zł.
l) na kursach trykotarstwa maszynowego i haftu maszynowego, za cały kurs. . . . . 15 zł.
ł) na kursach wieczornych kroju i szycia, zorganizowanych przy państwowych szkołach i seminarjach zawodowych żeńskich, miesięcznie, płatne co miesiąc zgóry . . . . 5 zł.

Całkowite opłaty, wymienione w punkcie I oraz *połowa* opłat, wymienionych w ustępie „b” p. III, przeznacza się do podziału między egzaminujących nauczycieli, według wniosków, składanych przez Dyrekcje szkół do zatwierdzenia Kuratorjum Okręgu Szkolnego, względnie Ministerstwu (o ile szkoła zarządzana jest bezpośrednio przez Ministerstwo); wszystkie opłaty wymienione w p. II, IV i V oraz pozostała połowa opłat, wymienionych w p. III ustępu „b“, stanowią dochód Skarbu Państwa

i winny być przyjmowane od płatników przez Dyrekcje szkół, celem wniesienia do Kas Skarbowych, zgodnie z obowiązującemi przepisami.

VI. Opłaty na fundusz doraźnych pomocy naukowych, bibljotek uczniowskich i gier ruchowych, półrocznie, względnie semestralnie:

a) w szkołach przemysłu artystycznego, agrotechnicznych średnich, w szkołach i na wydziałach chemicznych . . . 25 zł.
z której to sumy przeznacza się: na potrzeby pracowni szkolnych zł. 17, na bibljotekę uczniowskę (książki i prenumerata pism, zwłaszcza zawodowych) zł. 4, na gry ruchowe i przyrządy gimnastyczne zł. 2, (z czego 25 gr. przeznaczone jest, stosownie do okólnika z dn. 19-V 1926 Nr. O. Prez. 3460/26 na budowę domów wycieczkowych), na apteczkę szkolną i pomoc dentystyczną zł. 2;

b) na kursach radjomechaników, radjotelegrafistów, radjotelefonistów przy państwowych szkołach: Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, w Warszawie, Przemysłowej we Lwowie i Technicznej w Wilnie 25 zł.
które przeznacza się: na bibljoteki kursów, renowacje sprzętu naukowego i uzupełnienie pomocy naukowych;

c) we wszystkich szkołach, oprócz wymienionych pod „a" i „b" oraz na kursie majstrów i podmajstrzych młynarskich Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy . . . . . . 12 zł.
z czego przeznacza się: na bibljotekę uczniowską, (książki i prenumerata pism, zwłaszcza zawodowych) zł. 3, na gry ruchowe i przyrządy gimnastyczne zł. 2 (z czego 25 gr. przeznaczone jest stosownie do okólnika z dn. 19-V 1926 Nr. O. Prez. 3460/26 na budowę domów wycieczkowych), na apteczkę szkolną i pomoc dentystyczną zł. 2;

d) na kursach kilimkarstwa oraz kursach trykotarstwa maszynowego i haftu maszynowego, płatne co miesiąc zgóry 5 zł.
które przeznacza się na zakup materjału do pracy;

e) w publicznych salach rysunkowych co miesiąc, płatne zgóry. . . . . 10 zł.
które przeznacza się na opłatę modeli żywych i zakup innych modeli.

W wypadkach szczególnych opłaty na doraźne pomoce naukowe mogą być, za każdorazowem zezwoleniem lub rozporządzeniem Ministerstwa, użyte na cele inne, niż wymienione wyżej, jednak związane z podniesieniem nauczania, np. zakup przyrządów lub maszyn, koszty wystaw szkolnych, wydrukowanie podręczników.

Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum, otrzymanych z tytułu powyższych opłat, normują przepisy dla Dyrekcyj, jako specjalnych poborców.

Z końcem roku szkolnego, *najpóźniej do dnia 15 sierpnia*, Dyrekcje winny złożyć Kuratorjom względnie Ministerstwu (o ile szkoła podlega bezpośrednio Ministerstwu), szczegółowe sprawozdanie z zużycia sum, jakie wpłynęły od uczniów z tytułu powyższych opłat szkolnych.

Oprócz wymienionych wyżej opłat, uczniowie winni opłacać wszelkiego rodzaju zaświadczenia i druki, jak np. dla celów wojskowych, dla uzyskania ulg na kolejach i t. d., według faktycznego kosztu tych dru-

ków, który ustala Dyrekcja szkoły. Kwoty, uzyskane z powyższego tytułu, winny być wpłacane przez Dyrekcje do Kas Skarbowych, na odnośny paragraf i pozycję preliminarza przychodowego Ministerstwa W. R. i O. P.

Opłaty, wymienione w punkcie I i III, winny być uiszczane przed przystąpieniem ucznia do egzaminu; opłata, wymieniona w punkcie II, winna być uiszczona po przyjęciu ucznia do szkoły, nie później jak w ciągu *3 tygodni* od daty rozpoczęcia roku szkolnego.

Opłaty, wymienione w punktach V-A i VI, winny być uiszczane w pierwszem półroczu przed dniem 1 października, a w drugiem półroczu przed dniem 1 marca, pod rygorem bezwarunkowego niedopuszczenia ucznia do zajęć szkolnych.

Opłaty, wpłacone przez uczniów, nie podlegają zwrotowi.

Uczniowie, posiadający niezamożnych rodziców lub opiekunów, mogą ubiegać się o całkowite lub częściowe zwolnienie z opłat, wymienionych w punkcie III i V-A (w szkołach), jeżeli w ostatniem świadectwie szkolnem wykazali ze wszystkich przedmiotów postępy co najmniej dostateczne, a sprawowanie dobre; w tym celu uczeń winien złożyć (w pierwszem półroczu najpóźniej do 1 października, a w II do 1 marca) odpowiednie podanie, poparte świadectwem niezamożności rodziców lub opiekunów; Dyrektor szkoły wnosi je na posiedzenie Rady Pedagogicznej, która, po zapoznaniu się z postępami ucznia w nauce, jego sprawowaniu i stanem materjalnym rodziców lub opiekunów, może zwolnić ucznia częściowo lub całkowicie od opłat wyżej wymienionych na przeciąg danego półrocza szkolnego.

W wypadkach wyjątkowych, zasługujących na uwzględnienie, gdy opuszczenie się ucznia w naukach można uważać za przejściowe, Rada Pedagogiczna może zwolnić ucznia od opłat powyższych i wówczas, gdy ma on najwyżej dwa niedostateczne stopnie, w czem 1 z przedmiotu zasadniczego.

Dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych wolne są od opłat szkolnych, wymienionych w punktach: II, III i V-A niniejszego okólnika, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne, a sprawowanie bardzo dobre Zwolnienia w tym wypadku dokonywa Dyrekcja szkoły na mocy dokumentów stwierdzających, że uczeń jest dzieckiem funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego.

Ogólna liczba uczniów niezamożnych, zwolnionych z opłat szkolnych, nie może przekraczać 20 proc. całkowitej liczby uczniów w klasie (do powyższej normy nie wlicza się dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych). Gdyby liczba uczniów, zakwalifikowanych przez Radę Pedagogiczną do zwolnienia od opłat szkolnych, przekraczała 20 proc. normę, należy wystąpić z odpowiednim wnioskiem do Kuratorjum Okręgu Szkolnego, względnie Ministerstwa (o ile ono bezpośrednio zarządza szkołą) o uzyskanie zwolnienia, gdyż Rada Pedagogiczna zwalniać ponad 20 proc. normę nie ma prawa. Dyrekcje szkół winny złożyć Kuratorjum Okręgu Szkolnego, względnie Ministerstwu cyfrowe sprawozdanie z ilości uczniów, podlegających powyższym opłatom oraz zwolnionych od opłat (z podaniem podstawy zwolnienia) według załączonego schematu, w pierwszem półroczu przed dniem 1 listopada, a w drugiem półroczu przed dniem 1 kwietnia. Te same terminy obowiązują Dyrekcje

do nadsyłania wniosków o zwolnienie uczniów z opłat ponad 20 proc. normę; *wnioski nadsyłane po powyższych terminach uwzględniane nie będą.*

Od opłat, pobieranych na podstawie punktu V-B (na kursach) niniejszego okólnika, nikt zwolniony być nie może

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje aż do odwołania.

Wszelkie dotychczasowe rozporządzenia, wydane w sprawie opłat szkolnych i zwalniania od ich uiszczania w państwowych szkołach i kursach zawodowych niniejszem znosi się.

1 załącznik.

Państw.____________ Załącznik do pisma z dn.__________192 r.

L. ______

I PÓŁROCZE R. SZK. 192__/__

Wydział	Klasa lub kurs	Liczba uczniów			Wysokość opłat		Liczba zwolnionych		Uwagi
		nowowstępujących	dawnych	kończących	wpisowe à 5 zł. od ucznia	za warsztaty, laboratorja i t. d. à zł. . od ucznia	dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych	niezamożnych *)	

____________ dnia ____________192 r.

____________ Dyrektor szkoły:

*) W razie przekroczenia 20% normy podać w uwagach datę i Nr. pisma władzy II-ej instancji, mocą którego zwolniono ponad przepisową normę pewną ilość uczniów.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 27/XII 1924 r. Nr. 11798/F 24. w sprawie przychodów budżetowych.

Dotychczasowy stan rachunkowości Działu VI przychodów budżetowych Ministerstwa wymaga usystematyzowania poszczególnych czynności wykonawczych.

W celu dokładnego stosowania przepisów Ministerstwo poleca:

1) O wszystkich należnościach budżetowych ustalonych w ciągu miesiąca zawiadamiać Wydział Budżetowo-Rachunkowy najpóźniej do dnia 6 następnego miesiąca, wypełniając zawiadomienia w sposób podany przy-

kładowo na załączonym wzorze, przyczem w rubryce 2 wykazywać należy szczegóły (za co się należy, ilość osób lub przedmiotów, wysokość należności), zgodnie z okólnikiem Departamentu Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa z dnia 25 sierpnia 1924 r. Nr. 112/24 „w sprawie pobierania opłat szkolnych w państwowych szkołach zawodowych", po uwzględnieniu wszelkich ulg okólnikiem tym przewidzianych. Każde zawiadomienie o należności winno zawierać wszystkie paragrafy i pozycje preliminarza przychodów budżetowych Działu VI Rubryki 2 i 3 odnośnie pozycyj, na które należności nie ustalono i których dane zawiadomienie nie dotyczy, należy wypełnić kreskami, rubrykę zaś 4 wypełnia się kreskami tylko w tym wypadku, jeżeli należności wogóle nie było.

Zawiadomienia winny obejmować li tylko należności bieżące, ustalone w danym miesiącu (od 1 stycznia 1925 r. zawiadomienia nie mogą mieścić w sobie należności ustalonych w roku 1924).

2) O wszelkich zmianach w należnościach należy niezwłocznie dodatkowo powiadomić Wydział Budżetowo-Rachunkowy oddzielnem pismem, z powołaniem się na zawiadomienie, którego zmiana dotyczy, przyczem w następnym zawiadomieniu zmiana ta w rubryce 4 winna być cyfrowo uwzględniona, a w rubryce 5 bezwzględnie omówiona.

Ministerstwo podkreśla, że wykonywanie czynności Wydziału Budżetowo-Rachunkowego jest ponadto uzależnione od regularnego przesyłania, t. j. najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca po sprawozdawczym, miesięcznych sprawozdań poborcy (wzór Nr. 4 do Przepisów dla Dyrekcyj Państwowych Gimnazjów i Państwowych Szkół Zawodowych jako specjalnych poborców), które bezwzględnie winny być zgodne z Księgą kasową poborcy, a natomiast nie wymagają uzgodnienia z księgami Izb i Kas Skarbowych.

W końcu Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność prawidłowego deklarowania wpłacanych sum do Kas Skarbowych. W deklaracjach należy dokładnie wskazać dział, paragraf i pozycję oraz tytuł należności według szematu budżetowego. Kwoty, wpłacane na pokrycie należności zaległych—wykazywać oddzielnie, dodając do tytułu wpłaty słowa „zaległe z roku . . . . ".

Przykładowo wypełnione 1 deklaracja płatnicza oraz szemat przychodowy na rok 1925 załącza się.

3 załączniki.

Ministerstwo W. R. i O. P.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE. Rok 1925.

Dział	§	poz.	Dochody
VI	6	—	Sprzedaż druków.
„	8	—	Różne dochody.
„	12	—	Zwrot funduszu obrotowego.
„	14		Opłaty uczniów.
„	„	1	Taksy wstępne.
„	„	2	Taksy egzaminacyjne.
„	„	3	Taksy za duplikaty świadectw.
„	15		Szkolne zakłady wytwórcze i gospodarstwo rolne.
„	„	1	Z warsztatów i pracowni.
„	„	2	Z gospodarstw rolnych.
„	„	3	Zwrot kosztów za materjały i narzędzia.

Państwowa Szkoła ——————— **Wzór do okólnika Nr. 11798/F. 24.**

———————————

ZAWIADOMIENIE

o należnościach do Księgi przychodów budżetowych Działu VI Ministerstwa W. R. i O. P., ustalonych w m-cu ——————— 1925 r.

1	2	3		4		5
Paragraf i pozycja	Wyszczególnienie należności	Należy się		Ogółem należność od początku roku		Uwagi
Dz. VI. § 6.	Za sprzedane 4 druki ulg kolejowych po 15 gr.	—	60	—	60	
§ 8.	—	—	—	—	—	
§ 12.	Zwrot funduszu obrotowego otrzymanego w roku	100	—	100	—	
§ 14 poz. 1.	Opłaty wstępne czyli wpisowe od 54 uczniów po 5 zł.	270	—	270	—	
§ 14 poz. 2.	Opłaty egzaminacyjne za egzamin końcowy od 15 uczniów po 5 zł. . .	75	—	75	—	
§ 14 poz. 3.	Opłaty za wydanie odpisu świadectwa rocznego od 5 uczniów po 2 zł. = ... 10 zł. Opłaty za wydanie odpisu świadectwa ukończenia szkoły od 6 uczniów po 10 zł. = . . 60 zł.					
	Razem .	70	—	70	—	
§ 15 poz. 1.	Dochód z warsztatów i pracowni . .	150	—	150	—	
§ 15 poz. 2.	Dochód z gospodarstw rolnych	200	—	200	—	
§ 15 poz. 3.	Opłaty za korzystanie z warsztatów oraz za zużycie materjałów od 40 uczniów po 30 zł.	1200	—	1200	—	

DYREKCJA PAŃSTW. ———————

———————————

———————————

w ———————————

dn. ——— m/ca ——— 192—

Nr. ———

DEKLARACJA

Do
Kasy Skarbowej
w ———————————

Dyrekcja Szkoły wpłaca przy niniejszem na dochód budżetu Ministerstwa W.R. i O. P na rok 1925 na rachunek Ministerstwa W. R. i O. P. (Wydział Budżetowo - Rachunkow y Warszawa Ordynacka 15) Zł. 550 gr. 60 słownie Zł. pięćset pięćdziesiąt gr. sześćdziesiąt pobrane w czasie od 7—I do 15—I—25 r. z prośbą o zarachowanie na:

Dz.	§	poz.	Oznaczenie wpływu	Złotych	groszy
VI	6	—	Sprzedaż druków	—	60
„	14	1	Taksy wstępne	50	—
„	14	3	Taksy za duplikaty świadectw	20	—
„	15	3	Zwrot kosztów za materjały i narzędzia (w tem 120 zł. zaległe z roku 1924)	480	—
			Razem .	550	60

Dyrektor Szkoły

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 5 marca 1924 r. L. 2375-I w sprawie taks i opłat w państwowych seminarjach nauczycielskich.

Na mocy art. 1 Ustawy z dn. 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu *stałej jednostki do obliczenia danin* (Dz. U. R. P. Nr. 127 poz. 1044) Ministerstwo zarządza, by w państwowych seminarjach nauczycielskich a także na państwowych kursach nauczycielskich oraz w szkołach ćwiczeń, istniejących przy tych zakładach, — przy pobieraniu taks i opłat zarówno tych, które były pobierane dotychczas, jak i tych, które zostają wprowadzone niniejszem rozporządzeniem, za podstawę określenia należytości w markach polskich był przyjęty kurs franka złotego, ogłaszany przez Ministra Skarbu w „Monitorze Polskim", a mianowicie: dla taks i opłat, uiszczanym w pierwszej połowie miesiąca, t. j. od dn. 1 do dn. 15 włącznie — kurs obowiązujący pierwszego dnia danego miesiąca, zaś dla taks i opłat, uiszczanych w drugiej połowie miesiąca, t. j. od dn. 16 do końca miesiąca — kurs obowiązujący dn. 16 danego miesiąca.

Jeżeli dzień 1 lub 16 miesiąca przypada na niedzielę lub święto, wówczas obowiązuje kurs z dnia poprzedniego.

W wymienionych wyżej zakładach od dn. wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mają być pobierane opłaty następujące:

1) za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego	3 jednostki obliczeniowe
2) za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości . . .	7½ „ „
3) za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów	30 „ „
4) za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów .	7½ „ „
5) na fundusz gier ruchowych półrocznie	2 „ „
6) za zużycie materjałów do ćwiczeń i pomocy naukowych półrocznie	8 „ „

Kwoty, przypadające z tytułu opłat, wymienionych w p. p. 1 i 2, stanowią dochód Skarbu Państwa i winny być wnoszone do kas skarbowych przez samych płatników — z zarachowaniem na conto Kuratorjum w Dz. IV, Rozdz. IV, § 14, poz. 3.

Kwoty, podane z tytułu opłat, wymienionych w p. p. 3 i 4, są przeznaczone do podziału między egzaminatorów według zasad, przewidzianych w regulaminie egzaminów dojrzałości.

Kwoty, pobrane z tytułu opłat, wymienionych w p. p. 5 i 6 winny być użyte na urządzenia i przybory do sportów i zabaw ruchowych oraz na uzupełnienie materjałów i pomocy naukowych stosownie do wskazówek, zawartych w odpowiednich rozporządzeniach Ministerstwa (obowiązujących spisów książek bibljotecznych i innych pomocy naukowych).

Od opłat, wymienionych w punktach 1, 2, 3 i 4, żadnych zwolnień nie udziela się. Od opłat, wymienionych w p. p. 5 i 6, mogą być zwolnieni w połowie albo całkowicie uczniowie, pobierający stypendja, a pozatem dzieci rodziców zupełnie niezamożnych oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, nieposiadających znaczniejszego majątku osobistego.

Zwolnień na przeciąg każdego roku szkolnego udzielają Rady Pedagogiczne zakładów na wniosek opiekunów klasowych uczniów (wycho-

wawców). Zwolnienie następuje z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu roku na skutek podania, wniesionego do dyrekcji szkoły przez rodziców, względnie opiekunów ucznia, w terminie najdalej miesięcznym po rozpoczęciu danego roku szkolnego. W razie potrzeby podanie winno być poparte stosownem zaświadczeniem co do stanu majątkowego.

Ponieważ w seminarjach nauczycielskich, szczególnie w niektórych okręgach szkolnych, kształci się młodzież przeważnie niezamożna, w wielu zakładach może zajść potrzeba zwolnienia od opłat znacznej liczby wychowanków. Rady Pedagogiczne winny jednak baczyć, aby zwolnieni byli tylko uczniowie, zasługujący na to zarówno ze względu na swą wartość intelektualną i moralną, jak i na stan zamożności rodziców. W wypadkach, w których wystąpiłaby potrzeba ponad 60% ogólnej liczby młodzieży w zakładzie, Dyrekcja winna się zwrócić do Kuratorjum o stosowne rozporządzenie.

Pozatem Kuratorja winny zarządzać zwolnienie od opłat dzieci w tych szkołach ćwiczeń, które, jako szkoły powszechne, są włączone do normalnej sieci szkolnej i do których dzieci są kierowane przez władze, dozorujące wykonanie przepisów o obowiązku szkolnym. W takich wypadkach dzieci, zwolnionych w szkole ćwiczeń, nie wlicza się do wyżej wymienionej liczby 60%.

Ponieważ Dyrekcje państwowych seminarjów i kursów nauczycielskich rozporządzeniem niniejszem nie uzyskują charakteru specjalnych poborców dochodów państwowych w znaczeniu § 125 Przepisów rachunkowych i kasowych, (Dz. Urz. Min. Skarbu z dn. 10 grudnia 1921 r. Nr. 45 poz. 164), nie stosują się do nich przepisy, wydane przez Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli w dniu 7 lutego 1923 r., Nr. 1360|F. — Dyrekcje te nie są więc obowiązane do prowadzenia księgowości rachunkowo-kasowej, temi przepisami przewidzianej.

Celem jednak utrzymania jednolitości w sposobie księgowania wpływów, o których postanawia rozporządzenie niniejsze oraz ułatwienia czynnikom powołanym przeprowadzenia kontroli nad pobieraniem tych wpływów i ich wydatkowaniem, Ministerstwo zarządza, by wszelkie wpływy, pochodzące z opłat wymienionych wyżej w pp. 3, 4, 5 i 6, były pobierane za pokwitowaniami, wystawianemi ze specjalnego pisanego przez kalkę kwitarjusza i sporządzonego według dołączonego wzoru Nr. 1. Każdy kwit winien być opatrzony numerem kolejnym oraz pieczęcią szkoły i podpisany przez dyrektora lub upoważnionego przez niego urzędnika.

Wpływy te, jako też wszelkie wydatki z tych wpływów dokonywane, wpisywać należy do specjalnej księgi kasowej, prowadzonej według wzoru Nr. 2. Przychód i rozchód należy sumować i zamykać miesięcznie.

Wydatki winny być udokumentowane odpowiedniemi rachunkami lub pokwitowaniami, które zaopatrzone numerem kolejnym należy przechowywać w aktach zakładu. Artykuły trwałe, nabywane z wpływów, zaznaczonych w pp. 5 i 6, winny być wpisywane do ogólnej księgi inwentarza zakładu.

Po upływie każdego półrocza Dyrekcja przesyła Kuratorjum sprawozdanie według wzoru Nr. 3.

Wizytatorowie seminarjów nauczycielskich w czasie wizytowania zakładów winni przeprowadzać kontrolę wpływów i wydatków, objętych ni-

niejszem rozporządzeniem i szczególną uwagę zwracać na celowość dokonywania wydatków.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1924 roku. Opłaty wymienione w p. 5 i 6 winny być pobrane za całe drugie półrocze bieżącego roku szkolnego 1923/24.

Wzór Nr. 2 do Nr. 3275/I.

(Strona 1.)

KSIĘGA KASOWA

(Strona 2).

Rok szkolny 192 . . . / . . .

Miesiąc ______________

PRZYCHÓD. ROZCHÓD.

Nr. porządk.	Data	Tytuł przychodu (względnie N-ry kwitów	Zł.	Nr. porządk.	Data	Tytuł wydatku	Nr. dowodu wydatków	Zł.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 13/XII 1926 r. N. O. prez. 12667 w sprawie kształcenia dzieci wychodźców.

Przyjmując do wiadomości treść pisma z 27 listopada 1926 r. N. O. 1867/26, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, iż dzieci wychodźców kształcące się w zakładach naukowych w Polsce *zostały zwolnione od wszelkich opłat szkolnych* okólnikiem Ministerstwa z 15 kwietnia 1926 r. Nr. O. Prez. 2731/26, ustęp 3, zdanie ostatnie.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 12/3 1926 r. Nr. O. Prez. 2252/26 w sprawie użytkowania funduszu na zabawy i gry ruchowe.

Z nadsyłanych do Ministerstwa sprawozdań o sposobie użytkowania funduszu zabaw i gier ruchowych wynika, że nie wszystkie dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich, w których ten fundusz się zbiera, mają na uwadze okólnik Ministerstwa L. 1138/23 H z dn. 3 grudnia 1923 r. (Dz. Urz. z r. 1924 Nr. 7), poz. 65) w powyższej sprawie.

Zdarzały się przypadki, że dyrekcje, nie mając dla szkoły urządzonego boiska, co stanowi pierwszy cel, na jaki fundusz wzmiankowany ma być użyty, zajęły się zakupem przyrządów gimnastycznych dla sali ćwiczeń. Inne nie zorganizowały nauki pływania, nie zakupiły łodzi turystycznych, choć warunki miejscowe pozwalały na zorganizowanie tego sportu. Inne wreszcie, nie zaspokoiwszy wielu potrzeb w celu należytego postawienia u siebie sprawy wychowania fizycznego, *przelewały pozostały fundusz do miejscowej Izby Skarbowej, pomimo iż okólnik przeznacza zebrane na powyższy cel pieniądze do wyłącznego rozporządzenia Komitetu wychowania fizycznego, zorganizowanego przy szkole.*

Ministerstwo przeto poleca Kuratorjom przypomnieć dyrekcjom szkół treść wspomnianego okólnika i podkreślić z całym naciskiem, że fundusz, o którym mowa, winien być zużyty wyłącznie na te cele, które popierają ruch młodzieży na wolnem powietrzu.

W uzupełnieniu okólnika Ministerstwo poleca Kuratorjom, by zezwalały dyrekcjom, które w sposób wystarczający zaspokoiły potrzeby, wymienione w powyższym okólniku, na przeznaczenie pewnej części funduszu (do 15%) na zasiłki dla niezamożnej młodzieży szkolnej na wycieczki turystyczne. Ministerstwo zezwala również na opłacanie z tego również funduszu prenumeraty dla szkoły kilku czasopism z dziedziny wychowania fizycznego i sportu, jak „Wychowanie Fizyczne", „Stadjon" i t. p.

Ministerstwo poleca również Kuratorjom zwrócenie się do dyrekcyj odnośnych szkół prywatnych, ażeby zechciały w swoich budżetach rezerwować specjalny fundusz na popieranie wychowania fizycznego młodzieży.

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dn. 19/V 1926 r. Nr. O. Prez. 3460/26 w sprawie opłat na budowę Domów wycieczkowych.

Ministerstwo zamierza we współdziałaniu z Radą Naczelną, z wojewódzkiemi i powiatowemi Komitetami wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego przystąpić do stworzenia licznych punktów oparcia dla kolonij, obozów wakacyjnych i wycieczek młodzieży szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich.

Zanim sprawę pokrycia kosztów tej rozległej akcji budowlanej będzie można załatwić w sposób odmienny, zarządzam, aby corocznie z opłat na fundusz gier i zabaw ruchowych, wynoszących 4 zł. od każdego ucznia, Dyrekcja każdego gimnazjum państwowego i każdego państwowego seminarjum nauczycielskiego przeznaczała 1 zł., a każdej państwowej szkoły zawodowej 50 gr. na cel powyższy. Wobec tego corocznie 25 proc. zebranych od wszystkich uczniów całkowitych rocznych opłat z powyższego tytułu winna Dyrekcja każdej z wymienionych szkół wnieść do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe Nr. 30473 na rzecz Rady Naczelnej Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego z dodaniem na czeku w nawiasie „domy wycieczkowe". Wniesienie powinno nastąpić każdego roku szkolnego, najpóźniej w końcu marca.

Wyjątkowo w bieżącym roku szkol. termin wniesienia zostaje przeniesiony na koniec czerwca. Gdyby która szkoła przed ukazaniem się niniejszego okólnika zużyła już całkowicie zebrane w b. roku szkolnym opłaty na gry i zabawy ruchowe, winna zaznaczyć to w swem rocznem sprawozdaniu, składanem Kuratorjom, względnie Ministerstwu w przypadkach, gdy ono sprawuje władzę II instancji, z zużycia tego funduszu, a z opłat na rok szkol. 1926/27 przekazać na Domy wycieczkowe po 1½ zł., w szkołach zawod. po 75 gr. od ucznia.

Jeżeli która ze szkół po dokonaniu opłaty, przewidzianej niniejszem rozporządzeniem na bieżący r. szkol. znajdzie się w posiadaniu jeszcze pewnej niewydatkowanej pozostałości funduszu na gry i zabawy ruchowe, Dyrekcja tej szkoły może przeznaczyć ową pozostałość na potrzeby obozu szkolnego tego D. O. K., do którego szkoła należy.

Równocześnie M-stwo zwraca się do szkół prywatnych powyższych kategorji z wezwaniem, aby, w miarę możności, w ten sam sposób przyczyniły się do zamierzonej akcji. Szkoła prywatna, chcąca, aby jej młodzież korzystała na równi z młodzieżą szkół państwowych z mających powstać urządzeń, winna zadeklarować swój udział w akcji pismem, skierowanem bezpośrednio do Ministerstwa, a następnie regularnie wnosić po 1 zł. — szkoły zawodowe po 50 gr.—od każdego ucznia do P. K. O. w sposób wskazany powyżej.

OKÓLNIK

Ministerstwa W.R. i O.P. z dn. 12|VIII 1926 r. Nr. OR. 11576/26 w sprawie zapasów kasowych.

Celem uzyskania podstaw do regulowania obrotu pieniężnego potrzebne są Ministerstwu Skarbu ścisłe sumy (kwoty) zapasów kasowych

nie tylko w kasach skarbowych ale i w kasach specjalnych w myśl § 116 przepisów rachunkowo-kasowych z 1921 r. (Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r.) i u specjalnych poborców (§ 125 tychże przepisów).

Zechcą przeto Kuratorja wydać zarządzenie podległym urzędom, które posiadają prawa specjalnych poborców, aby wpłacały pobrane dochody państwowe do kas skarbowych w przepisanych terminach oraz aby *zawiadamiały pisemnie w dniu ostatnim każdego miesiąca odnośne kasy skarbowe o stanie pozostałości gotówki (dochodów państwowych), znajdującej się w tym dniu w ich przechowaniu.*

Pierwsze zawiadomienie obowiązuje w dniu ostatnim miesiąca sierpnia 1926 r.

Jednocześnie Ministerstwo poleca nadesłanie do Wydziału Budżetowo-Rachunkowego Ministerstwa szczegółowych spisów wszystkich specjalnych poborców, podległych Kuratorjom, z podaniem ich siedziby oraz z podaniem kasy skarbowej, do której mają wpłacać pobrane dochody państwowe.

CZĘŚĆ II.

RACHUNKI BIEŻĄCE.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu z dn. 14/VIII—1922 r. L. G. U. K. 3238 W. A. K., wydane w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie otwarcia w Centralnej Kasie Państwowej i w Kasach Skarbowych rachunków bieżących (Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 21 z r. 1922).

§ 1.

Celem ułatwienia władzom i urzędom państwowym przechowywania Skarbowych sum pieniężnych, jakie stosownie do obowiązujących przepisów mogą posiadać, oraz celem swobodnego dysponowania niemi na pokrycie właściwych potrzeb, wynikających z ich działalności, Ministerstwo Skarbu otwiera w Centralnej Kasie Państwowej i w Kasach Skarbowych rachunki bieżące.

Uwaga: Min-stwo Skarbu okólnikiem z dn. 16/IV L. G. U. K. 1571/W. A. K. wezwało wszystkie władze do zwinięcia rachunków w P. K. K. P. (obecnie w Banku Polskim) i P. K. O. i przelewu sald na rachunki bieżące w kasach skarbowych.

§ 2.

Rachunki bieżące otwiera się urzędom centralnym w Centralnej Kasie Państwowej, natomiast urzędom okręgowym (II Instancji) i urzędom I Instancji w Kasach skarbowych.

Uwaga: Okólnik M-a Skarbu z dn. 26|IV 1923 r. L. G. U. K. 1807-W. A. K.

Władze, skupiające w swej administracji różne gałęzie gospodarki państwowej, mogą posiadać w jednej Kasie skarbowej kilka rachunków bieżących, przyczem jest obojętne, czy używa się osobnych zeszytów zleceń, czy jednego zeszytu do wszystkich rachunków bieżących, gdyż realizacja zleceń nie może się odbywać według kolejności numerów.

§ 3.

Na rachunki bieżące w Centralnej Kasie Państwowej względnie w Kasach skarbowych mogą być składane:

a) przez władze i urzędy, prowadzące przedsiębiorstwa i administrujące zakładami państwowemi (jak np. Dyrekcja Pol. Monopolu Tytuniowego, drukarnie państwowe, Państwowe Zakłady Graficzne, warsztaty więzienne, władze i urzędy w likwidacji i t. p.) wszystkie rozporządzalne fundusze, osiągane przez nie bezpośrednio; również mogą być wpłacane przez osoby trzecie należności na dobro tych urzędów;

b przez inne władze i urzędy państwowe, dokonywujące wydatków z kredytów, otwartych w Centralnej Kasie Państwowej, względnie w kasach skarbowych, tylko takie kwoty, które nie mogą być zaraz wypłaco-

ne jak np. zaliczki na wydatki budżetowe, zatrzymane chwilowo pobory służbowe i t p. celem tymczasowego ich przechowania.

Sumy, przekazywane w gotówce przez władze centralne do rozporządzenia władz i urzędów lokalnych, lub ich funkcjonarjuszów, winny być bezpośrednio przesyłane, względnie przekazywane na rachunki bieżące tych władz i urzędów w odnośnych kasach skarbowych.

Dochody budżetowe władz i urzędów, z wyjątkiem wymienionych w § 3 p.

a) oraz sumy depozytowe, komunalne i fundusze specjalne nie mogą być wnoszone na rachunki bieżące odnośnych władz i urzędów. W razie przypadkowego przyjęcia przez kasy skarbowe powyższych sum, władze i urzędy powinny niezwłocznie po ujawnieniu tego wystawić „zlecenie do wypłaty” na przelew tych sum do właściwych rachunków.

Uwagi: 1) Okólnik Min-stwa Skarbu z dn. 23/4 1925 r. L. D. K. 442-W. A. K.

Przekazywane przez Ministerstwo W. R. i O. P. poszczególnym uczelniom sumy z funduszów p. t. „Państwowe stypendja akademickie” na ich rachunki bieżące w kasach skarbowych mogą być przenoszone w saldach na rok następny.

2) Okólnik M-wa Skarbu z dn. 29-IX-925 r. Nr. D. K. 2471/W. A. K.

Uposażenie funkcjonarjuszów państwowych nie może być przelewane przez władze asygnujące na rachunki bieżące urzędów I instancji, z wyjątkiem poborów nauczycieli szkół powszechnych i dotacyj dla władz wojskowych.

3) Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 6-XII-922 r. Nr.5309-22 F. w związku ze scentralizowaniem rachunkowości we władzach II Instancji.

§ 4.

Składanie sum pieniężnych na rachunki bieżące odbywa się na podstawie deklaracji, wystawionej przez władze i urzędy lub płatnika.

Blankiety deklaracyjne składają się z 3-ch części: z właściwej deklaracji i z 2-ch odcinków, z których jeden stanowi zawiadomienie o wpłacie dla właściwego urzędu, drugi zaś pokwitowanie dla płatnika.

Jeżeli władze lub urząd same dokonywują wpłaty, nie wypełnia się wówczas zawiadomienia i pozostaje ono przy deklaracji.

Władze i urzędy dostarczają kasom odpowiedniej ilości blankietów deklaracyjnych w celu wydawania ich na żądanie płatników.

O sumach, wpłaconych za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności bądź P. K. K. P. (obecnie Banku Polskiego), bądź za pomocą przekazów pocztowych, kasy zawiadamiają właściwe władze (urzędy) na druku wzoru Nr. 9 do § 52 Instrukcji dla kas skarbowych.

Uwagi: 1) Okólnik Min-twa Skarbu z dn. 23-X 1922 r. L. G. U. K. 5757-W. A. K. i rozp. z dn. 24-I 1925 r. L. D. K. 6393-W. A. K.

Do wpłaty na rachunki bieżące ma zastosowanie § 52 Inst. dla Kas Skarb., t. j. wpłaty na rachunki bieżące mogą być przyjmowane w każdej kasie skarbowej niezależnie od tego, w której Kasie Skarbowej otwarty jest rachunek bieżący.

2) Okólniki M-wa Skarbu z dn. 12-IX—1922 r. L. G. U. K. 4697-W. A. K. i z dn. 28-III—926 r. L. D. K. 1202-W. A. K.

Kasy Skarbowe obowiązane są zawiadamiać właściwą władzę (urząd) o każdej wypłacie, dokonanej na rachunek bieżącej tej władzy.

W myśl rozporządzenia M-a Skarbu z dn. 22/I — 923 r. L. G. U. K. 519-W. A. K., zawiadomienia dotyczyć mają także wpłat, dokonywanych w trybie § 52 Instrukcji dla kas skarbowych. Ponieważ Kasy skarbowe tego nie przestrzegają, przeto przypomniano im ten obowiązek i polecono izbom skarbowym dopilnować, aby w tym kierunku nie było żadnych uchybień i aby obroty na rachunkach bieżących dokonywane były sprawnie i niezwłocznie.

§ 5.

Wpłaty na rachunki bieżące władz i urzędów kasy przyjmują w sposób, określony w §§ 44 i 45 Instr. dla kas skarbowych.

§ 6.

Władze i urzędy dysponują kwotami, złożonemi na ich rachunki bieżące w kasach, zapomocą zleceń wypłat. Blankiety tych zleceń składają się z 2-ch części: z grzbietu, pozostającego w urzędzie, oraz właściwego zlecenia wypłaty, doręczonego osobie, upoważnionej do odbioru pieniędzy.

Odbiór zlecenia wypłaty stwierdza odnośna osoba na grzbiecie, na którym zaznacza się Nr. jej legitymacji.

Zeszyty, obejmujące po 100 blankietów zleceń wypłaty, ponumerowanych na obydwóch częściach temi samemi liczbami w porządku kolejnym, pozostają w przechowaniu urzędów pod odpowiedzialnością ich kierowników.

Uwagi: 1) Okólnik Min. Skarbu z dn. 12-IX—922 r. L. G. U. K. 4697-W. A. K. Władze i urzędy powinny podawać kasie, w której posiadają rachunki bieżące, numery blankietów na zlecenia wypłat, znajdujące się w ich posiadaniu. Kasy mają numery te notować w księdze rachunków bieżących na właściwem koncie i kontrolować.

Władze i urzędy dysponujące mają wykazywać na zleceniach Nr. konta swego rachunku bieżącego, które im podają kasy po otwarciu konta.

2) Okólnik M-a Skarbu z dn. 5-II—1925 r. L. D. K. 6549-W. A. K. Władze i urzędy powinny wystawiać zlecenia wypłaty i awizy z należytą przezornością, zakreślając obok oznaczonych sum pieniężnych wolne miejsca dwiema grubemi linjami.

Niedopuszczalne jest wydawanie awizów wraz ze zleceniami do rąk osób, mających podjąć pieniądze (okólnik M-a W. R. O. P. z dn. 17-II—925 r. L. 1523-O. R.

3) Rozp. M-a Skarbu z dn. 28-VI—926 r. L. D. K.-1142-W. A. K.

W celu ułatwienia kontroli zmieniło M-o Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli wzór zlecenia wypłaty w tym kierunku że nowy wzór zlecenia wypłaty obejmuje tytuł asygnowanej kwoty oraz ewent. potrącenia. Druki nowego wzoru mają być używane po wyczerpaniu druków poprzedniego nakładu. (Okólnik M-wa W. R. i O. P. z dn. 25-VIII-926 r. L. OK/11700-26.

§ 7.

Zleceniem wypłaty można zarządzić bądź wypłacenie przez kasę należności bezpośrednio do rąk wierzyciela Skarbu lub do rąk upoważnionego urzędnika, bądź przekazanie jej za pośrednictwem poczty P. K. O. lub Banku Polskiego, bądź wreszcie przelanie sumy na rachunek budżetowy przy dołączeniu odpowiedniej deklaracji przychodowej lub na rachunki bieżące interesantów w Banku Polskim.

W razie przekazywania należności pocztą lub za pośrednictwem P. K. O. do zlecenia wypłaty musi być dołączony przekaz pocztowy już wypełniony lub blankiet nadawczy P. K. O., interesant zaś winien być osobno o tem zawiadomiony.

Zlecenia wypłaty, opiewające na przekazanie lub przelew sum, przesyła się do kas w zamkniętych kopertach za księgą doręczeń:

O wystawieniu dla interesantów zleceń wypłaty do pobrania z kas kwot, przewyższających 1.000.000 marek (miljon marek) władze (urzędy) zawiadamiają kasy bezpośrednio osobnem awizem, który kasa dołącza do zlecenia wpłaty.

Uwagi: 1) Okólnik M-wa Skarbu z dn. 31-V-924 r. Nr. D.K. 3225/W.A.K.

Władze, mające rachunki bieżące, obowiązane są zawiadomić Kasy Skarbowe awizami o wystawieniu zleceń wypłaty na sumy ponad 100 złotych.

Zwrócono uwagę władz, aby nie wręczały awizów interesantom wraz ze zleceniami, ani też nie wysyłały awizów później od wydania zleceń, lecz wcześniej i to bezpośrednio, a tylko wyjątkowo równocześnie.

2) Okólnik M-wa Skarbu z dn. 15-II-923 r. Nr. G. U. K. 638/W. A. K. Monitor Polski Nr 45 z 1923 r. i Dziennik Urzędowy M-wa Skarbu Nr. 4 poz. 100 z 1923 r.

Zamiast pojedyńczych awizów mogą być sporządzane zbiorowe awizy w formie wykazów.

W miarę wypłat na podstawie zleceń, objętych zbiorowemi awizami, kasa odnotowywuje Nr. wykazu na zleceniach wypłaty, wykaz sam dołącza do zlecenia na ostatnią wypłatę.

Przy asygnowaniu z rachunków bieżących poborów nauczycielskich zbiorowe awizy (wykazy) mogą nie zawierać nazwisk płatników rejonowych, lecz wzmiankę „pobory dla nauczycieli gm. . . . . .".

§ 8.

Zlecenia wypłaty winny być zasadniczo podpisane przez dwóch urzędników do tego uprawnionych i zaopatrzone pieczęcią urzędową. Te same podpisy umieszczone być mają także na grzbiecie. Jeżeli władza (urząd) ma przedstawiciela w osobie jednego tylko urzędnika, podpis jego na zleceniach wypłaty jest dostateczny.

Kierownicy władz (urzędów) podają do wiadomości kas, kto jest uprawniony do podpisywania zleceń wypłaty i udzielają kasom wzorów podpisów odnośnych osób oraz odcisku pieczęci państwowej.

Ważną jest rzeczą, aby władze (urzędy) używały do podpisów i odcisków pieczęci tejsamej farby względnie atramentu, a o każdej zmianie zawiadamiały kasy, posyłając im nowe wzory i odciski.

Uwaga: Okólnik M-wa Skarbu z dn. 25-III-925 Nr. D. K. 1255/W. A. K.

Zasadniczo zlecenia wypłaty muszą być podpisywane przez dwuch urzędników urzędu dysponującego.

Jeśli jednak urząd ten ma przedstawiciela w osobie jednego tylko urzędnika, zlecenia wypłaty mogą być podpisywane przez jednego urzędnika.

Ze względu jednak na wykryte w ostatnich czasach nadużycia z powodu zbyt daleko idących ułatwień przy podejmowaniu pieniędzy z rachunków bieżących, Min. Skarbu zażądało od władz i urzędów dysponujących, aby czuwały nad ścisłem wykonaniem powołanego rozporządzenia, t. j. by zlecenia wypłaty z rachunku bieżącego były z reguły bezwarunkowo podpisywane przez dwuch urzędników.

§ 9.

Na zleceniach wypłaty nie może być skrobań ani wycierań. W razie popełnienia omyłki lub uszkodzenia blankietów, należy postępować w sposób analogiczny, jak przewidziano w § 32 przepisów rach. kas.

Uwagi: 1). § 32. Przepisów rachunkowo-kasowych.

W asygnacjach i talonach, jak również w dowodach, stanowiących podstawę do asygnowania, nie może być skrobań ani wycierań. Treść asygnacji może być litografowana, drukowana lub pisana na maszynie, jednak suma asygnowana, imię i nazwisko odbierającego, oraz § i poz. budżetu muszą być wpisane ręcznie. W razie omyłki w treści asygnacji, należy przekreślić mylnie napisane wyrazy czerwonym atramentem, poprawkę omówić i stwierdzić podpisem kierownika urzędu asygnującego lub jego zastępcy. Suma wyrażona w asygnacji nie może być poprawiona ani w cyfrach, ani w słowach. Uszkodzone blankiety asygnacyj przekreśla się i zaopatrzone w odpowiednią uwagę pozostawia w zeszycie asygnacyj.

2). Okólnik Min-stwa Skarbu z dn. 8-III 1924 r. № G.U.K. 1659-W.A.K.

Poprawki na asygnacjach mają być omówione i stwierdzone podpisem kierownika urzędu asygnującego lub jego zastępcy, a nie urzędnika kontrasygnującego.

Okólnik powyższy ma analogiczne zastosowanie także do zleceń wypłat.

§ 10.

Zlecenie wypłaty może przedstawić Kasie do zrealizowania osoba, na imię której zlecenie opiewa, albo też osoba, posiadająca jej ogólne bądź specjalne pełnomocnictwo, zaświadczone przez notarjusza, urząd państwowy lub gminy.

W razie zagubienia zlecenia wypłaty, postępowanie stosuje się analogicznie do § 37 przep. rach. kas.

Uwagi: § 37. Przepisów rachunkowo-kasowych.

Jeżeli talon został zgubiony lub zniszczony, to władza asygnująca, po ściągnięciu poprzedniej niezrealizowanej asygnacji, wystawia na prośbę interesanta nową asygnację. Poprzednią niezrealizowaną asygnację należy przekreślić i dołączyć do odnośnych akt urzędowych, a o unieważnieniu pierwotnej asygnacji i wydaniu nowej umieścić odnotację w księgach rachunkowych oraz na grzbiecie unieważnionej asygnacji.

§ 11.

Zlecenia wypłaty winny być przez Centralną Kasę Państwową i Kasy Skarbowe realizowane bezzwłocznie z zachowaniem postanowień, zawartych w ostatnim ustępie 37 i w § 10 niniejszego rozporządzenia.

Zlecenia wypłaty, niezrealizowane w ciągu 14 dni od daty ich wystawienia, tracą ważność. Kasy nie mogą ich realizować.

§ 12.

Przed wypłatą Kasa sprawdza legitymację odbiorcy oraz tożsamość podpisów osób, uprawnionych do wystawienia zleceń wypłaty. Z odbioru pieniędzy kwituje odbiorca na dolnej części zlecenia wypłaty, gdzie również zaznacza się № jego legitymacji, kasjer zaś po uskutecznieniu wypłaty wyciska stempel „wypłacono" i zaopatruje go datą oraz swym podpisem.

Przy przekazywaniu pieniędzy pocztą lub za pośrednictwem P. K. O. Kasy stosują się do ogólnej zasady, wyrażonej w § 88 Inst. dla kas. skarb.

§ 13.

Złożone na rachunki bieżące sumy oraz dokonywane z tych rachunków wydatki zapisują Kasy w głównych dziennikach przychodu względnie rozchodu w przedziałkach sum depozytowych oraz w specjalnej księdze rachunków bieżących, zawierającej odrębne konta dla każdej władzy (urzędu).

Na obroty, uskutecznione z rachunków bieżących, zakładają Kasy miesięczne wykazy szczegółowe oraz sporządzają wykazy sumaryczne odrębnie na przychody i rozchody i oddzielnie według władz.

Wykazy szczegółowe, po scenzurowaniu przez izby skarbowe, odsyłane być mają wraz z dowodami odnośnym władzom, wykazy zaś sumaryczne właściwym okręgowym izbom kontroli.

§ 14.

Władze lub urzędy, prowadzące rachunkowość według zasad buchalterji podwójnej, utrzymują ewidencję obrotów na rachunkach bieżących w tych księgach, natomiast władze akredytowane w Kasach i prowadzące rachunkowość według przepisów rach.-kas. (Dz. Urz M-a Skarbu № 45 z r. 1921) zakładają na obroty rachunków bieżących specjalną księgę, (według wzoru № 34), w której kwoty, składane w kasach, zapisuje się na podstawie pokwitowania względnie zawiadomień kasowych po stronie przychodu, wydatki zaś na podstawie wystawionych zleceń wypłaty po stronie rozchodu.

Zrealizowanie zleceń wypłaty odnotowuje się na podstawie miesięcznych wykazów szczegółowych, sporządzanych przez Kasy i nadsyłanych przez izby skarbowe.

Przychodowe wykazy szczegółowe służą władzom (urzędom) jedynie do kontroli i uzgodnienia wpłat.

Uwaga: Pismo M-wa Skarbu do Min. W. R. i O. P. z dn 14-II 1926 r. № D. K.-399-W. A. K.

Jeżeli na rachunku bieżącym władza posiada różnego rodzaju sumy, to utrzymuje ich ewidencję na osobnych kontach w księdze, a nie otwiera dla nich osobnych rachunków bieżących, których prowadzenie obciążałoby pracę skarbową. Uzgadnianie z kasą następuje tylko co do ogólnej sumy obrotów na rachunku.

§ 15.

Dokumenty rachunkowe i kasowe, tyczące się obrotów na rachunkach bieżących, władze (urzędy) przechowują w stanie uporządkowanym u siebie.

§ 16.

Z końcem roku budżetowego władze (urzędy), wymienione w § 3, obowiązane są wyrównać rachunki bieżące przez przelanie pozostałości na wznowienie kredytu lub na inne właściwe rachunki, natomiast urzędy, wymienione z § 3, pozostawiają salda kasowe na rachunkach bieżących na rok następny do dalszej dyspozycji.

§ 17.

Otwarcie rachunków bieżących w Kasach ma charakter i znaczenie pomocnicze w administracji finansowo-gospodarczej i nie uwalnia władz (urzędów) od prowadzenia rachunkowości i przedstawiania sprawozdań w sposób, unormowany dla nich w przepisach rach.-kasowych (Dz. Urz. M-a Skarbu № 45 r. 1921 i Monitor polski № 285 względnie w specjalnych rozporządzeniach.

Prócz powyższych ogólnych przepisów o rachunkach bieżących poniżej podaje się rozporządzenie wydane przez Ministerstwo W. R. i O. P. do wszystkich władz i urzędów, podległych M-wu W. R. i O. P.(Dz. Urzę. Min. W. R. i O. P. № 1 z r. 1923 prz. 4 str. 10).

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa W. R. i O. P. do wszystkich władz i urzędów, podległych Ministerstwu W. R. i O. P. (Okólnik M-a W. R. i O. P. z dn. 8-XII 1922 r. Nr. 5309).

W związku z zamierzonem odjęciem władzom I Instancji prawa dysponowania kredytami i scentralizowaniem rachunkowości we władzach II względnie III Instancji, zarządzam wprowadzenie w życie przepisów objętych poniższem rozporządzeniem.

Rozporządzenie Min-stwa W. R. i O. P. wydane w porozumieniu z M-wem Skarbu i Najwyższą Izbą Kotroli w sprawie dokonywania wypłat poborów nauczycielom publicznych szkół powszechnych oraz wydatków osobowych i rzeczowych w urzędach i zakładach naukowych szkolnictwa powszechnego, średniego i zawodowego.

I. Wypłata poborów nauczycielom publ. szkół powszechnych.

§ 1.

Kredyty na wypłaty poborów zostają odwarte Kuratorjum w odnośnej Kasie Skarbowej w siedzibie Kuratorjum.

§ 2.

Kuratorjum sporządza listy płatnicze oddzielnie dla nauczycieli zatrudnionych na terytorjum każdego „rejonu płatniczego". W tym celu każdy powiat zostaje podzielony na wniosek inspektora szkolnego na odpowiednią ilość „rejonów płatniczych". Podział ten jest stały, zmiany w nim zarządza Kuratorjum na wniosek inspektora. Rejony płatnicze otrzymują w każdym powiecie kolejne numery.

§ 3.

Asygnacje na wypłaty realizowane są bądź w Kasie Skarbowej w siedzibie Kuratorjum, bądź też na podstawie upoważnień tej Kasy w innych Kasach Skarbowych (§ 34 przepisów rach.-kasow.).

§ 4.

Kasy Skarbowe otwierają inspektorom szkolnym rachunki bieżące po dopełnieniu przez nich formalności przewidzianych w rozporządzeniach Ministerstwa Skarbu z dnia 14-VIII 1922 r. Nr. 3238-GUR.-WAK. (Monitor Polski Nr. 201/22) oraz z dnia 12-IX 1922 r. Nr. 4697-W.A.K.-G.U.K. (patrz Uwaga 2, § 4 Ogól. Instr. str.

§ 5.

Kuratorjum na podstawie wszystkich list płacy rejonów płatniczych danego inspektoratu, sporządza spis, zawierający ostateczne sumy każdej listy i na 10 dni przed terminem płatności poborów wystawia jedną asygnację na przelew sum z właściwych tytułów budżetu na bieżący rachunek inspektora. Asygnację tę przesyła do miejscowej Kasy Skarbowej celem upoważnienia odnośnej Kasy do przelewu z tej asygnacji na rachunek bieżący inspektora sum netto (po odliczeniu potrąceń). Równocześnie zawiadamia o tem inspektora, dołączając do zawiadomienia listy płacy sporządzone dla każdego rejonu płatniczego, wraz z ich spisem. Kasy Skarbowe dokonywują bezzwłocznie przelewu sum na rachunki bieżące.

§ 6.

Inspektor wyznacza dla każdego rejonu płatnika, którego zadaniem jest podniesienie na podstawie zlecenia wypłaty, wystawionego przez inspektora szkolnego, pieniędzy, potrzebnych na wypłatę poborów nauczycielom danego rejonu i wypłacenie ich ściśle według listy sprawdzonej uprzednio przez inspektora (§ 11). Nauczyciel płatnik otrzymuje djety i zwrot kosztów przejazdu, dokonanego w celu otrzymania pieniędzy na wypłatę poborów.

§ 7.

Inspektor szkolny na wypłatę poborów z rachunku bieżącego wystawia zlecenia wypłaty, za pomocą których bądź zarządza wypłatę w miejscowej Kasie Skarbowej bezpośrednio do rąk płatników, przyczem w celu pobrania z Kasy pieniędzy wręcza płatnikom zlecenia wypłaty wraz z listami płatniczemi, bądź też zarządza wysłanie poborów pocztą lub za pośrednictwem P. K. O. W razie wysyłki poborów pocztą, inspektor szkolny dołącza do zlecenia wypłaty wypełnione przekazy pocztowe,

listy płatnicze zaś przesyła płatnikom. Koszta przesyłki pocztowej poborów ponosi Skarb Państwa na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (Ogólny Zarząd Skarbowy).

§ 8.

W zleceniu wypłaty, na podstawie którego płatnik otrzymuje sumę, należną bezpośrednio w miejscowej Kasie Skarbowej, Inspektor wyraźnie zaznacza termin płatności.

§ 9.

Zlecenia wypłaty poborów, które mają być wysłane pocztą, winny być przesłane do Kasy Skarbowej na 5 dni przed terminem płatności. Na przekazach pocztowych w nagłówku Inspektor wypisuje czerwonym atramentem termin płatności w następującej formie: „wypłacić nie wcześniej, jak dnia . . . ."

§ 10.

Pobory nauczycielom wypłaca upoważniony płatnik za pokwitowaniem na liście płacy bezpośrednio do rąk upoważnionych nauczycieli lub osób przez nich upoważnionych. Upoważnienia te winny być zaświadczone przez urząd państwowy, gminny, radę szkolną, dozór szkolny, urząd parafjalny i t. p. i dołączone do listy płatniczej.

§ 11.

Inspektor szkolny winien wystawić zlecenie wypłaty tylko na sumę rzeczywistej należności i wskazać płatnikowi te osoby, wymienione w liście płatniczej, którym z jakiejkolwiek przyczyny poborów nie należy wypłacać, o czem robi adnotacje w rubryce przeznaczonej na pokwitowanie z odbioru. Pod żadnym pozorem nie może Inspektor wciągać na listę płacy jakiejkolwiek nowej osoby, lub też zmieniać kwot wskazanych w listach płatniczych.

Nauczycielom, przeniesionym na inne miejsce służbowe, inspektor nie wstrzymuje wypłaty poborów, lecz przekazuje pocztą do nowego miejsca służbowego.

§ 12.

Pobory, niedołączone z jakiegokolwiek powodu nauczycielowi, wymienionemu na liście płacy, płatnik zwraca do Kasy Skarbowej bezpośrednio za pośrednictwem P. K. O. na konto Kasy Skarbowej na rachunek bieżący Inspektora, a pokwitowanie Kasy Skarbowej względnie odcinek blankietu nadawczego P. K O., tak zwany „dowód odbioru" dołącza do listy płatniczej, którą w terminie 15-dniowym zwraca inspektorowi z podaniem powodów niewypłacenia.

§ 13.

Inspektor szkolny, po otrzymaniu pokwitowanych list płacy za dany miesiąc od wszystkich płatników, sprawdza pokwitowania z odbioru, ustala kwoty niewypłacone przez płatników, sprawdza kwity kasowe i dowody odbioru P. K. O. oraz kwoty zatrzymane przez niego z powodu nieprze-

widzianych przez Kuratorjum zmian, zaszłych w inspektoracie, poczem wystawia zlecenie wypłaty na przelew ze swojego rachunku bieżącego na wznowienie właściwych kredytów budżetowych, otwartych w Kasie Skarbowej siedziby Kuratorjum. Kwoty rzeczywiście wypłacone oraz kwoty restytuowane winny w całości wyrównać sumę przelaną przez Kuratorjum na rachunek bieżący Inspektora za daną asygnację.

W wypadkach niewypłacenia komukolwiek poborów, z których zostały dokonane potrącenia, należy kredyt w podpozycji a. restytuować całkowicie w sumie wykazanej w liście płatniczej dla danej osoby, kredyt zaś w podpozycji b. restytuować w sumie zmniejszonej o dokonane w liście potrącenia.

§ 14.

Na sumy przelane z rachunku bieżącego na wznowienie kredytu Kasa wydaje Inspektorowi szkol. pokwitowanie, które Inspektor dołącza do list płatniczych, czyniąc z nich, w miejscu przeznaczonem na podpis odbiorcy, czerwonym atramentem adnotację z podaniem daty i pozycji Dziennika przychodowego Kasy, do której pieniądze zostały zwrócone.

Tak uporządkowane listy płatnicze Inspektor szkolny przesyła Kuratorjum wraz ze spisem list i załącznikami przed upływem miesiąca.

§ 15.

Inspektor szkolny na obroty rachunku bieżącego prowadzi specjalną księgę (przychodu i rozchodu) według niżej podanego wzoru Nr. 34 do §§ 172 i 173 Instrukcji dla Kas Skarbowych.

Wzór Nr. 34.
do §§ 172 i 173 Instrukcji

Kasa Skarbowa w—————————

(Strona 1).

KSIĘGA PRZYCHODU I ROZCHODU sum komunalnych / funduszów specjalnych

(Strona 2).

Urząd—————————

PRZYCHÓD						ROZCHÓD						
Nr. kolejny	Data wpływu	Pozycja głównego dziennika przychodu	Tytuł przychodu	Suma: Poszczególna	Suma: Ogólna od początku roku	Nr. kolejny	Data wypłaty	Pozycja głównego dziennika rozchodu	Komu i na mocy jakiego pisma (asygnacji) wypłacono	Suma: Poszczególna	Suma: Ogólna od początku roku	Pozostałość
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

§ 16.

Zeszyty zleceń wypłaty inspektorzy otrzymują z Kuratorjum i mają przechowywać je pod zamknięciem.

§ 17.

Zwrócone przez Inspektora Szkolnego listy płacy i kwity na wypłacone sumy celem restytucji kredytu Kuratorjum dołącza do odnośnego talonu i postępuje z tymi dowodami w myśl § 70 p. B. przepisów rachunkowo-kasowych.

II. Pokrywanie wydatków osobowych i rzeczowych w urzędach i zakładach naukowych szkol. powszechnego, średniego i zawodowego.

§ 1.

Wypłata poborów pracownikom biur inspektoratów szkolnych oraz Dyrekcyj i kierowników szkół państwowych wszelkiego typu poza powszechnemi, następuje na podstawie asygnacyj, wystawionych przez Kuratorjum każdorazowo na ręce Dyrekcji lub kierownika danego urzędu względnie zakładu. Do wypłat tych nie stosują się przepisy, zawarte w części I niniejszego rozporządzenia.

§ 2.

Kredyty rzeczowe dla szkół i urzędów I instancji zostają otwarte w Kasach Skarbowych w siedzibach Kuratorjów do dyspozycji Kuratorjów względnie Ministerstwa (względnie w Centralnej Kasie Państwowej), która niemi dysponuje w sposób przewidziany w przepisach rach.-kasowych.

§ 3.

Kuratorjum (względnie Min-stwo) układa podział tych kredytów na poszczególne urzędy i szkoły i zawiadamia każdy podległy mu urząd lub szkołę o przyznanych im kredytach, lecz kredytów tych do dyspozycji odnośnych urzędów i szkół nie otwiera.

§ 4.

Z otwartych do swej dyspozycji kredytów Kuratorjum (Min-stwo) przekazuje za pomocą asygnacji na przelew z właściwych pozycji kredytu na rachunek bieżący (Inspektoratu, Dyr. gimn. i t. p.) zaliczkę, wysokość której dla każdego poszczególnego urzędu lub szkoły określa Kuratorjum (wzgl. Min-stwo) w granicach obowiązujących przepisów.

Zarówno pierwotną zaliczkę jak i jej uzupełnienie Kuratorjum (M-wo) wnosi do Księgi Zaliczek (§ 74 przepisów rach.-kas).

§ 5.

Właściwy urząd lub szkoła po otrzymaniu zawiadomienia o przelaniu na rachunek bieżący zaliczki na wydatki rzeczowe w miarę potrzeby wystawia zlecenia wypłaty i w ten sposób pokrywa wydatki.

§ 6.

Wydatki te w żadnym wypadku nie mogą przekraczać w poszczególnych §§ i pozycjach przyznanego kredytu, w związku z czem urzędy i szkoły obowiązane są prowadzić podręczną kontrolę dokonanych wydatków według §§ i pozycyj budżetu stosownie do załączonego wzoru.

Wzór

Dział——— Rozdział———

		Wysokość kredytów, przyznanych przez Kuratorjum na okres budżetowy 192 . . . roku										
		§			§				§			
Nazwa urzędu (lub szkoły)		poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	poz.	
pis. L. . . z dn. . .	zasadnicze											zasadnicze
	dodatkowe											dodatkowe
	razem											razem
pis. L. . . z dn. . .	dodatkowe											dodatkowe
	razem											razem
pis. L. . . z dn. . .	dodatkowe											dodatkowe
	razem											razem

Stan rachunku bieżącego					Wydatkowano na podstawie rachunku													Przesłanie rachunku do Kuratorjum	
Przelew z Kuratorjum			Wydatkowano	Pozostaje			Imię i nazwisko (lub firma)												
dnia	Nr.	Kwotę zł.	zł.	zł.	dnia	Nr.		zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	Data wysłania	L. dziennika

§ 7.

Rachunki pokwitowane i potwierdzone odpowiednio — urzędy lub szkoły nadsyłają przynajmniej co miesiąc do Kuratorjum względnie Ministerstwa przy spisach, sporządzonych oddzielnie według §§ i pozycyj budżetu wraz z wnioskiem na uzupełnienie zaliczki o sumę poniesionych wydatków.

§ 8.

Z końcem roku budżetowego urzędy lub szkoły przelewają pozostałości ze swojego rachunku bieżącego na wznowienie kredytu, otwartego Kuratorjum w Kasie Skarbowej siedziby Kuratorjum względnie Ministerstwa w Centralnej Kasie Państwowej.

§ 9.

Nadesłane przez podległe urzędy i szkoły rachunki i wnioski na uzupełnienie pierwotnej zaliczki, Kuratorjum względnie Min-stwo poddaje

cenzurze i zarządza dodatkowe przelanie odpowiednich sum z kredytów na rachunki bieżące.

III. Postanowienie końcowe.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie od 1-I 1923 r. i będzie wprowadzone odrazu lub stopniowo zależnie od stanu organizacji danego Kuratorjum.

Minister W. R. i O. P.
(—) *Dr. Kumaniecki.*

Uwagi:

1) do § 4.

§ 74 przepisów rach.-kasowych.

Księgę zaliczek prowadzi się według wzoru Nr 14. Urzędnik prowadzący tę księgę, winien czuwać nad tem, aby każda osoba, która pobrała zaliczkę, przedłożyła władzy asygnującej w terminie przepisanym należycie udokumentowany rachunek.

2) do § 13.

Okólnik Kuratorjum O. S. Wil. z dnia 1-IV 1924 r. Nr. 5118/24 R.

Wobec nieścisłego stosowania się do wydawanych niejednokrotnie zarządzeń w sprawie wyraźnego kwitowania poborów, Kuratorjum ponownie poleca p. p. Inspektorom (dyrektorom) pouczyć płatników, by przy wypłacie poborów zwracali baczną uwagę na wyraźne kwitowanie odbioru przez poszczególnych funkcjonarjuszów. Dotychczasowe niedbałe traktowanie omawianej sprawy ogromnie utrudnia kontrolę pokwitowanych list płacy i staje się powodem zwrotu tych ostatnich w celu dokonania sprostowań, wskutek czego państwo zostaje narażone na wydatki, którym w dobie obecnej senacji skarbu należy ze wszech miar zapobiedz.

Jednocześnie zarządza się, by przy kwitowaniu poborów odbiorcy stawiali również datę.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 23 marca 1926 r. Nr. O. R. 1759—26 w sprawie wyjaśnienia sposobu odstępowania talonów asygnacyj.

W myśl § 36 Przepisów rach. kas. z 1921 r. (Monitor Polski Nr. 285 i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 z 1921 r.) i § 86 Instrukcji dla Kas Skarbowych (Dzien. Urzęd. Min. Sk. Nr. 46 z 1921) talon asygnacji może przedstawić Kasie do wypłaty osoba, na imię której została sporządzona asygnacja, albo osoba posiadająca jej ogólne lub specjalne pełnomocnictwo, wreszcie osoba, upoważniona do odbioru na odwrotnej stronie talonu.

Wyjątek stanowią talony asygnacyj zbiorowych, gdyż talony te nie mogą być odstępowane, a więc osoby, na imię których talony te opiewają, nie mogą umieszczać na nich upoważnienia do odbioru innym osobom.

Wobec powstałych wątpliwości, w wypadku odstępowania talonów asygnacyj — Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu L. DK—5182/25. WAK z dnia 27 stycznia 1926 r. oznajmia, że *upoważnienie do odbioru* sumy asygnowanej, umieszczone na odwrotnej stronie talonu, tak pod względem prawnym jak i pod względem opłaty stemplowej, należy traktować jako *pełnomocnictwo ograniczone, uprawniające osoby upoważnione jedynie do podjęcia i pokwitowania sumy asygnowanej, bez prawa udzielania dalszego upoważnienia innej osobie*, a tem mniej prawa odstępowania (cesji) należności z asygnacji innej osobie.

Ministerstwo przypomina, że w myśl przepisów obowiązujących o opłatach stemplowych (porówn. Rozp. M. Skarbu z dn. 24 kwietnia 1923) (Dz. U. R. P. Nr. 44 zbioru 1923 r. poz. 299) oraz Rozp. M. Skarbu z dn. 28 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P Nr. 36 zbioru 1924 r. poz. 392) — upoważnienie do podjęcia należności, względnie polecenie dokonania wypłaty *o charakterze pełnomocnictwa* umieszczone na odwrocie talonu — podlega opłacie stemplowej w wysokości *2 zł*.

Nie podlega natomiast żadnej opłacie stemplowej upoważnienie, urzędowe do odbioru sum należnych na podstawie asygnacji, umieszczone na talonie *o charakterze polecenia służbowego*.

Zarazem Ministerstwo wyjaśnia, że aczkolwiek przepisy rachunkowe i kasowe nie przewidują wyraźnie możności odstępowania (cesji) należności, płatnych na podstawie asygnacyj, to jednak odstępowanie (cesja) jest zasadniczo z mocy postanowień prawa cywilnego dopuszczalne.

Akt odstąpienia (cesji), *podlegający opłacie stemplowej* w wysokości 1% od sumy cedowanej, może być sporządzony na talonie. Co do formy tego aktu zaznacza się, że przepisy prawa cywilnego nie wymagają formy specjalnej dla uskutecznienia aktu odstąpienia (cesji); *z treści jednak tego aktu musi niedwuznacznie wynikać, iż osoba, na imię której opiewa talon asygnacji, odstępuje należność swą bez zastrzeżeń innej osobie, muszą być przeto użyte wyrażenia: „odstępuję, ustępuję, przelewam, ceduję“*, a *nie* wyrażenia: proszę wypłacić lub „upoważniam do podjęcia” i t. p.

W wypadku, gdy podpis osoby, na imię której asygnacja została wystawiona, nie jest znany odnośnej Kasie Skarbowej, żądać należy urzędowego poświadczenia autentyczności podpisu cedenta.

Nadto Ministerstwo zaznacza, *że talony asygnacyj zbiorowych*, zgodnie z § 42 Przepisów rach. kas. i § 86 Instr. dla Kas Skarb. *nie mogą być ani odstąpione* (cedowane) *na rzecz innej osoby, ani też* — jak to wyżej wskazano — *osoba*, na imię której opiewa talon asygnacji zbiorowej *nie może upoważnić innej osoby do podjęcia sumy asygnowanej. Również sumy, asygnowane na imię urzędników, nie z tytułu należności im przypadających, lecz na potrzeby urzędu,* nie mogą *być przez nich cedowane.*

Zasady powyżej omówione w odniesieniu do asygnacyj i talonów mają analogiczne zastosowanie także do zleceń wypłaty z rachunków bieżących, otwartych w myśl rozp. Ministerstwa Skarbu: z dnia 14.VIII 1922 (Monitor Polski Nr. 201 i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 21 z r. 1922).

———————

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 8-V—1925 r. L. 5020-OR-25 w sprawie rachunków bieżących w Kasach Skarbowych.

Celem właściwego interpretowania postanowień części pierwszej § 16 rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 14 sierpnia 1922 r. L. G. U. K. 3238-WAK o rachunkach bieżących (porówn. rozporządzenie tutejsze Nr. 3201/3182 F—22 z dnia 16 września 1922 r., załącznik 2; względnie Monitor Polski Nr. 201 z 1922 r.) Ministerstwo W. R. i O. P. stosownie do pisma Ministerstwa Skarbu L. D. K. 166-25-WAK z dnia 23 kwietnia 1925 r. oznajmia, że z odnośnej interpretacji postanowień § 18 Przepisów Rach.-kasowych i § 58 Instrukcji dla Kas Skarbowych (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45 zbioru 1921), podanej w okólniku tutejszym Nr. 211-F.24 z dnia 11 stycznia 1924 roku, wynika jako dalsze następstwo, iż władze i urzędy wymienione w § 3 lit. B, powołanego na wstępie rozporządzenia M. Skarbu L. GUK 3238-WAK *mogą sumami, podjętemi z otwartych kredytów i przechowywanemi tymczasowo w kasach skarbowych na rachunkach bieżących, dysponować do końca okresu ulgowego danego roku budżetowego* i dopiero przed upływem okresu ulgowego obowiązane są przelać pozostałość na wznowienie kredytu lub na inne właściwe rachunki.

OKÓLNIK

Min-stwa W. R. i O. P. z dn. 26-VIII—1926 r. Nr. O. R. 11700-26 w sprawie zmiany układu wzoru Nr. 2 zlec. wypłaty.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 6 sierpnia r. b. L. D. K. 2874-W. A. K. wyjaśniło, że w celu ułatwienia kontroli w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zmieniło układ wzoru Nr. 2 zlecenia wypłaty w tym kierunku, że w zleceniu tem winien być wskazany również tytuł podejmowanej kwoty. Zarządzony w kwietniu 1926 nowy układ druków zleceń wypłaty zawiera odnośne uzupełnienie. Ponieważ wzór Nr. 2 zlecenia wypłaty jest integralną częścią przepisu, żądanie Kas Skarbowych podawania przeznaczenia podejmowanych sum należy uważać za uzasadnione. Nie stoi to w sprzeczności z intencją przepisów o rachunkach bieżących i niczem nie krępuje władz w kierunku swobodnego dysponowania ich rachunkami bieżącemi.

Równocześnie Ministerstwo nadmienia, że zlecenia wypłaty według dotychczasowego wzoru winny być nadal używane aż do zupełnego wyczerpania posiadanego zapasu. Zmiana, o której wspomina Ministerstwo Skarbu, powinna być zastosowana przy wypełnianiu treści zleceń wypłaty.

OKÓLNIK

Min-stwa W. R. i O. P. z dn. 26-XI—1926 r. Nr. O. R. 15415-26 w sprawie przechowywania kaucyj uczniowskich i funduszów specjalnych na rachunkach bieżących w Kasach skarbowych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Min. Skarbu okólnikiem z dnia 21 października 1926 r. L. D. K.-3656-W. A. K., wystosowanym do Izb Skarbowych zarządziło, aby wszyst-

kie Kasy Skarbowe *bez żadnych przeszkód* przyjmowały na rachunki bieżące wpłaty, pobierane przez organizacje szkolne, posiadające prawa specjalnych poborców, określone w § 3 „przepisów", wydanych przez Ministerstwo W. R. i O. P. i dołączonych do okólnika z dnia 7 lutego 1923 r. L. 1360-F.-23, w szczególności zaś: kaucje na zabezpieczenie ewent. uszkodzeń instrumentów szkolnych oraz opłaty specjalne jako to: opłaty na fundusz gier ruchowych, opłaty na fundusz doraźnych pomocy i taksy administracyjne.

OKÓLNIK

Kuratorjum O. S. Wileń. z dn. 6-XII 1926 r. L. OR. 27550/26 w sprawie wystawiania asygnacyj na przelew.

Kuratorjum wyjaśnia, że wszelkie kredyty, któremi dysponuje, znajdują się w Kasie Skarbowej i że Kasa Skarbowa częstokroć, na mocy specjalnych zarządzeń M-wa Skarbu, wywołanych ograniczeniami budżetowemi, może nie wykonać polecenia Kuratorjum.

Wobec tego wystawienia asygnacji na przelew i powiadomienia instytucji nie należy rozumieć za definitywne załatwienie sprawy, lecz że tej sprawie został nadany odpowiedni bieg do załatwienia.

Celem uniknięcia na przyszłość wszelkiego rodzaju nieporozumień i zbędnej korespodencji Kuratorjum zarządza, iż wystawienie zleceń wypłat może nastąpić po otrzymaniu oficjalnego zawiadomienia Kasy Skarbowej, względnie upewnienia się osobistego lub też telefonicznego, iż takowa suma została przelana na r-ek bieżący danej instytucji.

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dnia 17-VI 1925 r. L. OR. 6840/25 w sprawie sprawozdań o obrotach sum na rachunkach bieżących.

Na skutek pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 6 czerwca 1925 r. DK. 2191 WAK., wydanego w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca przesłany przy piśmie Ministerstwa z dnia 15 października 1924 r. L. 8963-F. 24 wzór sprawozdania o obrotach sum na rachunkach bieżących uzupełnić dodatkową rubryką *„Pozostałość z roku poprzedniego"*, wprowadzając ją po rubryce *„Tytuł rachunku bieżącego"*.

Dla uniknięcia nadsyłania sprawozdań niewłaściwych Ministerstwo, załączając ostatecznie ustalony wzór, zwraca uwagę na konieczność ścisłego przestrzegania rubrykacji wzoru, oraz tytułów rachunków bieżących w nim wyszczególnionych.

Załącznik Nr. 1.

MINISTERSTWO ____________

Urząd ____________

SPRAWOZDANIE

o obrotach na rachunkach bieżących

za m-c ____________ 19____ r.

L. p.	TYTUŁ RACHUNKU BIEŻĄCEGO	Pozostałość z roku poprzedniego	Przychód		Rozchód		Pozostałość
			Do miesiąca sprawozdawczego	W miesiącu sprawozdawczym	Do miesiąca sprawozdawczego	W miesiącu sprawozdawczym	
1	R/k bieżący na wypłatę poborów nauczycielom szkół powszechnych .						
2	R/k bieżący na wydatki rzeczowe . .						
3	R/k bieżący funduszu zaliczkowego (pożyczki na uposażenie) . . .						
4	R/k bieżący funduszu obrotowego w szkołach zawodowych (przemysłowych)						
5	R/k bieżący kaucyj i opłat specjalnych						
6	R/k bieżący „Państwowe stypendja akademickie"						
7	R/k bieżący „Fundusz stypendjów i na pomoce w naturze dla młodzieży akademickiej"						
8	R/k bieżący zaliczek na wydatki budżetowe lub zatrzymanych chwilowo poborów służbowych i t.p.						

UWAGA: Tytuły rachunków, których urząd nie posiada przy sporządzaniu sprawozdania należy przekreślić.

Sprawozdanie winno być podpisane przez urząd oraz poświadczone przez właściwą Kasę Skarbową i Izbę Skarbową.

CZĘŚĆ III.

FUNDUSZE SPECJALNE.

54

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 5-XI 1926 r. L. II-13492/26 w sprawie kontroli wydatków z funduszu specjalnego „Taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów".

Na podstawie tutejszego rozporządzenia z dnia 2 marca b. r. L. II-1589/26, względnie z dnia 28 kwietnia b. r. Nr. II-4924/26, przekazują dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących odpowiednie kwoty na fundusz specjalny „Taksy za zużycie pomocy naukowych i materjałów" do dyspozycji Ministerstwa W. R. i O. P.

Z funduszu stąd powstałego Ministerstwo W. R. i O. P. przekazuje instytucjom międzyszkolnym, oraz w razie potrzeby samym szkołom średnim odpowiednie kwoty na zakup bądź książek bądź też pomocy naukowych.

Jakkolwiek kwoty z funduszu tego przekazywane są kwotami pozabudżetowemi, niemniej jednak władze szkolne stwierdzać winny czy kwoty te używane są zgodnie z przeznaczeniem, oraz czy przepisy obowiązujące dla użytkowania sum budżetowych, w szczególności pod względem dokonywania zakupów (oferty konkurencyjne, inwentaryzowanie zakupionych przedmiotów i t. p.) są i w tym wypadku należycie wykonywane.

Ponieważ przeprowadzanie takiej kontroli powoduje dla Ministerstwa W. R. i O. P. wiele trudności, tem więcej, że chodzi tu o obszar całego Państwa, przeto wykonywanie tej kontroli tak w stosunku do gimnazjów państwowych, jak i w stosunku do okręgowych Centralnych Bibljotek Ministerstwo W. R. i O. P. porucza Kuratorjom i to odnośnie do kwot dotąd z powyższego tytułu wyasygnowanych jak również i tych, które w przyszłości będą wyasygnowane. O przyznaniu jakiejkolwiek kwoty organizacjom szkolnym lub międzyszkolnym będzie Ministerstwo W. R. i O. P. uwiadamiało Kuratorja równocześnie z jej wyasygnowaniem. Niezależnie od dotąd przesłanych pism uwiadamiających, Kuratorja otrzymają też z Ministerstwa W.R. i O.P. w najbliższym czasie powiadomienie, które szkoły i instytucje międzyszkolne otrzymały dotąd jakiekolwiek kwoty z wymienionego wyżej funduszu specjalnego.

Wszelkie dowody dotyczące zakupu i zainwentaryzowania zakupionych przedmiotów winny Kuratorja po ich ocenzurowaniu przechowywać w swych aktach.

CZĘŚĆ IV.

WYDATKI OSOBOWE.

WYCIĄG

z ogólnej ustawy uposażeniowej funkcjonarjuszów państwowych z dnia 31 października 1923 r. (Dz. Ustaw Rz. P. Nr. 116 poz. 924).

Art. 1.

Ustawa niniejsza normuje uposażenie funkcjonarjuszów państwowych i wojska. Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są: urzędnicy, państwowi funkcjonarjusze niżsi, funkcjonarjusze policji państwowej, etatowi pracownicy państwowi kolei żelaznych, pracownicy poczt, telegrafów i telefonów, oraz nauczyciele wszystkich państwowych szkół publicznych.

Uposażenie sędziów i prokuratorów reguluje osobna ustawa.

Art. 2.

Ustanawia się 16 grup uposażeniowych, w każdej zaś grupie uposażenia pewną ilość szczebli.

Art. 3

Wysokość uposażenia oznacza się w punktach, ustalonych w następującej tabeli:

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2600						
II	2200	2300	2400				
III	1800	1900	2000	2100			
IV	1400	1500	1600	1700	1800		
V	1100	1200	1300	1400	1500	1600	
VI	800	875	950	1025	1100	1175	
VII	600	660	720	780	840	900	
VIII	480	520	560	600	640	680	
IX	390	420	450	480	510	540	
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Kwotę uposażenia miesięcznego otrzymuje się przez pomnożenie jednakowej dla wszystkich grup uposażenia mnożnej przez liczbę punktów odpowiedniej grupy i szczebla.

W okresie przejściowym (sanacji Skarbu) zmienia się tabelę podaną w artykule niniejszym w ten sposób, że do liczby punktów w każdym szczeblu wszystkich grup dodaje się tytułem dodatku regulacyjnego 70 punktów. Dodatek regulacyjny ulegać będzie stopniowej redukcji po 10 punktów w okresach półrocznych (art. 6 ust. 1), począwszy od terminu, który ustali Rada Ministrów na wniosek M-a Skarbu, w zależności od wyników akcji sanacji Skarbu.

Art. 4.

Na czas trwanie wyjątkowych warunków ekonomicznych ustanawia się dla utrzymującego rodzinę dodatek ekonomiczny, wynoszący na każdego członka rodziny, nie więcej jednak niż na 5 członków, po 45 mnożnych miesięcznie.

Jednocześnie ze zmniejszeniem się określonego w art. 3 dodatku regulacyjnego o 10 punktów dodatek ekonomiczny ulegać będzie w tych samych terminach redukcji o 1 mnożną, aż do wysokości 38 mnożnych.

Do rodziny w rozumieniu ustawy niniejszej należy:

a) żona, wyjąwszy wypadki gdy pobiera uposażenie lub zaopatrzenie z instytucji państwowej, albo gdy jest sądownie separowana, a na męża nie ciąży obowiązek alimentacji;

b) mąż zupełnie nie zdolny do zarobkowania;

c) dzieci ślubne i uprawnione, tudzież pasierby — do ukończenia lat 18, jeżeli zaś uczęszczają do szkół publicznych, lub wskutek ułomności fizycznych, umysłowych, albo nieuleczalnej choroby nie mogą na swoje utrzymanie zarobić — do ukończenia lat 24.

W wypadkach ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby, jeżeli w wypadkach, gdy studja przewlekły się ponad wiek 24 lat z powodu: służby wojskowej, odbytej na skutek zarządzenia mobilizacji lub częściowego uzupełniania wojska do stopy wojennej, albo z powodu pełnienia w tym czasie służby ochotniczej — właściwa władza naczelna może w drodze wyjątku uwzględnić dzieci w wieku ponad 24 lata.

W razie, gdy na mężu ciąży obowiązek alimentowania żony, suma dodatku ekonomicznego na żonę nie może przewyższać sumy alimentacji.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie, albo które same się utrzymują lub posiadają własne zaopatrzenie — nie uwzględnia się przy wymiarze dod. ekonomicznego.

Ponadto Rada Ministrów władna jest przyznać funkcjonarjuszom i wojskowym, pełniącym służbę w stolicy i na kresach, procentowo obliczony dod. do uposażenia.

1) *Uwaga*: do art. 3 i 4.

Okólnik M-a Skarbu z dn. 18-VI 1925 r. Nr. 2164/DB/I.

W związku z rozpoczynającą się od dnia 1 lipca 1925 r. redukcją dod. regulacyjnego należy zmniejszyć dod. regulacyjny o 10 punktów, dod. ekonomiczny o 1 punkt.

2) *Uwaga:* do art. 4.

Okólnik M-stwa W. R. i O. P. z dnia 18-II 1924 r. Nr. 1476-F.-24.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 13-II 1924 r. 4636-23 wyjaśnia

że osobom wojskowym i funkcjonarjuszom państw., których synowie kształcą się w szkołach wojskowych (korpus kadetów, szkoła marynarki wojennej) i otrzymują tam na koszt Skarbu Państwa całkowite utrzymanie t. j. wyżywienie i umundurowanie, wypłacać na te dzieci dodatku ekonomicznego nie należy. W wypadkach jednak, w których osoba wojskowa, względnie funkcjonarjusz państwowy wykaże, że dzieci te z uzasadnieniem powodów (np. urlop na czas wakacyjny, na czas choroby, dla poratowania zdrowia) pozostają rzeczywiście przez pewien czas na ich utrzymaniu, należy asygnować na ten czas omawiany dod. ekonomiczny przy zastosowaniu postanowień art. 11-go wyżej cytowanej ustawy.

3) *Uwaga:* do art. 4.

Okólnik Kuratorjum O. S. Wileńsk. z dnia 25-I 1924 r. Nr. 1443-24-III w sprawie ustalenia stanu rodzinnego.

Zgodnie z wymaganiami art. 4 Ust. z dnia 9-X 1923 r. i w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3-VIII 1920, a także celem dopełnienia brakujących dowodów, usprawiedliwiających pobieranie przez funkcjonarjuszów państwowych dodatków ekonomicznych na utrzymywanych członków rodziny, Kuratorjum poleca wezwać wszystkie osoby personelu administracyjnego i pedagogicznego do uzupełnienia już podanych danych, stwierdzających stan rodzinny pracownika.

Osoby pobierające dodatek ekonomiczny na żonę winny przedstawić metrykę ślubną, względnie inny równoważny dowód ślubu, oraz stwierdzić, że żona nie jest na służbie państwowej; zamężne kobiety-funkcjonarjuszki państwowe, pobierające dodatek na męża lub dzieci, winny przedstawić wydany przez lekarza rządowego dowód zupełnej niezdolności męża do zarobkowania; wykazy dzieci należy zaopatrzyć w metryki, względnie inne świadectwa urodzenia; przy dzieciach powyżej lat 18 należy w wypadku pobierania dodatku dołączać *co roku* stwierdzenie władz szkolnych o uczęszczaniu ich do szkół publicznych.

Wszystkie deklaracje składane przez pracowników winny być sprawdzone przez bezpośrednią władzę przełożoną, na której ciąży obowiązek stwierdzenia prawdziwości zeznań, prowadzenia ewidencji wszelkich zmian w stanie rodzinnym pracownika i natychmiastowe komunikowanie o nich Kuratorjum. Przypomina się ponadto, że za nieprawdziwe zeznania, jak również za *zaniechanie niezwłocznego zawiadomienia* o zmianach, wpływających na niższy wymiar dodatku, winni, zgodnie z obowiązującemi przepisami, będą pociągani—po za dyscyplinarną—do odpowiedzialności sądowo-karnej. W wypadku niedostarczenia dostatecznych dowodów, usprawiedliwiających obecnie pobierane dodatki ekonomiczne do dnia 9 lutego b. r., Kuratorjum z dniem tym zarządzi wypłatę poborów odpowiednim funkcjonarjuszom, jako samotnym.

Art. 11.

Prawo do otrzymania uposażenia powstaje:

a) dla wstępujących do służby państwowej, czy to poraz pierwszy, czy ponownie, jeżeli istotnie objęcie służby nastąpiło najpóźniej 15 dnia miesiąca kalendarzowego—z pierwszym dniem miesiąca, jeżeli zaś to nastąpiło po 15-ym dniu miesiąca kalendarzowego—z dniem 16 miesiąca;

b) w pozostałych wypadkach—z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca po dniu mianowania (awansu), względnie po powstaniu warunków, uzasadniających zmianę uposażenia, jeżeli dzień mianowania (awansu , względnie zmiany warunków, nie zbiega się z terminem płatności uposażenia). W razie takiej zmiany miejsca służbowego, która pociąga za sobą zmianę wysokości uposażenia, przysługuje funkcjonarjuszowi lub wojskowemu zawodowemu prawo do uposążenia, odpowiadającego nowemu miejscu służbowemu od pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, następującego po uwolnieniu go od poprzednich obowiązków służbowych. W razie śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego zawodowego wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem kalendarzowym miesiąca, w którym śmierć nastąpiła, a w razie rozwiązania stosunku służbowego w inny sposób—z ostatnim dniem tego kalendarzowego miesiąca, w którym stosunek ten istotnie ustał. Przepis ostatniego ustępu nie stosuje się do funkcjonarjuszów, którzy samowolnie opuścili służbę. Funkcjonarjusze ci obowiązani są zwrócić część uposażenia za czas nieprzesłużony.

Art. 16.

W razie śmierci funkcjonarjusza (uszki) lub wojskowego zawodowego w służbie czynnej należy się wdowie (wdowcowi), która (ry) pozostawał (a) z nim (z nią) w spólności małżeńskiej, pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, pobieranego ostatnio przez zmarłego. W braku wdowy (wdowca) uprawnionej (ego) do pośmiertnego, należy się pośmiertne w tej samej wysokości dzieciom ślubnym, uprawnionym i pasierbom zmarłego, jeżeli zmarły (a) otrzymywał (a) na nie dodat. ekonomiczny.

Art. 17.

W braku członków rodziny, wymienionych w art. 16, należy zwrócić udowodnione koszty leczenia i pogrzebu do wysokości pośmiertnego innym krewnym i osobom postronnym, jeżeli zmarły nie pozostawił majątku ruchomego lub nieruchomego, wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

Do § 41 przepisów rach.-kasowych.

Okólnik M-a Skarbu z dn. 18-III 1924 r. Nr. 2261 (Wydz. Emer.).

W wykonaniu art. 7 i 109 ustawy emerytalnej z dn. 11-XII 1923 r. (Dz. Ust. Rz. P Nr. 6 z r. 1924 poz. 46) zarządzono, że od 1-X 1923 r. ma być potrącana 3% opłata emerytalna od miesięcznego uposażenia funkc. państw. i zawod. wojskowych w służbie czynnej i na emeryturze. Opłacie tej nie podlega uposażenie funkcjonarjuszów prowizorycznych, praktykantów i kontraktowych, tudzież nie podlegają pensje wdowie i sieroce. Wymiar opłat następuje od całego uposażenia, z wyłączeniem dodatków stołecznego i kresowego.

Opłaty powyższe wymierza się w punktach według ich wartości w odnośnym miesiącu, przyczem dziesiętne punktów poniżej 5 odrzuca się, a powyżej 5 zaokrągla się do całości punktu.

Przy osiągnięciu uposażenia wyższej grupy lub szczebla, albo uzyskaniu podwyżki dodatku, zaliczalnego do emerytury, opłatę 3% pobiera się od uposażenia dotychczasowej grupy i szczebla, jako też od połowy

różnicy (podwyżki) uposażenia, pozostałą zaś połowę różnicy ściąga się w całości w ciągu jednego roku. Po upływie roku od daty osiągnięcia uposażenia wyższej grupy lub szczebla ściąga się 3% opłatę od tej wyższej grupy (lub szczebla).

§ 42 przep. rach.-kasowych.

Sumy, przypadające do wypłaty na zasadzie listy płatniczej, asygnuje się na imię kierownika urzędu, lub upoważnionego przez niego do tego urzędnika.

Talon asygnacji zbiorowej nie może być odstąpiony na rzecz innej osoby.

ROZPORZĄDZENIE

Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 18 lutego 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania postanowień ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej, w części, dotyczącej zmian postanowień rozdziałów 2, 3, 4, 5 i 7, działu F ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska.

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. № 129, poz. 918) zarządza się co następuje:

§ 1. Jeżeli nauczyciel udziela przedmiotów, należących do różnych kategoryj (art. art. 34 i 51 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska — Dz. U. R. P. № 116, poz. 924) to za kategorję zasadniczą, według której oznacza się maksymalną ilość godzin przywiązaną do etatu, przyjmuje się kategorję, do której należą te przedmioty, których studjom nauczyciel głównie się od dawał lub z których uzyskał kwalifikacje nauczycielskie, względnie te z pośród nich, dla których obowiązuje mniejsza liczba godzin.

Jeżeli nauczyciel, o którym mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, udziela lekcyj przedmiotów kategorji zasadniczej w ilości godzin nie dosięgającej wymiaru przywiązanego do etatu w tej kategorji, wówczas należy tę ilość godzin uzupełnić równą jej ilością godzin udzielanych przez niego przedmiotów innych kategoryj.

Brakującą do wymiaru godzin przywiązanego do etatu, liczbę godzin gimnastyki nauczyciela wychowania fizycznego można uzupełnić godzinami gier i zabaw, prowadzonych przez niego w szkole w godzinach pozaszkolnych.

§ 2. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, udzielane przez nauczyciela w szkole, na której etacie pozostaje, w wymiarze ponad 125 % ilości godzin przewidzianej dla udzielanego przez niego przedmiotu oraz wynagrodzenie za godziny lekcyj, udzielanych w innej szkole przez nauczyciela, który w szkole, na której etacie pozostaje uczy w wymiarze co najmniej 100 % ilości godzin, przewidzianej dla udzielanego przez niego przedmiotu — obliczać należy według zasad obowiązujących w stosunku do nauczycieli kontraktowych (względnie nieetatowych).

§ 3. Wynagrodzenie za zajęcie dodatkowe, w szczególności zaś za godziny nadliczbowe, przewidziane w art. art. 36, 53 i 60 ustawy z dnia 9 października 1923 r. ze zmianami, wprowadzonemi artykułem 6 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 roku, wypłacać należy co miesiąc zgóry w dwunastu równych ratach.

Nauczyciel, zatrudniony w godzinach nadliczbowych przez cały rok szkolny, otrzymuje wynagrodzenie za 12 miesięcy.

Nauczyciel zatrudniony w godzinach nadliczbowych nie przez cały rok szkolny, lecz co najmniej przez 5 miesięcy lub przez 1 semestr, o ile chodzi o szkoły o ustroju semestralnym, otrzymuje wynagrodzenie przez liczbę miesięcy o jeden większą od liczby miesięcy, w ciągu których był faktycznie zatrudniony; nauczyciel zaś zatrudniony w godzinach nadliczbowych mniej, niż pięć miesięcy, lub mniej, niż przez jeden semestr, otrzymuje wynagrodzenie za tyle miesięcy, przez ile był faktycznie zatrudniony.

Wynagrodzenie za 11-ty i 12-ty miesiąc, przewidziane w ustępie drugim niniejszego paragrafu oraz wynagrodzenie za miesiąc dodatkowy, o którym mowa w ustępie trzecim, określa się w wymiarze, odpowiadającym należności dla danego miesiąca za średnią miesięczną liczbę godzin nadliczbowych w okresie czasu, w ciągu którego nauczyciel był faktycznie zatrudniony.

§ 4. Płatne są tylko godziny zastępstw, które wykraczają poza maksymalną liczbę godzin, przywiązaną do zasadniczej kategorji przedmiotów.

§ 5. Za czas przerwy w zajęciach w godzinach nadliczbowych, trwającej nieprzerwanie dłużej, niż jeden miesiąc, nie należy się nauczycielowi wynagrodzenie za godziny nadliczbowe z wyjątkiem wypadku, gdy przerwa wywołana została chorobą nauczyciela lub zarządzeniem władzy (np. ferjami świątecznemi, zawieszeniem zupełnem lub częściowem nauki w całym zakładzie lub w poszczególnych klasach z powodu epidemji, braku opału i t. p.).

W razie przerwy spowodowanej chorobą nauczyciela lub chorobą zakaźną w jego domu, płaci się wynagrodzenie za godziny nadliczbowe tylko przez miesiąc następujący bezpośrednio po tym, w ciągu którego rozpoczęła się przerwa.

§ 6. Za pełnienie obowiązków kierownika proparandy dolicza się kierownikowi preparandy 30 punktów miesięcznie.

§ 7. Inspektorowie szkolni, zastępcy inspektorów szkolnych i wizytatorowie czynni w chwili wejścia w życie ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. zatrzymują nadal posiadane grupy i szczeble uposażenia z zastosowaniem przepisów art. 6 ustawy z dn. 9 października 1923 r.

Uposażenie inspektorów szkolnych, zastępców inspektorów szkolnych i wizytatorów, mianowanych po dniu wejścia w życie ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. określa się zgodnie z postanowieniami art. 18 ustawy z dnia 9 października 1923 r. przez zaliczenie do grup uposażenia cyfrowo odpowiadających stopniom służbowym, otrzymanym przez nich przy mianowaniu.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dn. 1 stycznia 1926 r.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 marca 1926 roku L. O. Prez. 2031/26 w sprawie stosowania w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjach nauczycielskich niektórych postanowień z dn. 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej.

W związku z niektóremi zmianami, wprowadzonemi do ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. przez ustawę z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 918), wyjaśniam i zarządzam, co następuje:

1) W związku z wykonaniem art. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. podwyższającego o 3 normalną liczbę godzin lekcyj, obowiązujących nauczycieli, należy przestrzegać następujących zasad:

a) wynagrodzenie za godziny nadliczbowe nauczycieli etatowych oblicza się i wypłaca od dnia 1 stycznia 1926 roku z uwzględnieniem art. 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. oraz §§ 1, 2, 3, 4 i 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 18 lutego 1926 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania postanowień ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 102);

b) nauczyciel zasadniczo nie może uczyć danego przedmiotu w szkole w liczbie godzin niżej od określonej ustawowo wtedy, gdy równocześnie w tej samej szkole przedmiotów, do których pierwszy nauczyciel jest powołany, uczy inny nauczyciel w wymiarze godzin wyższym ponad przepisany i z tego tytułu pobiera wynagrodzenie za godziny nadliczbowe; wyjątki od tej zasady są możliwe w wypadkach, gdy władza szkolna udzieli zniżenia godzin obowiązkowych jednemu z dwuch nauczycieli, uczących tych samych przedmiotów, jako też w wypadkach, gdy brakująca do pełnego wymiaru tygodniowa liczba godzin jest niższa od liczby, przewidzianej w programie nauczania danego przedmiotu w odpowiedniej klasie szkolnej (np. gdy w danej szkole jest dwóch nauczycieli uczących tego samego przedmiotu, obowiązanych do 23 godzin nauczania i gdy po przydzieleniu każdemu z nich po 21 godzin pozostaje do objęcia jeszcze jedna klasa z 4 godzinami nauki tego przedmiotu, wówczas jeden z tych nauczycieli może pozostać przy 21 godzinach, a drugi objąć 25 i pobierać dodatkowe wynagrodzenie za 2 godziny nadliczbowe;

c) nauczycielowi, który pracując w jednej szkole nie ma obowiązującej go ustawowo maksymalnej liczby godzin, należy uzupełnić brakującą ilość godzin odpowiedniego przedmiotu w innej szkole tej samej kategorji w tej sa-

mej miejscowości; nauczycielowi religji można w takim wypadku wyznaczyć brakującą ilość godzin w szkole innej kategorji, nie wyłączając szkoły powszechnej, zaś nauczycielowi seminarjum nauczycielskiego — w szkole ćwiczeń.

W tych wypadkach należy nauczycielowi wydać dodatkowe pisemne polecenie, uwzlędniające uzupełnienie godzin w innym zakładzie.

d) nie wolno powoływać nikogo z zewnątrz w charakterze nauczyciela kontraktowego (względnie nieetatowego) do nauczania pewnego przedmiotu w szkole, w której etatowi nauczyciele tego samego przedmiotu nie uczą w wymiarze 125% ilości godzin przewidzianej dla tego przedmiotu. Wyjątki są dopuszczalne w wypadkach, wymienionych w punkcie b), jakoteż w szkołach zawodowych w wypadkach, gdy pewnych przedmiotów muszą nauczać specjaliści, jakich niema wśród nauczycieli etatowych danej szkoły.

2) Ponieważ art. 5 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. uchylił specjalne wynagrodzenie za szereg czynności, wymienionych w art. 35 i 52 ustawy z dnia 9 października 1923 r., dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich winne rozdzielić te czynności możliwie równomiernie pomiędzy wszystkich członków grona nauczycielskiego z tem jednak ograniczeniem, by zasada równomierności podziału nie była stawiana wyżej ponad faktyczne kwalifikacje danej osoby do pełnienia danego rodzaju czynności i by wskutek tego nie zaciążyła na jakości wykonania obowiązków:

W szczególności należy:

a) zawiadywanie zbiorami i pracownią przyrodniczą powierzyć nauczycielowi przyrody, a gdy w danym zakładzie jest dwóch lub więcej nauczycieli tego przedmiotu, obowiązki te należy powierzyć jednemu z tych nauczycieli na podstawie zgodnego porozumienia się zainteresowanych, względnie decyzji dyrekcji zakładu.

b) zawiadywanie zbiorami i odpowiedniemi pracowniami fizycznemi i chemicznemi powierzyć właściwym nauczycielom według zasady wskazanej w punkcie poprzednim;

c) zawiadywanie bibljoteką dla uczniów jako też obowiązki opiekunów klasowych (wychowawców), gospodarzy i t. p. powierzyć tym członkom grona nauczycielskiego, których dyrekcja uzna za najbardziej powołanych do pełnienia tych obowiązków;

d) w seminarjum i na kursach nauczycielskich do udziału w konferencjach z uczniami zobowiązać te osoby i w takim zakresie, jak to określono w okólniku Ministerstwa z dnia 14 października 1925 r. Nr. 16898-I.

Aczkolwiek nikomu z członków grona nauczycielskiego nie wolno uchylać się od wyznaczonych mu wyżej wymienionych czynności, pożądane jest, by dyrekcje przed wyznaczeniem poszczególnym członkom grona nauczycielskiego dodatkowych tego rodzaju obowiązków porozumiewały się z nimi uprzednio w miarę możności.

Sprawy powyższe mogą być też regulowane na posiedzeniu Rady pedagogicznej na podstawie wspólnego porozumienia się wszystkich członków grona nauczycielskiego.

Rozdział dodatkowych obowiązków winien być przedstawiony Kuratorjum do wiadomości i zatwierdzenia.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 lutego 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie dodatkowych wynagrodzeń nauczycieli za czynności, niezwiązane ściśle z ich stanowiskiem.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz U. R. P. № 116 poz. 924) zarządza się co następuje:

§ 1. Wynagrodzenie nauczyciela za pomoc kancelaryjną, udzielaną w braku stałego sekretarza w szkołach wymienionych w rozdziałach 2, 4 i 5 działu F ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. № 116 poz. 924) określa się w stosunku 900 mnożnych rocznie, o ile szkoła posiada nie więcej klas, niż ilość normalną dla danego typu.

Jeżeli szkoła posiada ilość klas większą ponad normalną, to za każdą klasę ponad ilość normalną, zwiększa się określone wyżej wynagrodzenie o 112½ mnożnych rocznie, nie więcej jednak niż o 900 mnożnych rocznie.

Jeśli nauczyciel, któremu powierzono pomoc kancelaryjną, udziela w szkole lekcyj w wymiarze niższym od maksymalnej ilości godzin, przywiązanej do kategorji udzielanego przezeń przedmiotu, należy pomoc kancelaryjną traktować — w całości lub w części — jako uzupełnienie liczby godzin lekcyj, stosując nastepujący klucz:

a) zasadnicze wynagrodzenie za pomoc kancelaryjną odpowiada 4 godzinom lekcyj,
b) każde 112½ mnożnych wynagrodzenia dodatkowego odpowiadają ½ godzinie lekcji.

§ 2. Za spełnianie stałego nadzoru nad klasami, umieszczonemi w osobnych budynkach filjalnych w szkołach, wymienionych w rozdziałach 2, 4 i 5 działu F ustawy wyznacza się wynagrodzenie w stosunku 225 mnożnych rocznie, o ile liczba klas w osobnym budynku nie przekracza 2. Przy większej ilości klas za każdą klasę ponad 2 przyznaje się dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 112½ mnożnych rocznie, nie więcej jednak niż 450 mnożnych rocznie.

Jeśli nauczyciel pełniący stały nadzór nad klasami w budynku filjalnym udziela w szkole lekcyj w wymiarze niższym od maksymalnej ilości godzin przywiązanej do kategorji udzielanego przezeń przedmiotu, należy stosować przepis ustępu trzeciego § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Nauczyciele, o których mowa w rozdziałach 2, 4 i 5 działu F ustawy, którzy na podstawie zlecenia właściwej władzy spełniają faktycznie kierownictwo szkoły przez czas dłuższy, niż miesiąc, korzystają ze zniżenia obowiązującego wymiaru zajęć do norm, przewidzianych dla

dyrektorów, względnie kierowników, tej samej kategorji szkół (art. 37, 39, 54 i 62).

Za wykraczającą ponad tę normę tygodniową liczbę godzin zajęć nauczycielskich lub równorzędnych nauczyciele ci otrzymują wynagrodzenie według zasad, obowiązujących co do godzin nadliczbowych.

Przy obliczeniu tego wynagrodzenia okres do 15 dni opłata, okres zaś obejmujący ponad 15 dni, liczy się za cały miesiąc.

§ 4. Za pełnienie obowiązków wychowawcy internatu przy szkołach, o których mowa w rozdziałach 2 i 5 działu F ustawy, wyznacza się nauczycielowi wynagrodzenie w stosunku 2700 mnożnych rocznie.

Wynagrodzenie za te same obowiązki w internatach dla uczniów szkół zawodowych określa w każdym wypadku Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, z tem, że wysokość tego wynagrodzenia nie może przekraczać 2700 mnożnych rocznie.

Jeśli nauczyciel, pełniący obowiązki wychowawcy internatu, udziela w szkole lekcyj w wymiarze mniejszym od maksymalnej ilości godzin, przywiązanej do kategorji udzielanego przezeń przedmiotu, należy pracę w internacie traktować — w całości lub w części — jako uzupełnienie godzin lekcyj, odliczając od wynagrodzenia, o którem mowa w ustępach pierwszym i drugim niniejszego paragrafu, tyle razy po 225 mnożnych, ilu godzin lekcyj brakuje nauczycielowi do pełnego wymiaru godzin.

§ 5. Za:

a) prowadzenie pod względem administracyjnym warsztatów, zakładów maszynowych przy szkołach technicznych oraz przy większych szkołach rzemieślniczo-przemysłowych,

b) zarząd folwarków, ogrodów i lasów szkolnych,

c) kierownictwo odrębnego wydziału średniej szkoły zawodowej — z wyjątkiem szkół zawodowych żeńskich i przemysłu artystycznego,

d) kierownictwo odrębnego wydziału szkoły zawodowej mieszanej.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyznaczy wynagrodzenie w wysokości nie przekraczającej 1800 mnożnych rocznie.

Jeśli nauczyciel, pełniący jedną z czynności, wymienionych pod literami: a, b, c. d. niniejszego paragrafu, udziela w szkole lekcyj w wymiarze mniejszym od maksymalnej ilości godzin, przywiązanej do kategorji udzielanego przezeń przedmiotu, należy wykonywanie tych czynności traktować — w całości lub w części — jako uzupełnienie godzin lekcyj, odliczając od wynagrodzenia, o którem mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, tyle razy po 300 mnożnych, ilu godzin lekcyj brakuje nauczycielowi do pełnego wymiaru godzin.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1926 r.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 marca 1926 r. Nr. O. Prez. 1130-26 w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych.

Wobec wejścia w życie ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. L. 129 poz. 918) o środkach zapewnienia równowagi budżetowej, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w związku z ostatnim ustępem okólnika z dnia 25 stycznia 1926 r. L. O. Prez. 531/26 ustanawia od dnia 1 kwietnia 1926 roku począwszy, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w § 15 niniejszego okólnika, następujące normy wynagrodzeń dla nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących, i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych.

§ 1. Nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, *posiadający kwalifikacje* zawodowe do nauczania w szkołach średnich i seminarjach, określone ustawą z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 828), zmienioną ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 740), zajęci w pełnej liczbie godzin, określonej w artykule 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918), otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego grupy VII (siódmej) szczebla „a".

§ 2. Nauczyciele kontraktowi szkół średnich i seminarjów, nie *posiadający wyżej określonych kwalifikacyj zawodowych*, otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego grupy VIII (ósmej) szczebla „a".

§ 3. Do nauczycieli kontraktowych przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach zawodowych, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich i seminarjach, określone ustawą z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 828), zmienioną ustawą z dn. 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 740), albo też posiadających dyplom ukończenia jednej z akademickich szkół wyższych, zajętych w pełnej liczbie godzin, określonej w art. 1 Ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918), stosują się postanowienia § 1-go.

§ 4. Nauczyciele kontraktowi przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach zawodowych, nie posiadający kwalifikacyj określonych w par. 3, otrzymują wynagrodzenie odpowiadające uposażeniu:

a) grupy VIII (ósmej) szczebla „a", jeżeli nauczają w szkołach technicznych, agrotechnicznych, średnich kolejowych, handlowych, liceach handlowych, seminarjach nauczycieli szkół zawodowych i przemysłowych żeńskich,

b) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli nauczają w szkołach niewymienionych pod lit. „a".

§ 5. Nauczyciele kontraktowi przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych, zajęci w pełnej liczbie godzin określonej w art. 4 Ustawy z dn. 22 grudnia 1925 roku (Dz. U. Rz. P. Nr. 129 poz. 918), otrzymują wynagrodzenie odpowiadające uposażeniu:

a) grupy VII (siódmej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia akademickiej szkoły zawodowej;
b) grupy VIII (ósmej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia szkoły zawodowej specjalnej o poziomie więcej niż średnim, lub świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej i co najmniej 6-cio letnią praktykę względnie świadectwo nauczycielskie 3-letniego seminarjum nauczycieli szkół zawodowych;
c) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a" i „b".

§ 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić aby wynagrodzenie umowne nauczycieli kontraktowych w szkołach zawodowych, o których mowa w par. 3 i 5 było o jedną grupę uposażenia wyższe od wynagrodzenia, określonego w tych paragrafach, a to zależnie od ilości lat praktyki zawodowej oraz kategorji wykładanych przez nich przedmiotów.

§ 7. Do wynagrodzenia nauczycieli kontraktowyżh szkół zawodowych, o których mowa w par. 5, wykładających przedmioty zawodowe kategorji IV, może być również włączony dodatek zawodowy w wysokości:

a) 32 złotych miesięcznie, jeżeli posiadają świadectwo ukończenia akademickiej szkoły zawodowej,
b) 13 złotych miesięcznie, jeżeli posiadają świadectwo ukończenia szkoły zawodowej specjalnej o poziomie więcej niż średnim.

§ 8. Asystenci kontraktowi w szkołach zawodowych, zajęci w ciągu 36 godzin na tydzień, otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają ukończoną co najmniej średnią szkołę zawodową i nie mniej niż 6 lat praktyki.
b) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a".

§ 9. Praktykanci kontraktowi w szkołach zawodowych agrotechnicznych, zajęci w ciągu 42 godzin na tydzień, otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają ukończoną akademicką szkołę zawodową,
b) grupy XI (jedenastej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj, wymienionych pod lit „a".

§ 10. Instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych, zajęci w ciągu 36 godzin na tydzień, otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia niższej szkoły zawodowej, względnie świadectwo równoznaczne oraz co najmniej 6 lat praktyki,
b) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a".

§ 11. Za podstawę do wymiaru wynagrodzenia, określonego w §§ 1—6 i 8—10 przyjmuje się uposażenie, wymienione w artykułach 3 i 5 oraz w ostatnim ustępie art. 4-go ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. Rz. P. № 116 poz. 924).

§ 12. Nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych nie zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, określonym w artykule 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) otrzymują wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę nauki w tygodniu równające się odpowiedniej części t. j. $^1/_{27}$, $^1/_{23}$, $^1/_{21}$ względnie $^1/_{18}$ części uposażenia nauczyciela etatowego, zależnie od kategorji udzielanych przedmiotów.

Asystenci, praktykanci i instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych, nie zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, określonym w §§ 8, 9 i 10 niniejszego okólnika, otrzymują wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę zajęć tygodniowo, równające się odpowiedniej części, t. j. $^1/_{86}$ względnie $^1/_{42}$ części uposażenia, oznaczonego w §§ 8, 9 względnie 10.

§ 13. Stosunek służbowy pracowników kontraktowych opiera się na umowie, którą należy zawierać z każdym pracownikiem pisemnie według dołączonego wzoru. Z reguły spisanie i zatwierdzenie umowy powinno poprzedzać rozpoczęcie pełnienia obowiązków. Nauczyciel rozpoczynający obowiązek przed spisaniem lub zatwierdzeniem umowy czyni to na własne ryzyko.

Władzą powołaną do zawarcia umowy jest Kuratorjum Okręgu Szkolnego, względnie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — o ile chodzi o zakłady naukowe, podległe bezpośrednio Ministerstwu.

Władza ta może jednak upoważnić do zawarcia umowy dyrekcje odnośnych zakładów naukowych. Umowa podlega zawsze zatwierdzeniu ze strony władzy, oznaczonej w ustępie trzecim niniejszego § u.

Z tego powodu zakład naukowy upoważniony do zawarcia umowy przesyła dwa egzemplarze umowy, podpisane przez pracownika kontraktowego wraz z jednym odpisem tejże umowy władzy oznaczonej w ustępie trzecim. Władza jeden egzemplarz umowy zatrzymuje w swych aktach, drugi zaś—przeznaczony dla użytku interesowanego, wraz z uwierzytelnionym odpisem, zwraca dyrekcji odnośnego zakładu naukowego.

§ 14. Przy określaniu czasu trwania umowy pracowników kontraktowych, wymienionych w niniejszym okólniku, przestrzegać należy następujących zasad:

a) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez cały rok szkolny umowę spisać należy na przeciąg 12 miesięcy.
b) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez pięć miesięcy, względnie przez jeden semestr w szkołach o ustroju semestralnym, umowę spisać należy na przeciąg 6 miesięcy.
c) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez więcej niż pięć miesięcy, względnie dłużej niż przez jeden semestr, umowę spisać należy na przeciąg czasu o jeden miesiąc dłuższy od liczby miesięcy, w ciągu których ma być faktycznie zatrudniony.

d) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez mniej niż pięć miesięcy lub mniej niż przez jeden semestr, umowę spisać należy na przeciąg czasu, przez który faktycznie ma być zatrudniony.

§ 15. Powyższe normy wynagrodzenia pracowników kontraktowych stosować należy również w okresie od 1 stycznia 1926 r. do 31 marca 1926 r. do pracowników, w tym okresie nowozaangażowanych oraz do pracowników, z którymi umowa zawarta na dawnych warunkach w tym okresie wygasła, z tą zmianą, że w myśl art. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) unormowane tym okólnikiem wynagrodzenie ulega stosownemu procentowemu zmniejszeniu, zależnie od tego wedle, jakiej grupy uposażenia jest wymierzane.

Minister (—) *St. Grabski.*

Załącznik do okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia .... 1925 r. L. 20. Prez. 1130/36.

UMOWA

zawarta między Panem ....
działającym w imieniu i z upoważnienia..
i Skarbu Państwa a Pan ....
w sprawie stosunku służbowego.

1 Pan ....
przyjmuje na siebie od dnia .... 192... r. na czas ....obowiązki nauczyciela (asystenta, praktykanta, instruktora) .... w charakterze pracownika kontraktowego.

2. Pan .... za jedną godzinę zajęć tygodniowo pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie, równe .... części uposażenia nauczyciela (asystenta, praktykanta, instruktora) etatowego grupy .... szczebla .... „a” przy ewentualnem zastosowaniu art. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 roku o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 918).

W razie podróży służbowych otrzyma Pan .... zwrot kosztów podróży i djety, wedle norm, obowiązujących w tym względzie dla funkcjonarjuszów państwowych, przyczem pobierać będzie djety przyznane dla funkcjonarjuszów państwowych wedle grupy uposażenia, oznaczonej w ustępie pierwszym.

W razie nieobecności na służbie z powodu choroby będzie otrzymywał Pan .... przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem, pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z kasy chorych. Jednakże nieobecność na służbie z powodu choroby nie może trwać dłużej niż dwa miesiące. W razie przekroczenia tego terminu umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się, bez potrzeby jakiegokolwiek zawiadomienia lub wypowiedzenia z końcem miesiąca, w którym termin ten upłynął. Przy obliczaniu dwumiesięcznego czasu trwania choroby, liczy się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które wynoszą przynajmniej połowę czasu poprzedniej nieobecności z powodu choroby. O ile służba czynna trwala krócej, nie stanowi ona przerwy, a poszczególne okresy choroby liczą się razem.

3. W razie powołania Pana --
do pełnienia obowiązkowej służby wojskowej, umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

Na wypadek powołania na perjodyczne ćwiczenia wojskowe nie będzie Panu -- przysługiwało prawo do wynagrodzenia, oznaczonego w niniejszej umowie.

Na wypadek powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej przestanie Pan ---------------------------- -- pobierać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

4. Świadczenia Państwa na rzecz Pan --
ograniczają się do świadczeń, wyszczególnionych w punkcie 2-gim (ewentualnie i 3-im) niniejszej umowy.

5. Pan -- zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw i innych przepisów, regulaminów i instrukcyj, obowiązujących nauczycieli szkoły, w której Pan -- pracuje oraz do zarządzeń władz, nad tą szkołą przełożonych.

6. W razie zamianowania Pan --
funkcjonarjuszem etatowym, umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego przed terminem, wskazanym w punkcie 1 niniejszej umowy, może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na pismie ze strony --
lub Pan -- na jeden miesiąc naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan ------------------ ------------------------------------ zwrócić otrzymane ewentualnie zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez się względem ---------------------------------- ---------------------------- zobowiązania pieniężne i służbowe.

8. W razie popełnienia przez Pan --
zaniedbania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił nauczyciel etatowy względnie funkcjonarjusz państwowej służby cywilnej, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie bezpośrednio przełożonemu (władzy służbowej) prawo uznać jednostronnie niniejszą uwowę za rozwiązaną natychmiast. Decyzja taka, która winna być umotywowana i doręczona na pismie, staje się odrazu skuteczną, t. j. doręczenie jej ma znaczenie natychmiastowego zwolnienia ze służby i pociąga za sobą zawieszenie z tą chwilą wypłat umówionego w p. 2 niniejszej umowy wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancji), będzie Pan -------------- -- służyło prawo odwołania się od tejże decyzji w nieprzekraczalnym terminie dni 14, biegnącym od dnia następującego po dniu, w którym decyzja została doręczona, do władzy bezpośrednio przełożonej nad tą władzą, która decyzję wydała. Zapadłe ewentualnie w tej drugiej instancji orzeczenie jest ostateczne. Odwołanie się nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez oznaczoną wyżej władzę wyższej instancji będzie Pan --
służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem umówione wynagrodzenie, jakieby się należało od chwili zwolnienia ze służby przez czas tego zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Pozatem zrzeka się Pan -- prawa pod-

noszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego, natychmiastowego rozwiązania umowy, jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek bądź odszkodowania.

9 Dla wszelkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentnemi sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w .... (tu należy wymienić miejscowość, odpowiadającą siedzibie odnośnego Oddziału Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej).

10. Koszty sporządzenia niniejszej umowy, w szczególności przypadające od niej opłaty skarbowe, ponosi Pan .... bez prawa regresu.

.... dnia .... 192... r.

Podpis Przedstawiciela Władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 2|XI 1926 r. L. O. Prez. 11845|26 w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych—uzupełnienie.

Ustęp pierwszy § 12 okólnika z dn. 30|III 1926 L. O. Prez. 1130|26 w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych zmienia się w ten sposób, że w wierszu przedostatnim po słowach „$^{1}/_{18}$ części uposażenia" skreśla się „nauczyciela etatowego", zaś w ich miejsce dodaje się słowa: „oznaczonego w §§ 1—6".

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 28|VI 1925 r. L. 5793|D. II. 25. w sprawie wynagrodzenia za kierownictwo hufcem szkolnym.

Zmieniając zarządzenie z dnia 14 listopada 1924 r. L. 5412|11 (Dz. Urz. Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 20 (142), poz. 214) Ministerstwo oznajmia, co następuje: Wynagrodzenie kierowników (instruktorów) hufców szkolnych winno być wypłacane tylko za godziny istotnie wykonane i nie może ono przekraczać wynagrodzenia, równającego się wynagrodzeniu za (4) cztery godziny nadliczbowe kategorji pierwszej.

Zarazem Ministerstwo postanawia, iż ogólna liczba godzin, wynagradzanych za prowadzenie gier popołudniowych i zabaw oraz pracę w hufcach szkolnych w tych szkołach, w których są czynne hufce szkolne, nawet o dużej liczbie oddziałów, *nie* powinna przekraczać 14 godzin tygodniowo.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 czerwca 1926 r. L. II — 6174|26 w sprawie gier i zabaw ruchowych.

Zmieniając częściowo okólnik z dnia 12 października 1922 L. 1698|II ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego № 29|98 poz. 342, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, ze względów budżetowych, postanawia w sprawie gier i zabaw, co następuje:

Liczbę godzin poświęconych na gry i zabawy w państwowych szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich określa Ministerstwo na 8 tygodniowo, — w szkołach o więcej niż 10-ciu oddziałach — na 10 godzin tygodniowo.

Wynagrodzenie za te godziny będzie płatne tylko za miesiące kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień i październik t. j. tylko za ten okres czasu, w którym one *faktycznie* się odbywają.

Wobec tego, że wynagrodzenie to pobierać będą nauczyciele tylko za rzeczywiście wykonywane czynności, muszą dyrekcje szkół dbać o to, aby zajęcia, jakieby odpadły wskutek niepomyślnych warunków atmosferycznych, były przeniesione na dnie pogodne.

W związku z tem, że gry i zabawy będą płatne tylko w pewnych miesiącach, mogą one służyć jako uzupełnienie etatu tylko w połowie podanego powyżej wymiaru godzin, t. j. można wliczyć do etatu 4 względnie 5 godzin tygodniowo, za 8 względnie 10 godzin efektywnej pracy w miesiącach letnich.

Równocześnie Ministerstwo w związku z okólnikiem z dnia 28. VI. 1925 r. L. 5793|26. II. w sprawie wynagrodzenia za kierownictwo hufcem szkolnym (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13 (155) z 15. VIII. poz. 128), oznajmia, że należytości za prowadzenie hufców szkolnych w zasadzie nie wlicza się do etatu. W wypadkach wyjątkowych, o ile kierownictwo hufcem szkolnym sprawuje nauczyciel wychowania fizycznego, można mu to wliczyć do etatu w *maksymalnej* ilości 4 godzin — o ile czynności te są wykonywane przez cały rok.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1926 r.

USTAWA

z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej.

I. O zmianach niektórych przepisów o wymiarze uposażeń i zaopatrzeń emerytalnych.

Art. 1. Wszelkie świadczenia Skarbu Państwa, wynikające z ustawy z dnia 9 października 19?3 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz.U.R.P. Nr. 116 poz. 924), z ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), jak również wszelkie inne świadczenia Skarbu Państwa, obliczane dotychczas według zasad,

określonych jedną z tych ustaw, dalej świadczenia Skarbu Państwa, wynikające z ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z roku 1924 Nr. 6 poz. 46) oraz z ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz 178), zmieniającej niektóre postanowienia ostatnio powołanej ustawy, wreszcie wynagrodzenia umowne funkcjonarjuszów kontraktowych będą obliczane według zasad, obowiązujących w dniu 1-go grudnia 1925 r. przy zastosowaniu zmian, wprowadzonych dalszemi postanowieniami niniejszej ustawy.

Art. 2. Z obliczonych, w sposób, przepisany art. 1, świadczeń Skarbu Państwa, ulegają procentowemu zmniejszeniu następujące świadczenia:

a) zaopatrzenia emerytalne oraz zaopatrzenia wdów i sierot (ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6 poz. 46) o 4%;
b) uposażenia funkcjonarjuszów państwowych i wojska oraz wynagrodzenia umowne funkcjonarjuszów kontraktowych, wymierzane (art. 3, 4, 5 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924):
   1) wedle grup uposażenia XII do XIV o 4½%;
   2) wedle grup uposażenia IX do XI o 5%;
c) uposażenia funkcjonarjuszów państwowych i wojska, wymierzane wedle grup uposażenia I do VIII, uposażenia sędziów i prokuratorów oraz wszelkie inne świadczenia, tytułem uposażeń wypłacane, o 6%.

Zmniejszenia powyższe obowiązują na czas od 1 stycznia do 31 marca 1926 r. włącznie.

Art. 3. Wyszczególnione w art. 25, 27, 29, 37, 38, 50, 54, 61, 62 i 105 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska oraz w art. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem i prokuratorów — dodatkowe punkty i mnożne wynagrodzenia zmniejsza się o 50% (pięćdziesiąt procent).

Art. 4. Określone w art. 34 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska maksymalne ilości godzin zmienia się pod literą a) na 27 godzin, pod literą b) na 23 godziny, pod literą c) na 21 godzin; określone w art. 51 tej ustawy maksymalne ilości godzin zmienia się pod literą a) na 27 godzin, pod literą b) na 23 godziny, pod literą c) na 21 godzin, pod literą d) na 18 godzin, a określoną w art. 58 tej ustawy ilość godzin zmienia się na 29.

Art. 5. Art. 35, ustęp drugi i czwarty art. 37, ustęp drugi art. 44, art. 48, 49, 52, ustępy trzeci i czwarty art. 54, ustępy drugi i trzeci art. 62 i art. 65 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska uchyla się.

Art. 6. Wynagrodzenie roczne za godziny nadliczbowe, określone w art. 36 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, oznacza się na 225 mnożnych za godzinę tygodniowo dla wszystkich kategoryj przedmiotów, takie samo wynagrodzenie roczne, określone w art. 53 tej ustawy, oznacza się na 300 mnożnych za godzinę tygodniowo dla wszystkich kategoryj przedmiotów, a to samo

wynagrodzenie, określone w ustępie drugim art. 46 i 60 tej ustawy, oznacza się na 150 mnożnych.

Art. 7. Wynagrodzenie nauczycieli nieetatowych za każdą godzinę nauki ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Ostatni ustęp art 46 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska uchyla się.

Art. 8. Za pełnienie obowiązków kierownictwa szkoły dolicza się kierownikowi publicznej szkoły powszechnej:

1-klasowej	5	punktów	miesięcznie
2- i 3- „	10	„	„
4- i 5- „	30	„	„
6- „	40	„	„
7- „	60	„	„

Art 47 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska uchyla się.

Art. 9. Lata służby, spędzone na pełnieniu służby wizytatora szkół i inspektora szkolnego, w razie powrotu do służby nauczycielskiej, zaliczane będą tak, jak pełnienie służby nauczycielskiej.

Art. 10. Przepisy art. 107, 108 i 109 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska nie będą stosowane od dnia 1 stycznia 1926 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 marca 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzenia nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 7 ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) zarządza się co następuje:

§ 1. Wynagrodzenie nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych ustala się na 60 (sześćdziesiąt) złotych w stosunku rocznym za każdą godzinę obowiązkowej nauki w tygodniu.

§ 2. Wynagrodzenie powyższe płatne jest zdołu w 10 ratach miesięcznych.

§ 3. Za godziny lekcyjne opuszczone przez nauczyciela nieetatowego bez usprawiedliwionego powodu potrąca się przy najbliższej wypłacie po 1.50 (jeden zł. pięćdziesiąt groszy) za każdą opuszczoną godzinę nauki.

Opuszczenie godzin nauki z powodu choroby nieetatowego nauczyciela, trwającej nie dłużej niż miesiąc, jak również z powodu przerwy nauki w czasie feryj świątecznych lub czasowego zamknięcia szkoły dla innych przyczyn niezależnych od nauczyciela, nie stanowi podstawy do potrącania, o którem mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

Jeżeli choroba nieetatowego nauczyciela trwa dłużej niż miesiąc, za opuszczone godziny nauki w drugim i następnych miesiącach choroby dokonać należy potrącenia z wynagrodzenia w wysokości określonej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1926 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 marca 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzenia duszpasterzy za udzielanie nauki religji w publicznych szkołach powszechnych.

Na podstawie artykułu 7 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. Ust. Rz. P. № 129 poz. 918) w porozumieniu z Ministrem Skarbu zarządzam co następuje:

§ 1. Wynagrodzenie duszpasterzy (proboszczów, wikarjuszów) za udzielanie nauki religji w publicznych szkołach powszechnych ustala się na 60 (sześćdziesiąt) złotych rocznie za 1 godzinę nauki w tygodniu.

§ 2. Wynagrodzenie to płatne jest z dołu w 10 równych ratach. Wymierza je Kurator Okręgu Szkolnego, na podstawie wniosku Inspektora Szkolnego, opartego na zatwierdzonym przezeń rozkładzie zajęć.

§ 3. Za godziny lekcyjne, opuszczone przez duszpasterza bez usprawiedliwionego powodu, Kuratorjum potrąca duszpasterzowi przy najbliższej wypłacie po 1.50 zł. (jeden złoty pięćdziesiąt gr.) za każdą opuszczoną godzinę nauki.

Opuszczenie godzin nauki z powodu choroby duszpasterza, trwającej nie dłużej niż miesiąc, nie stanowi podstawy dla dokonania potrącenia, o którem mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

Jeżeli natomiast duszpasterz opuści naukę z powodu choroby, trwającej nieprzerwanie dłużej niż miesiąc, należy dokonać potrącenia, o którem mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, za opuszczone godziny nauki w drugim i następnych miesiącach choroby.

§ 4. Za usprawiedliwioną uważa się nieobecność duszpasterza na lekcji, spowodowaną eksportacją zwłok lub wyjazdem do chorego.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dn. 1-I-1926 r.

WYJAŚNIENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego L. 10282-25 O. Prez. z dnia 12 grudnia 1925 r. w sprawie wynagrodzenia zastępców dyrektorów.

Ponieważ w związku z artykułem 37, 54 i 62 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P Nr. 116 poz. 924) podniesiono wątpliwości odnośnie do wynagradzania za kierownictwo zastępców dyrektorów szkół średnich, seminarjów nauczycielskich, ochroniarskich i szkół zawodowych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że prawo do przyznanego artykułami powyższemi dodatkowego wynagrodzenia, będącego istotną częścią składową uposażenia dyrektora w wysokości 225 punktów miesięcznie, przysługuje **jedynie** dyrektorom szkół średnich ogólnokształ-

cących, seminarjów nauczycielskich, ochroniarskich i szkół zawodowych, którzy stanowisko to zajmują na zasadzie formalnych dekretów nominacyjnych.

Dodatek ten nie przysługuje zatem i nie może być asygnowany nauczycielom, którzy pełnią zastępczo obowiązki dyrektora zakładu, zarówno kiedy to stanowisko jest niezajęte np. z powodu śmierci dyrektora, jak i w wypadkach, kiedy stanowisko to jest zajęte, a tylko z powodu choroby dyrektora czy zawieszenia go w urzędowaniu czy z innych powodów czynności dyrektora muszą być powierzone zastępcy.

Wobec powyższego wyjaśnienia zechcą Panowie Kuratorowie zarządzić z dniem 1 stycznia 1926 r. wstrzymanie wypłaty dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 225 punktów wszystkim nauczycielom, którzy zastępczo pełnią obowiązki dyrektorów, nie mając nominacyj na to stanowisko.

Nauczycielom tym przysługuje jedynie zniżenie obowiązującego wymiaru zajęć zgodnie z § 5 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 14 kwietnia 1924 r. (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 8 poz 73).

UCHWAŁA

Rady Ministrów z dn. 13 stycznia 1926 r. Nr. 97 w sprawie dodatków do uposażenia dla inspektorów szkolnych i ich zastępców.

Na podstawie art. 10 ustawy z dn. 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 116 poz. 924) uchwala się, co następuje:

1) Inspektorom szkolnym i zastępcom inspektorów szkolnych przyznaje się specjalne dodatki do uposażenia, a mianowicie:
Inspektorom szkolnym — w wysokości 100 punktów miesięcznie;
zastępcom inspektorów szkolnych — w wysokości 40 punktów miesięcznie.

2) Uchwała niniejsza zobowiązuje od dnia 1. II.—1926. r.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 31/V 1926 r. Nr. I-6569/26. w sprawie wynagrodzenia instruktorów warsztatów rękodzielniczych.

Na zapytanie Kuratorjum O. S. Poleskiego z dnia 26 kwietnia 1926 r. Nr. I-6798/26 oznajmia się, że wynagrodzenie instruktorów warsztatów rękodzielniczych przy publicznych szkołach powszechnych winno być obliczane i wypłacane w sposób, przewidziany w rozporządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 marca 1926 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzenia nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 204).

Wobec powyższego zmienić należy w odpowiedni sposób umowy zawarte z wymienionymi instruktorami.

PISMO

M-a W. R. i O. P. z dn. 8|III 1926 r. L. III A. 2953|26 w sprawie przydziału godzin nadliczbowych instrukt. szkół zawod.

Wobec zdarzających się wypadków przydzielenia instruktorom szkół zawodowych dowolnej ilości godzin nadliczbowych, Ministerstwo wyjaśnia, że maksymalna liczba godzin nadliczbowych, jaka może być przydzielona instruktorom, nie może przekraczać 10 godzin tygodniowo.

PISMO

M-a W. R. i O. P. z dn. 2|VII 1926 r. L. III OR. 9784|26 w sprawie wypłaty wynagrodzenia pracownikom szkół murarskich za miesiące wakacyjne.

Wobec odrębności organizacji państwowych szkół murarskich, polegającej przedewszystkiem na prowadzeniu obowiązkowych praktycznych zajęć szkolnych w letnich miesiącach, Ministerstwo zwraca uwagę Kuratorjum na konieczność wypłacenia poborów za miesiące lipiec i sierpień wszystkim faktycznie pełniącym w tych miesiącach swe obowiązki kontraktowym pracownikom szkół murarskich, niezależnie od tego, ile miesięcy w roku pracownicy ci byli przedtem zatrudnieni.

Ponieważ nadto rok szkolny w szkołach murarskich rozpoczyna się z dn. 1 marca, Ministerstwo uważa zasadniczo za wskazane, ażeby umowy z kontraktowymi pracownikami tych szkół były zawierane właśnie do i od tego terminu.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 18-II-1924 r. Nr. 9383/D.II 24. w sprawie wynagradzania lekarzy i dentystów szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych Oświecenia Publicznego uchyla tutejsze rozporządzenie z dnia 10 października 1922 r. L. 1689-22.II (*Dz. U. Minist. W. R. i O. P. Nr. 29-98-poz. 341*) i w związku z tutejszem rozporządzeniem z dnia 9 września b. r. L. 2947-8-24 o zawieraniu umów z pracownikami kontraktowymi, odnośnie do lekarzy i dentystów szkolnych zarządza co następuje:

1) Jeżeli lekarze lub dentyści pełnią w szkołach obowiązki pracowników kontraktowych w pełnej liczbie godzin, przepisanej instrukcją, zatem w 15 godzinach tygodniowo i jednocześnie są etatowymi urzędnikami państwowymi w innych szkołach lub w jakichkolwiek instytucjach państwowych, w takim razie otrzymują za swą pracę w charakterze pracowników kontraktowych *przez 12 miesięcy* 4/5 (*cztery piąte*) uposażenia dla lekarzy *IX grupy szczebla a*, zaś dentystów *X grupy szczebla a* uposażenia urzędników państwowych, ewentualnie wraz z dodatkiem stołecznym względnie kresowym.

2) Jeżeli lekarze lub dentyści pełnią w szkołach obowiązki pracowników kontraktowych w pełnej liczbie godzin, przepisanej instrukcją i nigdzie

nie są etatowymi urzędnikami państwowymi, wtedy otrzymują całkowite uposażenie odpowiednich wyżej wskazanych grup uposażenia przez *cały rok*.

3) W wypadkach, gdy lekarze lub dentyści szkolni zatrudnieni są więcej lub mniej niż przez 15 godzin tygodniowo, należy stosunkowo zwiększyć lub też zmniejszyć ich uposażenie.

4) Lekarze i dentyści szkolni etatowi, otrzymujący uposażenie na zasadach ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) podlegają jako urzędnicy postanowieniom tejże ustawy, jak również postanowieniom ustawy z dn. 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz U. R. P. Nr. 21 poz. 164).

5) Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy lekarzy i dentystów, zatrudnionych w państwowych szkołach zawodowych, w których lekarze i dentyści pobierają uposażenie na zasadzie osobnych przepisów.

6) Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od początku roku szkolnego 1924-25 t. j. od 1 września 1924 r.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 6-IX — 1926 r. L. O prez. 7617-26 w w sprawie wynagradzania kontraktowych lekarzy w państw. szkołach zawodowych.

§ 1. Kontraktowi lekarze szkolni płatni od godzin w państwowych szkołach zawodowych, posiadających warsztaty maszynowe, którzy obowiązani są poza normalnemi obowiązkami lekarza szkolnego udzielać pomocy uczniom w wypadkach nagłych oraz tacyż lekarze szkolni w szkołach, posiadających internaty, którzy obowiązani są poza normalnemi obowiązkami lekarza szkolnego do opieki lekarskiej nad uczniami w internatach, otrzymują miesięcznie za jedną godzinę tygodniową efektywnej pracy, wynagrodzenie, odpowiadające 1/18 części uposażenia grupy VIII szczebla a z dodatkami: regulacyjnym i ewentualnie stołecznym lub kresowym.

Wynagrodzenie powyższe wypłaca się co miesiąc z góry.

§ 2. Przy zawiązywaniu stosunku służbowego i określeniu czasu trwania umowy lekarzy kontraktowych stosować należy analogicznie przepisy §§ 13 i 14 okólnika z dn. 30-III 1926 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych (Dz. U. M-a W. R. i O. P. № 6 z 1926 roku poz. 50).

UZUPEŁNIENIE OKÓLNIKA

M-a W. R. i O. P. z dn. 6-IX — 1926 r. L. O. Prez. 7617-26 nadesłanego przy piśmie M-a W. R. i O. P. z dn. 17-XII 1926 r. L. O. Prez. 12580-26 w sprawie wynagradzania kontraktowych lekarzy i dentystów szkoln. w państwowych szkołach zawodowych.

W uzupełnieniu okólnika z dn. 6 września 1926 r. L. O. Prez. 7617-26 (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. № 13 poz. 177), zarzadzam, co następuje:

§ 1. Normy wynagrodzenia podane w § 1 okólnika z dnia 6 września 1926 r. L. O. Prez. 7617-26 (Dzien. Urz. Min. W. R. i O. P. № 13 poz. 177) odnoszą się do wynagrodzenia kontraktowych lekarzy szkolnych, płatnych od godzin, we wszystkich państwowych szkołach zawodowych.

§ 2. Kontraktowi dentyści szkolni, płatni od godzin, w państwowych szkołach zawodowych otrzymują miesięcznie za godzinę tygodniowej pracy wynagrodzenie, odpowiadające 1|18 części uposażenia grupy IX szczebla a z dodatkami: regulacyjnym i ewentualnie stołecznym lub kresowym.

Wynagrodzenie powyższe wypłaca się co miesiąc z góry.

§ 3. Przy ustalaniu liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych przyjąć należy następujące normy:

a) dla lekarzy w szkołach, posiadających warsztaty maszynowe oraz w szkołach, posiadających internaty — 1 godzinę pracy na 20 uczniów,
b) dla lekarzy w innych szkołach — 1 godzinę pracy na 30 uczniów,
c) dla dentystów — 1 godzinę pracy na 30 uczniów.

§ 4. Normy powyższe wchodzą w życie z dn. 1 września 1926 r.

W uzupełnieniu okólnika tutejszego z dn. 6 września 1926 r. L. O. Prez. 7617-26 do wiadomości z zaznaczeniem, że okólnik niniejszy ogłoszony zostanie w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego.

Zarazem zwraca Ministerstwo uwagę, że okólnik niniejszy, podobnie jak i poprzedni z dnia 6 września 1926 r. L. O. Prez. 7617-26 bezpośrednio stosunku umownego z lekarzami, względnie dentystami kontraktowymi nie zmienia, wymaga jednak odpowiedniej zmiany zawartych dotychczas poszczególnych umów.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 czerwca 1926 roku, L. I — 8739/26 w sprawie dodatku ekonomicznego dla nauczycieli, których żony za udzielanie nauki robót ręcznych kobiecych w publicznych szkołach powszechnych pobierają wynagrodzenie.

Załatwiając pismo z dnia 3 października 1926 r. L. 11218|25. I, Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu pismo tegoż Ministerstwa z dnia 9 czerwca 1926 r. L. 1028-DB-4 oznajmia, że postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 30 czerwca 1925 r. L. 1917-D.B.-I) okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 11 sierpnia 1925 r. L. 7573-25. O. Prez., nie mają zastosowania do nauczycieli publicznych szkół powszechnych, których żony za udzielanie nauki robót ręcznych kobiecych w publicznych szkołach powszechnych pobierają wynagrodzenie. Nauczycielom tym nie należy czynić żadnych potrąceń z dodatku ekonomicznego, względnie odmawiać przyznania tegoż dodatku z tego powodu, iż żony ich za udzielanie nauki robót ręcznych kobiecych w publicznych szkołach powszechnych pobierają wynagrodzenie ze Skarbu Państwa.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 22-IV 1926 r. L. I-6278-26 w sprawie pomocy biurowej we władzach szkolnych I Instancji.

W związku z rozporządzeniem z dnia 23 lutego 1926 r. Nr. 2568-26 zarządza się, co następuje:

Celem zapewnienia prawidłowego toku czynności biurowych w biurach władz szkolnych I Instancji, w których okaże się konieczną dodatkowa pomoc biurowa, przyznaje się do dyspozycji Kuratorjum kredyt z dz. IV R. 1 § 1 cz. I w wysokości 400 — (czterystu) zł. miesięcznie.

Z kredytu powyższego opłacani będą pracownicy biurowi, do których zatrudnienia upoważnieni zostaną inspektorowie szkolni przez Kuratorjum na podstawie szczegółowo umotywowanych wniosków. Upoważnienie Kuratorjum winno zawierać szczegółowe określenia, na jaki czas upoważnienie zostaje udzielone, ilość godzin pracy (dziennie lub tygodniowo) oraz wysokość wynagrodzenia, które płatne będzie miesięcznie z dołu. Wypłata następować będzie na podstawie list płatniczych, sporządzonych dla personelu Inspektoratu.

Ministerstwo nie widzi przeszkody przy powierzaniu dodatkowej pracy biurowej nauczycielom w godzinach wolnych od nauki, lub też członkom rodzin inspektorów szkolnych.

Zaznacza się, że pracownicy, zatrudnieni w charakterze pomocniczych pracowników inspektoratów szkolnych nie korzystają z żadnych praw przysługujących funkcjonarjuszom państwowym.

Kredyt przyznany niniejszym otwarty zostaje od dn. 1 czerwca 1926 r.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkol. Wileńskiego do Inspektorów szkolnych i nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych z dn. 25/V 1926 r. w sprawie zawiadamiania o zmianie warunków do określenia uposażenia.

Zdarzają się wypadki, że nauczyciele publicznych szkół powszechnych pobierają przez szereg miesięcy wyższe od należnego im uposażenie, a to dlatego, że władza asygnująca nie jest we właściwym czasie powiadomiona o ustaniu warunków, które wpływają na podniesienie wymiaru uposażenia, np. niedopuszczalnem jest pobieranie dodatku mieszkaniowego w wypadku, kiedy nauczyciel otrzymał mieszkanie od gminy, dodatku ekonomicznego na członków rodziny, którzy przestali być na utrzymaniu nauczyciela i t. p. — Otrzymana w ten sposób przez nauczyciela nadwyżka uposażenia potrącana była dotychczas ratami, przez szereg miesięcy przy wypłacie poborów.

Stan taki nadal tolerowany nie będzie.

Kuratorjum przypomina, że nauczyciel obowiązany jest bezzwłocznie zawiadomić swoją władzę służbową o każdej zmianie warunków, pociągających za sobą obniżenie uposażenia i zapowiada, że nauczyciele, którzy obowiązku tego wypełniać nie będą, pociągani będą do odpowiedzialności służbowej. Niezależnie zaś od tego, w wypadku nadpłacania poborów wskutek niezawiadomienia przez nauczyciela władzy służbowej o ustaniu warunków, które wpływają na podniesienie wymiaru uposażenia, nadwyżka nie będzie nadal ściągana ratami, a potrącona będzie całkowicie przy wypłacie najbliższych poborów miesięcznych.

81

CZĘŚĆ V.

WYDATKI RZECZOWE.

PRZEPISY

rachunkowo-kasowe (Dz. Urz. M-a Skarbu Nr. 45 z r. 1921).

§ 24.

Przed wystawieniem asygnacji władza asygnująca zarzadza sprawdzenie rachunków, stanowiących podstawę asygnowania i ustalenie kwoty należytości, oraz osoby, uprawnionej do jej otrzymania rachunkach tych winny być wskazane: imię i nazwisko (firma) i adres wystawiciela rachunku oraz jego podpis, nazwa urzędu, na rzecz którego należytość dotyczy, podpis urzędnika, sprawdzającego rachunek, pod klauzulą „sprawdzono na kwotę zł..................“, podpis urzędnika zatwierdzającego, pod klauzulą: „do wypłaty kwota zł..................”; jeżeli zaś przedmiot podlega inwentaryzacji, nadto pozycja odnośnej księgi inwentarza i t. p. Na podstawie polecenia i zatwierdzonych rachunków oddział (wydział) rachunkowy sporządza asygnację, wciąga ją do księgi wystawionych asygnacyj, oraz do księgi kredytów, uwidocznia w nagłówku asygnacji stronice tych ksiąg, zaświadcza na odnośnych dowodach zarówno o wystawieniu asygnacji z podaniem jej daty i numeru, jakoteż o zapisaniu jej do księgi kredytów, ewentualnie także do księgi należytości biernych i po kontrasygnowaniu asygnacji przez kierownika oddziału (wydziału) rachunkowego przedstawia ją do podpisu kierownikowi urzędu lub jego zastępcy.

Dowody rachunkowe, na podstawie których wyasygnowano należytości, zatrzymuje oddział (wydział) rachunkowy i przechowuje je w osobnych teczkach łącznie z nadsyłanemi przez kasę talonami zrealizowanych asygnacyj.

W oddziale (wydziale) rachunkowym należy możliwie tak rozłożyć czynności, aby ten sam urzędnik, który wystawia asygnacje, nie wpisywał ich także do księgi kredytów.

§ 37.

Jeżeli talon został zgubiony lub zniszczony, to władza asygnująca, po ściągnięciu poprzedniej niezrealizowanej asygnacji, wystawia na prośbę interesanta nową asygnację. Poprzednią niezrealizowaną asygnację należy przekreślić i dołączyć do odnośnych akt urzędowych, a o nieuważnieniu pierwotnej asygnacji i wydaniu nowej umieścić adnotację w księgach rachunkowych, oraz na grzbiecie unieważnionej asygnacji.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 18-I—1926 r. L. 15088-O. R. ex 1925
Zmiana niektórych postanowień przepisów rach.-kasowych.

Stosownie do pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 9 grudnia 1925 r. N. D. K. 3245-23-W. A. K. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zmieniło postanowienia §§ 53 i 54 Przepisów rachunkowo-kasowych tudzież postanowienia §§ 62-64 Instrukcji dla Kas Skarbowych (Dzien. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 45 Monitor Polski Nr. 285 z r. 1921), nadając tym paragrafom następujące brzmienie:

§ 53 Przepisów rachunkowo-kasowych.

Zaliczki na rachunek otwartych kredytów mogą być asygnowane:

1) urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom, udającym się w podróż służbową, na koszta podróży i djety, oraz na koszta przeniesień służbowych;

2) kierownikom władz i urzędów, względnie upoważnionym do tego funkcjonarjuszom;

a) na koszta podróży służbowych urzędników i niższych funkcjonarjuszów dla tych władz i urzędników, z których zakresu działania wynika możliwość nagłych wyjazdów służbowych;

b) na wydatki kancelaryjne i gospodarcze;

c) na wydatki specjalne, wynikające z zakresu działania danego urzędu, lub danej władzy;

d) na wydatki inwestycyjne, dokonywane we własnym zakresie działania sposobem gospodarczym;

3) dostawcom, przedsiębiorcom i wykonawcom robót państwowych na poczet umówionej sumy, zgodnie z warunkami odnośnej umowy (kontraktu).

Przed rozpoczęciem okresu budżetowego, Władze Centralne w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznaczają dla siebie oraz dla podległych władz (urzędów) według instancyj maksymalną wysokość zaliczek na poszczególne rodzaje wydatków, wymienione w p. 2 (a, b, c, d). O wysokości tych norm zawiadamiają władze centralne Najwyższą Izbę Kontroli, a Ministerstwo Skarbu podległe organa skarbowe w formie osobnego wykazu.

Wysokość zaliczek wymienionych, w p. p. 1 i 3 normują odrębne przepisy.

Zaliczki mogą być udzielane tylko na rachunek otwartego kredytu bieżącego okresu budżetowego.

Na wydatki, wymienione w p. 2 (a, b, c i d), mogą być zaliczki udzielone tylko w tych wypadkach, gdy wydatki te nie mogą być uskutecznione z Kas Skarbowych na podstawie asygnacyj, wystawionych bezpośrednio na imię wierzycieli Skarbu Państwa (§ 2, ust. 3), lecz wymagają natychmiastowego i bezpośredniego pokrycia przez pobierającego zaliczkę.

Zaliczki nie mogą być asygnowane z paragrafów (pozycyj) budżetowych, nieobjętych zatwierdzonym przez Ministerstwo Skarbu wykazem, z wyjątkiem zaliczek, wymienionych w p. p. 1 i 3.

W okresie ulgowym nie mogą być asygnowane żadne zaliczki z kredytów ubiegłego okresu budżetowego.

Asygnacje na zaliczki (p. p. 1, 2 i 3), jako też grzbiety i talony tych asygnacyj winny posiadać w nagłówku wyraźny napis lub odcisk stempla „Zaliczka", dokonany czerwonym atramentem lub tuszem".

§ 54 Przepisów rachunkowo-kasowych.

Całkowite wyliczanie się z zaliczek winno być dokonywane zasadniczo za każdy miesiąc kalendarzowy nie później, jak ostatniego dnia każdego miesiąca, przyczem pozostałości niewydanych z końcem miesiąca zaliczek winny być wpłacane do Kas Skarbowych na wznowienie kredytu.

Powyższe postanowienie nie dotyczy zaliczek, wymienionych w p. 1 § 53, co do których obowiązują osobne przepisy, tudzież zaliczek, wymienionych w p. 3 tegoż paragrafu, które stanowią część umówionej należności; udzielanie dalszych tego rodzaju zaliczek (p. 3) jest zawisłe od stwierdzenia postępu w wykonaniu umów i robót.

Asygnowanie w ciągu miesiąca nowych zaliczek do rąk osób, którym były już wyasygnowane zaliczki, może nastąpić dopiero po złożeniu przez te osoby dowodów, usprawiedliwiających w całości lub w przeważającej części poprzednio pobrane zaliczki. Jeżeli zaś z poprzedniej zaliczki pozostała niewydana kwota, to nowa zaliczka łącznie z tą kwotą nie może przekraczać ustanowionej normy.

Asygnowanie w następnym miesiącu nowych zaliczek może nastąpić dopiero po złożeniu dowodów, usprawiedliwiających *w całości* wydanie poprzedniej zaliczki.

Z pozostałości zaliczek, niewydanych do końca ścisłego okresu budżetowego (bez okresu ulgowego), mogą być zatrzymane na okres ulgowy tylko sumy, niezbędne na bezpośrednie pokrycie należności, których tytuł i termin płatności powstały przed rozpoczęciem okresu ulgowego.

Pozostałości zaliczek, niewydane do końca okresu budżetowego względnie ulgowego, winny być zwrócone do Kas Skarbowych nie później, jak ostatniego dnia tegoż okresu budżetowego względnie ulgowego.

W związku z powyższemi zmianami uzupełnia się postanowienia § 78 Przepisów rachunkowo-kasowych, zmienione częściowo rozporządzeniami z dn. 11-I—1925 r. L. D. K. 6219-24-W.A.K.(Dzien. Urzęn. Min. Sk. N. 4, poz. 69) (porównaj zarządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. N. 584-O. R.-25 z dn. 29 stycznia 1925 r.— i z dn. 8.-IV—1925 r. L. D. K. 1358-25- W.A.K.(Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr.12, poz. 369), (porównaj zarządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. N. 4200-O. R.-25 z dn. 20 kwietnia 1925 r.) w sposób następujący:

„W wyciągach z ksiąg rozchodowych wzór Nr. 19 poza ogólnemi obrotami winny być wykazywane według paragrafów budżetu wszystkie wymienione w p. p. 1, 2 i 3 § 53 zaliczkowe asygnacje z miesiąca sprawozdawczego wraz z odnośnemi sumami i zaświadczane co do zgodności przez Kasy Skarbowe na podstawie adnotacyj w księdze kredytów (§ 64 Instrukcji dla Kas Skarbowych)".

Podając powyższe zmiany do wiadomości, Ministerstwo w odniesieniu do pierwszego ustępu § 54 powołanych przepisów wyjaśnia, że wobec wyraźnego brzmienia przepisów odnośnie zlikwidowania podjętych zaliczek z końcem każdego miesiąca kalendarzowego należy dążyć do

tego, aby zaliczki były podejmowane z takiem rozliczeniem, by z końcem miesiąca całkowicie były usprawiedliwione.

Wykaz maksymalnych norm zaliczek na rok 1926 Ministerstwo poda osobnem zarządzeniem.

Równocześnie Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, że postanowienia § 53 zmienionych przepisów rachunkowo-kasowych i podanych w niniejszym okólniku, w niczem nie naruszają zarządzeń Ministerstwa, określonych w Cz. II. § 4. okólnika Nr. 5309-F.-22 z dnia 6 grudnia 1922 r., które nadal pozostają w mocy.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O P. z dnia 2-III 1926 r. L. II-1272-26 w sprawie pokrywania wydatków rzeczowych w państwowych szkołach średnich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że od dnia 1-go lutego 1926 r. zaszła zasadnicza zmiana w sposobie pokrywania wydatków rzeczowych państwowych szkół średnich.

Z budżetu szkolnictwa średniego (Dział 5) skreślone zostały kredyty, preliminowane na wydatki przewidziane § 5 (opał, światło, utrzymanie porządku), w § 6 (wydatki biurowe), w § 8 poz. 4 (różne wydatki), w § 9 (drobny remont), w § 10 (urządzenie lokali szkolnych i pomoce naukowe).

Celem umożliwienia szkołom pokrycia wydatków w zakresie powyższych pozycyj Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadza na okres drugiego półrocza roku szkolnego 1925|26 jednorazową taksę administracyjną w kwocie po 20 zł. (dwadzieścia złotych) od każdego ucznia. Zwolnić od tej taksy można najwyżej 25 proc. ogółu uczniów danej szkoły. Taksę tę winni uczniowie (uczennice) uiścić najpóźniej do końca kwietnia r. b., w wyjątkowych zaś na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach w dwóch równych ratach miesięcznych, najpóźniej jednak do końca maja r. b.

Fundusz z taks administracyjnych pozostaje w całości w zarządzie dyrekcji szkół średnich na tych samych zasadach, które obowiązują dla taks składanych na fundusz gier ruchowych o ile chodzi o zapisywanie wpływów i wydatków.

Dyrekcje szkół średnich państwowych winny wszystkie swe wydatki rzeczowe w granicach powyższych pozycyj budżetowych z wyjątkiem komornego, o ile ono jest opłacane i wielkiego remontu, pokrywać z wnoszonych przez uczniów taks administracyjnych.

Uwiadamiając o tem, zechcą Kuratorja wezwać dyrekcje szkół średnich, aby sporządziły bezzwłocznie preliminarz dochodu, jaki spodziewają się uzyskać z powyższej taksy, oraz preliminarz wydatków na okres drugiego półrocza bieżącego roku szkolnego. Preliminarze te winny Kuratorja potwierdzać, zwracając uwagę na to, aby poza pokryciem koniecznych wydatków rzeczowych, dyrekcje szkół resztę wpływów zużywały na celowy zakup środków i pomocy naukowych. O ile przy niektórych gimnazjach istnieją komitety rodzicielskie, które dobrowolnie oświadczyły lub oświad-

czą gotowość pokrywania pewnej części świadczeń rzeczowych z własnych funduszów, należy im to ułatwić i umożliwić.

Zarazem Ministerstwo W. R. i O. P. oznajmia, że kredyty budżetowe, przyznawane z Działu 5 w innych pozycjach są tak szczupłe, że proporcjonalne przekazywanie ich Kuratorjom w sposób dotychczasowy mijałoby się z celem. Z tego też powodu zechcą Kuratorja zapotrzebowania swe z Działu 5, § 2 (różne wydatki osobowe), z § 3 (podróże służbowe i przesiedlenia), z § 8 poz. 1 (komisje egzaminacyjne) zgłaszać w miarę potrzeby. Kredyty na zapomogi (§ 2 poz. 1) o ile je Ministerstwo uzyska w wyższych kwotach, będą oddawane do dyspozycji Kuratorjów proporcjonalnie. Jeżeli Ministerstwo uzyska na ten cel tylko kwoty drobne, rozda je na indywidualne wnioski Kuratorjów w wypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących.

W końcu Ministerstwo W. R. i O. P. zauważa, że przedkładanie jakichkolwiek wniosków o przekazanie kredytów poza wyszczególnionemi powyżej byłoby bezcelowe, ponieważ Ministerstwo w swej dyspozycji nie będzie miało żadnych funduszów na te wydatki dla szkolnictwa średniego, które mają być pokrywane z funduszu uzyskiwanego z taks administracyjnych.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1926 r. L. II-15140-26 w sprawie dokonywania zakupów z taksy administracyjnej.

Przy kontroli, dokonanej w jednem z gimnazjów państwowych Kontrola państwowa stwierdziła, że dyrekcja szkoły zakupiła z funduszu uzyskanego z taks administracyjnych materjał opałowy na bieżący okres zimowy u pewnej firmy bez zebrania ofert od firm innych.

W związku z tem Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że przy zakupach pokrywanych z taks administracyjnych winny być przestrzegane wszystkie te przepisy, które obowiązują przy czynieniu zakupów z kredytów budżetowych, asygnowanych przez Ministerstwo, w szcególności mają tu zastosowanie postanowienia co do zbierania ofert konkurencyjnych, inwentaryzowania podlegających inwentaryzacji zakupionych przedmiotów i t. p.

Kuratorjum zechce bezwłocznie wydać stosowne zarządzenia dyrekcjom państwowych szkół średnich.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 26—VI—1926 r. L. II-7361/26 w sprawie pokrywania wydatków rzeczowych w państwowych szkołach średnich w r. szk. 1926-27.

Z przyczyn wyszczególnionych w tutejszym okólniku z dnia 2 marca 1926 r. L. II.1972-26, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadza na rok szkolny 1926-27 taksę administracyjną

w kwocie po 45 zł. (czterdzieści pięć złotych) rocznie od ucznia, na pokrycie wydatków administracyjno-rzeczowych państwowych szkół średnich.

Taksa ta wpłacona być winna przez uczniów w dwóch ratach półrocznych, a mianowicie w pierwszem półroczu ze względu na zwiększone wydatki wskutek konieczności zaopatrzenia szkół w opał—po 25 zł., w drugiem zaś półroczu po 20 zł. od uczniów.

Taksę tę winni uczniowie (uczennice) uiścić w pierwszem półroczu najpóźniej do 5 grudnia b. r., w drugiem zaś półroczu najpóźniej do 5 marca 1927 r.—w wyjątkowych jednak, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach, w dwóch równych ratach miesięcznych w pierwszem półroczu do końca grudnia b. r., w drugiem półroczu do końca maja 1927 r.

Kuratorja zechcą o niniejszem rozporządzeniu uwiadomić bezzwłocznie dyrekcje wszystkich państwowych szkół średnich z uwagą, że wszystkie pozostałe zarządzenia, zawarte w tutejszym okólniku z dnia 2 marca b. r. L. II—1972-26, zatrzymują nadal moc obowiązującą.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 października 1926 r. L. O. R. 14187-26 w sprawie umundurowania niższych funkcjonarjuszów państwowych.

Zanim ostatecznie zostanie ustalona sprawa umundurowania woźnych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydaje w tej sprawie następujące zarządzenie, obowiązujące narazie tylko do końca marca 1927 r.

W myśl art. 10 i 19 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 z 1923 r. poz. 924) niżsi funkcjonarjusze państwowi otrzymują umundurowanie za opłatą 25% jego wartości.

Ministerstwo zaznacza, że umundurowanie przysługuje *tylko funkcjonarjuszom etatowym*.

W budżecie na rok 1926 przyjęte zostały następujące normy kosztów umundurowania:

1) spodnie, kurtka i czapka razem . . 81 zł.
2) płaszcz . . . . 85 zł.
3) pełne umundurowanie . . . . . 166 zł.

Ministerstwo wyjaśnia, że, zgodnie z uwagą do projektu ustawy skarbowej na rok 1926, w odniesieniu do umundurowania funkcjonarjuszów niższych przyjęto zasadę, że *ubranie i czapka mają starczyć na rok, płaszcz zaś na trzy lata*.

W związku z tem Ministerstwo zwraca uwagę na §§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. Nr. 126 poz. 900).

W budżecie dochodowym na rok bieżący Ministerstwo preliminowało we wszystkich działach i rozdziałach kredyty, odpowiadające 25% kredytów rozchodowych na ten cel, a to tytułem zwrotu części kosztów, przypadających na rzecz Skarbu Państwa od tych osób z pośród funcjonarjuszów niższych, dla których zakupiono umundurowanie częściowo, względnie w całości.

Preliminowany zwrot 25% kosztów umundurowania musi być osiągnięty w tym okresie budżetowym przy zachowaniu warunków następujących:

1) całkowita należność za zakupione umundurowanie pokrywana jest z kredytu rozchodowego.

2) 25% kosztu częściowego lub całkowitego umundurowania zainteresowani niżsi funkcjonarjusze winni uiścić gotówką przy otrzymaniu umundurowania względnie w ratach miesięcznych za zezwoleniem władzy służbowej (patrz § 5 rozp. Rady Ministrów z dn. 2 grudnia 1925 r.) z zastrzeżeniem, że kwota przypadająca na funkcjonarjusza w bieżącym okresie budżetowym wpływie na dochód Ministerstwa W. R. i O. P. przed końcem bieżącego okresu budżetowego t. j. przed 1 kwietnia 1927 roku. Stąd uzyskaną kwotę *wpłaci się na budżet dochodowy* Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na rok 1926 na § 2 tych działów i rozdziałów, z których zakup umundurowania pokryto.

Ministerstwo nadmienia, że potrzebne na zakup umundurowania kredyty oraz uzupełnienia dodatkowe do już otwartych na ten cel, będą przekazywane do dyspozycji władz i urzędów w miarę rozporządzalnych środków każdorazowo na poszczególne umotywowane wnioski.

Wreszcie opierając się na okólniku Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 maja b. r. L. 7283/60, Ministerstwo zarządza, aby, przy zakupywaniu mundurów dla funkcjonarjuszów niższych, urzędy i władze podległe zwracały specjalną uwagę na ceny i jakość materjałów oraz wykonanie mundurów. Chodzi bowiem o to, aby były należycie uszyte i zbyt prędko nie uległy zniszczeniu.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dnia 21-IV 1926 r. L. I-6168-26 w sprawie kredytu na utrzymanie porządku i na usługę we władzach szkolnych I Instancji.

W związku z zarządzeniami z dnia 22 lutego 1926 r. L. I-2855-26 Ministerstwo W. R. i O. P. przyznaje od dnia 1 czerwca 1926 r. do dyspozycji inspektorów szkolnych ryczałt na opłacenie kosztów utrzymania porządku i koniecznej usługi w biurach Inspektoratów w wysokości 50 złotych miesięcznie na Inspektorat Szkolny. Po otrzymaniu wymienionego ryczałtu właściwy inspektor szkolny obowiązany jest zapewnić otrzymanie porządku i niezbędną usługę bez prawa żądania ze Skarbu Państwa jakichkolwiek dalszych świadczeń czy to z tytułu najmu pracy, czy też zakupna utensyljów potrzebnych dla utrzymania porządku.

Ryczałt wymieniony wypłacany będzie z kredytu Dz. IV R. 1 § 1 poz. 2 w ratach miesięcznych zgóry. Inspektor Szkolny nie jest obowiązany do składania wyrachowań z użycia kwoty otrzymanej tytułem ryczałtu na utrzymanie porządku.

W razie zmiany na stanowisku Inspektora Szkolnego w ciągu miesiąca, ustępujący inspektor szkolny winien porozumieć się w sprawie użycia ryczałtu na dany miesiąc i w sprawie zapewnienia usługi ze swoim następcą.

Wymieniony wyżej ryczałt asygnowany będzie przez Kuratorjum wszystkim inspektorom szkolnym.

PRZEPISY

w przedmiocie prowadzenia ksiąg inwentarza ruchomego. (Najwyższej Izby Kontroli Państwa L. 4839 z dnia 21 maja 1920 r.).

Książka inwentarzowa powinna być ponumerowana, przesznurowana i opatrzona pieczęcią przez bezpośrednią władzę zwierzchnią urzędu, sporządzającego inwentarz.

Książka inwentarzowa powinna być taka, aby starczyła na kilka lat.

Książkę inwentarzową należy prowadzić o ile możności bez poprawek. Wszelkie poprawki powinny być robione atramentem czerwonym i zaświadczone podpisem poprawiającego. Są bezwarunkowo zabronione podskrobywania i przekreślenia w ten sposób, żeby nie było widać, co jest przekreślone.

W książce inwentarzowej powinien być zapisany cały majątek ruchomy danego urzędu, nie podlegający stosunkowo prędkiemu zużywaniu. Należy zapisać do książki inwentarzowej nawet drobne przedmioty. Przedmioty, ulegające stosunkowo prędkiemu zużyciu, o ile zachodzi potrzeba prowadzenia kontroli ich, powinny być zapisane do specjalnej książki.

Książkę inwentarzową należy podzielić na działy. Działy mogą być podzielone na części. Może jednak książka odrazu być podzielona na zupełnie drobne działy bez dalszego dzielenia ich na części. Zależy to od tego, jaki majątek ruchomy posiada dany urząd, jak łatwiej jest rozklasyfikować ten majątek i wogóle jaki sposób podziału uważa dany urząd za dogodniejszy.

Na początku książki powinien być umieszczony skorowidz dla łatwiejszego odnajdywania działów i części ich.

Przychód i rozchód winny być zapisywane w chronoligicznym porządku w miarę faktycznego przychodu lub rozchodu.

Pod każdym numerem porządkowym działu lub części jego może być zapisany tylko jeden przedmiot.

Na każdym przedmiocie, o ile tylko pozwala na to jego wielkość, forma i t. p., powinien być oznaczony odpowiedni numer. Numer ten może być namalowauy farbą olejną, zrobiony tuszem i t. p., byle był wyraźny i trwały. Nie należy przyklejać karteczek z numerami, bo te prędko odpadają.

Działy powinny być oznaczone liczbami rzymskiemi, części działów małemi literami, a numery porządkowe liczbami arabskiemi. Stosownie do tego numer na przedmiocie oznacza się w ten sposób: V-2, V-a-2. Obok numeru na danym przedmiocie, również o ile pozwala jego wielkość, forma i t. p., powinna być przyłożona pieczęć urzędu lub zaznaczone jego inicjały albo wreszcie zrobiony jakiś inny trwały i wyraźny znak, wskazujący, że przedmiot należy do danego urzędu.

W rubryce 2-ej przychodu należy szczegółowo opisać dany przedmiot i wskazać jego stan tak, ażeby przy kontroli faktycznej można było uzgodnić dany przedmiot z książką inwentarzową. Przy zapisywaniu inwentarza żywego należy wskazać nazwę, płeć, lata, wzrost, wagę i znaki szczególne.

Jeżeli dany urząd nie zorganizował się jeszcze zupełnie, jeżeli zmienia lokal lub wogóle przedmioty bywają często przenoszone z jednego

pokoju do drugiego, należy w rubryce 7-ej przychodu wskazać nie numer pokoju, lecz oddział, wydział, kancelarję, lub wogóle jakąś mniej więcej wyodrębnioną jednostkę danego urzędu, o tyle jednak niewielką, aby dany przedmiot można było zawsze łatwo znaleźć.

Jeżeli przedmiot ma wartość zabytkową, należy to zanotować w rubryce „uwagi".

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 31. I. 1925 r. L. 23036-I-25 w sprawach rachunkowych.

Kuratorjum O. S. W. poleca bezwzględne stosowanie się do następujących przepisów przy nadsyłaniu rachunków:

Rachunki na różne paragrafy winny być nadsyłane przy różnych pismach.

Różne rachunki na jeden paragraf nadsyłają się przy jednem pismie, przyczem do rachunku, względnie do rachunków winien być dołączony i razem z rachunkami zszyty wykaz rachunków według załączonego wzoru.

W razie nadsyłania rachunków z jednego paragrafu lecz kilku pozycyj, wykaz winien być sporządzony do każdej pozycji osobno.

Akceptacja rachunku nie polega na wyrazie „akceptuję", lecz na stwierdzeniu, że wymienione w rachunku przedmiote zostały „istotnie dostarczone", lub też roboty „istotnie wykonane".

Te same zarządzenia stosują się przy wyliczaniu się z zaliczek, przyczem rachunki, wyszczególnione w wykazie, nie mogą dawać sumy, przekraczającej kwotę otrzymanej zaliczki. — Dla rachunków ponad kwotę otrzymanej zaliczki musi być sporządzony osobny wykaz.

Jednocześnie przesyła się wykaz paragrafów i pozycyj.

OKÓLNIK

M-wa W. R. i O. P. z dn. 7.XII.1926 r. Nr. OR.—15288-26. w sprawie fikcyjnych rachunków.

Zdarzyło się, że jeden z podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego urzędów, w celu zaspokojenia pilnych potrzeb w zakresie wydatków rzeczowych, zużył udzielony mu kredyt na opał, na pokrycie innych wydatków, a jako dowód na zużycie otrzymanej zaliczki na opał przedstawił urzędowi asygnującemu fikcyjny rachunek na opał. Aczkolwiek rachunkozdawca nie działał w tym wypadku w celach własnej korzyści, to jednak przedstawienie fikcyjnego rachunku było rzeczą niedopuszczalną i karygodną. Podając fakt ten do wiadomości podległych urzędów Ministerstwo W. R. i O. P. zaznacza, że tego rodzaju postępowanie jest niedopuszczalne i że w wypadkach stwierdzenia podobnych faktów, winni pociągani będą do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 31-XII 1296 r. L. O. R. 18822|26 (Przestrzeganie § 9 Przepisów rachunkowo-kasowych).

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 18 grudnia 1926 r. L. D. K. 4515|W. A. K. zawiadomiło, że niektóre urzędy I-ej instancji podległe Ministerstwu W. R. i O. P., wbrew obowiązującym przepisom, same podejmują z poczty sumy pieniężne i inne walory, nadsyłane pod ich adresem, zamiast odsyłać właściwym kasom skarbowym zawiadomienia pocztowe o nadejściu tych przesyłek, w celu podjęcia ich przez te kasy.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca zwrócić uwagę podległym urzędom na niezgodność takiego postępowania z obowiązującemi przepisami rachunkowo-kasowemi i przypomnieć im o konieczności ścisłego przestrzegania § 9 tych przepisów.

CZĘŚĆ VI.

DJETY I KOSZTY PODRÓŻY.

94

OKÓLNIK

Kuratorjum O. S. Wileń. z dn. 29-X 1924 r. L. 16195-24-OR. w sprawie należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia.

Kuratorjum podaje do wiadomości oraz ścisłego stosowania się wyciąg z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. Ust. Rzpl. P. z r. 1924 Nr. 72 poz. 703) o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych.

W wykonaniu art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze normuje należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) (.........................).

§ 2. Osobom wymienionym w § 1 przysługuje:

I. W razie podróży służbowej (komisji) do miejscowości położonej poza zwykłem ich miejscem służbowem:
   1) djety oraz
   2) zwrot kosztów podróży;

II. W razie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonej poza zwykłem ich miejscem służbowem:
   1) djety za czas podróży i za czas pozostawania w delegacji (odkomenderowaniu) oraz
   2) zwrot kosztów podróży;

III. W razie przeniesienia na inne miejsce służbowe:
   1) djety dla przeniesionego za czas podróży do nowego miejsca służbowego oraz dla jego żony i dzieci, a to dla żony w wysokości 75 proc., dla dzieci w wysokości 50 proc. djet, przysługujących przeniesionemu, o ile osoby te pozostają na jego utrzymaniu w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 roku;
   2) zwrot kosztów podróży dla przeniesionego oraz jego żony i dzieci, o ile żona i dzieci pozostają na jego utrzymaniu w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r., ponadto zwrot kosztów podróży dla jednej osoby z jego służby:
   3) zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego.

§ 3. **Djety wynoszą dziennie:**

1) dla funkcjonarjuszów państwowych wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924): (......................).

Grupa uposażenia:	punktów.
I i II	65
III i IV	50
V	40
VI	32
VII	28
VIII	24
IX	22
X, XI i XII	18
XIII, XIV, XV i XVI	12

2) i 3) (............... dotyczy sędziów, prokuratorów i wojskowych).

3) praktykanci w służbie administracyjnej (......................) otrzymują djety tej grupy uposażenia urzędników państwowych, według której pobierają uposażenie.

W razie awansu w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) należą się wyższe djety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

§ 4. W wypadku delegacji (odkomenderowania) wypłaca się djety w wysokości ustalonej w § 3 przez pierwsze dwa tygodnie, licząc od dnia, następującego po dniu przybycia na miejsce delegacji (odkomenderowania), przez następnych sześć tygodni djety zmniejszone, dla żonatych (wdowców z dziećmi) do 80 proc., dla samotnych do 60 proc. djet normalnych, po upływie zaś tego czasu djety zmniejszone dla żonatych (wdowców z dziećmi) do 70 proc., dla samotnych do 50 proc. djet normalnych.

Delegacja (odkomenderowanie) może trwać zasadniczo tylko pół roku. Przedłużenie delegacji (odkomenderowania) ponad pół roku może nastąpić jedynie w wyjątkowych wypadkach za zgodą właściwego Ministra.

Ograniczenie zawarte w poprzednim ustępie co do czasu nie dotyczy wypadków odkomenderowania na kursa do szkół wojskowych lub cywilnych.

O ile delegowany (odkomenderowany) otrzymuje mieszkanie w budynku rządowym, zmniejsza się djety, określone w ustępie pierwszym niniejszego §, o 10 proc. djety przysługującej.

§ 5. Kwotę djety dziennej otrzymuje się przez pomnożenie ilości punktów przez mnożną ustaloną na mocy art. 5 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) na miesiąc, w którym następuje wypłata.

W razie uchwalenia dopłaty na zasadzie art. 5 (zdanie przedostatnie) wyżej powołanej ustawy, zwiększa się odpowiednio djety od dnia 16 danego miesiąca.

Przy podróży służbowej i delegacji (odkomenderowaniu) do stolicy, zwiększa się djety o procent dodatku stołecznego, przy podróży zaś służbowej i delegacji (odkomenderowaniu) na obszar Województwa Śląskiego zwiększa się djety o procent dodatku kresowego (z wyłączeniem dodatku wyrównawczego).

§ 6. Jednostką obliczania djet jest 24 godzinny okres czasu, liczący się od chwili rozpoczęcia podróży względnie od chwili wyjazdu z miejsca służbowego, aż do chwili ukończenia podróży, względnie do chwili powrotu do miejsca służbowego.

Za przeciąg czasu krótszy niż 24 godzin wypłaca się całą djetę jeżeli czynność służbowa łącznie z podróżą lub sama podróż odbywała się w porze nocnej conajmniej przez 6 godzin między 21 a 6 godziną, w przeciwnym razie wypłaca się tylko połowę djet, ustalonych w § 3 niniejszego rozporządzenia, o ile czynność służbowa łącznie z podróżą lub sama podróż trwała conajmniej 6 godzin.

Jeżeli podróż odbywa się koleją lub statkiem, początek tejże podróży należy liczyć od chwili odejścia pociągu lub statku, ustalonej w oficjalnym rozkładzie jazdy. Jeżeli podróż odbywa się innym środkiem komunikacyjnym np.: końmi, samochodem i t. p. należy liczyć początek tejże podróży od chwili ruszenia z miejsca, o ile nie można w danym wypadku zastosować analogicznie przepisu zawartego w poprzedniem zdaniu. Jeżeli natomiast podróż rozpoczyna się końmi, samochodem lub innym podobnym środkiem komunikacyjnym, dalszą zaś część podróży odbywa się koleją lub statkiem, początek tej podróży należy liczyć od chwili ruszenia z miejsca; o ile między obu częściami podróży niema przerwy.

§ 7. Djety należą się również za niedziele i święta, przypadające w czasie trwania podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania).

§ 8. Djety należą się również w wypadu zachorowania w czasie podróży służbowej lub delegacji (odkomenderowania) przez cały czas spowodowanego chorobą pobytu w odnośnej miejscowości, o ile choroba zostanie stwierdzona świadectwem lekarskiem, a funkcjonarjusz nie jest umieszczony na koszt Skarbu Państwa w szpitalu.

§ 9. Pozostającemu w delegacji (odkomenderowaniu) nie przysługuje prawo do djet za czas urlopu.

§ 10. Zwrot kosztów podróży obejmuje ceny biletów jazdy koleją lub statkiem oraz zwrot kosztów przejazdu innemi środkami komunikacyjnemi, koszty przewozu koleją lub statkiem bagażu podróżnego oraz ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu na dworzec i z dworca kolejowego, względnie do przystani i z przystani, jak również na pokrycie wydatków na tragarzy.

§ 11. Funkcjonarjuszom państwowym, pobierającym uposażenie według grupy od I do V (................................) zwraca się cenę biletu I klasy kolei lub statku, funkcjonarjuszom państwowym, pobierającym uposażenie według grupy od VI do IX, cenę biletu II klasy, funkcjonarjuszom państwowym. pobierającym uposażenie według grupy od X do XVI — cenę biletu III klasy. Praktykanci w służbie administracyjnej otrzymują zwrot ceny biletu tej klasy, która, w myśl postanowienia zawartego w poprzedniem zdaniu, przywiązana jest do grupy, według której pobierają uposażenie. Słudze przeniesionego (§ 2 p. III 2) zwraca się cenę biletu III klasy.

Jeżeli na statku znajdują się dwie klasy, zwraca się cenę biletu I klasy również i tym, którzy w myśl postanowienia, zawartego w poprzednim ustępie, mają w razie jazdy koleją prawo do biletu II klasy, cenę zaś biletu II klasy tym, którzy w razie jazdy koleją mają prawo do biletu III klasy.

Z reguły zwraca się koszt przejazdu pociągami osobowemi. Zwrot kosztów przejazdu pociągiem pośpiesznym ma miejsce tylko wtedy, jeżeli podróż służbowa ma charakter nagły, albo jeżeli przez użycie pociągu pośpiesznego zaoszczędzono djety. Konieczność użycia pociągu pośpiesznego winna władza zarządzająca podróż służbową potwierdzić na rachunku.

Jeżeli zaszła konieczność przejazdu pociągiem pośpiesznym, w którym niema III klasy, otrzymuje ten, który zresztą posiada prawo tylko do zwrotu kosztów przejazdu klasą III, zwrot ceny biletu klasy II.

Odbywającym podróże służbowe oraz delegowanym (odkomenderowanym) może być przyznany zwrot ceny t. zw. miejscówki, o ile władza zlecająca podróż służbową stwierdzi potrzebę zakupna miejscówki (przepełnienie pociągu na danej linji kolejowej).

Osoby, mające prawo do ulg w przejazdach państwowemi lub zarządzanemi przez Państwo środkami komunikacyjnemi, otrzymują przy likwidacji kosztów podróży zwrot ceny ulgowej.

§ 12. Przy podróżach służbowych (komisjach) i delegacjach (odkomenderowaniach) zwraca się koszt przewozu koleją i statkiem koniecznego osobistego bagażu podróżnego o wadze do 75 kg., o ile czynność służbowa łącznie z podróżą trwała conajmniej 6 dni oraz koszt przewozu aktów i innych przedmiotów, potrzebnych do spełnienia czynności służbowych.

§ 13. Przy podróżach kołowych zwraca się faktycznie wydaną kwotę o ile okoliczność, że kwota ta nie jest wyższa od przeciętnej ceny najmu koni w danej miejscowości, zostanie stwierdzona zaświadczeniem miejscowego magistratu względnie zarządu gminy.

Wydatek na podróż kołową zwraca się tylko wtedy, jeżeli niema możności przejazdu kolejami wszelkiego rodzaju, omnibusami, autobusami, statkami i t. p.

Jeżeli podróż służbową odbyto w całości lub w części piechotą, a uczyniono to bez szkody dla czynności komisyjnej i bez straty czasu, przyznaje się za każdy kilometr chodu odszkodowanie w wysokości 1 punktu.

Przy podróżach wspólnych wolno zaliczyć dla każdych trzech osób jedną podwodę. W razie przewozu aktów lub przedmiotów potrzebnych do spełnienia czynności służbowej, w większej ilości lub znaczniejszych rozmiarów, wolno zaliczyć podwodę dla dwóch osób. Koszty wspólnej podróży kołowej zalicza zawsze urzędnik posiadający wyższą grupę uposażenia.

Jeżeli podróż końmi lub samochodem odbyto bezpłatnie, zwraca się kwotę zarachowaną tytułem wydatków pobocznych z jazdą połączonych do wysokości 5 punktów.

§ 14. Za czynności komisyjne w miejscowościach położonych bliżej niż 2 klm. od budynku, w którym mieści się urząd, nie należą się żadne koszty podróży.

§ 15. Przy komisjach miejscowych w miastach mających ponad 50.000 mieszkańców zwraca się koszt przejazdu dorożką w kwocie faktycznie wydanej i odpowiadającej miejscowym cenom, o ile odległość miejsca komisyjnego od gmachu urzędu względnie od mieszkania wynosi więcej jak 2 klm. Jeżeli w danem mieście istnieje tańszy środek komunikacyjny

np. tramwaj, autobus i t. p., zwraca się koszt przejazdu tym środkiem komunikacyjnym.

§ 16. Przy komisjach, których czynność polega na obchodzeniu parcel, gruntów i przestrzeni wód np. przy badaniu szkód elementarnych, komisjach reambulacyjnych kolejowych, komisjach wywłaszczeniowych i granicznych i t. p. zalicza się za każdą godzinę chodu 5% djety.

Postanowienie to nie ma zastosowania do tych funkcjonarjuszów, u których obchodzenie parcel, gruntów i przestrzeni wód stanowi ich główną zasadniczą czynność służbową.

§ 17. Osobom wymienionym w § 1 niniejszego rozporządzenia, wypłaca się ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu na dworzec i z dworca kolejowego względnie do przystani i z przystani oraz na pokrycie wydatków na tragarzy, w następującej wysokości, licząc za dojazd w danej miejscowości tam i z powrotem łącznie:

Grupa uposażenia:

I do IV . . .	8 punktów
V do IX . . .	6 „
X do XVI . . .	4 punkty.

W razie podróży służbowej do kilku miejscowości liczy się za dojazd w każdej miejscowości.

O ile odległość od gmachu urzędu względnie od mieszkania do dworca lub przystani wynosi więcej niż dwa kilometry, dojazd traktuje się według postanowień § 13.

§ 18. W razie podróży służbowych w czasie delegacji (odkomenderowania) do miejscowości położonych poza miejscem delegacji (odkomenderowania) uzupełnia się djety, pobierane z tytułu delegacji (odkomenderowania) o ile wypłacane są stosownie do § 4 niniejszego rozporządzenia w wymiarze, zmniejszonym do wysokości djety normalnej. Ponadto zwraca się koszty podróży według zasad ustalonych w niniejszem rozporządzeniu.

W razie podróży służbowych, odbywanych w pierwszych dwóch tygodniach delegacji (odkomenderowania), przedłuża się okres dwutygodniowy, za który wypłaca się według § 4 pełne djety, o ilość dni, w których odbywano podróże służbowe.

§ 19. Delegowanym (odkomenderowanym), przeniesionym następnie do miejscowości, do której ich uprzednio delegowano (odkomenderowano), przysługuje oprócz należności z § 2 punkt III zwrot kosztów podróży do miejscowości w której mieli stały przydział służbowy i z powrotem oraz djety w czasie tej podróży według zasad, ustalonych dla podróży służbowych, o ile podróż ta jest konieczną dla uregulowania spraw wynikłych wskutek przeniesienia. Podróż taka winna być ukończona w przeciągu ośmiu dni.

§ 20. Do miejsca czynności komisyjnych należy zdążyć bez żadnej przerwy i to bez względu na odległość.

Rozpoczętej komisji nie wolno przerywać inaczej, jak tylko z ważnych przyczyn, które muszą być szczegółowo umotywowane.

Wyjazdy z miejsca komisyjnego na noclegi dopuszczalne są tylko wówczas, jeżeli w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu, a okoliczność tę stwierdzi właściwy dla danej miejscowości magistrat wzgl. zarząd gminy.

Przy podróżach kołowych, odbywanych jednym ciągiem bez przerwy, należy odbyć conajmniej 40 km. drogi w jednym dniu. Zresztą należy używać tylko takich środków komunikacyjnych, które nie powodując niepotrzebnej zwłoki w osiągnięciu celu podróży, połączone są z najmniejszemi kosztami dla Skarbu Państwa.

(. . . . .)

§ 21. W razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu do innej miejscowości zwraca się:

a) koszty przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem, udowodnione oryginalnemi listami przewozowemi,
b) udowodnione koszty przewozu urządzenia domowego do i od dworca kolejowego, ewentualnie koszty wozu meblowego, opakowania i t. p.

Koszty pod b) nie mogą jednak przekraczać odnośnie do samotnych 75% uposażenia jednomiesięcznego, odnośnie do osób utrzymujących jednego lub dwóch członków rodziny—75% dwumiesięcznego uposażenia, odnośnie do osób utrzymujących więcej niż dwu członków rodziny—75% trzymiesięcznego uposażenia.

Użycie wozu meblowego uzależnia się od zezwolenia władzy, która zarządziła przeniesienie.

Przy przeniesieniu na prośbę przyznanie w drodze wyjątku kosztów przeniesienia zależeć będzie od decyzji szefa właściwej władzy naczelnej.

Przez uposażenie, wymienione w pierwszym ustępie, rozumie się uposażenie w wymiarze, oznaczonym w art. 3 i 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), oraz w art. 4, 5, 8, 10 i 12 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107), zwiększone ewentualnie o dodatek stołeczny lub kresowy, o ile przeniesienie następuje ze stolicy, względnie kresów.

Przy przeniesieniu, połączonem z awansem, miarodajne jest uposażenie osiągnięte przez ten awans.

W wyjątkowych wypadkach możliwy jest za zgodą Ministra Skarbu zwrot szczegółowo wykazanych i udokumentowanych kosztów przewozu urządzenia domowego, przewyższających wysokość ustaloną w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

Wydatków na ubezpieczenie przewozu rzeczy Skarb Państwa nie zwraca.

§ 22. Wszelkie rachunki kosztów podróży mają być przedstawiane w terminie 8 dni po ukończeniu podróży służbowej, zaś rachunki kosztów przeniesienia w terminie 14 dni po dokonaniu przesiedlenia się.

W wypadkach powtarzających się wyjazdów służbowych np. pewnych stałych inspekcyj, czynności nadzorczych i t. p. mogą być rachunki kosztów podróży za zezwoleniem właściwej władzy naczelnej przedstawiane do dni 8 za miesiąc ubiegły.

Przy delegacjach (odkomenderowaniach) dłużej trwających należy rachunki djet przedstawiać miesięcznie w przeciągu 8 dni za miesiąc ubiegły.

Przekroczenie bez dostatecznego usprawiedliwienia wyżej określonych terminów pociąga za sobą utratę prawa do zwrotu kosztów, a w następstwie tego obowiązek zwrócenia Skarbowi Państwa całej zaliczki przyznanej na zasadzie § 25 niniejszego rozporządzenia.

Każdy rachunek kosztów podróży musi być opatrzony klauzulą wła-

dzy zarządzającej komisję, lub przełożonej władzy służbowej, stwierdzającą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków komunikacyjnych, tudzież wykonanie zlecenia służbowego.

Przeciw odmowie przyznania zarachowanych kwot może być wniesione w ciągu 14 dni przedstawienie do władzy II instancji, względnie do władzy naczelnej, która rozstrzyga ostatecznie. Przedstawienie nie ma miejsca o ile władza, która odmówiła likwidacji rachunku, była władzą naczelną.

§ 23. Osobom, wymienionym w § 1 niniejszego rozporządzenia, przysługuje w razie mobilizacji prawo przesiedlenia osób, utrzymywanych w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) z zagrożonych terenów do obranej przez nich miejscowości, na tych samych warunkach, jak przeniesionym służbowo.

Powyższe prawo przysługuje również przy późniejszem sprowadzeniu powyższych osób do miejsca służbowego wyznaczonego pokojową dyslokacją.

Minister Spraw Wewnętrznych określi, które tereny w razie mobilizacji uważa się za zagrożone.

§ 24. Jeżeli wskutek nadzwyczajnych wypadków cały urząd zostanie przeniesiony czasowo do innej miejscowości, należy stosować § 2 punkt niniejszego rozporządzenia.

§ 25. Udającym się w podróż służbową przysługuje prawo do zaliczki, nieprzekraczającej przypuszczalnych kosztów podróży i należnych djet.

Postanowienie powyższe stosuje się również do należności z tytułu przeniesienia.

§ 26. W wypadkach, w których podróże służbowe trwają przez dłuższy okres czasu lub stale się powtarzają, szef właściwej władzy naczelnej może przyznać za zgodą Ministra Skarbu zamiast kosztów podróży i djet ryczałt określony w punktach, który może być płatny zgóry wraz z uposażeniem miesięcznem.

§ 27 i § 28 (dotyczy wojskowych).

§ 29. Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia poza granicami Państwa normują osobne rozporządzenia.

§ 30. Do wyjaśnienia wątpliwości, powstałych przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia, powołane jest Ministerstwo Skarbu.

§ 31. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiocie, objętym niniejszem rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej i na obszarze W. M. Gdańska.

OKÓLNIK

Delegata Rządu w Wilnie w dn. 30-VII-1924 r. L. III-1726 S. Z. w sprawie opłaty za podwody dostarczone przez gminy.

Zmieniając wysokość opłaty za dostarczone przez gminy dla potrzeb władz cywilnych i wojskowych podwody, określonych w okólnem pismie mojem z dn. 8-II. r. b. L. 244-SZ, podwyższam ustalone przez po-

wyższe pismo normy maksymalne do 20 groszy za kilometr za podwodę jednokonną.

Za podwody parokonne, dolicza się za drugiego konia 12 groszy za kilometr. (3|5).

Przy obliczaniu opłaty w stosunku do zużytego w podróży czasu (oczekiwania w trakcie podróży i t. d.) należność określa się w stosunku 8 złotych za dobę za podwodę jednokonną (np. 1 złoty za 3 godziny) i 12 złotych za podwodę parokonną (np. 1 złoty za 2 godziny).

Do ustalenia terminu wprowadzenia w życie niniejszego zarządzenia upoważniam p. Przewodniczącego, o którym to terminie proszę powiadomić Urząd Delegata Rządu.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 17 listopada 1926 roku L. O. Prez. 12208-26 w sprawie kosztów podróży.

Wobec podniesionych przez niektóre władze wątpliwości co do wykładni § 13 ust. pierwszy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 roku o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 7 listopada 1926 r. L. 2378-DB-4— udzieliło na zasadzie § 30 tego rozporządzenia następujących wyjaśnień:

Samo zaświadczenie magistratu (zarządu gminy), że wstawiona do rachunku kosztów podróży kwota odpowiada przeciętnej cenie najmu koni w danej miejscowości, nie świadczy jeszcze o tem, że kwota ta została faktycznie wydana i że powstał tytuł prawny do jej zwrotu. Dlatego też żądanie od rachunkozdawcy kwitu na zapłaconą kwotę jest uzasadnione.

O ileby jednak w pewnych wypadkach uzyskanie od woźnicy kwitu na zapłaconą kwotę było niemożliwe lub utrudnione, winien rachunkozdawca w miejsce kwitu dołączyć do rachunku własne oświadczenie, któreby obok ceny najmu koni zawierało także ilość kilometrów odbytej drogi kołowej z podaniem początkowej i końcowej miejscowości oraz adres woźnicy.

Wymienione postanowienie ma zastosowanie do tych wypadków, gdy chodzi o zwrot kosztu najmu koni w miejscowościach, nieposiadających oficjalnych taryf podwodowych, zatwierdzanych przez kompetentne władze czy to państwowe, czy samorządowe, nie dotyczy natomiast miejscowości, posiadających takie taryfy i wtenczas należy zwracać ustanowione taryfą należności za najem koni bez żądania kwitów i zaświadczeń magistratów (urzędów gminnych).

OKÓLNIK

Ministerstwa W.R. i O.P. z dn. 30|IX 1926 r. L. O. Prez. 11083/26 w sprawie zwrotu kosztów podróży.

Na skutek zapytań niektórych władz co do stosowania postanowienia par. 13 ostatni ustęp rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia

(Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703), dotyczącego zwrotu wydatków pobocznych, połączonych z bezpłatną jazdą, Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 22 września 1926 r. L. 4340-DB-1 udzieliło na zasadzie § 30 powołanego rozporządzenia następujących wyjaśnień:

Wymienione postanowienie pozostaje w bezpośrednim związku z ustępem pierwszym par. 13 i ma zastosowanie do tych wypadków, gdy bezpłatny środek lokomocji, z którego funkcjonarjusz przygodnie w podróży korzysta, jest własnością prywatną.

Nie może być uważany za bezpłatny środek lokomocji w rozumieniu tego postanowienia:

a) służbowy środek lokomocji (samochód, konie, łódź, łódź motorowa, statek i t. p.), utrzymywany przez Skarb Państwa dla celów służbowych;

b) prywatny środek lokomocji w tym wypadku, gdy do bezpłatnego dostarczenia go funkcjonarjuszowi w służbie jest właściciel obowiązany na mocy istniejących przepisów jak to np. jest przewidziane w par. 7 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 marca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 218.

Omawiany przepis pozwala zwrócić zarachowaną przez funkcjonarjusza tytułem pobocznych wydatków kwotę w granicy najwyżej do wysokości 5 punktów uposażeniowych. Zwrot wydatków w obrębie tej granicy winien pozostawać w pewnym stosunku do wartości bezpłatnego świadczenia środka komunikacyjnego, a w szczególności nie powinien w żadnym razie przekraczać przeciętnej ceny ewentualnego najmu koni na przestrzeni korzystania z bezpłatnej jazdy. Ta uwaga dotyczy także wypadków, gdy przy wspólnych podróżach ponosi i zarachowuje wydatki pobocznie nie jeden na wszystkich, lecz każdy z urzędników za siebie. O ileby w takich wypadkach łączna suma zarachowanych wydatków pobocznych przekraczała wspomnianą wartość świadczenia (względnie równowartość 5 punktów), należy zarachowane wydatki odpowiednio zredukować.

Zarachowywanie przez funkcjonarjusza wydatków pobocznych winno odbywać się w oznaczonej kwocie w złotych, a nie w punktach uposażeniowych.

Prawo za rachowania wydatków pobocznych przysługuje funkcjonarjuszowi przy każdej zmianie bezpłatnego środka lokomocji.

Nie należy przyznawać zwrotu wydatków pobocznych tym funkcjonarjuszom, którzy otrzymują przewidziany w par. 26 powołanego rozporządzenia ryczałt na koszta podróży, względnie ryczałt na utrzymanie środka lokomocji.

Powyższe podaje się do wiadomości i ścisłego stosowania się.

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dnia 1-VII 1926 r. L. OR.9904/26 w sprawie przesiedleń służbowych.

Celem utrzymania jednolitości w urzędowaniu oraz celem należytego dopełnienia wymaganych formalności przy wystawianiu rachunków z tytułu przesiedleń — Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego opierając się na rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca

1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 703) — zarządza, aby wszystkie podległe Ministerstwu władze i organizacje od dnia otrzymania niniejszego okólnika przedstawiały do likwidacji rachunki za przesiedlenia ściśle według załączonego wzoru.

W związku z tem Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia co następuje:

1) Przy przeniesieniu urzędników i nauczycieli na własną prośbę do innej miejscowości, w zasadzie nie należy się im zwrot wydatków poniesionych z tego tytułu; jednak w drodze wyjątku zwrot tych kosztów zależny będzie od wniosku i opinji władzy bezpośrednio przełożonej, przedstawionych Ministrowi W. R. i O. P. do decyzji.

2) Jako dowodów na faktycznie poniesione koszta przesiedlenia żądać należy:

a) przy przewozie urządzenia domowego koleją — duplikatu listu przewozowego, który strona otrzymuje, względnie otrzymać powinna ze stacji kolejowej po uiszczeniu należytości kolejowych za przewóz rzeczy;

b) wrazie użycia do przewozu rzeczy wozu meblowego żądać należy rachunku spedytora z dołączeniem przewozowych dokumentów kolejowych.

Uwaga: Użycie wozów meblowych do przewożenia urządzenia mieszkania uzależnione jest każdorazowo od uprzedniego zezwolenia władzy, która zarządziła przesiedlenie i rozporządza na ten cel odpowiedniemi kredytami (Kurator, Minister W. R. i O. P.).

3) Wydatków poniesionych przez strony na ubezpieczenie przewozu rzeczy Skarb Państwa nie zwraca.

4) Za użycie wagonów sypialnych wydatków się nie zwraca, ponieważ obowiązujące przepisy nie przewidują tego rodzaju zwrotu.

5) Przy przesiedleniu urzędnik oraz jego rodzina może zasadniczo używać tylko pociągów osobowych.

Użycie pociągu pośpiesznego jest dozwolone i może być akceptowane w tym tylko wypadku, jeżeli stwierdzone zostanie, że przez to zaoszczędzono wydaków na djety.

Uwaga: Funkcjonarjuszom państwowym posiadającym legitymacje służbowe, uprawniające do zniżki na kolejach państwowych — należy przy likwidowaniu wydatków na bilety zwracać cenę zniżkową biletu.

6) Zwrot ceny t. zw. „miejscówki" nastąpić może w tym wypadku, gdy władza zlecająca przesiedlenie stwierdzi potrzebę jej zakupna (nastąpić to może wskutek przepełnienia pociągów osobowych na danej linji kolejowej).

7) Ministerstwo W. R. i O. P. zaznacza ponadto, że wszelkie rachunki kosztów przesiedlenia winny być przedstawione władzom asygnującym do zrealizowania w terminie nieprzekraczalnym dni 14 po dokonaniu przesiedlenia (§ 22 wyżej wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów).

8) Wreszcie Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność zaznaczania przez urzędy w pismach nadsyłanych w sprawie kosztów przesiedlenia następujących szczegółów, dotyczących przenoszonego pracownika:

1) stopnia służbowego interesowanego urzędnika,
2) stanu rodzinnego,
3) wysokości uposażenia z oddzielnem wykazaniem wysokości dodatku mieszkaniowego.

Załącznik do L. O. R. 9304/26.

RACHUNEK

kosztów przeniesienia P. ....
z .... do ....
na mocy rozporządzenia .... (władza)
z dn. .... № ....

Wyjazd nastąpił w dn. .... o godz ....
Przyjazd nastąpił w dn. .... o godz. ....

1)	Bilet kolejowy .... klasy (ulgowy) do stacji .	zł.	gr.
2)	Bilet kolejowy (bez zniżki taryfowej) .... klasy dla żony i dzieci do stacji	zł.	gr.
3)	Bilet kolejowy III klasy (bez zniżki) dla służby do stacji	zł.	gr.
4)	Koszta przewozu urządzenia domowego koleją (statkiem) (dowody .... załączone) .	zł.	gr.
5)	Koszta przewozu urządzenia domowego do i od stacji ładunkowej końmi lub innemi środkami transportowemi . . . . (dowody załączone)	zł.	gr.
6)	Pomoc przy transportowaniu mebli (dowód załączony)	zł.	gr.
7.	Ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu na dworzec i z dworca kolejowego wraz z opłatą tragarzy	zł.	gr.
8.	Diety w/g .... stopnia służb. (po zł. .... gr. ....)	zł.	gr.
9.	Diety dla żony (75%) za .... doby po zł. .... gr.	zł.	gr.
10)	Diety dla .... (50%) za .... doby po zł. .... gr.	zł.	gr.
	Razem . . .	zł.	gr.

słownie (.. zł. .... gr).

(—) podpis składającego rachunek.

Miejscowość
data

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 25/V 1926 r. L. I—7767—26 r. w sprawie kosztów podróży Inspektorów szkolnych.

Na podstawie § 26 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. L. 72 poz. 703) w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zarządza się, co następuje:

Inspektor szkolny (zastępca inspektora szkolnego) otrzymuje na pokrycie kosztów podróży w celach urzędowych w obrębie powiatu służbowego ryczałt pieniężny płatny w ratach miesięcznych z góry. Z ryczałtu tego inspektor szkolny (zastępca) obowiązany jest pokryć wszelkie wydatki związane z wizytacją szkół i obwodów szkolnych bez prawa żądania zwrotu jakichkolwiek kosztów lub diet, a w szczególności wydatki związane z dokładną wizytacją każdej ze szkół w obrębie rejonu służbowego i wszystkich sił nauczycielskich przynajmniej raz do roku na podstawie przygotowanego przez siebie planu wizytacyjnego na cały rok szkolny.

Jedynie w razie podróży dokonanych na specjalne zlecenie władz poza granicą powiatu służbowego lub w razie nagłych wyjazdów służbowych, dokonanych wprawdzie w obrębie powiatu służbowego, ale poza normalnemi wizytacjami na osobne zlecenie władz, wypłacony będzie inspektorowi szkolnemu (zastępcy) zwrot kosztów podróży według ogólnych zasad, ustanowionych w sprawie należności za podróże służbowe funkcjonarjuszów państwowych. Wspomniane wyżej zlecenie musi być udzielone na piśmie.

Ryczałt ustanawia się dla powiatu całego. Jeżeli obok inspektora szkolnego przewidziany jest w powiecie zastępca (zastępcy) inspektora szkolnego, ryczałt dzieli się między inspektora szkolnego i zastępcę (ów) na równe części.

Jeżeli w powiecie jest chwilowo nieobsadzone stanowisko inspektora szkolnego lub gdy inspektor szkolny jest z jakiegokolwiek powodu przez dłuższy czas nieczynny, a funkcje inspektora pełni zastępca, lub gdy chwilowo jest nieobsadzone stanowisko zastępcy, wtedy urzędujący inspektor szkolny, względnie zastępca otrzymuje dodatkowo za pełne miesiące zastępstwa ryczałt dodatkowo w wysokości 5% ryczałtu, przypadającego na nieobsadzone stanowisko z obowiązkiem odpowiedniego zwiększenia liczby wizytacyj i objęcia niemi całego powiatu.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego wyda zarządzenia celem odpowiedniego podziału rejonów wizytacyjnych między inspektora szkolnego i zastępcę (ców) w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 maja 1921 r. w sprawie zakresu działania zastępców inspektora szkolnego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10 poz. 102).

W razie delegowania inspektora szkolnego (lub zastępcy) celem pełnienia obowiązków inspektora w innym powiecie, wstrzymana zostaje wypłata ryczałtu przewidzianego dla powiatu, w którym stale pełni obowiązki, z dniem pierwszym miesiąca następującego po rozpoczęciu delegacji, a wypłacany natomiast będzie ryczałt przewidziany dla powiatu, do którego delegacja nastąpiła. Obok ryczałtu wypłacane mu będą za czas delegacji diety w wysokości przewidzianej w §§ 3 - 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 703). W tym wypadku nie przysługuje delegowanemu inspektorowi szkolnemu (zastępcy) prawo do zwrotu osobnych kosztów podróży poza kosztami przyjazdu na miejsce delegacji ze stałej siedziby urzędowej.

Wysokość ryczałtu będzie wyznaczona oddzielnem zarządzeniem.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1926 r.

CZĘŚĆ VII.

ZWROT OPŁAT SZKOLNYCH.

108

ROZPORZĄDZENIE

Prezydjum Rady Ministrów z dn. 4-IX — 1925 r. L. 14604-95. w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojskowych, sędziów i prokuratorów.

Uchylając wszystkie dotychczasowe moje zarządzenia w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojskowych, sędziów i prokuratorów w myśl art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. Rzp. P. Nr. 116 poz. 924) i art. 6 § 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. Rzp. P. Nr. 134 poz. 1107), zarządzam w ich miejsce w porozumieniu z P. Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co następuje:

1. Funkcjonarjuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 i 102 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. Nr 116 poz. 924 : wojskowym zawodowym, oficerom, wymienionym w art. 112 ustawy z dnia 9 października 1923 r., którzy czasowo pełnią służbę jako niezawodowi, sędziom i prokuratorom oraz praktykantom w służbie administracyjnej i kandydatom na stanowisko sędziowskie, przysługuje w czasie obowiązywania dodatku regulacyjnego zwrot opłaty szkolnej za dzieci (w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r.), uczęszczające z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie równorzędnej szkoły państwowej do prywatnej szkoły średniej ogólnokształcącej, mającej prawa gimnazjum państwowego, lub prywatnej szkoły średniej zawodowej

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala corocznie wykaz wyżej wymienionych szkół prywatnych i podaje je do wiadomości władzom naczelnym.

2. Za dzieci, uczęszczające do prywatnych szkół średnich, które w poprzednim roku szkolnym miały prawa szkół państwowych, *władze asygnujące mogą zwrócić opłatę za pierwsze półrocze danego roku szkolnego.* Zwrot opłaty za drugie półrocze jest zależny od tego, czy danej szkole pozostawiono prawa szkoły państwowej na bieżący rok szkolny.

Za dzieci, uczęszczające do prywatnych szkół średnich, które w poprzednim roku szkolnym praw szkół państwowych nie miały, władze asygnujące nie zwracają opłat szkolnych dotąd, dopóki szkoła praw tych nie uzyska. Jeżeli szkoła na bieżący rok szkolny uzyska prawa, władze asygnujące mogą zwrócić opłatę szkolną wstecz za ubiegłe miesiące tego roku szkolnego, na który szkoła uzyskała prawa szkoły państwowej.

3. Za prywatną szkołę średnią nie uważa się wszelkiego rodzaju kursów (np. maturalnych, przygotowawczych, dokształcających, handlowych, wojskowych i t. p.), które nie należą do normalnych organizacyj szkolnych.

Za dzieci uczęszczające do t. zw. klas podwstępnych i wstępnych prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, które to klasy nie mają odpowiednika w szkolnictwie państwowem, nie zwraca się opłaty szkolnej.

4. Opłata szkolna za dzieci, uczęszczające do prywatnej średniej szkoły artystycznej, może być zwrócona tylko w tym wypadku, gdy dziecko ukończyło szesnaście lat życia przed rozpoczęciem półrocza, za które opłata szkolna ma być zwrócona, a funkcjonarjusz przedstawi władzy asygnującej umotywowaną opinję zarządu odnośnej szkoły artystycznej o wyjątkowych zdolnościach artystycznych dziecka i o traktowaniu nauki przez to dziecko jako przygotowania do przyszłego zawodu.

5. Jeżeli dziecko uczęszcza równocześnie do jakiejkolwiek szkoły państwowej, Skarb Państwa nie zwraca opłaty za naukę w szkołach prywatnych.

6. Stosownie do zastrzeżenia, zawartego w art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r (Dz. U. Rzp. P. Nr 116 poz. 924), zwraca się opłatę szkolną ***w szkołach średnich ogólnokształcących do wysokości 30 (trzydziestu) złotych, w szkołach średnich zawodowych do wysokości 45 (czterdziestu pięciu) złotych miesięcznie***, w której to kwocie wyraża się przeciętny koszt nauczania ucznia w państwowej szkole średniej.

Przez opłatę szkolną, podlegającą zwrotowi, rozumie się opłatę, pobieraną przez szkołę prywatną za naukę, z wyłączeniem wszelkich innych należności, jak opłaty za utrzymanie, taksy egzaminacyjne i t. p.

W wypadkach, gdy kwota opłaty szkolnej w danym zakładzie naukowym jest niższa od kwoty wyżej ustalonej, Skarb Państwa zwraca tę niższą kwotę.

Opłata szkolna za dziecko nie może być w żadnym razie wyższa od opłaty, ustalonej dla ogółu uczniów danej szkoły.

7. Kwoty, należące się z tytułu zwrotu opłaty szkolnej, wypłaca się zasadniczo za miesiące od września do czerwca włącznie.

Jeżeli jednak w odnośnym zakładzie naukowym nauka szkolna odbywa się również w czasie miesięcy lipca i sierpnia, wówczas zwraca się opłatę szkolną również za te miesiące, o ile w ciągu poprzednich miesięcy, stanowiących normalny rok szkolny nie wyczerpano maksymalnej kwoty, do wysokości której zwraca się w ciągu roku szkolnego opłatę szkolną, t. j 300 (trzysta) względnie 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.

8. Za dzieci, które zostały w całości uwolnione od opłaty szkolnej, względnie, za które opłata została w całości pokryta przez instytucje prywatne, nie należy się zwrot żadnej opłaty.

Za dzieci, zwolnione w części od opłaty szkolnej, względnie za które opłata szkolna została w części pokryta przez instytucje prywatne, wypłaca się tylko odpowiednią różnicę.

9. Osoby, wyszczególnione w p. 1, mają prawo do zwrotu opłaty szkolnej, o ile dzieci ich nie zaniedbują się stale w nauce i zachowują się nienagannie. Dwukrotne nieuzyskanie promocji do następnej klasy lub dwukrotna zła ocena zachowania się w świadectwie rocznem odbierają prawo do zwrotu opłaty szkolnej.

10. Za jedno dziecko zwraca Skarb Państwa albo opłatę szkolną w szkole średniej ogólnokształcącej albo też opłatę szkolną w średniej szkole zawodowej, ale nie łącznie obie opłaty.

11. Zwrot opłaty szkolnej następuje na skutek podania, wniesione-

go z początkiem roku szkolnego w drodze służbowej do przełożonej władzy asygnującej.

Podanie winno zawierać następujące dane:

a) że petent nie uzyskał zwolnienia od opłaty za naukę dziecka względnie, że uzyskał zniżkę tejże opłaty i w jakiej mianowicie wysokości;

b) że opłata za naukę nie została pokryta przez instytucje społeczne (np. t. zw. koło wpisów szkolnych, koło przyjaciół młodzieży i t. p.), względnie, że została pokryta przez nie w części i w jakiej wysokości;

c) że dziecko nie korzysta ze stypendjum, a jeżeli tak, to kto i w jakiej wysokości tego stypendjum udzielił;

d) że dziecko nie uczęszcza do jakiejkolwiek szkoły państwowej.

Do podania należy dołączyć:

a) zaświadczenie dyrekcji miejscowej, względnie najbliższej państwowej szkoły średniej ogólno-kształcącej względnie zawodowej, że dziecko nie zostało przyjęte z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Zaświadczenie to, o ile chodzi o szkoły średnie ogólnokształcące, powinno być dołączone wówczas, jeżeli dziecko uczęszcza do klas od I do III włącznie szkoły prywatnej; jeżeli dziecko uczęszcza do klas od IV do VIII włącznie szkoły prywatnej, należy zaświadczenie dołączyć w tym wypadku, gdy miejscowe lub najbliższe gimnazjum państwowe jest tego samego typu, co szkoła prywatna do której dziecko uczęszcza.

b) zaświadczenie dyrekcji szkoły prywatnej o następującem brzmieniu:

Zaświadczenie.

Dyrekcja .... (pełna urzędowo ustalona nazwa szkoły) zaświadcza, że ....(imię i nazwisko ucznia wzgl. uczennicy) .... uczeń (uczennica) klasy (............) nie został(ła) zwolniony (na) od opłaty wpisowego (czesnego), które wynosi .... (podać potem słowami), i (nie) korzysta z funduszów stypendjalnych ani z jakiejkolwiek pomocy instytucyj prywatnych. Uczeń (uczennica) nie wykazał(a) stałego zaniedbywania się w nauce lub zachowaniu w myśl p. 9 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604.

Dyrektor

Pieczęć szkoły ..... dnia ......

12. Na podstawie złożonego podania odnośna władza asygnująca rozstrzyga, czy petent jest uprawniony do zwrotu opłaty szkolnej za naukę dziecka.

W razie twierdzącym władza asygnująca wydaje stosowne zarządzenie, ażeby kwota, podlegająca zwrotowi ze Skarbu Państwa, została bezzwłocznie wypłacona zakładowi naukowemu oraz ażeby opłatę za naukę w następnych miesiącach, podlegającą zwrotowi ze Skarbu Państwa, przekazywano w odpowiednim terminie zakładom naukowym bez potrzeby wnoszenia przez osoby, wymienione pod 1), nowych podań.

Kwota, przypadająca do wypłaty z tytułu zwrotu opłaty szkolnej, może być wypłacona według uznania władzy asygnującej również osobom, wymienionym pod 1), które winny bezzwłocznie przedstawić zaświadczenie dyrekcji szkoły o dokonanej wpłacie.

W razie wystąpienia dziecka ze szkoły osoby, wymienione pod 1) obowiązane są bezzwłocznie zawiadomić o tem władzę asygnującą, która wyda odpowiednie zarządzenia.

Na osobach tych ciąży również obowiązek zawiadamiania władz asygnujących o zmianach w wysokości opłaty szkolnej i t. p.

13. Zwrot opłaty szkolnej nie przysługuje emerytom, osobom, wymienionym pod 1) a pozostającym na bezpłatnym urlopie oraz pracownikom kontraktowym.

14. Niniejsze zarządzenie odnosi się również do tych osób, wyszczególnionych w p. 1, których dzieci uczęszczają do polskiego gimnazjum prywatnego, znajdującego się na obszarze W. M. Gdańska. Do osób tych nie mają zastosowania te postanowienia, które uzależniają zwrot opłaty szkolnej od okoliczności, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Zwrot opłaty nie może jednak przekraczać przeciętnego kosztu nauczania ucznia w polskiej państwowej szkole średniej, t. j. kwoty 30 względnie 45 złotych (p. 6).

13. Kredyt na pokrycie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich preliminowany jest na rok 1925 w § 11 działu 1 budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

16. Niniejsze zarządzenie obowiązuje od roku szkolnego 1925/26.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 23-X 1925 r. L. 9810/25-O Prez. w sprawie zwrotu opłaty szkolnej.

W związku z brzmieniem punktu 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604, w sprawie zwrotu opłaty szkolnej, podanego do wiadomości i stosowania przy piśmie Ministerstwa z dnia 10 września 1925 r. L. 10081-O.R./25, Ministerstwo wyjaśnia, że w powyższem rozporządzeniu nie zostały wymienione osobno prywatne seminarja nauczycielskie, gdyż są one objęte wspólnem mianem *„prywatnej szkoły średniej zawodowej"*.

Wobec tego zwrot opłaty szkolnej przysługuje funkcjonarjuszom państwowym również za dzieci, uczęszczające do wszystkich prywatnych seminarjów nauczycielskich, czynnych na podstawie zezwolenia władz szkolnych.

Równocześnie osobnem pismem zarządza się rozesłanie do wszystkich władz i urzędów państwowych odpowiedniego spisu seminarjów nauczycielskich.

OKÓLNIK

Prezesa Rady Ministrów z dn. 14.IX. 1926 r. L. 13302/102 w sprawie zwrotu opłaty szkolnej.

Odwołując się do okólnika z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604. w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojskowych, sędziów i prokuratorów, oznajmiam w porozumieniu z P. Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, iż na okres roku szkolnego 1926-27 zwalnia się od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, przewidzianego w par. 11 wyżej wymienionego

okólnika, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

Równocześnie wyjaśnia się odnośnie do p. 4 okólnika z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604, że szkoły średnie artystyczne traktuje się jako szkoły średnie zawodowe, wobec czego stosownie do p. 6 tego okólnika opłatę szkolną za dzieci uczęszczające do takich szkół prywatnych zwraca się do wysokości 45 zł.

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dn. 16/X 1926 r. L. O. Prez. 7881/26 w sprawie zwrotu opłat szkolnych.

Powołując się na punkt 1 okólnika Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604, (95), Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości wykazy prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, tudzież szkół artystycznych, w których nauka uprawnia do zwrotu opłaty szkolnej w myśl ustępu trzeciego artykułu 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924).

Wykazy te obowiązują na rok szkolny 1926/27.

Co do wysokości opłat, podlegających zwrotowi, Ministerstwo W. R i O. P. zwraca uwagę na pkt. 6 powołanego na wstępie okólnika Prezesa Rady Ministrów, względnie, o ile chodzi o prywatne szkoły artystyczne średnie—na okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 1926 r. L. 13302 (102), w myśl którego za dzieci uczęszczające do tych szkół, zwraca się opłatę szkolną w wysokości 45 zł. W tej samej wysokości zwraca się opłatę za dzieci, uczęszczające do prywatnych seminarjów nauczycielskich.

W sprawie przekazywania odpowiednich kredytów na opłaty szkolne, dokonywania wydatków i zarachowywania ich, tudzież przedkładania sprawozdań miesięcznych, obowiązują nadal bez zmiany dotychczasowe przepisy.

Równocześnie Ministerstwo W. R. i O. P. nadmienia, że — zgodnie z okólnikiem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 1926 r. L. 13302 (102)—na okres roku szkolnego 1926-27 zwalnia się dotyczących funkcjonarjuszów od obowiązku przedstawiania zaświadczeń, że dziecko nie zostało przyjęte do państwowej szkoły średniej z powodu braku wolnego miejsca w danej klasie.

OKÓLNIK

Prezesa Rady Ministrów z dn. 3.XII.1926 r. L. 17753/120 w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich.

Okólnik z dnia 4 września 1925 r. Nr. 14604 w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, wojskowych, sędziów i prokuratorów zmienia się w tym kierunku, że za dzieci, uczęszczające do prywatnych seminarjów nauczycielskich, zwrot opłaty szkolnej przysługuje tylko wówczas, jeżeli dane prywatne seminarjum nauczycielskie posiada prawa (pełne lub niepełne) seminarjum państwowego.

113

CZĘŚĆ VIII.

MIESZKANIA SŁUŻBOWE.

114

ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów z dn. 1-X—1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 90 z 1924 poz. 849). O opłatach za mieszkania zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych przez Skarb Państwa wynajętych, lub administrowanych.

Na zasadzie art. 8 ustawy z dn. 9-X—1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (D. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dn. 5/XII—1923 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (D. U. R. p. Nr. 134 poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1.

Lokale reprezentacyjne wolne są od opłaty. Mogą je uzytkować: prezes Rady Ministrów, ministrowie i wojewodowie, o ile lokale te istnieją w dotyczących gmachach państwowych lub gmachach przez Skarb Państwa wynajętych, względnie administrowanych.

§ 2.

Wojskowi i funkcjonarjusze państwowi, którzy z tytułu swej służby mieszkają w przydzielonych im mieszkaniach służbowych, opłacają za te mieszkania komorne w wysokości dodatku na mieszkanie, przysługującego im na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 30 lipca 1924 r 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 673).

Za mieszkania służbowe uważać należy mieszkania przydzielone przez władze przełożone funkcjonarjuszom państwowym i wojskowym zawodowym:

a) dla wykonania czynności służbowych, związanych z danym gmachem.

b) ze względu na szczególny charakter czynności służbowych, wymagających zajmowania mieszkania w sciśle określonym gmachu.

Szczegółowe listy mieszkań służbowych ustalą właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 3.

Za podstawę obliczenia wysokości opłat za korzystanie z mieszkań, otrzymywanych przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych od Skarbu Państwa w naturze poza przewidzianemi §§ 1 i 2 służyć będzie podstawowe komorne w myśl postanowienia art 5 ustawy z dn. 11/IV—1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. z r. 1924 № 39 poz. 406.).

§ 4.

Dla lokali, które przed rokiem 1914 nie były wynajmowane, wysokość podstawowego komornego, wymienionego w § 3 oznacza się jak następuje:

A. Miejscowość dzieli się na cztery kategorje, odpowiadające podziałowi miejscowości na klasy w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 673). Miasto stołeczne Warszawa stanowi odrębną kategorję.

B. Wysokość podstawowego komornego od jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej w rozumieniu art. 4 i 6 ustawy o ochronie lokatorów ustala się dla:

miasta stołecznego Warszawy	. . . na	11—16	zł. rocznie
miejscowości kategorji I	. . . „	10—14	„ „
„ „ II	. . . „	8—12	„ „
„ „ III	. . . „	6—10	„ „
„ „ IV	. . . „	5—8	„ „

a to zależnie od jakości i wartości czynszowej mieszkania.

Wysokość opłaty ustala władza lub urząd sprawujący zarząd budynkiem.

§ 5.

Od podstawowego komornego, obliczonego na zasadzie §§ 3 i 4, pobierane będą należytości, zgodnie z postanowieniem art. 6 i ustawy o ochronie lokatorów (D. U. R. P. Nr. 39 poz. 406).

Należytości te wzrastają zgodnie z postanowieniem art. 6 kat. 3. ustawy o ochronie lokatorów.

§ 6.

Postanowienia art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów, traktujące o opłatach dodatkowych, mają analogiczne zastosowanie do pomieszczeń, wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia, postanowienia ust. 1 p. a art. 7 ustawy o ochronie lokatorów.

§ 7.

Opłaty obliczone według zasad §§ 2, 3, 4 i 5 odnoszą się wyłącznie do lokali mieszkalnych, natomiast za użytkowanie zabudowań gospodarczych, placów, ogrodów i t. p. pobierane będą opłaty dodatkowe, stosownie do wartości użytkowanych przez lokatorów przedmiotów.

§ 8.

Niepobrane czynsze do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia winny być uiszczone w 12 ratach miesięcznych, przyczem za każdy ubiegły miesiąc przejmuje się czynsz w wysokości $^1/_8$ czynszu, przypadającego za m-c czerwiec 1924 r. o ile wysokość czynszu nie została niżej ustalona obowiązującemi w swoim czasie przepisami prawnemi.

§ 9.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1-VI—1924 r. i nie dotyczy mieszkań, zajmowanych przez funkcjonarjuszów państwowych poza obszarem Państwa.

§ 10.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia zleca się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Skarbu, Robót Publicznych, Przemysłu i Handlu, Kolei, Spraw Wojskowych i Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

OKÓLNIK

Min-stwa Robót Publicznych z dn. 16-XII 1924 r. L. IX-Z-3500 w sprawie opłat za mieszkania, zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych, dotyczący wykonania Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. o opłatach za mieszkania zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych przez Skarb Państwa wynajętych lub administrowanych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 90 poz. 849 ex 1924).

Celem jednolitego wykonywania wyżej powołanego Rozporządzenia Rady Ministrów Ministerstwo Robót Publicznych udziela następujących wyjaśnień i wskazówek:

Odnośnie do par. I. Do najwyższej kategorji mieszkań w danej miejscowości mają być zaliczone lokale na cele mieszkaniowe urządzone, leżące w centrum miasta. Do najniższej kategorji mieszkania, leżące na peryferjach miasta, które nie są przygotowane specjalnie dla celów mieszkaniowych t. j. nie posiadają koniecznych urządzeń. Wszystkie inne mieszkania zaliczane być winne do kategorji pośrednich.

Wobec stanowienia art. 4 ustawy o ochronie lokatorów (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 39 poz. 406 ex 1924), iż opłacie nie podlegają: przedpokoje, kurytarze, werandy, łazienki, kuchnie, śpiżarnie, alkowy i pokoje dla służby, zachodzi konieczność, by lokale mieszkalne przygodnie wyłączone z lokali biurowych na cele mieszkaniowe, zaliczano przy różnych warunkach do niższych kategorji niż mieszkania, specjalnie dla celów mieszkaniowych przygotowane.

Ubikacje, niepodlegające opłacie, nie powinny w zasadzie przekraczać 25 proc. powierzchni opłacie podlegającej.

ad par. 6. Do czynszów za lokale zajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych, dolicza się opłaty dodatkowe w myśl stanowienia art. 7 ustawy o ochronie lokatorów.

W odniesieniu do mieszkań zajmowanych przez funkcjonarjuszów, którzy ze względu na charakter służby zmuszeni są zamieszkiwać w ściśle określonym gmachu, należy pobierać opłaty za świadczenia przewidziane w p. „a" art. 7 ustawy o ochronie lokatorów.

ad par. 7. Za użytkowanie przez funkcjonarjuszów państwowych budynków gospodarczych, placów, ogrodów i t. p. należy pobierać opłaty, które winny stanowić należyte oprocentowanie sumy wartości odda-

nego do użytkowania przedmiotu. Ocenę wartości przedmiotu ustala władza II instancji M. R. P.

ad par. 8. Opłaty wyznaczone w swoim czasie przez Okr. Dyr. względnie Wydz. Rob. Publ. za mieszkania funkcjonarjuszów państwowych na podstawie okólnika tut. L. IX-Z-2820 z dnia 27 września 1923 roku i przez odnośnych płatników uregulowane do dnia 1-VI 1924 r. t. j. do chwili wejścia w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1-X 1924 r. nie podlegają rewizji, natomiast za użytkowanie lokali nieopłaconych do tego terminu, za każdy miniony miesiąc policzyć należy $^1/_8$ część czynszu przypadającego za m. czerwiec 1924 r.

ad par. 10. Uprawnienia a) niniejszego par. wkładają na organ M. R. P. obowiązek dozorowania należytego wykonania Rozporządzenia Rady Ministrów w odniesieniu do wszystkich budynków państwowych z wyjątkiem strategicznych, górniczych i kolejowych.

Wszelkie opłaty za użytkowanie objektów państwowych przez funkcjonarjuszy państwowych winny być wpłacone na rachunek budżetu dochodowego Ministerstwa Robót Publicznych.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 25-II 1925 r. L. 1696-OR-25. w sprawie zarachowania zwrotów za mieszkanie w naturze w gmachach wynajętych.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 20-go stycznia 1925 r. L. 3306-DB-5-24 i pisma z dnia 10 lutego 1925 r. L. 201-DB-4 Ministerstwo zarządza z ważnością od dnia 1 stycznia 1925 r. co następuje:

1) Wpływy uzyskane z wynajmu lokali w budynkach państwowych należy wpłacać i zarachowywać na dochód budżetu. Ministerstwa Robót Publicznych (Dział II § 9 — „komorne z gmachów i placów państwowych").

2) wpływy komorniane uzyskane z podnajmowania lokali w budynkach prywatnych przez Skarb Państwa dzierżawionych mają być zarachowane na dochód budżetu tego urzędu, który opłaca czynsz dzierżawny za dany objekt.

Przytem zaznacza się, że o ile czynsz dzierżawny opłacany jest przez więcej urzędów, wpływy komorniane należy zarachowywać na dochód budżetu tego urzędu, który dokonał przydziału odnośnego lokalu mieszkalnego względnie zajmuje na cele urzędowe największą część danego budynku.

Celem zarachowania omówionych w p. 2 wpływów z tytułu podnajęcia lokali w gmachach prywatnych, budżet Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na rok 1925 został uzupełniony nową rubryką dochodową pod nazwą § 5 „Dochód z podnajęcia lokali w budynkach prywatnych" w następujących Działach i Rozdziałach:

1) Dział 1,
2) Dział 3,
3) Dział 4, Rozdział 1, 3, 4, 5,
4) Dział 5,
5) Dział 6,

6) Dział 7, Rozdział 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15,
7) Dział 8, Rozdział 5.

Zechcą zatem wszystkie władze i urzędy stosować powyższe dane przy zarachowywaniu odnośnych wpływów i powiadomić interesowanych, w jaki sposób mają być wypełniane odnośne deklaracje płatnicze.

Jednocześnie każda z Władz, bezpośrednio podległych Ministerstwu, winna podać w terminie nieprzekraczalnym do dnia 20 marca 1925 r., jakie wpływy mają być preliminowane (przewidziane) w 1925 r. z tytułu podnajęcia lokali w gmachach prywatnych w poszczególnych Działach i Rozdziałach budżetu 1925 r.

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 29/V. 1925 r. L. 1986/0. Prez./25.

Wyciąg z wykazu mieszkań służbowych.

Za mieszkania służbowe w rozumieniu § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 849) — uważa się aż do dalszego zarządzenia mieszkania przydzielone następującym funkcjonarjuszom państwowym z resortu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

1) W dziale państwowego szkolnictwa powszechnego:

a) Dyrektorom Państwowych seminarjów i Kursów nauczycielskich oraz ochroniarskich, państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, Państwowego Instytutu Nauczycielskiego.

b) sekretarzom wspomnianych szkół, o ile pełnią obowiązki intendentów gmachu, palaczom centralnego ogrzewania, ogrodnikom, stróżom i służbie internackiej,

c) woźnym wyżej wymienionych zakładów, ponoszącym bezpośrednią odpowiedzialność za całość budynku lub wyraźnie w tem znaczeniu przydzieloną im część budynku gospodyniom w internatach,

d) nauczycielom-wychowawcom przy internatach państwowych preparand i seminarjów nauczycielskich, jeżeli w umowie są zobowiązani do mieszkania w gmachu internatu i jeżeli w tym celu otrzymują do swego użytku lokal, obejmujący nie więcej niż jeden pokój.

2) W dziale państwowego szkolnictwa średniego ogólnokształcącego: dyrektorom i woźnym państwowych szkół średnich oraz sekretarzom, o ile pełnią obowiązki intendentów gmachu, oraz palaczom centralnego ogrzewania.

3) W państwowych szkołach zawodowych: dyrektorom szkół, kierownikom wydziałów, warsztatów, urządzeń maszynowych, folwarków, ogrodów, lasów i zakładów specjalnych, sekretarzom, wychowawcom burs, woźnym, o ile ponoszą beposrednią odpowiedzialność za całość budynku lub zakładu szkolnego, dozorcom i stróżom, palaczom centralnego ogrzewania, oraz służbie folwarcznej, ogrodowej i leśnej.

OKÓLNIK

Prezydjum Rady Ministrów z dnia 6 marca 1926 r. L. 2863 w sprawie mieszkań w naturze, przydzielanych funkcjonarjuszom kontraktowym.

Nawiązując do okólnika z dnia 3 września 1924 r. L. 10769, przy którym przesłano wzór umowy z pracownikami kontraktowymi, Prezydjum Rady Ministrów oznajmia, że w wypadkach, kiedy pracownikowi kontraktowemu przydziela się mieszkanie służbowe w rozumieniu par. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849), należy w zawieranej z nim umowie umieszczać jako ustęp drugi p. 2, następujące postanowienie:

„Na czas trwania funkcyj, umową niniejszą przewidzianych, obowiązany Pan . . . . . . będzie zająć mieszkanie w naturze w domu . . . . złożone . . . . . z pokoi i . . . . . . , które opróżni Pan . . . . . . w razie ustania niniejszej umowy z dniem jej ustania.

Za mieszkanie to potrącać się będzie Panu . . . . z wynagrodzenia, umową niniejszą ustalonego, należność obliczoną według przepisów prawnych, obowiązujących dla mieszkań w naturze, przydzielanych funkcjonarjuszom państwowym".

Przez przepisy prawne, obowiązujące dla mieszkań w naturze, przydzielanych funkcjonarjuszom państwowym, należy rozumieć postanowienia par. 3 do 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 849).

Przy zawieraniu umowy i jej wypowiadaniu należy pracownikowi kontraktowemu zwrócić szczególną uwagę na przewidziany w umowie obowiązek opróżnienia mieszkania z chwilą ustania umowy.

Oznajmując powyższe, Prezydjum Rady Ministrów prosi o wydanie właściwych zarządzeń.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dnia 2 czerwca 1926 r. L. O. Prez. 3643/26 w sprawie mieszkań służbowych przydz. funkc. kontrakt.

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do wiadomości, opierając się na wyjaśnieniu, udzielonem przez Prezydjum Rady Ministrów pismem z dn. 5 maja 1926 r. L. 6591, że dodatkowy ustęp umowy z pracownikami kontraktowymi, dotyczący mieszkań służbowych, o którym mowa w okólniku z dnia 18 marca r. b. L. O. Prez. (2184/26) należy umieścić również w umowach już zawartych z pracownikami, którzy korzystają z mieszkań służbowych, a to przez odpowiednie uzupełnienie tych umów.

121

CZĘŚĆ IX.

KONTRAKTY I UMOWY.

122

OKÓLNIK

M-stwa W. R. i O. P. z dnia 30-VII 1924 r. L. 6558/F—24 w sprawie wiadomości o zawartych umowach na robociznę, dostawach i t. p.

Na zasadzie art. 46 ustawy o podatku przemysłowym z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 412) *wszystkie Urzędy państwowe i samorządowe są obowiązane przesyłać właściwym Izbom skarbowym wiadomości o zawartych umowach o dokonanych robotach (antrepryzach) i dostawach najpóźniej w terminie miesięcznym po zawarciu tychże.*

Ponieważ nie wszystkie urzędy nadsyłają powyższe informacje, zaś nadsyłane dotyczą często albo kontrahentów podlegających opodatkowaniu w okręgach podatkowych, należących do innych Izb skarbowych, albo chybiają celu, ze względu na małe kwoty wykazywanych tranzakcyj, przeto Ministerstwo W. R. i O. P. odwołując się do tutejszego okólnika L. 6727/F.-23 z dnia 21 sierpnia 1923 r. oraz z uwagi na pismo Ministerstwa Skarbu D. P. C. L. 3354-III z dnia 22 lipca 1924 w szczególności zarządza co następuje:

1) Zwraca się uwagę odnośnych Władz i Urzędów na obowiązek zawiadamiania właściwych Izb Skarbowych o zawartych umowach na dostawy i antrepryzy oraz o dokonanych tranzakcjach handlowych, *najpóźniej w terminie miesięcznym* po zawarciu takich umów lub dokonaniu tranzakcji (art. 46 powołanej na wstępie ustawy).

2) Powyżej zaznaczone dane winny być przesyłane do tych Izb skarbowych, w obrębie których zamieszkuje dostawca, względnie znajduje się zarząd firmy.

3) Do Izb Skarbowych należy przesyłać nie tylko same odpisy zawartych umów, lecz także zawiadomienia o wykonaniu dostawy i pobraniu przypadającej podług rozrachunku gotówki, względnie zaliczek.

wreszcie 4) Zawiadomienia o zawartych umowach na robociznę, względnie dostawy, winny być przesyłane do Izb Skarbowych wtedy, gdy w poszczególnych wypadkach dokonywane tranzakcje przedstawiają sumę *conajmniej 200 złotych.*

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 8-III-1924 r. L. 2048-24-F w sprawie zawierania umów.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 29 lutego 1924 roku poleciło w okresie sanacyjnym przy zawieraniu umów na dostawy rządowe stosowanie zasad następujących:

1) Umowy należy zawierać bezpośrednio z producentami, unikając pośredników.

2) Umowy winny być zawierane przy uwzględnieniu cen stałych.

3) W umowach na dostawę artykułów gotowych zaliczki są niedopuszczalne.

W umowach z przemysłem przetwórczym zaliczek na robociznę zasadniczo wydawać nie należy.

Na zakup zaś surowca zaliczki nie powinny przekraczać 35% ceny umownej; wysokość ta jest tylko granicą i przy zawieraniu umów należy dążyć do możliwego zmniejszania kwoty zaliczkowej.

Zaliczki winny być waloryzowane, waloryzacja zaś przemyślana tak, aby wykluczona była jakakolwiek strata ze strony Skarbu Państwa.

4) Kary konwencjonalne należy tak podnieść, aby dotrzymanie terminów dostaw należycie było zagwarantowane i nie mogła mieć miejsca spekulacja.

5) Kaucja powinna wynosić od 5 do 10% wartości całkowitej dostawy, która to kwota w razie zerwania umowy przez dostawcę przepada na rzecz Skarbu pomimo kar konwencjonalnych. Pozatem Urząd zawierający umowę ma prawo dochodzić wynagrodzenia z tytułu wszelkich szkód i strat oraz zakupić niedostarczoną ilość towaru u osób trzecich na koszt i ryzyko dostawcy.

6) Przy zabezpieczeniu zaliczki (zabezpieczenie hipoteczne, gwarancja bankowa, weksle) należy wybierać najbardziej dogodny i pewny sposób zabezpieczenia, przewidując przytem ew. niepomyślne konjunktury.

7) Ze względu na wciąż jeszcze nieustaloną sytuację gospodarczą, umowy należy zawierać na okres nie dłuższy od 3—4 miesięcy.

8) Pomiędzy datą przetargu i terminem składania ofert winno upłynąć najmniej 4 tygodnie, aby zainteresowane firmy miały czas zapoznać się z warunkami konkursu i mogły odpowiednio opracować oferty.

Powyższe podaje się do wiadomości i bezwzględnego przestrzegania.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 17/XI-1925 r. L. 10880/OR/25 wyjaśnienie w sprawie ofert konkurencyjnych i opłat stemplowych.

W związku z powstającymi wątpliwościami co do zbierania ofert konkurencyjnych i uiszczania od nich opłat stemplowych, mianowicie:

1) Przy jakiej sumie tranzakcji handlowej obowiązuje przedstawianie ofert konkurencyjnych,
2) W jakich wypadkach oferty konkurencyjne na dostawy wzgl. robociznę są wolne od opłat stemplowych,
3) Jeżeli oferty konkurencyjne na dostawy zostają przyjęte i poświadczone pismem potwierdzającem, to czy względem nich należy stosować przepisy Rozp. Ministerstwa Skarbu z dnia 25 sierpnia 1920 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 84 zbioru 1920 r. pozycja 562, porówn. Część I Dział I § 2 Rozp.).

Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia co następuje:

ad 1) Wedle instrukcji, która uzgodniona została z Najwyższą Izbą Kontroli, *zbieranie ofert obowiązuje przy zakupach i dostawach*, których

suma *przekracza 500 zł.* Jest to instrukcja lokalna, ogólnych zaś przepisów, któreby obowiązywały wszelkie władze i urzędy państwowe w odniesieniu do zakupów i dostaw rządowych, dotychczas niema.

ad 2) Oferty konkurencyjne na dostawę, względnie robociznę, przedstawiają się jako oświadczenia prywatno-prawnej natury, skierowane do odnośnej władzy państwowej, zastępującej Skarb Państwa w charakterze kontrahenta, a w myśl p. 11 § 6 przepisów w przedmiocie opłat stemplowych od podań i świadectw urzędowych (Dz. U. R. P. Nr. 44 z roku 1923 poz. 298) są tego rodzaju oświadczenia *wolne od opłaty stemplowej*, ustanowionej dla podań.

ad 3) W razie pisemnego zatwierdzenia (przyjęcia) oferty przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego względnie Władze i Urzędy bezpośrednio mu podległe powstaje obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej, przewidzianej dla odnośnej umowy, gdyż w tym wypadku *pisemne zatwierdzenie* (przyjęcie) *oferty* jest pod względem opłaty stemplowej *zrównane* z formalną umową

Co się tyczy wysokości opłat stemplowych, należnych od umów o dostawę, zawartych na obszarze b. *okupacji niemieckiej*, to Ministerstwo wskazuje na poz. 11 taryfy dołączonej do rozporządzenia b. Gen Gub. Warsz. z 19/7 1916 r. (Dz. Rozp. Nr. 40 poz. 126) w stawce podwyższonej w § 4 a. i b. rozp. Min. Skarbu z 25/8 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84 poz. 562), z których wynika że:

1) umowa obustronnie handlowa (kupno-sprzedaż) podlega uiszczeniu opłaty stemplowej w wysokości 0,2%.

2) umowa jednostronnie handlowa, drugostronnie majątkowa (akt odstąpienia, kupna, dostawy), podlega opłacie stemplowej w wysokości 1%.

3) umowa do wykonania robocizny podlega uiszcz. opł. stemplowej w wys. 0,5%.

Wreszcie, o ile jedną ze stron zawierających umowę o dostawę jest Skarb Państwa, wówczas w myśl § 4 L. 2 pow. rozp. z 19/7 1916 r. umowa ta *podlega tylko w połowie* przypadającej opłaty stemplowej i obciąża drugą stronę.

OKÓLNIK

Najwyższej Izby Kontroli z dn. 13 marca 1926 r. L. 3950/923. D. I. do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie nadsyłania odpisów umów.

Pismem okólnem z dn. 12. XII. 1921 r. L. 14385 Najwyższa Izba Kontroli zwróciła się do Ministerstwa o nadsyłanie Kontroli Państwowej odpisów umów, opiewających na sumy od 10 mil. wzwyż. Wobec wprowadzenia waluty złotowej na podstawie art. 6-go Ustawy o Kontroli Państwowej z dn. 3 czerwca 1921 r. (Dz. Ust. № 53 poz. 314) Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z uchwałą jej Kolegjum z dnia 5 lutego b. r., uprasza o zarządzenie, by Departamenty Ministerstwa, względnie podległe Ministerstwu oddziały lub urzędy centralne do Najwyższej Izby Kontroli, a urzędy I i II instancji do Okręgowych Izb Kontroli przesyłały odpisy wszelkich umów, których wartość wynosi 5.000 zł. lub wzwyż oraz, by niezależnie od tego, w pierwszych dniach każdego miesiąca te władze przesyłały Najwyższej Izbie Kontroli względnie Okręgowym Izbom Kon-

troli wykazy, według załączonego wzoru, wszystkich w ciągu ubiegłego miesiąca zawartych umów na sumy poniżej 5.000 zł.

O wydanych zarządzeniach uprasza się powiadomić Najwyższą Izbę w możliwie najkrótszym czasie.

Załącznik do L. OPreż. 2327/66.

L. p.	Umowa zawarta przez Urząd	Umowa zawarta data	Umowa zawarta z firmą (nazwa, adres, krajowa, czy zagraniczna)	Zatwierdzona (data Nr.)	Przedmiot i rodzaj umowy (bliższe możliwie szczegółowe określenie)	Cena jednostkowa	Ogólna suma umowna	Kaucje lub inne zabezpieczenia	Czas trwania umowy	Uwaga

Nazwa władzy centralnej ______ Urząd ______

WYKAZ

umów, zawartych w okresie od ______ do ______ 192__ r.

Miejscowość, data, Nr. Podpisy.

OKÓLNIK

Kuratorjum O. S. Wileń. z dn. 26-X 1926 r. L. O. 23599/26 do wszystkich władz i urzędów podległych w sprawie udziału Kontroli Państwowej w przyjęciu robót i dostaw.

Na skutek pisma Okręgowej Izby Kontroli Państwowej z dn. 15-go października b. r. L. 5394/III w sprawie udziału Kontroli Państwowej w przyjęciu robót i dostaw, Kuratorjum poleca w wypadkach dokonywania wszelkich robót i dostaw na sumę powyżej 1000 zł.— zawiadamiać bezpośrednio Kontrolę Państwową.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 6-XI—1926 r. L. O. R. 15537-26. w sprawie zawierania umów z firmami zagranicznemi.

Odpowiadając na pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 22-go maja 1926 r. L. O. P. 14981 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że wszelkie umowy, zawierane przez instytucje państwowe na zakup i dostawy towarów *pochodzenia zagranicznego*, niezależnie od tego, czy umowy są zawierane bezpośrednio z firmami zagranicznemi, czy też za pośrednictwem firm handlowych, mających siedzibę w Polsce, *powinny być zawierane tylko w walucie obcej*.

Takie umowy powinny być uprzednio uzgadniane z Ministerstwem Skarbu i Ministerstwem Przemysłu i Handlu, a należność w walutach obcych za dostarczone przedmioty powinna być przekazywana zagranicę przez Bank Polski w trybie, ustalonym w okólniku L. O. R. 11360/26 z dnia 11 sierpnia 1926 roku.

CZĘŚĆ X.

OPŁATY STEMPLOWE.

128

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dn. 3.XII r. 1926 L. 27561-26 r. do wszystkich urzędów podległych w sprawie stosowania nowych przepisów o opłatach stemplowych.

Kuratorjum przypomina, iż z dn. 1 stycznia 1927 r. wchodzą w życie przepisy Ustawy z dn. 1.VII 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. Ust. R. P. № 98 ex 30.IX.1926 r.). Dla ułatwienia orjentacji podaje się poniżej wyciąg z tej ustawy, obejmujący artykuły, dotyczące spraw finansowych instytucyj oświatowych.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. A. Ryniewicz.

Załącznik do L. 27561/26 r. z dn. 3.XII.26 r.

B. Rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie umowy.

Art. 72. pismo, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie przez sprzedawcę umowy o sprzedaż rzeczy ruchomej, jeżeli wymienia należność za rzecz sprzedaną, podlega opłacie w wysokości:

a) 0,2% od sumy należności, jeżeli bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł umowę sprzedaży w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — z wyjątkiem przypadków kupna lasu na wyrąb;

b) 1% od sumy należności — w innych przypadkach.

Do pism, wyżej określonych, należą: rachunek, potwierdzenie odbioru towaru, wymieniające zarazem należność za towar, potwierdzenie odbioru ceny sprzedaży z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary i t. d.

Forma pisma i sposób umieszczenia na niem nazwiska lub firmy wystawcy nie mają znaczenia; również nie ma znaczenia, że pismo takie oznaczono jako odpis.

Jeżeli wykonanie umowy przez sprzedawcę stwierdzono kilkoma pismami wyżej wymienionemi, to stosuje się art 3.

Postanowienia powyższe stosuje się również do pokwitowania, którem sprzedawca potwierdza odbiór ceny sprzedaży, otrzymanej zgóry (przy zawarciu umowy lub przed rozpoczęciem jej wykonania).

Opłatom, przewidzianym w artykule niniejszym, podlegają również wyżej wymienione pisma, wystawione zagranicą, a przeniesione do Polski.

Opłaty, przewidziane w niniejszym artykule, oblicza się bez zastosowania ustępu pierwszego art. 14.

Art. 73. Nie podlegają opłacie, przewidzianej w rozdziale niniejszym, pisma, objęte artykułem 72, a stwierdzające:

1) należność, nie przewyższającą 20 zł.;

2) wykonanie umowy sprzedaży, od której już uiszczono opłatę, przewidzianą w art. 66 lub 67;

3) wykonanie umowy o sprzedaż przedmiotów monopolu państwowego, jeżeli monopol jest bądź sprzedawcą, bądź nabywcą;

4) wykonanie umowy o sprzedaż papierów wartościowych, zagranicznych środków płatniczych, lub złota i srebra w sztabach;

5) wykonanie umowy sprzedaży materjałów budowlanych, przewidzianej w punktach a), d) art. 4 ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 346);

6) należność Banku Polskiego;

7) należność spółdzielni, określonej w ustępie trzecim art. 103, za towary, sprzedane członkowi, lub za towary, przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis, o ile sprzedaż, względnie kupno, mieści się w granicach podstawowej działalności spółdzielni, określonej jej statutem. Uwolnienie to nie tyczy się rachunków między związkiem spółdzielni a spółdzielniami, należącemi do związku;

8) należność związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), wynikłą z działalności związkowej.

Wolne są od opłaty rachunki aptekarzy, umieszczane na receptach lub na odpisach recept, załączonych do lekarstw.

Art. 74. Do uiszczenia opłaty od pisma (art. 72), sporządzonego w Polsce, jest obowiązany wystawca; ma ją uiścić przed doręczeniem pisma odbiorcy.

Opłatę od pisma, sporządzonego zagranicą, ma uiścić strona, w Polsce zamieszkała, w ciągu trzech tygodni od dnia otrzymania pisma.

Skasowanie znaczków stemplowych może nastąpić nie tylko przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu (art 23), lecz także przez przepisanie datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą kasującego.

Podwyżkę stemplową (art. 42) oblicza się w wysokości 25-krotnej.

Do uiszczenia opłaty od rachunku, wystawionego przez spółdzielnię (art. 1 ustawy z dnia 29 października 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), a wystosowanego do centrali handlowej, są obowiązane solidarnie spółdzielnia i centrala; opłata ma być uiszczona przed upływem dwóch tygodni od doręczenia rachunku centrali.

Rozdział piętnasty.

Dzierżawa i najem rzeczy.

Art. 88. Pisma, stwierdzające: umowę o dzierżawę lub najem rzeczy, przedłużenie takiej umowy albo przelew (cesję) praw dzierżawcy lub biorącego w najem, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 1% od wartości zobowiązań dzierżawcy lub biorącego w najem, względnie cesjonarjusza. Jeżeli jednak chodzi o dzierżawę lub najem nieruchomości, położonej zagranicą, to opłata wynosi 3 zł.

Nie podlegają opłacie według rozdziału niniejszego pisma, stwierdzające dzierżawę prawa wydobywania ciał kopalnych lub przelew tego rodzaju praw dzierżawnych (art. 64, ustęp drugi).

Wolne są od opłaty rządowej o dzierżawę, przewidziane w art. 4 Ustawy z dn. 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 346).

Wolne są od opłaty—z zastrzeżeniem wzajemności—państwa obce co do najmu pomieszczeń, przeznaczonych do urzędowania przedstawicielstw dyplomatycznych lub konsularnych. Wolni są również—z zastrzeżeniem wzajemności — szefowie i funkcjonarjusze przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, będący obywatelami państwa wysyłającego i należący do uznanego personelu eksterytorjalnego, oraz szefowie zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych, będący obywatelami państwa wysyłającego co do najmu pomieszczeń, przeznaczonych według treści umowy na mieszkania wyżej wymienionych osób, członków ich rodzin i służby osobistej. Takie zwolnienie może Minister Skarbu przyznać państwu obcemu, względnie jego funkcjonarjuszom również, gdy chodzi o misje zagraniczne, czasowo czynne w Polsce.

W przypadkach, przewidzianych w ustępie poprzednim, wynajmujący ma uiścić połowę opłaty, jeżeli sam nie jest zwolniony od obowiązku uiszczenia.

Rozdział szesnasty.

Pisma, tyczące się umów o świadczenie usług.

Art 90. Pisma, stwierdzające umowę o świadczenie usług—z wyjątkiem dokumentów przewozowych (artykuł 92 i 93) — podlegają opłacie stemplowej:

a) w wysokości 0,2‰ od umówionego wynagrodzenia, jeżeli choćby jeden z kontrahentów zawarł umowę w zakresie swego przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo od tego podatku zwolnionego;

b) w wysokości 1% — w innych przypadkach. Rachunki i tym podobne pisma wymienione w art. 72, stwierdzające wykonanie umowy o świadczenie usług przez osobę, która się do nich zobowiązała, podlegają opłacie stemplowej według zasad, podanych w art. 72—74.

Art. 91. Wolne są od opłaty pisma, stwierdzające:

1) umowę między służbodawcą a pracownikiem;

2) umowę z majstrem o przyjęcie ucznia;

3) umowę między komisantem a komitentem o sprzedaż, kupno lub zamianę papierów wartościowych (art. 75, ustęp trzeci);

4) umowę, wymienioną w punkcie a) art. 90, jeżeli pismo jest zaopatrzone tylko w podpis jednej strony i przytem nie iest sporządzone ani uwierzytelnione sądownie lub notarjalnie;

5) wykonanie umów, wymienionych w punkt. 1 — 3 niniejszego artykułu.

Wolne są od opłaty rachunki szpitali, nie będących przedsiębiorstwami zarobkowemi, w przedmiocie kosztów leczenia.

Rozdział dwudziesty.

Pełnomocnictwa.

Art. 111. Opłacie stemplowej w zasadniczej wysokości 3 zł. podlega:

1) Pismo, stwierdzające umowę pełnomocnictwa, podpisane przez obie strony;

2) pełnomocnictwo, podpisane tylko przez mocodawcę bądź sporządzone lub uwierzytelnione sądownie albo notarjalnie, bądź wręczone pełnomocnikowi lub osobie trzeciej (w szczególności też sądowi lub innemu urzędowi publicznemu), wobec której pełnomocnik ma zastępować mocodawcę;

3) protokół, stwierdzający udzielenie pełnomocnictwa, spisany na skutek oświadczenia mocodawcy przez sąd lub inny urząd publiczny, wobec którego pełnomocnik ma zastępować mocodawcę.

Pełnomocnictwo (punkty 1, 2 i 3), upoważniające do zastępstwa w sprawie, należącej w pierwszej instancji do sądu powiatowego (pokoju) albo sądu przemysłowego lub kupieckiego lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, jak również pełnomocnictwo do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej 500 zł.—podlegają opłacie w wysokości 1 zł.

Opłatom powyższym podlega każdy egzemplarz pełnomocnictwa oraz każdy odpis, zaświadczony bądź urzędownie, bądź przez mocodawcę lub przez pełnomocnika.

Odpisy pełnomocnictw, składane w postępowaniu, należącem w pierwszej instancji do sądu powiatowego (pokoju) alba sądu przemysłowego lub kupieckiego lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, podlegają — bez względu na swą treść—opłacie w wysokości 1 zł.

Do uiszczenia opłaty jest obowiązany mocodawca; pełnomocnik zaś—solidarnie z mocodawcą jeżeli pełnomocnictwo przyjął.

Skasowanie znaczków stemplowych na pełnomocnictwie może nastąpić nietylko przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu (art. 23), lecz także przez przepisanie datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą mocodawcy albo pełnomocnika.

Pełnomocnictwo, udzielone w jednem piśmie, dotyczącem jednej sprawy przez dwie lub więcej osób albo dwu lub więcej upełnomocnionym, uważa się za jedno pełnomocnictwo.

Art. 112. Wolne są od opłaty stemplowej:

1) Pełnomocnictwo, udzielone przez pełnomocnika dalszemu pełnomocnikowi (substytucja);

2) Pełnomocnictwo, upoważniające do działania w sprawie sądowo-karnej lub w postępowaniu, przewidzianem w przepisach karnych administracyjnych lub karnych skarbowych;

3) Pełnomocnictwa, udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej, przez Bank Polski lub przez osoby, wymienione w art. 16;

4) Pełnomocnictwo, upoważniające do uczestnictwa w walnem zebraniu akcjonarjuszów Banku Polskiego;

5) Pełnomocnictwa, składane komisjom rozjemczym dla załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami;

6) Pełnomocnictwo, udzielone pracowniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonarjuszom (dekret z dnia 8 lutego 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 209) albo przez taki związek, a upoważniające do zastępowania członków związku wobec sądów;

7) odpisy pełnomocnictw (art. 111, ustęp trzeci), załączone do skargi sądowej, o ile są przeznaczone dla pozwanych;

8) pełnomocnictwa oraz odpisy pełnomocnictw (art. 111; ustęp trzeci), składane w postępowaniu należącem w pierwszej instancji do sądów

powiatowych (pokoju) albo sądów przemysłowych lub kupieckich, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 złotych;

9) pełnomocnictwo, uprawniające do zastępstwa w postępowaniu sądowem, jeżeli mocodawcy służy w tem postępowaniu prawo ubogich;

10) upoważnienie do odbioru sumy pieniężnej, nie przewyższającej 500 zł. lub do odbioru rzeczy ruchomej innego rodzaju, bez względu na jej wartość, jak również — bez względu na kwotę — upoważnienie do odbioru sum, wypłaconych z tytułu stosunku służbowego, albo wkładki w Pocztowej Kasie Oszczędności;

11) pełnomocnictwa pocztowe.

Art. 181. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 1927 r. z wyjątkiem punktów 20 i 21 art. 171 oraz art. 175, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy.

Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Przepisy niniejszej ustawy, tyczące sie zagranicy, stosuje się również do obszaru Wolnego Miasta Gdańska.

OKÓLNIK

M-a W. R. i O. P. z dn. 17-XII-1926 r. L. O. Prez. 12661-26 w sprawie stosowania ustawy o opłatach stemplowych z dn. 1-VII-1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98 z r. 1926).

Z dniem 1 stycznia 1927 r. wchodzi w życie nowa ustawa o opłatach stemplowych. W poszczególnych rozdziałach normuje ona opłaty stemplowe: od pism tyczących się przejścia własności rzeczy nieruchomych: od pism tyczących się praw do ciał kopalnych; od sprzedaży i zamiany rzeczy ruchomych oraz przelewu praw; od obrotu papierów wartościowych; od pism tyczących się praw rzeczowych na rzeczy cudzej, od dzierżawy i najmu rzeczy, od pism tyczących się umów o świadczenie usług; od pism stwierdzających umowę składu; od ubezpieczeń i umów o rentę dożywotnią; od spółek i innych zrzeszeń; od pełnomocnictw; od obligów; od weksli; od przekazów, czeków i zleceń wypłaty; od umów majątkowych małżeńskich; od pism stwierdzających dział majątku wspólnego; od układów pojednawczych (ugód); od umów przygotowawczych oraz punktacji; od pokwitowań; od dokumentów poprzednio nie wymienionych. — Szczególnie ważnym dla Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz podwładnych mu władz i szkół są rozdziały: trzydziesty i trzydziesty pierwszy tej ustawy, z których pierwszy obejmuje przepisy o opłatach stemplowych od podań i załączników, drugi zaś przepisy o opłatach stemplowych od świadectw urzędowych. W tym też względzie uważam za potrzebne zwrócić uwagę urzędników Ministerstwa i władz jemu podległych na pewne zmiany w porównaniu z przepisami dotychczasowemi.

1) Podanie podlega opłacie na 3 zł. od pierwszego egzemplarza, bez względu na ilość arkuszy oraz po 50 gr. od każdego załącznika, drugiego lub dalszych egzemplarzy lub odpisu podania (art. 145). (Dotychczas: od pierwszego arkusza podania 2 zł. a po 40 gr. od każdego dalszego arkusza pierwszego egzemplarza podania, dalej od każdego arkusza drugiego i następnych egzemplarzy lub od odpisu podania, wreszcie od każdego załącznika).

2) Świadectwo podlega opłacie na 3 zł. bez względu na ilość arkuszy (art. 154). Dotychczas: od pierwszego arkusza — 2 zł. a po 40 gr. od każdego arkusza następnego).

3) Nie ulega zmianie dotychczasowa opłata: za sporządzenie drugiego lub dalszych egzemplarzy dokumentu urzędowego: 1 zł. od każdej stronicy pełnej lub zaczętej.

Jednakże opłata za poświadczenie przez urząd zgodności z oryginałem odpisu, sporządzonego przez stronę, podwyższona została na 50 gr. od każdej stronicy pełnej lub zaczętej (art. 157) (dotychczas: 40 gr. od stronicy).

Nieco inaczej niż dotychczas reguluje nowa ustawa sprawę uwolnienia podań i świadectw od opłat stemplowych.

Przedewszystkiem w art. 141 p. 6 w związku z ustępem drugim art. 154 ustawa wyłącza z zakresu swego działania sprawy archiwalne a w ustępie drugim art. 154 także świadectwa szkolne w tem znaczeniu, że w sprawach tych nie będą pobierane opłaty stemplowe, ale mogą być pobierane inne opłaty, o ile są lub będą nałożone.

Następnie w art. 142 p. 6 ustawa zwalnia od opłat stemplowych podania, a w art. 160 p. 1 także świadectwa, *„w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej"* (Dotychczasowe uwolnienie odnosiło się do podań do władz oświatowych oraz do zakładów naukowych i szkolnych — z wyjątkiem spraw gospodarczych). Zgodnie z tem podania, należące do zakresu działania Departamentów (Wydziałów) czysto szkolnych będą nadal wolne od opłaty stemplowej.

Nadto wolne będą od opłaty stemplowej podania i świadectwa w sprawach, należących do zakresu działania wydziału budownictwa szkolnego, wobec zwolnienia, przewidzianego w sprawach budowy szkół w art. 142 p. 1 w związku z art. 160 p. 1.

Natomiast podania i świadectwa w sprawach, należących do zakresu działania innych działów Ministerstwa dla osądzenia, czy wolne są od opłaty stemplowej, wedle art. 142 lub 144 w związku z art. 160, będą musiały być poddane ścisłemu badaniu ich treści i źródła pochodzenia. Z kategorji tych podań najważniejsze są: 1) podania, pochodzące od osób, które pozostają lub pozostawały na służbie państwowej oraz członków ich rodzin — w sprawach tyczących się stosunku służbowego jak również podania o posady — zwolnione w art. 142 p. 5, 2) podania, wnoszone przez a) fundacje, zakłady i zrzeszenia prawnie istniejące i mające siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego albo działalność naukowa, oświatowa lub kulturalna (art. 16), łącznie z podaniami o zatwierdzenie ich statutów, b) związki komunalne i inne związki przymusowe n. p. izby handlowo - przemysłowe, izby rzemieślnicze i t. p., c) kościoły i gminy wyznaniowe uznane przez Państwo Polskie (art. 144).

Powyższe uwagi nie wyczerpują oczywiście treści rozdziałów: trzydziestego (podania) i trzydziestego pierwszego (świadectwa), przytoczonej na wstępie ustawy, których znajomość obowiązuje zarówno kancelaryjnych jak i referendarskich urzędników Ministerstwa i władz podległych.

135

CZĘŚĆ XI.

KONTROLA.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 marca 1926 r. L. OR. 4160-26 do Kuratorjum Okręgów Szkolnych.

Dotychczasowe doświadczenie wykazuje, że znaczną część uchybień stwierdzonych przez Okręgowe Izby Kontroli w zakresie działania władz I-ej instancji mogły zauważyć i usunąć same Kuratorja na podstawie posiadanego materjału sprawozdawczego i wizytacyj p. p. wizytatorów (n. p. zbyt wielkie zaległości w opłatach szkolnych, przetrzymywanie gotówki przez specjalnych poborców, nieodprowadzenie do Kas Skarbowych z końcem okresu budżetowego pozostałości z udzielonych zaliczek, niewprowadzenie lub wadliwe prowadzenie ksiąg rachunkowych i t. p.).

W celu uniknięcia tego nieprawidłowego stanu na przyszłość, Ministerstwo zaleca zaprowadzenie jaknajściślejszej kontroli nad rachunkowością i gospodarką władz I-ej instancji przez zwrócenie bacznej uwagi na wszelkie sprawozdania rachunkowe. Przysyłane sprawozdania winny być bezzwłocznie kontrolowane i porównywane z zapisami w odnośnych księgach prowadzonych w Kuratorjach, a wszelkie uchybienia natychmiast regulowane. Odnośną korespondencję należy kompletować tak, by Kuratorja miały materjał do rzeczowego natychmiastowego przygotowania odpowiedzi na wszelkie protokóły uchybień Okręgowych Izb Kontroli.

Jednocześnie Ministerstwo prosi o zalecenie *p. p. wizytatorom, by podczas wizytacyj interesowali się we władzach I-ej instancji również sposobem prowadzenia kwitarjuszy oraz prowadzenia ksiąg kasowej, inwentarza, opału, materjałów i t. d.*

OKÓLNIK

Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30-XI 1926 r. L. II-13559-26 w sprawie kontroli taks, pobieranych od uczniów państwowych szkół średnich.

W ustępie przedostatnim tutejszego zarządzenia z dnia 28 kwietnia b. r. L. II 4924-26 dotyczącego przelewania na rachunek Ministerstwa W. R. i O. P. części taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów zleciło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Kuratorjum wykonywanie kontroli nad należytem pobieraniem od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taks z powyższego tytułu w stosunku do wszystkich szkół średnich państwowych ogólnokształcących.

Z powyższego zarządzenia wynikał dla Kuratorjów pośrednio obowiązek prowadzenia ewidencji uczniów wszystkich szkół średnich państwowych, która by zarówno Kuratorjum, jak też i czynnikom kontroli państwowej umożliwiała stwierdzenie czy wszyscy uczniowie zgodnie z tu-

tejszemi zarządzeniami uiszczają w należytej wysokości opłaty względnie taksy, oraz czy procentowe zwolnienia od taks nie przekraczają norm przewidzianych w tych zarządzeniach.

Celem umożliwienia czynnikom kontroli państwowej stwierdzenia powyższych okoliczności, Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zarządza, aby dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących przesyłały Kuratorjom z końcem każdego półrocza szkolnego tabelaryczne cyfrowe sprawozdania z pobierania, rozdziału—przekazywania wszystkich taks, pobieranych od uczniów z wyjątkiem taks egzaminacyjnych, rozdzielanych między egzaminatorów. Sprawozdania winny być ułożone według klas, zawierać dane o ilości uczniów całej szkoły, każdej klasy z osobna, o ilości uczniów, obowiązanych do uiszczania poszczególnych taks, względnie o ilości uczniów całkowicie lub częściowo od uiszczania taks przez Radę Pedagogiczną zwolnionych.

Najpóźniej do końca pierwszego miesiąca następnego półrocza winny Kuratorja na podstawie sprawozdań zebranych sporządzić zestawienie ogólne wszystkich taks ze szkół całego Okręgu i zestawienie takie na żądanie przedstawiać do wglądu delegatom Okręgowych Izb Kontroli.

O niniejszem zarządzeniu, które obowiązuje do bieżącego roku szkolnego, zechcą Kuratorja uwiadomić dyrekcje podległych sobie państwowych szkół średnich ogólnokształcących.